

**ÉLTES MÁTYÁS ÁLTALÁNOS ISKOLA
ÉS
KOLLÉGIUM
EGYSÉGES GYÓGYPEDAGÓGIAI
MÓDSZERTANI INTÉZMÉNY**

**HAJDÚSZOBOSZLÓ
DÓZSA GYÖRGY út 10-12. sz.**

**HELYI
TANTERVE**

2. kötet

TARTALOM

Sajátos nevelési igényű, közép súlyos értelmi fogyatékos tanulók iskolai nevelésének elvei	3.
Tantárgyi rendszer	11.
Kommunikáció	12.
Olvasás-írás	98.
Számolás-mérés	143.
Történelem és állampolgári ismeretek	179.
• Állampolgári ismeretek	180.
• Hon, és népismeret	199.
• Etika	204.
Játékra nevelés	209.
Önkiszolgálás	234.
Életvitel és gyakorlat	244.
Környezetismeret	276.
Művészetek	297.
Ének-zene	298.
Ábrázolás-alakítás	328.
Digitális kultúra	353.
Testnevelés és egészségfejlesztés	360.
• Mozgásnevelés	361.
• Testnevelés	388.
• Osztályfőnöki óra	402.
Minimum követelmények	414.

A SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ (ÉRTELMILEG AKADÁLYOZOTT, KÖZÉPSÚLYOS ÉRTELMI FOGYATÉKOS) TANULÓK ISKOLAI FEJLESZTÉSÉNEK ELVEI

1. A sajátos nevelési igényű, középsúlyos értelmi fogyatékos (értelmileg akadályozott) tanuló

1.1. A középsúlyos értelmi fogyatékos tanuló

A középsúlyos értelmi fogyatékos tanuló személyiségfejlődését jelentősen befolyásolja a kommunikáció, a beszéd fejlődésének sajátos útja, a megismerő funkciók késleltetettsége, a lassú tanulási tempó, a figyelem ingadozása, az alacsony fokú terhelhetőség. Mindezek konkrétan megfigyelhető és mérhető fejlődésbeli elmaradást okoznak ép kortársaikhoz képest. A nevelhetőség szempontjából nagyon eltérő egyéni adottságok miatt fejlesztésükben egyénenként is eltérő nevelési, oktatási igények és szükségletek jelentkeznek.

1.2. A középsúlyosan értelmi fogyatékos tanulók nevelési, oktatási szempontú jellemzői

A testi és a lelki fejlődés közötti ütembeli eltérés az iskoláskort elért gyermeknél szükségessé teszi a korai fejlesztés és óvodai nevelés során alkalmazott fejlesztő eljárások folytatását. A tanulók eredményes fejlesztése – együttműködve a szülői házzal – folyamatos, egymásra épülő gyógypedagógiai tevékenységet igényel. A nevelésnek elsődlegesen a kommunikációs és szocializációs képességek, a pszichés funkciók fejlesztését és a mozgásállapot javítását kell biztosítani. A sikeres tanítás-tanulás feltétele a jól átlátható, tagolt és ösztönző tanulási környezet, a kis lépésekben történő haladás, a gyakori ismétlés. Optimális fejlesztést csak az egész életre szóló védő-irányító, de az önálló személyiséget is kibontakoztató nevelés biztosíthat, amely arra törekszik, hogy a tanulók képességeik maximumát éri el. A gyógypedagógiai nevelésnek támaszkodnia kell a tanulók meglévő képességeire, pozitív tulajdonságaikra és érzelmi kötődéseik gazdagságára. Ezek folyamatos fejlesztése, aktivizálása valamennyi nevelési helyzetben az alábbiak figyelembevételével történik:

- Az ismeretszerzés, a feldolgozás és alkalmazás során vezetésre, segítségre, folyamatos irányításra van szükség.
- A tanulók fogékonyabbak a szenzorikus és mozgásos közlések befogadására, ezért a fejlesztés eredményesebb szemléletes képi rávezetéssel, cselekvésbe ágyazott ismeretszerzéssel.
- Az ismeretszerzés tervezésénél számolni kell a tanulók rövid idejű odafordulásával és tevékenységi kedvével, a figyelemkoncentráció zavarával, a verbális tanulás nehezítettségével, az alacsony motiváltsággal.

A kommunikációs szituációk feldolgozásának nehézségei: a beszédészlelés, beszédértés, a kifejezőkészség, a szókincs területén mutatkozó elmaradások, valamint a

közvetlen utalások, nonverbális, kiegészítő jelzések pontatlan vagy hiányzó értelmezése.

- A tanulási tempó, a bevézés jelentős változása, a tanulási helyzetekhez való kötődés, a bizonytalan megőrzés, a pontatlan felidézés igényli a fejlesztés idejének növelését, a fokozott mennyiségű és eltérő helyzetekben végzett gyakorlást.
- A fejlesztés, nevelés során folyamatosan szem előtt kell tartani a szociális képességek területén jelentkező akadályozottságok (pl. a normakövetés képességének zavara, a kooperatív készségek és az önfegyelem hiánya, a kommunikációs zavarok, a kritikátlanág) korrekcióját.
- A fejlesztést nehezítő külső tényezők (hospitalizáció, nem elfogadó szülői magatartás, a diszharmonikus személyiségfejlődés következményeként fellépő magatartászavar stb.) esetén különös hangsúlyt kell helyezni az egyéni megsegítésre.
- Az értelmi fogyatékosághoz társuló egyéb fogyatékoságok, betegségek (pl. érzékszervek működési zavarai, mozgászavar, epilepszia, autisztikus magatartás) befolyásolják az egész személyiség fejlődését.
- A felnőttkori élet – egyénileg különböző – behatárolt lehetőségei.

A nagymértékű egyéni különbségek miatt a tanulócsoportok összetétele rendkívül heterogén lehet. Ez a tanulók képességeihez igazodó egyéni fejlesztési programok, pedagógiai többletszolgáltatások (habilitációs, rehabilitációs foglalkozások, gyógytorna, gyógytestnevelés, logopédia, különféle terápiák) biztosítását teszi szükségessé. A pedagógiai folyamat során tág teret kap a hátrányok leküzdése, az egyéni bánásmód

1.3. A középsúlyosan értelmi fogyatékos tanulók fejlesztésének alapelvei, célja és kiemelt feladatai

- *Alapelvek*

A képzés során a tanulók egyéni képességeihez igazodva kell elsajátíttatni minden olyan tevékenységet, amellyel az iskolai oktatás befejeződése után találkozhatnak. A személyiség alakítására a játék van a legnagyobb hatással. Nevelő, fejlesztő hatása a tanulás és a munka tevékenységébe is beágyazódik. Ezért fontos az alkalmazása a képzés minden területén.

A nevelésnek elsődlegesen a kommunikációs és szociális képességek, a pszichés és kognitív funkciók fejlesztését és a mozgásállapot javítását kell biztosítani.

- *Célja*

Az értelmileg akadályozott (középsúlyosan értelmi fogyatékos) tanulók nevelésének - oktatásának legalapvetőbb célja a minél önállóbb, harmonikus életvezetésű felnőtté válás. Általánosságban ez az egyéni képességek, adottságok maximális feltárását, aktivitását jelenti a lehető legjobb adaptáció és önállóság érdekében. Ennek alapján a gyengébb és/vagy sajátos rajzolatú kognitív képességek, a szociális és kommunikációs adottságok fejlesztése a korrekció és kompenzáció elvének figyelembevételével.

- *Feladata*

A személyiség harmonikus fejlődésének biztosítása, a szocializációs képességek kiemelt fejlesztése. Az átadandó elméleti ismereteknek a hétköznapi életben való eligazodást, helyzetfelismerést és megoldásokat kell támogatni. Fontos szempont az egyszerű munkafolyamatok elvégzéséhez szükséges munkavállalói attitűdök kialakulását elősegítő készségek elsajátítása, a tartalmas szabadidő-eltöltés megalapozása, valamint a tehetséggondozás.

A sikeres tanulás-tanítás feltétele a jól átlátható, tagolt és ösztönző tanulási környezet, a kis lépésekben haladás és a fokozatosság elvének érvényesülése, a cselekvésbe ágyazott,

tapasztalati úton történő tanulás, a gyakori ismétlés, a szemléltetőeszközök használata, minél több érzékszerv bevonása.

A kognitív képességek jelentős eltérése is módosítja, megváltoztatja a megismerés folyamatát. Minden érintett gyermeknek szüksége és joga van sérülésének megfelelő speciális fejlesztésre.

A tanulói aktivitás serkentése, a folyamatos motiváció biztosítása. Gyakorlatorientált képzés, az életvezetési technikák elsajátíttatása, gyakorlása. A képességek korrekciója és fejlesztése egyéni és kiscsoportos formában. Egyénre szabott terápiás eszközök, eljárások alkalmazása a hátrányok csökkentésére. Az épen maradt, kevésbé sérült részképességek feltárása és fejlesztése. A személyiség gazdagítása: az önfogadásra, mások elfogadására, toleráns magatartásra való nevelés. Az eredményes társadalmi integrációra törekvés.

A játék, játékoság kiemelten fontos eszköz az értelmileg akadályozott tanulók ismeretsajátításában, főleg a gyakorlás, megerősítés időszakában.

1.4. Az iskolai nevelés szakaszai

- **Alapfokú nevelés – oktatás**
 - alsó tagozat 1–4. évfolyam
 - felső tagozat 5–8. évfolyam
- **Középfokú oktatás.**

1.5. A középsúlyosan értelmi fogyatékos tanulók integrált nevelésének és oktatásának szempontjai

Megfelelő testi, lelki és értelmi fejlettségi szint elérése esetén a középsúlyosan értelmi fogyatékos tanuló oktatása-nevelése elképzelhető integrált körülmények között is. Ebben az esetben a befogadó intézménynek rendelkeznie kell a középsúlyosan értelmi fogyatékos tanuló hátrányainak leküzdéséhez megfelelő eszközökkel, módszerekkel, eljárásokkal és szakemberekkel. A vonatkozó jogszabályokban előírt szolgáltatásokon túl a középsúlyosan értelmi fogyatékos tanuló számára lehetőséget kell teremteni a tanteremben a testi fejlettségnek megfelelő bútorzat használatára, rehabilitációs foglalkozásokon történő részvételre, tartalmi, módszerbeli differenciálásra a célok és követelmények terén, a differenciált segítségadásra. A fejlesztés alapja az alkalmazkodás az egyéni tanulási tempóhoz, az állandó megerősítés, gyakorlás, pozitív visszajelzés biztosításával. Fontos a tanuló folyamatos aktivizálása, a figyelem, az érdeklődés felkeltése és fenntartása. Az integrált oktatás megvalósítását nagymértékben segíti a támogató szülői házzal történő kapcsolattartás. Az integrált képzésben részt vevő tanuló értékelésénél elsődleges a tanuló önmagához képest elért fejlődése

1.6. A fogyatékos tanulók iskolai oktatása tantervi irányelvének alkalmazása

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC törvény , az 5/2020. Kormány rendelet a 110/2012.(VI.4.) Korm. rendelet módosításáról, a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról, valamint a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve és a Kerettanterv a középsúlyos értelmi fogyatékos tanulók számára, alapján készült a intézmény helyi tanterve.

1.7. Fejlesztési területek – nevelési célok

A középsúlyosan értelmi fogyatékos tanulók nevelése, oktatása, fejlesztése a Nemzeti alaptantervben megfogalmazott, az iskolai nevelés-oktatás közös értékeire épül.

- *Erkölcsei nevelés*

A középsúlyosan értelmi fogyatékos tanuló képes szociális kapcsolatokat kialakítani és fenntartani, ismeri és elfogadja az alapvető emberi értékeket, a személyiségében rejlő pozitív tulajdonságokat meg tudja jeleníteni a környezete számára. Különböző élethelyzetekben képes az adekvát viselkedésre, elfogadja társait és környezetét, megismeri, követi és igyekszik betartani a szabályokat. Interperszonális kapcsolataiban együttműködő, megértő, türelmes.

- *Nemzeti öntudat és hazafias nevelés*

A tanuló érdeklődik környezete és lakóhelye szokásai iránt, ismeri a legfontosabb nemzeti ünnepekhez köthető hagyományokat, képességeihez mérten bekapcsolódik az ünnepi megemlékezésekbe. Fokozatosan megismeri a szülőföld, a haza legfontosabb értékeit, megismeri környezetében előforduló szimbólumait.

- *Állampolgárságra, demokráciára nevelés*

A tanuló fokozatosan képessé válik az együttműködésre környezetével, közösségében magatartása elfogadó. Megismeri, és képességeinek megfelelően alkalmazza alapvető emberi jogait és kötelezettségeit. Kialakul igénye az önállóságra, megismeri az önérvényesítés és a támogatott döntéshozatal lehetőségét. Közösségének alakításába bevonható, igényli a rendezett, célszerűen kialakított környezetet.

- *Önismeret és a társas kapcsolati kultúra fejlesztése*

A tanuló megtapasztalja saját személyét, bekapcsolódik társas foglalkozásokba. Megtanulja a helyzeteknek megfelelő kapcsolatokat megteremteni környezetével, cselekedeteit kontrollálni, képes a kapcsolatokban a közeledés és a távolságtartás egyensúlyának és szükségességének megválasztására. Konfliktusait önállóan, vagy segítséget kérve próbálja megoldani. Megtanul választani lehetőségei közül, képessé válik korlátai felismerésére, megismeri az adekvát segítségkérés módszereit. Megismeri a nemi szerepekkel kapcsolatos alapvető társadalmi elvárásokat és a biológiai működés elemeit.

A szükségletalapú támogatás rendszerében képességeihez, adottságaihoz mérten optimális módon igazodjon el és tudja érvényesíteni érdekeit.

- *Felelősségvállalás másokért, önkéntesség, erkölcsi nevelés, családi életre nevelés*

A tanuló lehetőség szerint minél nagyobb önállósággal közreműködő önmaga ellátásában, ismeri a családi élet szerepeit, feladatait. Képességeihez mérten elfogadja és kéri személyi segítő tanácsát a magánéletben adódó problémahelyzetek megoldásához. Kiemelt fontosságú a valóságosság, hitelesség, beláthatóság. Az egészséges öntudat fejlesztése mellett kiemelten fontos olyan szokásrendszer következetes jelenléte az iskolai nevelés során, amely belső meggyőződésé, élete részévé válása a tanuló részéről elősegíti a hétköznapi életben való eligazodást, a szükséges alkalmazkodást.

- *Testi és lelki egészségre nevelés*

A tanuló megismeri a helyes táplálkozás és a személyes higiéné alapjait, minél önállóbban képes gondoskodni magáról, ápolni testét. Igényli a rendszeres testmozgást, figyel testi épségének és egészségének megőrzésére.

Lehetőségeihez mérten felismeri és elkerüli a káros szokásokat és veszélyes helyzeteket. Testi és lelki érzéseit képes környezetének megfelelő jelzésekkel tudomására hozni.

Érvényesülni kell korrekció és a kompenzáció elvének.

- *Fenntarthatóság, környezettudatosság*

A tanuló igényli a kulturált környezetet, vigyáz lakóhelye, élettere tisztaságára, óvja épségét. Felismeri a szennyező anyagokat, kerüli a káros környezeti hatásokat. Igényévé válik a takarékoság az anyagokkal, energiával, kerüli a felesleges pazarlást. Megtanulja szükségleteihez mérten beosztani a javakat.

Megismeri és alkalmazza a szelektív hulladékgyűjtés, az újrafelhasználás és hasznosítás gyakorlati technikáit.

- *Tanulás tanítása, pályaorientáció*

A tanuló az elsajátított kompetenciák felhasználásával igényli az ismeretszerzést, az új információk, tevékenységek elsajátítását. Felkelthető a tanuláshoz és megismeréshez motivációja, kíváncsisága.

A tanuló motivációja felkelthető a munkatevékenységek iránt, lehetőségeihez képest igényli a felnőtt élet alapvető tevékenységének, a munkának megismerését, elsajátítását.

Képes önmaga munkatevékenységi lehetőségeinek felismerésére, belátására, elfogadja a segítséget.

- *Gazdasági és pénzügyi nevelés*

A tanuló megismeri a pénz fogalmát, adott nagyságrendben tisztában van az ár és az érték fogalmával. Tisztában van a takarékoság, a pazarlás és a felesleges fogalmával.

Képes saját tulajdonának felismerésére és megóvására.

- *Médiatudatosságra nevelés*

A tanulóban fokozatosan tudatosul a virtuális valóság és az élet közötti különbség. Felismeri az elektronikus eszközök helyes információszerző és szabadidő eltöltési lehetőségeit, ügyel a mértékletességre.

A médiumok, a különféle közösségi oldalak, információk megismertetése során kiemelten szükséges a felelősségteljes használatra tanítás, ezáltal az esetleges abúzusok (visszaélések, kihasználások, bántalmazások) megelőzése, tekintettel arra, hogy az értelmileg akadályozottsággal gyakran együtt jár a rejtett szándékok fel nem ismerése, a naivitás.

- *Nemzeti öntudat, hazafias nevelés*

Kiemelkedően fontos a közvetlen társadalmi és természeti környezet megismerésének és az ezekkel való harmónikus kapcsolat kialakulásának elősegítése. A tanulók elsősorban saját élményeken keresztül, tapasztalás révén ismerkedhetnek nemzeti kultúránk értékeivel. A nevelés során, olyan szociális, kommunikációs, kognitív készségek fejlesztése, amelyek megkönnyítik és teljesebbé teszik a szűkebb és tágabb személyes, közösségi és társadalmi környezetben való eligazodást, részvételt.

1.8. Kulcskompetenciák, kompetenciafejlesztés

- *Kommunikációs kompetenciák (Anyanyelvi kommunikáció)*

Elsődleges a kommunikációs szándék felkeltése/fenntartása, a kommunikációs csatornák hatékony alkalmazása mind a megértés és információszerzés, mind az önkifejezés tekintetében.

A tanuló képességeihez mérten bekapcsolódik kommunikációs helyzetekbe, igényli gondolatainak, érzéseinek átadását, egyszerű utasításokat megért. Elsajátítja az anyanyelvi verbális vagy nem verbális kommunikáció alapelemeit, megismeri a beszéd kapcsolatteremtő, közlő, informáló funkcióját. Folyamatosan törekszik a formailag és tartalmilag helyes

kommunikáció elsajátítására. Képes önállóan kapcsolatot teremteni és adekvát kommunikációban részt venni. Praktikus helyzetekben, a szükséges mennyiségű segítség mellett, alkalmazni tudja a különböző mértékben elsajátított kultúrtechnikai ismereteket.

- *Matematikai kompetencia*

A tanuló felismer elemi ok-okozati összefüggéseket, tevékenységekkel kísérve számlál, mennyiségeket összehasonlít. A mindennapi életben használt egyszerű mértékegységeket ismeri. Megismeri a pénz értékének és az árak összefüggésének alapjait. Egyéni igényekhez igazodó segítséggel tájékozódik térben és időben.

- *Természettudományos és technikai kompetencia*

A tanuló segítséggel tájékozódik alapvető természeti jelenségekben és folyamatokban. Megismeri testének működését, együttműködik szervezetének megóvásában és egészségének fenntartásában. Ügyel környezetének védelmére, képes a természet szépségeinek felismerésére. Minél önállóbban, adekvátan alkalmazza környezetének berendezéseit és eszközeit.

- *Digitális kompetencia*

A tanuló megismeri az információs eszközök használatának lehetőségeit a kapcsolatteremtés, a megismerés és a szabadidő hasznos eltöltése érdekében.

- *Szociális és állampolgári kompetencia*

A tanuló fokozatosan elsajátítja a környezetével való együttműködést, lehetőségéhez képest segítséget nyújt rászoruló embertársainak, családjának. Megismeri a különböző népek és csoportok szokásait, kultúráját. Megismeri állampolgári jogait és kötelezettségeit, megtanulja a helyes mértékű személyi segítség elfogadását.

- *Kezdeményező képesség és vállalkozói kompetencia*

A tanuló a mindennapi életében megtanul egyszerű feladathelyzetekben célokat kitűzni, döntéseket hozni és kitartani az eredmény elérése érdekében.

- *Estétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség*

A tanuló képes különböző művészeti élmények (zene, tánc, dramatikus előadás, irodalmi művek, képzőművészeti alkotások, film és fotó) befogadására. Különböző művészeti tevékenységekbe bevonható, kifejezi egyéni ízlését, igényét.

- *Hatékony, önálló tanulás*

A tanuló az egyénileg eltérő mértékű tudáselsajátítási technikáknak megfelelően képes a képességeinek megfelelő mértékű támogatással új információkat megszerezni. Érdeklődéssel és kíváncsisággal fordul a világ felé, motivált a megismerésre. Elfogadja a változás és a változtatás szükségességét.

1.9. Egységesség és differenciálás

A középsúlyosan értelmi fogyatékos tanulók oktatásának követendő szempontja az életkori csoportokban történő fejlesztés megtartása mellett a tanulók egyéni haladási üteméhez igazodó, az önmagához mért fejlődést értékelő, sikerélményt biztosító, a reális életlehetőségeket folyamatosan szem előtt tartó oktatás, nevelés, képzés. A tananyag kiválasztásában és elrendezésében figyelembe kell venni, hogy a foglalkozások célja lépésről lépésre a károsodásokból eredő lemaradások csökkentése a meglévő képességekre építve, tanórai keretek

között, figyelembe véve a harmonikus személyiségfejlődés igényeit. Fontos a folyamatos ismétlés, gyakorlás, nagy szerepe van a tevékenységek életközegben való alkalmazásának, a cselekvésbe ágyazott ismeretszerzésnek. A tantárgyak tananyagánál a fő hangsúly nem a műveltségátadáson van, hanem azon komplex képességek, készségek, kompetenciák kialakításán, amelyek elősegítik az alapvető fejlesztési célok megvalósítását.

A pedagógiai munka során törekedni kell a gyógypedagógiai nevelésben, fejlesztésben kiemelkedő jelentőségű érzelmi motivációra, játékosságra. A nevelési és oktatási módszereket mindig a tanulók életkorának és személyiségjegyeinek megfelelően kell megválasztani.

A differenciálást az ismeretekben, módszerekben, a tanulói tevékenységekben és a segítségnyújtás mértékében a tanítási órán kell megvalósítani, mert a gyakorlati pedagógiai tapasztalat azt mutatja, hogy minden tanuló képes fiatal felnőtt koráig ezen a téren továbbfejlődni. A kamaszkor és annak befejeződése után is motiváltak a tanulók az olvasás, írás, számolás elsajátítására.

Az egyénre szabott nevelés és oktatás mellett is mutatkoznak leszakadó, lemaradó tanulók. A lemaradás oka a súlyos akadályozottságban, hosszantartó betegségben, a képesség, tudás elsajátításához rendelkezésre álló időkeret szűkösségében keresendő. A tanulási képességek terén mutatkozó nagyfokú eltérések leküzdésére fontos a differenciált foglalkoztatás, egyéni és kiscsoportos formában.

Tanórai keretben a figyelemfelkeltés, a cselekedtetés, az ismeretek közvetítése és megerősítése differenciált formában, képesség szerinti csoportok kialakításával, esetenként egyéni bánásmóddal történik. Lehetőséget kell teremteni a feladatok elvégzésében az egyéni igényekhez igazodó segítségnyújtásra, a szemléltető eszközök és tanulói segédletek szükséglet szerinti megválasztására. A tanulás szervezésénél döntő az állandó ösztönzés megvalósítása, a cselekedtetés, a különböző tantárgyaknál megjelenő tananyagok kapcsolódási pontjainak különböző szempontú megközelítése, megerősítése. Az iskola tanulásszervezése a napközi otthoni foglalkozásokkal együtt egész napos.

Az egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs és tanórai foglalkozások célja a károsodásból eredő nagyfokú lemaradások csökkentése, a meglévő képességelönyökre építve az eredményes személyiségfejlesztés megvalósítása, tanórai keretek között, egyéni és kiscsoportos formában.

A fejlesztés célja nem a tanórai tananyag átismétlése, hanem a képességek, készségek, kompetenciák terápiás fejlesztése:

- érzékelés, észlelés, figyelem, emlékezet, koncentráció, grafomotoros koordináció, tájékozódás;
- bazális stimuláció, beszédfejlesztés, szociális és kommunikációs tevékenység segítése,
- művészeti foglalkozások, zene, rajz, tánc stb.;
- mozgásállapot javítása, sporttevékenység;

A tehetséggondozás során a fő hangsúly az épen maradt részképességek fejlesztésén van, és elsősorban érdeklődési körök alapján szerveződik. Legfontosabb feladata a szabadidő hasznos eltöltésére nevelés, művészetekkel, az egészséges életmóddal és a környezettudatos magatartással összefüggő tevékenységek.

A sajátos nevelési igényű tanulók együttnevelésében, oktatásában, fejlesztésében részt vevő pedagógus megközelítése az elfogadás, tolerancia, empátia, és az együttneveléshez szükséges kompetenciák megléte. A pedagógus a differenciálás során figyelembe veszi a tantárgyi tartalmak – egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző – módosulásait. Egyéni fejlesztési tervet készít, ennek alapján egyéni haladási ütemet biztosít. A differenciált nevelés, oktatás céljából individuális módszereket, technikákat alkalmaz; egy-egy tanulási, nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres.

A középsúlyosan értelmi fogyatékos tanulók számára szükséges többlétszolgáltatásokhoz tartozik a speciális tankönyvekhez és tanulási segédletekhez, továbbá a speciális gyógyászati, valamint tanulást, életvitelt segítő eszközökhöz való hozzáférés.

Az adaptív oktatás gyakorlati megvalósításának kulcsmozzanatai:

- a bemeneti jellemzők megismerése, melyek alapjaiban kijelölik az egyéni utat, illetve az annak bejéréséhez vezető stratégia megvalósítandó pedagógiai mozzanatait;
- a kimeneti elvárások, melyek a prognosztizálható fejlesztés/fejlődés kritériumainak, a kimeneti követelmények meghatározásához nyújtanak segítséget.

A bemenet, az iskolai, oktatási folyamat kezdetén szükséges a sajátos nevelési igény pontos, egyénre szabott feltárása, a képességstruktúra, a lényegi személyiségvonások, a szocializációs funkciók területeinek feltérképezésével. A feltárás a gyógypedagógia, a pszichológia módszereivel történik. A funkcionális képességek (az észlelés, az emlékezet, a figyelem, a gondolkodás), a tanult képességek (a kommunikációs, a kognitív, a cselekvés, a szocializációs képességek) és a család legjellemzőbb mutatói (a családi szocializáció színtere, a kommunikációs, cél-rationális, dramaturgiai tevékenységrendszer, az interakciók és struktúrák rendszere) együtt jelenthetik a gyermeki szükségletek megfogalmazásának alapjait, amelyre építeni lehet az egyéni út meghatározását, a pedagógiai diagnózist – a stratégiát és a terápiát.

A kimeneti elvárások – a pedagógiai folyamatban a tanulók egyéni jellemzőit, fejleszhetőségi sajátosságait mindvégig figyelembe véve – a társadalmi szükségletből vezethetők le.

A társadalmi szükséglet meghatározásához a kiindulópontot a társadalom leírása jelenti, a jelen és a belátható jövő társadalom sajátosságainak számbavételét. Ez azt jelenti, hogy a klasszikus tudásközlés mellett az információrobbanás korszakának jellemzőjeként az integratív, interpretatív szerepet is figyelembe véve lehet az iskola helyi nevelési rendszerét a társadalom szocializációs közegének modelljeként tekinteni.

Így a fejlesztési-nevelési- oktatási-képzési rendszerben érvényesíthetők a következő jellemzők:

- nyitott pluralista tudománykép, mint világkép,
- a munka, a tanulás, a szabadidő, a szórakozás határainak elmosódása, az élethosszig tartó tanulás szükségessége,
- a piaci elemek, mint a gazdasághoz való viszony fő jellemzői,
- nagy választási lehetőség, elágazó életutak, mint az életút jellemzői,
- a nevelés, mint kapcsolat, az értékek, a tudás, a cselekvési minták közvetlen cseréje,
- az identitás és önismeret, mint szocializációs cél,
- párbeszéd, keresés, értékelés, válogatás, kritika, közvetlen megfigyelés, mint tipikus tevékenységek,
- érték-pluralitás, egyéni boldogság, mint értékek, és a kíváncsiság, mint motiváció

Tantárgyi rendszer az értelmileg akadályozott tanulók számára a kerettanterv alapján készült helyi tantervben

Műveltségi terület	Tantárgy	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	Kommunikáció	4	4	4	4	4	4	5	5
	Olvasás-írás	2	2	3	4	4	4	4	4
Matematika	Számolás-mérés	3	3	3	3	3	3	3	3
Történelem és állampolgári ismeretek	Állampolgári ismeretek					1	1	1	1
	Hon- és népismeret							1	
	Etika								1
Egyéb	Önkiszolgálás	3	3						
	Játékra nevelés	2	2	2	2				
	Életvitel és gyakorlat			3	3	4	4	3	3
Természettudomány és földrajz	Környezetismeret					2	2	2	2
Művészetek	Ének-zene	2	2	2	2	2	2	2	2
	Ábrázolás-alkítás	3	3	2	2	2	2	2	2
Technológia	Digitális kultúra							1	1
Testnevelés és egészségfejlesztés	Mozgásnevelés	5	5	5	5	5	5		
	Testnevelés							5	5
	Osztályfőnöki					1	1	1	1
Összesen		24	24	24	25	28	28	30	31
Habilitáció		3	3	3	3	3	3	4	4
Összes kötelező tanóra		27	27	27	28	31	31	35	35
Egyéb foglalkozásokra felhasználható óraszám (logopédia, beszédfejlesztés, korrekciós fejlesztés, sportkör, napközi)		28	28	28	30	23	23	25	25
Heti időkeret		55	55	55	58	54	54	60	60

KOMMUNIKÁCIÓ
1-8. évfolyam

Kommunikáció tantárgy fontossága:

Ingergazdag környezetben váljon igénnyé és lehetőséggé a sérült gyermek számára a verbális és nem verbális kommunikáció alapelemeinek elsajátítása, a magatartás, viselkedés olyan mértékű szabályozása, amely a társas kommunikáció felismerésén és megértésén keresztül segíti az elfogadott viszonyulási formákat. A pedagógusoknak törekedniük kell a helyes, tiszta beszéd elsajátíttatására, kívánságok kifejezésének, kérdésekre adekvát válasz adásának kialakítására. A beszédmegértést és a beszédet eljuttatni a készség és a képesség szintjére.

A középsúlyosan értelmi fogyatékos tanulók számára fontos, hogy a beszéd és a megismert jelek használata során megvalósítsák kommunikációjuk és metakommunikációjuk összhangját egyéni szintű kommunikációjukban, fogékonyak legyenek a közösségi élet szokásaira, a természetre és a társadalmi környezetre, a helyes érzelmi és erkölcsi viszonyra.

1-8. évfolyam

Óraszámok

	Évfolyamok							
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Heti óraszám	4	4	4	4	4	4	5	5
Éves óraszám	144	144	144	144	144	144	180	180

Témakörök és a hozzá tartozó óraszám évfolyamonként

Témakörök	Évfolyam-óraszám							
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Beszédfejlesztés, anyanyelv	34	34	10	10	26	26	30	30
Társadalmi érintkezési formák	24	24	15	15	13	13	40	40
Testünk és személyes teendők	20	20	20	20	20	20		
Tájékozódás térben	19	19	20	20	15	15		
Tájékozódás időben	13	13	20	20	20	20		
Élőlények	19	19	15	15	15	15		
Előkészület a felnőtt életre	7	7	24	24	20	20	30	30
Társas kapcsolatok							40	40
Ünnepek	8	8	20	20	15	15		
Médiaismeret							40	40
Összesen	144	144	144	144	144	144	180	180

Célok:

- A tanulók helyes és tiszta hangképzésének kialakítása.
- Fejlődjön a tanulók beszédkézsége.
- Alakuljon ki a köznyelvben használatos egyszerű nyelvi formák használata.
- A tanulók szóbeli kifejezőképességének, adekvát kommunikációjának fejlesztése.
- A beszéd általi további ismeretszerzés segítése.
- A tanulók szerezzenek tapasztalatokat természeti és társadalmi környezetükből.
- Ismerjék meg környezetük tárgyait.
- A környezetben való tájékozódás és alkalmazkodóképesség kialakítása.
- Elemi szintű összefüggések felfedezése és abból elemi szintű következtetések levonása.
- Megfigyelőképesség, emlékezet, gondolkodás fejlesztése.

Feladatok:

- A tantárgy járuljon hozzá a megközelítően tiszta és helyes hangképzéshez, a beszédkézség fejlesztéséhez, a köznyelvben használatos egyszerű nyelvi formák használatához.
- Annak elérése, hogy a tanulók kívánságaikat szóban kifejezzék, kérdésekre válaszoljanak, az utasításokat megértsék, és annak megfelelően cselekedjenek.
- Segítse, hogy a tanulók elemi szintű összefüggéseket megértsenek, és következtetéseket vonjanak le.
- Juttassa el a tanulókat arra a szintre, hogy a beszéd által további ismereteket szerezzenek a megfelelő biztonságos tájékozódáshoz.
- Nyújtson lehetőséget, hogy a természeti és társadalmi környezetből tapasztalatokat, ismereteket szerezzenek.
- Alakítsa ki a kulturált élet szokásait, a helyes érzelmi és erkölcsi viszonyt.
- Járuljon hozzá az aktív és passzív szókinccs gyarapításához.

Fejlesztési területek

- A tantárgy különösen fontos szerepet játszik az erkölcsi nevelésben az szabályok, utasítások megismerésének, megértésének, betartásának megalapozásával, a társas érintkezési, viselkedési formák alkalmazásának kialakításával, a közösségi lét elfogadásának fejlesztésével és az alkalmazkodás képességének kialakításával a csoportos tevékenységekhez, a fejlesztési helyzet elfogadásához.
- A nemzeti azonosságtudat, hazafias nevelés területén fontos szerepet tölt be az alapvető téri relációk megismerésében, a tájékozódási képesség megalapozásában, a közvetlen környezet megfigyelésében, a szűkebb közösség szokásrendszerének, a környezetben előforduló,

megtapasztalható népi hagyományoknak a megismerésében, valamint a nemzeti ünnepek jelképeinek és az ünnepeken szokásos viselkedés és külsőségek megfigyelésében, a magyar nemzeti kultúra megkülönböztetését más népek kultúrájából és szokásaitól.

- Az önismeretet és a társas kultúra fejlesztését a tanuló saját testéről, személyiségéről, külső és belső tulajdonságairól szerzett tapasztalatokkal, a családi és iskolai szerepek megismerésével és megfigyelésével, a közösségi élethez, iskolai életformához szükséges alkalmazkodóképesség, türelem, aktivitás kialakításával segíti, a társas érintkezés alapvető szabályainak megismerése.
- A testi és lelki egészségre nevelést az alapvető tisztálkodási szokások megismertetésével, az egészség és testi épség megóvását az évszaknak és időjárásnak megfelelő öltözék kiválasztásának segítségével, az egészséges életmód alapvető szabályainak megismerése, néhány fontos közlekedési szabály megismertetésével, a közlekedésben szükséges alapvető óvatosság kialakításával, a szervezet belső érzéseinek, komfortjának megfigyeltetésével és a tanuló kommunikációjának megalapozásával segíti.
- A családi életre nevelést a családtagok szerepeinek megismerése, a családi munkamegosztás megfigyelése, a családi ünnepek szokásainak, jellemzőinek megismerése, megnevezése, megkülönböztetése segíti.
- A fenntarthatóság, környezettudatosság területet a különböző szempontok alapján végzett környezeti megfigyelések, a természeti környezet szépségeinek észrevétele, az érzékszervek érzékelésének megfigyelése, az időjárás, az állatok, a növények és a természeti környezet szemlélése, megfigyelése, a környezetet megóvó magatartásra neveléssel támogatja.
- A pályaorientáció alakítása a munka világának megismerésével – saját életlehetőségek, pályaelképzelés reális felmérésével és a társadalmi munkamegosztás területeinek és fogalmainak, valamint a szakmák tevékenységeinek rendszerezésével valósul meg.
- A gazdasági és pénzügyi nevelést a tantárgy a pénz – munka összefüggéseinek megismertetésével, a családi élet, munkahely, foglalkozások témaköréből vett kommunikációs témák feldolgozásával segíti.
- A tantárgy segíti az infokommunikációs eszközök megismerését, rendeltetésszerű használatát, az érdekes műsorok, programok céltudatos válogatását, a nyilvános és bizalmas információk megosztása közötti különbség felismerését. Óv a túlzott információadástól, és segíti a megszerzett ismeretek hitelességével és elfogadásával kapcsolatos kétségek felismertetését a médiatudatosságra nevelés
- Az anyanyelvi kommunikáció fejlesztéséhez hozzájárul a tanuló környezetével, korosztályának megfelelő módon történő kommunikációs kapcsolat igényének kialakítása, a kommunikációs jelek, utasítások, kérések értelmezése, és mondókák, versek utánmondással történő megismerése.
- A szociális és állampolgári kompetencia fejlesztését segíti az alapvető viselkedési normák betartására irányuló törekvés kialakítása, a közösségi viselkedés megalapozása, feladatok vállalása, társak számára egyszerű segítség nyújtása és a tevékenységek társas együttlétbe történő igazítása, a felnőtt lét szerepeire és a konfliktushelyzetek megoldásához szükséges technikák elsajátítása és gyakorlása.
- Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség kompetenciaterület megerősödik a versek, mesék mozdulatokkal kísérésével, életszerű szituációk eljátszásával, a tiszta, választékos beszédre törekvéssel.

- A hatékony, önálló tanulás fejlesztése az önálló kérdezés, felvilágosítás-kérés gyakorlásával, valamint a közös munkában történő együttműködéssel, a feladattartás és kitartás gyakorlásával valósul meg.

1. évfolyam

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
Beszédfejlesztés, anyanyelv	<ul style="list-style-type: none"> • Artikulációs gyakorlatok végzése során a mozgások pontos követése. 	<ul style="list-style-type: none"> • Szájat csücsöríteni fűvásban. • Erős levegőfűvás rövid ideig. • Megnevezett tárgyat megfogni, letenni. • Figyelmét rövid ideig fenntartani. • Megérteni a gesz-tusok jelentését. • Figyelmét 5-10 percig a tanár mozgásaira összpontosítani. • Pontosan követni a mozgásokat. • Fújni-szívni, nyelvét emelni, magánhangzókat tisztán ejteni. • Hangokat eszközökhöz rendelni. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Légző-, fújó-, szívógyakorlatok. • Ajak-, nyelv-, rágógyakorlatok. • Hallási figyelem fejlesztése. • Hangejtés – magánhangzók ejtése. • Szájállások utánzása. • Hangadásra készítő játékos utánzógyakorlatok (állathang utánzása), növekvő szótagszámmal ciklizálás. <p><i>Tevékenység</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Gesz-tusok szóbeli megnevezése, együttes alkalmazása Kooperációs képesség kialakítása: testi és szemkontaktus létesítése. • Zörejek, hangszerek hangjának felismerése, hangkeltés. • Előmutatás alapján artikulációs mozgások lekövetése. • Orron át belégzés, levegő tudatos visszatartása, szájon át kilégzés, hasi légzés gyakorlása. • Irányított fűvás, hangadással kísért fűvás. • Rágóizmok erősítése utánzógyakorlatokkal, a helyes nyelés technikája. • Zörejek, hangok felismerése. • Alap zöngé próbalgatása, érzékelése háton, arcon, gégén. • Szájállások utánzásával a hangok felismerése, megkülönböztetése. • Mondókák utánamondással, versek együttmondással. 	<p>A közvetlen környezet tárgyainak megnevezése (passzív szókincs). Gyertya Láng Hangos – halk Bent Belül Érintés Tapintás Szájter Fent Lent Kívül Kerekítés Résesítés Zöngé</p>

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
Társadalmi érintkezési formák	<ul style="list-style-type: none"> • Szemkontaktus felvétele, egyszerű gesztusok megértése. 	<ul style="list-style-type: none"> • Udvariassági szokásokat elsajátítani. • Elsajátítani és betartani a csoport közösen használt gesztusait, szokásainak rendjét. • Elsajátítani a képekkel végzendő tevékenységeket. • Néhány egyszerű szimbólumot megismerni (buszmegálló, átkelő, lift, bejárat, lépcső). • Ismerni teljes nevét, tanárát, társait nevén nevezni, velük elemi szinten kommunikálni. • Megmutatni fényképen szüleit, testvéreit. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Társadalmi érintkezés. • A környezet kommunikatív és metakommunikációs jeleinek jobb megértése. • Mozdulatok szabályozása adott jelre. Testkontaktus a félelem oldására. • Kéz gesztusjelei. • Fej gesztusjelei. • Kép, mint szimbólum. • Vizuális jelzések, utasítások, képek. • Iskolánk helyiségei, az ott folyó tevékenységek megismerése. • Saját név. Társak neve. Nevelő neve. Saját jel. Társak jele. • Köszönési formák. <p><i>Tevékenység</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Üdvözlés, belépéskopogás után, lábtörlés, köszönés, bemutatkozás. • Szem irányítása tárgyakra, mozgás követése szemmel. • A kéz gesztusjeleinek bővítése. • Gesztusok felismerése képekről. Öröm, fájdalom, sírás, ijedtség stb. • Ütem, intenzitás, időtartam változtatása. • Testmozgások, figyelmet felhívó mozgások: taps, simogatás, kézszorítás. • Gyere ide! Nem szabad! Pszt! Nono! Nem! Tessék. Gyere az ölembe! Fejrázás, bólogatás. 	<p>Bemutatkozás Név Osztálytárs Jel-jelzés Tanár-nevelő Üdvözlés Köszönés A használt jelzések Gesztusok és gesztusjelek Alkalmazási módjuk. A használt gesztusok megnevezése. Az érzelmek megnevezése. Magas Kisebb Alacsonyabb Felnőtt – gyerek Én Enyém Várj Majd Nemsokára Választás Sorra kerül Tessék Kérem Ne tolakodj!</p>

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
			<ul style="list-style-type: none"> • Bemutatkozás gyakorlása, nevére történő reagálás. Társak és tanár néven szólítása. • Köszönés különböző formáinak gyakorlása. • Szituációs játékokban a tanultak alkalmazása, képek és cselekvések alapján, megnevezéssel. • Ismerős emberek, állatok, eszközök hangjai, intenzitás, hangerő, ütem változásai. • Fényképen megmutatja a tanuló apját, anyját, testvéreit. • Analógiás gyakorlattal képekről az anya-gyerek, apa-gyerek kapcsolat megmutatása. • Köszönés formáinak megtanulása és gyakorlása (szerepjáték). 	<p>Pakolj el magad után! Sorakozó!</p>
<p>Testünk és személyes teendőink</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Az enyém – nem az enyém viszonyok elkülönítése 	<ul style="list-style-type: none"> • Megnevezni, megmutatni testrészeit. • A megfelelő érzékszervhez kapcsolni a hall, lát, szagol, érint igéket. • A mosdói higiéniét betartani. • Tisztálkodási szokásait konzekvensen végrehajtani. Kezét, fogát megmosni, haját megigazítani. • Egyre önállóbban kabátot, sapkát fel- és levenni, helyére tenni. 	<p><i>Ismeretek</i> <i>Testünk</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Testrészek megmutatása együttműködéssel (fej, törzs, végtagok).Érzékszervekkel végzett gyakorlatok. • Téri tájékozódás. • Kézmosás. Zsebkendő- és WC-használat gyakorlása. <p><i>Öltözködés</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Ruhadarabok megismerése, felismerése, megmutatása, megnevezése együttműködéssel. <p><i>Étkezés</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Néhány étel felismerése, megnevezése segítséggel. • Alap ízek megismerése, megnevezése, édes, sós, savanyú. 	<p>Öltözködés Ruhadarab Étkezés Évőeszköz</p>

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
		<ul style="list-style-type: none"> • Egyre önállóbban cipőt húzni, kötést, kapcsolást próbálgatni, megoldati. • Saját holmiját felismerni. • Önállóan fel- és levenni felsőruháit • Társai kabátját tudja személyhez rendelni. • Illedelmesen kérni, megköszönni, helyet foglalni, az ételleket megnevezni, megmutatni. 	<p><i>Tevékenység</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Mozgásos gyakorlatok keretében a test megtapasztalása. • Testét tükörben szemlélve a tanuló mutasson rá fejére, törzsére, végtagjaira. • Kezeit, lábait mozgásos gyakorlatok során érintse. • A WC higiénés használata. A kézmosás pontos menete. • Öltözködés, vetkőzés gyakorlása. • Ruhadarabok megismerése. • Saját fogas (jel), kabát, nadrág, tornazsák, cipő helye. • Társak jelének megismerése. Fogasát és saját ruháit rendezi, megnevezi. • A reggeli ételek megnevezése, azonosítása. • Az ebéd fogásainak ismétlése. • Szívó-rágó gyakorlatok. 	
Tájékozódás térben	<ul style="list-style-type: none"> • A közel – • távol fogalmának elkülönítése 	<ul style="list-style-type: none"> • Nevére reagálni. • Jelét mondani (ha képes rá). • Felismerni személyes tárgyait. • Otthonosan mozogni a tantermi berendezések között. • Megmondani (vagy mutatni), melyik helyiségben mit csinálunk? 	<p><i>Ismeretek</i></p> <p><i>Iskola</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Berendezési tárgyak, játékok, eszközök felismerése, megmutatása segítséggel. • Az iskola helyiségei, az ott folyó tevékenységek megismerése. <p><i>Lakás</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • A konyha, szoba berendezési tárgyai. • Használati tárgyak felismerése, megnevezése. • Tárgyak helye a lakásban. Tárgy – kép egyeztetése. 	<p>Elöttem – mögöttem „bele” és „rá” Jobb – bal Járművek Úttest Járda Hangos Gyors Játék járművek Igazi járművek Séta</p>

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
		<ul style="list-style-type: none"> • Segítséggel tárgyakat hozni, vinni, igazítani, nyitni, csukni, megnevezni, megmutatni. • Tájékozódni az iskola helyiségei között. • Köszönni. Ismerni az alapvető illetve a közlekedési eszközökön. • Megfelelően viselkedni az utcán. • Szabályokat betartani gyalogos közlekedés, illetve járművön történő utazás alkalmával. 	<p><i>Utca, közlekedés</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Közlekedési eszközök felismerése együttműködéssel. • Az utca részei: járda, úttest. <p><i>Vásárlás</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Kirakatok nézegetése. • Piac. • Közös vásárlás. <p><i>Tevékenység</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Az osztály berendezési tárgyainak rámutató megnevezése. • Az iskola helyiségeinek többszöri bejárása, funkcióinak megnevezése, az ott folyó cselekvések lejátszása. • Környezetének bejárása, a tárgyak nevének használata, illetve a megnevezés alapján azok megmutatása. A konyhai dolgozók nevét és munkáját ismerje, a karbantartót, az adminisztrátorokat köszöntse a tanuló. • Tankonyhában, illetve szobában ismerkedés a bútorokkal, rámutatás, megtapintás. • A tanuló terítőt terít az asztalra. Az ajtókat nyitja, csukja. Edények rendezése, helyük a lakásban. • Séta alkalmával a tanuló megnevezi, megmutatja a villamost, autóbust, autót, kerékpárt. • Hangutánzás. A járdán közlekedik, úttestre figyelemmel lép le. 	<p>Utazás Közlekedés Zebra Jelzőlámpa Lassú Csendes Udvariasság Nagy- kicsi Tömeg Zsúfoltság Várakozás Indulás Megállás</p>

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
			<ul style="list-style-type: none"> • Utazáskor játékos formában a járművek nevének tanulása, hangutánzó gyakorlatokkal és hallás utáni azonosításuk. • Csoportban történő utcai séta: kirakatok előtti beszélgetés, az áruk megnevezése. • Piacon: nézelődés, áruk megnevezése, megmutatása. • Köszönés, kérés, megköszönés gyakorlása. 	
Tájékozódás időben	<ul style="list-style-type: none"> • A várakozás fogalmának és kifejezéseinek felismerése. 	<ul style="list-style-type: none"> • A nap ritmusát jelző kép- és hangjelzéseket figyelembe venni. • Tájékozódni a napszakokról. • Nagyobb különbségeket észrevenni. • A tanult fogalmakat megérteni, azoknak megfelelő képet felmutatni. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Tanítási nap – munkanap – pihenőnap. • Tanóra – óráközi szünet – csendes pihenő. • Napszakok: reggel, dél, este jellegzetességei és a hozzájuk kapcsolódó cselekvések megfigyeltetése. <p><i>Tevékenység</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • A nevezett időszakok terjedelmének összehasonlítása, a kapcsolódó jelzések megismerése, figyelembevétele (tanítás kezdetét jelző hangjelzés stb.). • Ki van jelen a tanítási órákon? Ki hiányzik? Milyen az időjárás? Baba öltöztetése (lefekvéshez, kiránduláshoz, ünnepélyre stb.) évszaknak, napszaknak, alkalomnak megfelelően. • Időjárásnak, napszaknak, tevékenységnek (pl. naposnak kötény stb.) megfelelő saját ruha kiválasztása, megnevezése. • Szituációs játékokban a tanultak gyakorlása. • Időtartam észlelése mozgással, illetve finommimikai jelekkel (hosszan fújok, röviden mondom). 	<p>Tanóra Szünet Munkanap Pihenőnap Majd Hamarosan Soká Napszak Reggel – este Nappal – éjszaka Pontosság Késés Óra Világos Sötét Időjárás Napsütés Borús ég</p>

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
Élőlények	<ul style="list-style-type: none"> Az állatokkal és növényekkel kapcsolatban megfelelő magatartás kialakítása, félelem leküzdése. 	<ul style="list-style-type: none"> Környezetében lévő élőlényeket érdeklődéssel figyelni. Utánzó mozdulatokkal játékosan kertészkedni. Élőben és képen (báb) felismerni a háziállatokat. Az állatok hangját utánozni rövid ciklizálással is. Érdeklődést tanúsítani a megfigyelések során, felidézni a tanultakat. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <p><i>Növények</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Környezetünkben lévő virágok, növények. Legjellemzőbb gyümölcsök, zöldségek, megnevezési gyakorlatok segítségével. Mese a növényekről. <p><i>Állatok</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Háziállatok jellemző jegyeinek felismerése, hangutánzási gyakorlatok. Állatmesék. <p><i>Tevékenység</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Gyümölcsök, zöldségek megnevezése. A virágok, növények tulajdonságait érzékelése, tapintása, szaglása, megnevezése. Képekkel, játékkal növények, gyümölcsök csoportosítása, rendezése. Mesék növényekről (Répamese). Élő állatok megfigyelése állatkertben, háziállatok falusi udvarban. Háziállatok és vadállatok felismerése képről, megnevezésük, megmutatásuk. Szerepjátékok hangutánzással. Bábozás – állatfigurákkal. Képeken, mesékben állatfigurák kikeresése, sorba rendezése 	<p>Növények</p> <p>Virágok</p> <p>Illat</p> <p>Érzés</p> <p>Élővilág</p> <p>Íz - zamat</p> <p>Szín</p> <p>(alapszínek)</p> <p>Gondozás</p> <p>Locsolás</p> <p>Ültetés</p> <p>Napfény</p> <p>Növekedés</p> <p>Elszárad</p> <p>Elpusztul</p> <p>Kibújik</p> <p>Édes</p> <p>Savanyú</p> <p>Finom</p> <p>Ízes</p> <p>Élő</p> <p>Háziállat</p> <p>vadállat</p> <p>Élelem</p> <p>Táplálkozás</p> <p>Ól</p> <p>Istálló</p> <p>Búvóhely</p> <p>Gondozó</p>

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
				Gondozás Baromfiudvar
Előkészület a felnőtt életre	<ul style="list-style-type: none"> Beszélgetés során a várakozás képességének kialakítása 	<ul style="list-style-type: none"> Megfelelően viselkedni az utcán. Szabályokat betartani gyalogos közlekedés, illetve járművön történő utazás alkalmával. Konvencionális beszédformák kialakítása segítségével. 	<p><i>Ismeretek:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Közlekedési eszközök felismerése együttműködéssel. Az utca részei: járda, úttest. Kirakatok nézegetése. Piac. Közös vásárlás. <p><i>Tevékenység:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Séta alkalmával a tanuló megnevezi, megmutatja a villa-most, autóbuszt, autót, kerékpárt. Hangutánzás. A járdán közlekedik, úttestre figyelemmel lép le. Utazáskor játékos formában a járművek nevének tanulása, hangutánzó gyakorlatokkal és hallás utáni azonosításuk. Csoportban történő utcai séta: kirakatok előtti beszélgetés, az árak megnevezése. Piacon: nézelődés, áruk megnevezése, megmutatása. Köszönés, kérés, megköszönés gyakorlása. 	Játék járművek, igazi járművek, séta, utazás, közlekedés, zebra, jelzőlámpa, lassú, csendes, udvariasság, nagy-kicsi, tömeg, zsúfoltság, várakozás, indulás, megállás.
Ünnepek	<ul style="list-style-type: none"> Együttműködés az ünnepi készülődések során. 	<ul style="list-style-type: none"> Szívesen és érdeklődéssel részt venni az ünnepi készülődésben, megfelelő magatartással alkalmazkodni az eseményekhez. Ismerni néhány mondókát, verset, amivel részt tud 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Hagyományos ünnepek. Családi ünnepek. Ünnepi készülődés, zenehallgatás, versek, mondókák együttmondással. <p><i>Tevékenység</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Verseket, dalokat tanulása, előadása anyák napjára. 	Névnap Születésnap Köszöntés Gratuláció Ajándék Kedvesség Öröm Édesség Köszönet

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
		vállalni az ünnepek műsoraiban.	<ul style="list-style-type: none"> • Ünnepi készülődés: ajándékkészítés, színezés, ragasztás, vágás segítséggel. • Társak, szülők köszöntése megfelelő gesztusokkal, szavakkal. • Részvétel az ünnepeken megfelelő viselkedéssel. 	Várakozás Hamarosan Nemsokára

A fejlesztés várt eredménye:

- Legyen együttműködő szociális kapcsolatokban.
- Törekedjen a tiszta hangképzésre.
- Passzív és aktív szókincsének birtokában jusson el a kapcsolatteremtés elemi szintjére.
- Tanult adatait segítséggel beszédállapotának megfelelően tudja elmondani.
- Segítséggel mutassa meg testrészeit, érzékszerveit.
- Segítséggel egyeztesse a tanult növényeket, állatokat.
- Segítséggel mondjon mondókákat.
- A nonverbális kommunikáció alapjainak használata segítséggel.
- Legyen képes az artikulációs mozgások akaratlagos utánzására.
- Tudjon köszönni szóval vagy gesztusokkal tanárainak, társainak.
- A felszólításokat, utasításokat legyen képes megérteni és teljesíteni.
- Tudjon együttműködéssel csoportosítani.
- Tudjon rövid ideig egy játékkal, egy helyen játszani.
- Legyen képes érzékelni a változásokat, amelyek térben és időben személyéhez kapcsolódnak.
- Tudjon rövid ideig egy tárggyal, egy helyen foglalkozni.
- Legyen képes figyelemmel kísérni 10 - 15 perces foglalkozást

2. évfolyam

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
Beszédfejlesztés, anyanyelv	<ul style="list-style-type: none"> Artikulációs gyakorlatok végzése során a mozgások pontos követése. 	<ul style="list-style-type: none"> Szájat csücsöríteni fűvásban. Erős levegőfűvás rövid ideig. Megnevezett tárgyat megfogni, letenni. Figyelmét rövid ideig fenntartani. Megérteni a gesz-tusok jelentését. Figyelmét 5-10 percig a tanár mozgásaira összpontosítani. Pontosan követni a mozgásokat. Fújni-szívni, nyelvét emelni, magánhangzókat tisztán ejteni. Hangokat eszközökhöz rendelni. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Légző-, fújó-, szívógyakorlatok. Ajak-, nyelv-, rágógyakorlatok. Hallási figyelem fejlesztése. Tárgyak megnevezése utánamondással. Főnevek többes száma. Melléknevek kapcsolása tárgyakkhoz. Szókincsfejlesztés, alapszókincs növelése (aktív, passzív). Tárgyak megnevezése, egyeztetése. Analóg mondatalkotások (főnévhez cselekvések kapcsolása, és fordítva). Tőmondatok, egyszerű bővített mondatok alkotása. Legfontosabb gesztusjelek elsajátítása. Vizuális emlékezetfejlesztő gyakorlatok képekkel, képsorokkal. Egyszerű képolvasás. <p><i>Tevékenység</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Gesztusok szóbeli megnevezése, együttes alkalmazása. Hívóképek alapján hangutánzások. Tárgy-kép-egyeztetés rámutatás, megnevezés alapján. Válaszadás szófajokhoz tartozó kérdésekre (Ki ez? Mi ez? Mit csinál? Milyen?). Egymástól jól megkülönböztethető hangok differenciálása (p-m, v-l, f-h, c-f), hangok időtartama. 	<p>A közvetlen környezet tárgyainak megnevezése (passzív szókincs). Gyertya Láng Hangos – halk Bent Belül Érintés Tapintás Szájter Fent Lent Kívül Kerekítés Résesítés Zöngé</p>

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
			<ul style="list-style-type: none"> • Szájállások utánzásával a hangok felismerése, megkülönböztetése, leolvasása szájról. • Mondókák játékos utánzómozgásokkal, ritmizálás, tapsolás. Versek mondása közösen. • Mi hiányzik? Mi változott? Memóriajáték. • Az olvasás haladási irányának követése (megtanulása). 	
Társadalmi érintkezési formák	<ul style="list-style-type: none"> • Szemkontaktus felvétele, egyszerű gesztusok megértése. 	<ul style="list-style-type: none"> • Eligazodni a verbális és nonverbális (képi és gesztus) utasítások között. • Érzelmeket felismerni másokon, reakciókat, illetve érzelmi megnyilvánulásokat vállalni. • Szituációhoz kötni apját, anyját, testvéreit. • Kerülni az erőszakot. • Fegyelmezetten viselkedni az iskolán kívüli programokon is. 	<p><i>Ismeretek:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • A környezet kommunikatív és metakommunikációs jeleinek jobb megértése. Hétköznapi teendőkkel kapcsolatos gesztusok kiépítése (étkezés, öltözés, mosakodás). • Érzelmi megnyilvánulások. • A környezet hangjainak felismerése, reakció. • Családi kapcsolatok. Anya neve. Apa neve. Testvérek. Nagyszülők. Egymás megismerése. • A megköszönés gyakorlása. • Konfliktuskerülő viselkedés. • Étkezések alkalmával használatos szabályok gyakorlása. • Az utcai közlekedés során a közösen elfogadott szabályok betartása. • Az érzelmek hangjainak felismerése, irányítása hangmagasság, hangszín szerint. • Hangfelvételtől a környezet „kitalálása”: erdőben, sportversenyen, iskolai szünetben. <p><i>Tevékenység:</i></p>	<p>Bemutatkozás Név Osztálytárs Jel-jelzés Tanár-nevelő Üdvözlés Köszönés A használt jelzések Gesztusok és gesztusjelek Alkalmazási módjuk. A használt gesztusok megnevezése. Az érzelmek megnevezése. Magas Kisebb Alacsonyabb Felnőtt – gyerek Én Enyém Várj</p>

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
			<ul style="list-style-type: none"> • A kéz gesztusjeleinek bővítése. • Érzelmi megnyilvánulások megismerése, felismerése és megjelenítése (érzelmelek felismerése, megnevezése képekről, szerepjáték: vidám vagyok, szomorú, gyakorlás tükör előtt). • A konvencionális viselkedés elemeinek gyakorlása a tanult gesztusok, mimika és kézjel alkalmazásával. • Tulajdonságok felismerése, azonosítás hang, ruha, tapintás útján (kitalálás, bekötött szemmel). • Bizalomjáték. • Hangforrás keresése bekötött szemmel, hangforrás felismerése. Képolvasás, képkirakás balról jobbra: név, jel, nap, napos jele stb. • Napirend, fontosabb állandó események jelzése. • A tanulás során használatos képek alkalmazása, használatuk módja (válogatás, rendszerezés). • Szimbólumok keresése és megfejtése utcán, buszon, épületeken, épületekben. • Kép, mint jelzés. Kép és idő. Kép, mint információs eszköz. 	<p>Majd Nemsokára Választás Sorra kerül Tessék Kérem Ne tolakodj! Pakolj el magad után! Sorakozó!</p>
Testünk és személyes teendőink	<ul style="list-style-type: none"> • Az enyém – nem az enyém viszonyok elkülönítése 	<ul style="list-style-type: none"> • Megérteni a sor eleje, sor vége kifejezéseket. • Megérteni és követni a le, fel utasítást. • Tisztálkodási szokásait konzekvensen végrehajtani. 	<p><i>Ismeretek</i> <i>Testünk</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Testrészek megmutatása együttműködéssel (fej, törzs, végtagok). • Érzékszervekkel végzett gyakorlatok. • Téri tájékozódás. • Tisztálkodás, fésülködés segítségével. 	<p>Öltözködés Ruhadarab Étkezés Évőeszköz</p>

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
		<p>Kezét, fogát megmosni, haját megigazítani.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Egyre önállóbban öltözködni, ruháit helyére tenni. • Egyre önállóbban cipőt húzni, kötést, kapcsolást próbálgatni, megoldani. • Önállóan fel- és levenni felsőruháit. • Megnevezni (megmutatni) felszólításra 8-10 ruhadarabot. 	<p><i>Öltözködés</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Cipő, váltócipő, tornazsák személyhez rendelése. • Saját ruhadarab felismerése segítséggel. • Társak ruháinak megkülönböztetése, személyhez rendelése. <p><i>Étkezés</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Alapillatok (szagok) érzékelése, megnevezése. • Edények, evőeszközök megismerése, csoportosítása. • Szokásos ételeink. Kulturált étkezés. • Ünnepi ételeink. Alkalmi terítés. <p><i>Tevékenység</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Kezeit, lábait mozgásos gyakorlatok során érintse. • Jobb-bal oldala differenciálása segítséggel. Térben történő eligazodás. • Fésülködés (saját fésűvel). • Fürdőmozgások játékos utánzása. • Babán a tisztálkodási mozgások bemutatása. 	
Tájékozódás térben	<ul style="list-style-type: none"> • A közel – távol fogalmának elkülönítése 	<ul style="list-style-type: none"> • Nevére reagálni. • Jelét mondani (ha képes rá). • Felismerni személyes tárgyait. • Otthonosan mozogni a tantermi berendezések között. • Megmondani (vagy mutatni), melyik helyiségben mit csinálunk? 	<p><i>Ismeretek</i></p> <p><i>Iskola</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Berendezési tárgyak, játékok, eszközök felismerése, megmutatása segítséggel. • Az iskola helyiségei, az ott folyó tevékenységek megismerése. <p><i>Lakás</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • A konyha, szoba berendezési tárgyai. • Használati tárgyak felismerése, megnevezése. • Tárgyak helye a lakásban. Tárgy – kép egyeztetése. 	<p>Elöttem – mögöttem „bele” és „rá” Jobb – bal Járművek Úttest Járda Hangos Gyors Játék járművek Igazi járművek</p>

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
		<ul style="list-style-type: none"> • Segítséggel tárgyakat hozni, vinni, igazítani, nyitni, csukni, megnevezni, megmutatni. • Tájékozódni az iskola helyiségei között. • Köszönni. Ismerni az alapvető illetve a közlekedési eszközökön. • Megfelelően viselkedni az utcán. • Szabályokat betartani gyalogos közlekedés, illetve járművön történő utazás alkalmával. • Ismerni a lámpa jelzéseit. • Az utazás közbeni alapvető viselkedési szabályokat megismerni, kialakítani. 	<p><i>Utca, közlekedés</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Közlekedési eszközök felismerése együttműködéssel. • Az utca részei: járda, úttest. <p><i>Vásárlás</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Kirakatok nézegetése. • Piac. • Közös vásárlás. <p><i>Tevékenység</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Az osztály berendezési tárgyainak rámutató megnevezése. • Az iskola helyiségeinek többszöri bejárása, funkcióinak megnevezése, az ott folyó cselekvések lejátszása. • Környezetének bejárása, a tárgyak nevének használata, illetve a megnevezés alapján azok megmutatása. A konyhai dolgozók nevét és munkáját ismerje, a karbantartót, az adminisztrátorokat köszöntse a tanuló. • Tankonyhában, illetve szobában ismerkedés a bútorokkal, rámutatás, megtapintás. • A tanuló terítőt terít az asztalra. Az ajtókat nyitja, csukja. Edények rendezése, helyük a lakásban. • Séta alkalmával a tanuló megnevezi, megmutatja a villamost, autóbuszt, autót, kerékpárt. • Hangutánzás. A járdán közlekedik, úttestre figyelemmel lép le. 	<p>Séta Utazás Közlekedés Zebra Jelzőlámpa Lassú Csendes Udvariasság Nagy- kicsi Tömeg Zsúfoltság Várakozás Indulás Megállás</p>

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
			<ul style="list-style-type: none"> • Utazáskor játékos formában a járművek nevének tanulása, hangutánzó gyakorlatokkal és hallás utáni azonosításuk. • Csoportban történő utcai séta: kirakatok előtti beszélgetés, az árak megnevezése. • Piacon: nézelődés, árak megnevezése, megmutatása. • Köszönés, kérés, megköszönés gyakorlása. 	
Tájékozódás időben	<ul style="list-style-type: none"> • A várakozás fogalmának és kifejezéseinek felismerése. 	<ul style="list-style-type: none"> • Tájékozódni a napszakokról. • Nagyobb különbségeket észrevenni. • A tanult fogalmakat megérteni, azoknak megfelelő képet felmutatni. • A téli-nyári időjárási elemeket megkülönböztetni. • Képről felismerni két ellentétes évszakot. • Ruhái közül kiválasztani a télit és a nyárit. • Összefüggést találni az évszakok és jellemző jegyeik között. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Évszakok. Időjárással kapcsolatos megfigyelések aktív együttműködéssel. • Napszakok: reggel, dél, este jellegzetességei és a hozzájuk kapcsolódó cselekvések megfigyeltetése. • Időjárási jelenségek felismerése segítséggel. • Időtartam megismerése (sokáig tart, rövidebb), differenciálása. • Végzett cselekvések időtartama. <p><i>Tevékenység</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Séták alkalmával az évszak tudatosítása, összehasonlítása egyéb évszakokkal. • Hideg-meleg idő közötti különbség kiemelése, érzékeltetése az öltözködés segítségével. • Játékokban a jellemző tulajdonságok kiemelése. • A napszakokhoz köthető cselekvések eljátszása. • Időjárásnak, napszaknak, tevékenységnek (pl. naposnak kötény stb.) megfelelő saját ruha kiválasztása, megnevezése. 	<p>Tanóra Szünet Munkanap Pihenőnap Majd Hamarosan Soká Napszak Reggel – este Nappal – éjszaka Pontosság Késés Óra Világos Sötét Időjárás Napsütés Borús ég</p>

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
			<ul style="list-style-type: none"> Szituációs játékokban a tanultak gyakorlása. Nap mint nap az időjárási viszonyok ismétlése. A hideg, meleg, eső jelzése. Képekről az időjárási elemek felismerése. Az időjárás és az öltözködés összefüggéseinek megfogalmazása, megmutatása. Időtartam észlelése mozgással, illetve finommimikai jelekkel (hosszan fújok, röviden mondom). Időjárásnak, napszaknak, tevékenységnek (pl. naposnak kötény stb.) megfelelő saját ruha kiválasztása, megnevezése. 	
Élőlények	<ul style="list-style-type: none"> Az állatokkal és növényekkel kapcsolatban megfelelő magatartás kialakítása, félelem leküzdése. 	<ul style="list-style-type: none"> Felismerni és csoportosítani a tanult növényeket, gyümölcsöket, zöldségeket. Élőben és képen (báb) felismerni a háziállatokat. Aktívan részt venni a megfigyelő, válogató, keresgélő munkában. Érdeklődést tanúsítani a megfigyelések során, felidézni a tanultakat. A táplálékokat a megfelelő állatokhoz rendelni, hangutánzással az állathangot utánozni. 	<p><i>Ismeretek</i> <i>Növények</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Cserepes virág, udvari dísnövények. Élő virágok. Legjellemzőbb gyümölcsök, zöldségek, megnevezési gyakorlatok segítségével. A témával kapcsolatos énekek, versek tanulása. <p><i>Állatok</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Hangutánzó gyakorlatok. Állatmesék. Ló, disznó, nyúl, kacsa látható tulajdonságai. Állatok tápláléka, „lakóhelye”. <p><i>Tevékenység</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Virág, növény ültetése, magok elvetése, a növények fejlődésének figyelemmel kísérése, gondozásuk segítségével. 	<p>Növények Virágok Illat Érzés Élővilág Íz - zamat Szín (alapszínek) Gondozás Locsolás Ültetés Napfény Növekedés Elszárad Elpusztul Kibújik Édes Savanyú</p>

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
			<ul style="list-style-type: none"> • Évszaknak megfelelő gyümölcsök, zöldségek felismerése, megnevezése. • Játékos kertészkedés, szituációs gyakorlatok. • Háziállatok tápláléka. • Mesében szereplő állatok kiválogatása. • Szerepjátékok hangutánzással. • Bábozás – állatfigurákkal. Szituációs játékok. Szerepjátékok. • Képeken, mesékben állatfigurák kikeresése, sorba rendezése. • Játékos helyzetben bábokkal vagy szerepjátékkal gondozás, etetés. 	<p>Finom Ízes Élő Háziállat vadállat Élelem Táplálkozás Ól Istálló Búvóhely Gondozó Gondozás Baromfiudvar</p>
Előkészület a felnőtt életre	<ul style="list-style-type: none"> • Vásárlás, beszélgetés során a várakozás képességének kialakítása 	<ul style="list-style-type: none"> • Illedelmesen köszönni, ha üzletbe lép. • Kívánságait elmondani, vagy gesztusaival jelezni. • Képen megmutatni az eladót, pénztárost, árut és a vásárlót. • Megmutatni a mindennapos bevásárlás kellékeit, kosarat, pénztárcát. • Kapcsolatot teremteni a környezetében dolgozó szakemberekkel, kérdezni, kérni. 	<p><i>Ismeretek:</i> <i>Üzletek – vásárlás</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Élelmiszerbolt látogatása, vásárlás együttműködéssel. • Az eladók, pénztárosok, munkájuk, megfigyelésük. <p><i>Munkahelyek – foglalkozások</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • A tanuló szűkebb környezetében előforduló foglalkozások szereplői, munkájuk, eszközeik bemutatása, megfigyelése. <p><i>Tevékenység:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Élelmiszerbolt pultjainál a különböző árucikkek megfigyelése. • Szaglás, tapintás, ízlelés. 	<p>Élelmiszer Édesség Konzerváru Húsáru Eladó Pultos Pénztáros Vásárló Fizetés Kiszolgálás Udvariasság Kérés Megköszönés Ismerkedés Köszöntés Búcsúzás</p>

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
			<ul style="list-style-type: none"> • Eladó köszöntése, kérdegetés, kérés, megköszönés gyakorlása. • Pultok, polcok, árak, csomagolóanyagok megfigyelése. • Pénztáros, pénztárgép, pénz megfigyelése. • Vásárlás (szerepjáték). Köszönés-elköszönés gyakorlása. • Vásárlási szokások, vásárlási kellékek (pénz, szatyor stb.). • Tanulmányi séta: ismerkedés a zöldséggel, hentesel, cukrásszal, asztalossal, gépkocsivezetővel, rendőrrel stb. • Szerepjátékokkal a megismert foglalkozások megjelenítése az eszközök, tárgyak megfelelő szakmához rendelésével. • Élethelyzetekben is és képekről is a mesterségek és a hozzájuk tartozó eszközök felismerése. • Utazáskor játékos formában a járművek nevének tanulása, hangutánzó gyakorlatokkal és hallás utáni azonosításuk. 	Bocsánatkérés társaktól
Ünnepek	<ul style="list-style-type: none"> • Együttműködés az ünnepi készülődések során. 	<ul style="list-style-type: none"> • Szívesen és érdeklődéssel részt venni az ünnepi készülődésben, megfelelő magatartással alkalmazkodni az eseményekhez. • Ismerni néhány mondókát, verset, amivel részt tud vállalni az ünnepek műsoraiban. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Hagyományos ünnepek. • Mikulás. Karácsony. Farsang. Húsvét. Anyák napja. • Az ünnepekhez kapcsolódó események életszerű és játékos tanulása, megismerése. • Családi ünnepek. • Ünnepi készülődés, zenehallgatás, versek, mondókák együttmondással. 	Névnep Születésnap Köszöntés Gratuláció Ajándék Kedvesség Öröm Édesség Köszönet

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
		<ul style="list-style-type: none"> Felismerni, megnevezni és megmutatni képekről az említett ünnepeket. 	<ul style="list-style-type: none"> Nemzeti ünnep: Március 15. A magyar zászló színei. Iskolai ünnepek. <p><i>Tevékenység</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Karácsonyi díszek készítése (segítséggel). A tárgyak megnevezése, megmutatása. Húsvéti tojás készítése segítséggel. Versek, dalok tanulása, előadása anyák napjára. Ünnepi készülődés: ajándékkészítés, színezés, ragasztás, vágás segítséggel. Társak, szülők köszöntése megfelelő gesztusokkal, szavakkal. Ünnepi díszítés gyakorlása. Ünnepi asztal terítése. Az ünnep játékos megjelenítése. Történetek, rövid mesék elmondása képek segítségével különböző ünnepekről. Részvétel az ünnepeken megfelelő viselkedéssel. Készülés (segítséggel) valamilyen jelképpel: pl. zászló, kokárda készítése. 	<p>Várakozás Hamarosan Nemsokára</p>

A fejlesztés várt eredménye:

- Legyen együttműködő szociális kapcsolatokban.
- Törekedjen a tiszta hangképzésre.
- Passzív és aktív szókincsének birtokában jusson el a kapcsolatteremtés elemi szintjére.
- Tanult adatait segítséggel beszédállapotának megfelelően tudja elmondani.
- Segítséggel mutassa meg testrészeit, érzékszerveit.
- Segítséggel egyeztesse a tanult növényeket, állatokat.

- Segítséggel mondjon mondókákat.
- A nonverbális kommunikáció alapjainak használata segítséggel.
- Aktív szókincse legalább 20–30 szó (ha nem képes beszélni, beszédmegértése érje el a kívánt szintet).
- Legyen képes a felszólításokat, utasításokat megérteni és teljesíteni.
- Együttműködéssel csoportosítson.
- Érzékelje a változásokat, amelyek térben és időben személyéhez kapcsolódnak.
- Legyen képes érzékelni és megfigyelni a közvetlen környezetéből érkező ingereket, és beszédállapotának megfelelően reagálni azokra.

3. évfolyam

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
Beszédfejlesztés, anyanyelv	<ul style="list-style-type: none"> • Analóg mondatok utánamondása, alkotása. 	<ul style="list-style-type: none"> • Feladatokat egyre rutinosabban végezni. • Követni az artikulációs mozgásokat. • Sort alkotni képekről (balról jobbra kirakással). • Megmutatni a megnevezett képet, illetve önállóan megnevezni. • Tárgyat kiválasztani, tárgyak képét azonosítani. • Analóg mondatokat képezni. • Mimikát, gesztusokat jól utánózni. • Jól használni a metakommunikációs jeleket. • Képről néhány mondatot mondani. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Légző-, szívó-, fújó-, rágógyakorlatok, ajakizomgyakorlatok, nyelvgyakorlatok. • Hallásfejlesztés, hangleválasztó, hangfejlesztő gyakorlatok. • Tárgyak megnevezése segítséggel. • Fogalmak és cselekvések összekapcsolása. • Személyes névmás használata. • Kérdések alkotása (ki, mi, kik, mik, mit csinál, mit csinálnak?). <p><i>Tevékenység</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Bemutatás nyomán utánzógyakorlatok, tükör előtt önellenőrzéssel. • Egyre kisebb eltérésű hangpárok megkülönböztetése. • Artikulációs mozgások utánzása, zöngé hangoztatása, zenei hangokkal játék. • Az izoláltan ejtett hangok tökéletesítése, ciklizálása, beépítése szótagba, rövid szavakba. • Szó eleji hang leválasztása, a leválasztott hang fejlesztése. • Képsorok olvasása balról jobbra haladással. • A megnevezett kép kiválasztása. • Tárgyak, képek sokaságával soralkotás. • Eseményképről rövid mondat alkotása: alany, állítmány. 	<p>Sor Soralkotás Képsor Azonos (olyan) Különböző (más) Eleje (szó) Vége (sor) Alá Fölé Mellé Ügyes Hibás. Beszédszervek és a kapcsolódó fogalmak ismerete. Tárgy Kép Sor Sok-kevés Figyelem Jó-rossz Kérdés Ruha Étel Gyümölcs Bútor</p>

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
			<ul style="list-style-type: none"> A mondat helyességének vagy hibás megfogalmazásának jelzése. Mondatalkotás képről kérdőszó segítségével. Analóg mondatok alkotása segítséggel. Gyakorlás szituatív helyzetben. Témakörökhöz kapcsolódó szövegek, mondókák, versek tanulása. 	
Társadalmi érintkezési formák	<ul style="list-style-type: none"> A megismert, alapvető viselkedési szokások alkalmazása iskolai és otthoni környezetben. 	<ul style="list-style-type: none"> Megnevezni családtagjait. Gesztusokkal vagy képről megmutatni szülei foglalkozását, tevékenységét A „hol?” „mit csinál?”kérdéseket érteni, a maga módján válaszolni azokra. Feladatot megérteni és aktívan közreműködni a végrehajtásban. Saját öltözékére vigyázni. Iskolán kívüli alkalmakon az elvárt módon viselkedni. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Közlések gyakorlása tekintettel, gesztikulációval. Mozdulatok értelmezése, utánzása. Érzelmek kifejezésének gyakorlása arcjátékkal. Otthoni és iskolai helyes viselkedési szokások számbavétele szükség szerint. Szülők neve, testvérek neve, száma (segítséggel), családtagok tevékenysége (munkája). Nagyszülő megmutatása fényképről. <p><i>Tevékenység</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Cselekvéssorok végrehajtása utasítás, rajz, kép alapján. Adott érzelem megjelenítése (pl. hívás, büszkeség, győzelem stb.). Illő és illetlen viselkedések megkülönböztetése a helyzetnek megfelelően. A segítség kérésének gyakorlása szituációs játékok segítségével. Élő szituációban apa, anya szólítása, névvel azonosítása. 	<p>Jó gyerek Boldog Vidám Félős Ijedt Mérges Tanácstalan Szégyenlős Kérem Nem tudom megtenni Elromlott Hibás Javítható Segítség Gondoz Szabadidő Szabály Csalás Győzelem Vereség Itt-ott Messze-közel Szeret- nem szeret</p>

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
			<ul style="list-style-type: none"> • Fényképen anya, apa, testvérek, nagyszülők megmutatása. • Mit csinál? Hol van? kérdésre szóval, egyszerű mondattal, gesztusokkal válaszol a tanuló. • Bábokkal lejátssza az egyszerűbb helyzeteket. • Keresztnevet hallás alapján az illető személyhez köti. A képhez tartozó saját érzések megfogalmazása. • A képen felismert érzelmek megnevezése. 	
Testünk és személyes teendőink	A személyes teendők egyre biztosabb ellátása	<ul style="list-style-type: none"> • Időhatározókat és mellékneveket használni. • Megmutatni önállóan a megnevezett testrészt, érzékszervet babán és saját magán. • Elvégezni rutinszerűen az iskolában szokássá vált kéz- és fogmosást. • A WC-t, mosdót kevés segítséggel megfelelően használni. • Az ápolt és ápolatlan (haj), tiszta és piszkos (köröm) megkülönböztetése. Ismerni saját holmiját. • Gondosan, rendesen öltözni, vetkőzni. • Megállapítani, és jelezni szüleinek, tanárainak, ha ruhája gombhiányos. 	<p><i>Ismeretek</i> <i>Testünk.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Testrészek megnevezése, megmutatása. • Kézmosás, fogmosás, WC-használat. • Betegség, egészség. A tisztaság és egészség kapcsolata. • Köröm, haj, szempilla megnevezése, ápolása, az ápoláshoz használt eszközök megnevezése. <p><i>Öltözködés.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Az öltözködés sorrendje. • Irányítás mellett a ruhadarabok, ruházat részeinek megnevezése. • Évszakoknak megfelelő öltözködés. <p><i>Étkezés.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Főétkezések. Terítés. Néhány étel megnevezése. • Az étkezésnél használt eszközök megnevezése segítséggel. 	<p>Jó étvágyat! Köszönöm! Tízórai Uzsonna Ételek Evőeszközök Hetes, napos Feladat Terítés, leszedés Finom Folyékony Illatos Kemény, puha Éhség Szomjúság Alsóruházat Felsőruházat Méret Kopott, új Divatos, elavult Régimódi</p>

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
		<ul style="list-style-type: none"> Megfelelő viselkedést tanúsítani a közös étkezések alkalmával. Főétkezéseket megnevezni, megmutatni 	<p><i>Tevékenység</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Tanórán, szemléltető eszközökön, saját magán, társán a testrészek megmutatása és megnevezése. A testrészeket és azok funkciói egymáshoz rendelése. Érzékszervei megnevezése. A test tisztításának megnevezése, folyamatának bemutatása. Fésülködés, helyes fogmosás, körömápolás gyakorlása. Higiénés szokások gyakorlása. WC-használat helyes sorrendjének megnevezése képek segítségével. Az öltözködés menetének elmondása, illetve a ruhadarabok megmutatása. 	<p>Felsőtest, alsótest, felső végtag, alsó végtag Sovány, kövér, szűk, bő Nagy méret Kis méret Körömápolás Arcápolás Hajápolás Tiszta Piszkos Ápolt-ápolatlan, egészséges–beteg Kezelés</p>
<p>Tájékozódás térben</p>	<ul style="list-style-type: none"> Téri tájékozódás függőleges és vízszintes, előre és hátra irányban. 	<ul style="list-style-type: none"> Analóg mondatokat alkotni. Hol? Hova? kérdéseket megérteni. Mondataiban használni a bővítményeket. Ismerni a gyűjtőfogalmakat. Beszédkészségének megfelelően egy-két összefüggő mondatot mondani. Rendet tenni maga körül munkája befejezése után. Biztonsággal és bátran lépni az iskola különböző helyiségeibe, ismerni a 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Tárgy megnevezése téri helyzetben. Tárgykeresés. <p><i>Iskola – otthon</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Udvar, játszótér, sportpálya. Orvosi szoba, betegszoba, konyha, étterem. A játék- és sporteszközök megnevezése segítséggel. A „hol van?” és a „hova való?” megértése. Képek alapján az ismeretek elmélyítése. Az iskola környéke. A lakás további helyiségei, illetve a fő helyiségek alaposabb megfigyelése. Eszközök és azok funkciói. <p><i>Utca – közlekedés.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Az utcák jellemzői. Gyalogos- és járműforgalom. 	<p>Világos Sötét Kapcsoló Egészséges Egészségtelen Veszélyes Biztonságos Erős, gyenge Padlás Pince Raktár Fönt, lent Piszkos Régi, új Magas Hideg/hűvös</p>

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
		<p>játékok, sporteszközök helyét és felhasználási módját.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Az otthon, az iskola és a tanterem rendjét, tisztaságát természetesnek és fontosnak tartani. • Felismerni könyvből, képről is a valóságban tapasztaltakat. • Megnevezni a közlekedési eszközöket, a villamos, trolit, metró, busz utasterét, vezetőfülkéjét. 	<ul style="list-style-type: none"> • Jelzőlámpák, jelzőtáblák. Sorompó, fénysorompó. • Közlekedési eszközök ismeretének bővítése. • Közlekedési szabályok, viselkedési normák. • Közlekedési és utazási szabályok betartása. <p>Tevékenységek</p> <ul style="list-style-type: none"> • Képen látható tárgy téri helyzetének megkeresése. • Mondatalkotás helyhatározóval és cselekvéssel. • Helyviszonyok gyakorlása. • Tanórákon és tanórán kívül is a tanulónak kedves helyiségekben figyelmes tájékozódás az eszközök, tárgyak között. • Kapcsolat keresése más helyiségek különbözőségét, azonosságait illetően. • Sporteszközök, játszótéri elemek alaposabb megfigyelése, a tapasztaltak megfogalmazása, helyes, balesetmentes használatuk. • Kérésre a kívánt eszközök kiválasztása. • A helyiségek berendezési tárgyainak összeválogatása és megfelelő elhelyezése. • A konyhai eszközök szétválogatása és megfelelő helyre történő elpakolása. • Szituációs játékokban főzés, takarítás megjelenítése, imitálása. • Utcai séta alkalmával spontán megfigyelés. • Az utca megfigyeltetése, hangok, zajok megnevezése. • Jelzőlámpák utasításának betartása. • Zebra használata. 	<p>Nedves Hordó Kosár Prés Helyiségek Eszközök Főzőeszközök Evőeszközök Sötétítés Világítás Takarítás Felújítás Pihenés Éjszaka Ágyazás Érkezés Indulás Bejárat Kijárat Helyre tesz Rend Rendtelenség</p>

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
			<ul style="list-style-type: none"> Közlekedési eszközök színeinek, méreteinek megfigyelése – összehasonlítása. 	
Tájékozódás időben	<ul style="list-style-type: none"> Az idő fogalma és a kapcsolódó cselekvések összekötése. 	<ul style="list-style-type: none"> Ismerni a munkanap, pihenőnap fogalmát, a napszakok és étkezések megnevezését. Társára figyelni, vele beszélgetni, segíteni munkáját Követni és teljesíteni a pedagógus kéréseit. Automatikusan sorolni a hét napjait, a hétvégi napokat kérdésre kiválasztani. Érdeklődni, tájékozódni, segítséggel naptárban is. Mesélni napi élményeiről. Beszédében ragokat, határozószavakat, igekötőket használni. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Napszakok összekapcsolása cselekvésekkel. Napszakok sorrendje, napszakok és tartózkodási hely megjelölése (állandó szimbólumok, megjelölés használata). <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> A napszakoknak megfelelő tevékenységek ismerete. Kérdésre válaszolva a napszakok és a napszakokhoz kapcsolódó események felsorolása. Képes napirend készítése. Képes órarend készítése. Napirend összeállítása. Séták és udvari játék alkalmával az időjárással kapcsolatos ismeretek, megfigyelések gyűjtése. Télen a téli sportok, nyáron a fürdőzés emlékeit őrizve az iskolában képekről felidézés, kiegészítve egyéb történésekkel. Képek gyűjtése, szortírozása. Téli-nyári ruhák válogatása, közös halmazba helyezve a közties (is-is) ruhadarabokat vagy képeket. A hét napjainak felsorolása jó sorrendiséggel, saját életének eseményei hozzárendelése. A hétvégi napok kiemelése, jelölése jellemző képpel. Heti program összeállítása képes formában, egyszerű jelképekkel. 	<p>Napok neve Napszakok neve Napszakokhoz kötött étkezések neve Évszakok Időjárás Tél Tavaszi Nyár Ősz Hideg – meleg Sportok Napsütés Szél Szeles Viharos Hófehér Jég Fürdőzés Napozás Sielés Szánkózás Havazás Dér, jég Tegnap Ma Holnap, elmúlt Lesz</p>

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
			<ul style="list-style-type: none"> Saját szakköri programjainak naphoz, napszakhoz rendelése. Képről a saját heti elfoglaltság mutatása, elmondása. 	<p>Munkanap Hétféje Pihenőnap Program Nap Felkelő nap Lenyugvó nap</p>
Élőlények	<ul style="list-style-type: none"> A növények és állatok közötti azonosságok, különbözőségek megmutatása, megnevezése. 	<ul style="list-style-type: none"> Szeretni a természetet. Megnevezni néhány növényt, virágot, zöldséget kép alapján. Növényeket gondozni. A tanultak alapján összehasonlítani, megkülönböztetni, főfogalom alá rendezni, emlékezetből felsorolni a látottakat. Gondolatokat, élményeket mondatokban megfogalmazni. Szeretni az állatokat, felismerni, megnevezni őket. Lehetőség szerint háziállatokat otthon, segítséggel gondozni. Szerepjátékokban egyszerű mozgásokat és hangokat utánozni. 	<p><i>Ismeretek</i> <i>Növények:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Virágok felismerése, egyeztetési gyakorlatok segítségével. Gyümölcsök, zöldségek megfigyelése, megnevezése, csoportosítása. <i>Allatok:</i> Baromfiudvar fogalma. Lakóinak felismerése, megnevezése. Jellemző külső tulajdonságaik megnevezése segítséggel, táplálékuk, lakhelyük megismerése. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Virágoskert virágainak felismerése, megnevezése. Élő virágok azonosítása a képen láthatókkal. Az osztályban, folyosón, udvaron található virágok, növények megfigyelése. Szín, forma egyeztetése, megnevezése. Hajtások ültetése, növény locsolása. A vázában víz cserélése. Gyümölcsök felsorolása és képekhez rendelése. Zöldségek megnevezése, ízük, illatuk felismerése. 	<p>Élő Műanyag Illat Íz, zamatos, ízes Édes-savanyú Nagy-kicsi Gömbölyű Hosszúkás Növekedés Hervadás Elpusztul Kihajt Hajtás, ág Rész – egész Gyökér Szár Levél Virág Termés Konyhakert Zöldségfélék Virágok Szín Forma Íz</p>

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
		<ul style="list-style-type: none"> Bővíteni szókincsét a határozószókkal, igékkel, használni a felkiáltó mondatot. 	<ul style="list-style-type: none"> Ismerkedés a haszonállatokkal, szárnyasokkal, emlősökkel. A jellemzőik, hangjuk, mozgásuk stb. megfigyelése. Állatok etetése, táplálékuk megnevezése segítségével. Állatkerti séta, állatsimogatás. Háziállatok. Vadállatok. Kedvenceink. Beszélgetés, csoportosítás. Állatok mozgásának utánzása, tulajdonságaik megnevezése. Mesék az állatokról. Állatos versek, dalok tanulása. Mesék dramatizálása során állathangok utánzása. 	<p>Illat Ehető – nem ehető Baromfiudvar Gazdasági udvar Háziállatok Hasznos Kölyök Ellés, fiatal Vemhesség Nagy-kicsi Szelíd Harapós Karmolás Dorombol Baromfi Szárnyasok Emlősök Lassú-gyors – fürgé Veszélyes Vad Erős-gyenge</p>
<p>Előkészület a felnőtt életre</p>	<ul style="list-style-type: none"> Biztonsággal eligazodás a boltban. 	<ul style="list-style-type: none"> Beszédében mellékneveket, határozószavakat, igekötős igéket használni. Emlékezetből néhány jellemzőt felsorolni a látott termékekből. 	<p><i>Ismeretek</i> <i>Üzlet, vásárlás.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Közös vásárlás, áruféleségek megnevezése segítségével A környék különböző üzletei. Ruházati bolt. Papírbolt. Élelmiszerbolt. Pizzériák. Cukrászdák. Virágbolt. <p><i>Foglalkozások.</i></p>	<p>Húsféle Vegyí áru Pékáru Konzervek Papíráru Ital Édesség Iparos</p>

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
		<p>Ismerni és hasz-nálni a napszakok szerinti üdvözlési módokat. Megnevezni, megmutatni a látottakat. Felismerni a jel-lemző jegyeket, a megismert tár-gyakkal, képekkel csoportosításokat végezni. Környezetében élő emberek munkáját érdek-lődéssel figyelni. Köszönni, kérdezni. Szerepjátékban gesztusokkal kifejezni magát.</p>	<ul style="list-style-type: none"> A tanuló tágabb környezetében előforduló, különböző foglalkozású emberek munkájának megismertetése, eszközeik bemutatása, csoportosítása. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Séta alkalmával a különböző üzletek kirakatainak megfigyelése, az áruféleségek felsorolása. Az áruk nézegetése, megnevezése, megmutatása, csoportosítása, főfogalom alá rendezése. Az emberi érintkezési formák gyakorolása: köszönés, kérés, megköszönés. Szituációs játékokban a tanultak megjelenítése. Köszönés az iskola dolgozóinak, érdeklődés munkájuk iránt. A műhelyekben (karbantartó, takarító, konyhai és irodai dolgozók) részfeladatok megtekintése, szerszámok megismerése, megnevezése. 	<p>Faanyag Kábel Zsinór Áram Veszélyes Forró Éles Hosszú – rövid Nedves – száraz Nehéz – könnyű Megrendel Ráfizet Foglalkozás Szakma Titkárnő Adminisztrátor Gondnok Karbantartó Varrónő Műhely Iroda Feladat</p>
Ünnepek	<ul style="list-style-type: none"> Az adott év ünnepi eseményeinek felidézése emlékezetből 	<ul style="list-style-type: none"> Szívesen és aktívan készülni az ünneplésre. Rövid, egyszerű dalt, verset az ünnephez kapcsolni. Közös feladatot pontosan, fegyelmezetten végrehajtani. Az események szereplőit, kellékeit megfigyelni, azokat 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Verstanulás. Dalok tanulása. Szereplés az ünnepeken, alkalomhoz illő ruházat, viselkedés kialakítása, gyakorlása. Társadalmi, iskolai, családi ünnepek, névnapok további megünneplése. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Készülődés az ünnepre. 	<p>Ünnep Zászló Felvonulás Köszöntés Öröm Boldogság Ajándékozás Díszítés Csomagolás Ünnep</p>

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
		<p>visszaidézni, elmesélni, megmutatni.</p> <ul style="list-style-type: none"> Az ünnepek hangulatát átérezni. 	<ul style="list-style-type: none"> Verstanulás, énekek gyakorlása. Önálló feladat végrehajtása (ajándék vagy jelkép készítése, a felhasznált anyagok megnevezése, jellemzése). Tanulótárs, tanár, szülő felköszöntése. Képekről az ünnepek felismerése, azonosítása szóban. Udvariassági szokások gyakorlása. Tanulótársaival közösen és egyénileg is versek, énekek tanulása. Cipzárt felhúzása, gombolás. Gallér, zsebek igazítása. Öltözés-vetkőzés gyakorlása játékhelyzetekben (verseny). Nap mint nap felsőruházata nevének ismétlése. Annak elmesélése, milyen sorrendben öltözött reggel, az alsó-felső fogalmának tudatos differenciálásával. Babák öltöztetése. Szokásos ételek megnevezése. Étkezési előkészületek gyakorlása, kézmosás. A konvencionális beszédformák gyakorolása és tudatos használata: „Jó étvágyat!” „Kérem szépen!” „Köszönöm szépen!”. 	<p>Névnap Születésnap Fegyelmezett Vidám – szomorú Boldog Hatalmas Díszes Ajándék Szeretet</p>

A fejlesztés várt eredménye:

- Legyen együttműködő a szociális kapcsolataiban.
- Törekedjen a tiszta hangképzésre.
- Passzív és aktív szókincsének birtokában jusson el a kapcsolatteremtés elemi szintjére.
- Legyen képes az egyre tisztább hangképzésre, a pontosabb artikulációra.
- Tudja a mellékneveket, határozószókat, igéket és egyre gyakrabban a viszónyszavakat és a melléknévfokozást is használni.
- Tudja bővíteni, és egyre pontosabban használni meglévő szókincsét a témakörök kapcsán.
- Legyen képes együttműködéssel végrehajtani a tevékenységeket.
- Tudja örömmel és figyelemmel megmutatni képen családját, megnevezni családtagjait, ismeri közvetlen családi viszonyait, gesztusokkal vagy képről meg tudja mutatni szülei munkáját.
- Tudjon tájékozódni az intézmény területén.
- A közvetlen környezetében található tárgyakat, eszközöket rendeltetésszerűen használja.
- Ismerje a napok sorrendjét.
- Tudja megevezni, azonosítani a környezetében leggyakrabban előforduló állatokat, növényeket, legfontosabb jellemzőikkel együtt.
- Legyen képes elvégezni alapvető csoportosításokat.
- Aktívan vegyen részt a családi és iskolai ünnepeken.
- Ismer verseket, mondókákat, dalokat, és azokat mozgással, ritmussal tudja kíséni. Szívesen hallgat meséket, és részt vesz azok előadásában (szerepjáték, bábozás).

4.évfolyam

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
Beszédfejlesztés, anyanyelv	<ul style="list-style-type: none"> • Analóg mondatok utánamondása, alkotása. 	<ul style="list-style-type: none"> • Feladatokat egyre rutinosabban végezni. • Követni az artikulációs mozgásokat. • Sort alkotni képekről (balról jobbra kirakással). • Megmutatni a megnevezett képet, illetve önállóan megnevezni. • Tárgyat kiválasztani, tárgyak képét azonosítani. • Analóg mondatokat képezni. • Mimikát, gesztusokat jól utánozni. • Jól használni a metakommunikációs jeleket. • Képről néhány mondatot mondani. 	<p><i>Ismeretek:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Beszédmotoros gyakorlatok. Hangfejlesztés, hangleválasztás, hangoztatás. • Igeragozás (jelen idő, múlt idő). • Gyűjtőfogalmak körének bővítése. • Főnevek toldalékai: helyhatározó és részeshatározó. • Mondatbővítés kérdőszó segítségével, tárgy, melléknév, helyhatározó alkalmazásával. • Tárgyak, személyek tulajdonságai. • Egyes és többes szám differenciálása, megfogalmazása. • Ok-okozati összefüggések. <p><i>Tevékenység:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • A tanult gyakorlatok önálló végzése, és újabb, nehezebb feladatok elsajátítása. • Egyre kisebb eltérésű hangpárok megkülönböztetése. • Artikulációs mozgások utánzása, zöngé hangoztatása, zenei hangokkal játék. • Az izoláltan ejtett hangok tökéletesítése, ciklizálása, beépítése szótagba, rövid szavakba. • Szó eleji hang leválasztása, a leválasztott hang fejlesztése. • Képsorok olvasása balról jobbra haladással. • A megnevezett kép kiválasztása. • A mondat helyességének vagy hibás megfogalmazásának jelzése. 	<p>Sor Soralkotás Képsor Azonos (olyan) Különböző (más) Eleje (szó) Vége (sor) Alá Fölé Mellé Ügyes Hibás. Beszédszervek és a kapcsolódó fogalmak ismerete. Tárgy Kép Sor Sok-kevés Figyelem Jó-rossz Kérdés Ruha Étel Gyümölcs Bútor</p>

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
			<ul style="list-style-type: none"> • Mondatalkotás képről kérdőszó segítségével. • A „-ban, -ben” ragok előfordulása cselekvő helyzetben. • Analóg mondatok alkotása segítséggel. • Mondatok bővítése hol? kinek, minek? kérdőszavak alapján • Melléknévvel a tárgy vagy kép milyenségének megfigyelése, megnevezése. • Jellemző tulajdonságok gyűjtése tárgyról, személyről. • Gyakorlás szituatív helyzetben. • Cselekvéssorról történet kitalálása helyes nyelvtani meg-fogalmazással. • Egyszerűbb időrendi sorrendek felállítása. • Témakörökhöz kapcsolódó szövegek, mondókák, versek tanulása. 	
Társadalmi érintkezési formák	<ul style="list-style-type: none"> • A megismert, alapvető viselkedési szokások alkalmazása iskolai és otthoni környezetben. 	<ul style="list-style-type: none"> • A „hol?” „mit csinál?”kérdéseket érteni, a maga módján válaszolni azokra. • Feladatot megérteni és aktívan közreműködni a végrehajtásban. • Kapcsolatokat reálisan megítélni. • Megfelelő módon köszönni, felszólítás nélkül. • Saját öltözékére vigyázni, ha hiányosságot tapasztal, 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Gesztusjelek bővítése az egész test (fej, arc, kéz) területeire, foglalkozások köréből. • Képek, diafilmek jelenetei alapján a látható események megfogalmazása. • Cselekvések megnevezése segítséggel. • A válaszok és a valódi események összehasonlítása. • Kívánságok kifejezése, helyes megfogalmazása. • Mások kívánságainak meghallgatása, teljesítése. • A segítség kérésének módjai. • Téri tájékozódás, saját élettér helyes ismerete, biztonságos közlekedés benne. • Távolságtartás játék és baráti kapcsolat esetén 	<p>Jó gyerek Boldog Vidám Félős Ijedt Mérges Tanácstalan Szégyenlős Kérem Nem tudom megtenni Elromlott Hibás Javítható Segítség</p>

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
		<p>jelezni.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Iskolán kívüli alkalmakon az elvárt módon viselkedni. • Fegyelmezni magát, sorba állni ruhatárnál, pénztárnál • Képről néhány mondatot mondani. 	<p>üzletben, utcán, nyilvános helyen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kapcsolat első lépése:– ismerős gyermekkel, felnőttel, – ismeretlen gyermekkel, felnőttel, – újonnan megismert emberekkel. <p><i>Tevékenység</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Szituációs helyzetekben a kívánságok realizálásának megítélése. • Helyes, helytelen kívánságok, visszautasítás megfogalmazása. A távolságtartás fokozatai barát, családtag, vendég és ismeretlen esetében. • Az elkövetett hibák felismerése, javítása legyen természetes. • Közös játék során szabályok betartása, a vereség elviselése, öröm társai sikere fölött. • Mozi-, cirkusz- és színházlátogatások alkalmával érdeklődés, társak és a többi néző zavarása nélkül. • A köszönés formáinak (megtanulása és) gyakorlása. • Beszélgetés közben egymás türelmes meghallgatása természetes módon a mindennapi kommunikációban. • Kis csoportban részvétel kulturális és sporteseményeken, viselkedés megfelelő módon. A távolságtartás fokozatai barát, családtag, vendég és ismeretlen esetében. • Az elkövetett hibák felismerése, javítása legyen természetes. • Közös játék során szabályok betartása, a vereség elviselése, öröm társai sikere fölött. • Mozi-, cirkusz- és színházlátogatások alkalmával érdeklődés, társak és a többi néző zavarása nélkül. 	<p>Gondoz Szabadidő Szabály Csalás Győzelem Vereség Itt-ott Messze-közel Szeret- nem szeret</p>

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
			<ul style="list-style-type: none"> • A köszönés formáinak (megtanulása és) gyakorlása. • Beszélgetés közben egymás türelmes meghallgatása természetes módon a mindennapi kommunikációban. • Kis csoportban részvétel kulturális és sporteseményeken, viselkedés megfelelő módon. 	
Testünk és személyes teendőink	<ul style="list-style-type: none"> • A személyes teendők egyre biztosabb ellátása. 	<ul style="list-style-type: none"> • Időhatározókat és mellékneveket használni. • Néhány jellemző ételt felsorolni napszakhoz rendelve. • Megfelelő viselkedést tanúsítani a közös étkezések alkalmával. • Főétkezéseket megnevezni, megmutatni. • Ismerni az étkezéseket megelőző előkészületek sorrendiségét kellékeit és azok megfelelő használatát. 	<p><i>Ismeretek:</i> <i>Testünk</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Fodrász, kozmetikus, manikűrös műhelyének látogatása, munkájának és eszközeinek megfigyeltetése. <p><i>Öltözködés</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Irányítás mellett a ruhadarabok, ruházat részeinek megnevezése, csoportosítása. • Évszakoknak megfelelő öltözködés. • Kopott és új ruhák különbségei és hasonlóságai. <p><i>Étkezés</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Tízórai, uzsonna napszakhoz rendelése. • Reggel – reggeli, dél – ebéd, este – vacsora. • Ételféleségek, eszközök csoportosítása. • Ünnepi étkezés, ünnepi ételek és meleg ételek. • Nyers és főtt ételek. • A hetes, napos munkája. Tevékenység: • Betegség, egészség jellemzőinek megfigyeltetése. Játékos helyzetekben gyakorlás. • Tisztasági felelős a tisztség vállalásával tanuló társai haját, körmét naponta megnézi, jelzi, mit tapasztal. • Képről a pozitív és negatív tulajdonságok megállapítása 	<p>Jó étvágyat! Köszönöm! Tízórai Uzsonna Ételek Evőeszközök Hetes, napos Feladat Terítés, leszedés Finom Folyékony Illatos Kemény, puha Éhség Szomjúság Alsóruházat Felsőruházat Méret Kopott, új Divatos, elavult Régimódi Felsőtest, alsótest, felső végtag, alsó végtag Sovány, kövér, szűk, bő</p>

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
			<ul style="list-style-type: none"> • Az alsó ruhák, majd a felsők önálló kiválasztásával öltözködés. • Próbálkozás a ruhát összehajtására, helyre rakására. Baba öltöztetése. Öltözés-vetkőzés gyakorlása játékhelyzetekben (verseny). Nap mint nap felsőruházata nevének ismétlése. • Papírbabák ruháinak összeválogatása. • Nevezze meg önállóan a ruhák színeinek, egyéb jellemzőinek önálló megfogalmazása. • Divatos és régimódi, fiú- és lányruhák válogatása. • Nap mint nap közösen és egyenként is, és mint napos, a az étkezéssel kapcsolatos teendők és a kulturált étkezés gyakorlása. • Higiénés szokások, a tisztaság, az asztalrend megteremtése, megtartása. • Segítséggel az étkezéshez szükséges kellékek összegyűjtése és előkészítése, terítés, elpakolás. Az ételeket megnevezése. • A hetes, illetve napos teendőinek megnevezése, feladatai bemutatása. • Az ünnepi étkezés jellemző kellékeinek kiválogatása képek alapján. Ünnepi szokások kialakítása. • A konvencionális beszédformák gyakorolása és tudatos használata: • „Jó étvágyat!”, „Kérem szépen!”, „Köszönöm szépen!”. Reggeli, ebéd, uzsonna – szituációs játékok. 	<p>Nagy méret Kis méret Körömápolás Arcápolás Hajápolás Tiszta Piszkos Ápolt-ápolatlan, egészséges–beteg Kezelés</p>

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
Tájékozódás térben	<ul style="list-style-type: none"> Téri tájékozódás függőleges és vízszintes, előre és hátra irányban. 	<ul style="list-style-type: none"> Mellékneveket, határozószókat használni, kérdezni, hangsúlyozni. Ismerni a villanykapcsolók helyes működését. Felszólítás nélkül, rutinszerűen betartani a közlekedési szabályokat (lámpa, zebra, körülnézés). Ismerni az iskola utcájának nevét. 	<p><i>Ismeretek:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Helyhatározószók gyakorlása folyamatosan. <p><i>Iskola-otthon</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Alaposabb tájékozódás a terem tárgyai, tartozékai között. A padlás, pince megismerése, funkciójának megnevezése irányítással. Falusi padlások, pincék megismerése a valóságban és olvasmányokból. Háló, nappali, konyha, gyerekszobák, fürdő, kamra jellemzői. Mit hol találunk, mit csinálunk vele, milyen tulajdonságai vannak? <p><i>Utca - közlekedés</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Közlekedési ismeretek mélyítése. Balesetek megelőzésének feltételei. Mentő, tűzoltó, rendőrségi autók jellemzői. <p><i>Tevékenységek:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Helyhatározó szót tartalmazó utasítások végrehajtása. Mozgás megadott irányba. Tanári irányítással padlás megtekintése, régi dolgok megfigyelése. Falusi padlás régiségeinek tisztogatása, pince eszközeinek megfigyelése, megnevezése. Képek alapján az emlékek felidézése, megnevezéssel, főfogalom alá rendeléssel. 	<p>Világos Sötét Kapcsoló Egészséges Egészségtelen Veszélyes Biztonságos Erős, gyenge Padlás Pince Raktár Fönt, lent Piszkos Régi, új Magas Hideg/hűvös Nedves Hordó Kosár Prés Helyiségek Eszközök Főzőeszközök Evőeszközök Sötétítés Világítás Takarítás Felújítás Pihenés Éjszaka Ágyazás Érkezés</p>

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
			<ul style="list-style-type: none"> • Maketten vagy képeken lakás berendezése, emlékezve, illetve felhasználva saját lakóhelye példáját. • Szervezett látogatás formájában mentőállomás, tűzoltóság, rendőrség jellemzőinek megfigyelése. • Képek alapján emlékezetből a látottak azonosítása, megnevezése. A tanult eszközök főfogalmak alá rendezése, megnevezése. • A tanuló játékos formában alkalmazza, megjeleníti a látottakat. Rendőrös-közlekedéses játékban maketten vagy tanpályán a tanultak gyakorlása, az iskolába vezető út eljátszása. • Az iskolába jutás során igénybe vett járművek megnevezése, utcanevek megemlékezésével, segítséggel. • Gyalogosan az útvonal utcáit megnevezni. • Megkülönböztető jelzések megismerése, felismerése. 	<p>Indulás Bejárat Kijárat Helyre tesz Rend Rendetlenség</p>
Tájékozódás időben	<ul style="list-style-type: none"> • Az idő fogalma és a kapcsolódó cselekvések összekötése. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ismerni az évszakok jellemző jegyeit, felsorolni, megnevezni. Összehasonlításokat végezni. • Felismerni képekről, bizottsággal az évszakokat, a jellemző képeket kiválasztani, összerendezni. • Használni a ma, tegnap, holnap fogalmát Elhelyezni a napszakokat illetően a 	<p><i>Ismeretek:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Tegnap, ma, holnap fogalmának kialakítása. • Reggel– dél – délután – este, a kapcsolódó rutinszerű tevékenységekkel. • Évszakok, időjárás jelenségek megnevezése segítséggel. • A négy évszak jellemzése. • Nevük megtanítása, képről történő azonosítás. Évszakok változásainak megfigyelése. 	<p>Napok neve Napszakok neve Napszakokhoz kötött étkezések neve Évszakok Időjárás Tél Tavas Nyár Ősz Hideg – meleg</p>

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
		<p>különböző cselekvéseket, történéseket</p> <ul style="list-style-type: none"> Beszédében ragokat, határozószavakat, igekötőket használni. 	<p><i>Tevékenységek:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Napi rendszerességgel az aktuális nap bejelölése naptárba, vagy egyéb helyre, a „tegnap ... volt”, „holnap ... lesz” kifejezések használata segítségével. Napszakok jelölése, megnevezése, képválogatás, cselekvések napszakhoz rendelése (éjjel, nappal, reggel, délelőtt, délben, délután, este), napszakokhoz kapcsolódó étkezések. Évszakok jellemzőinek megfigyelése (a tanév során folyamatosan megfigyelések végzése), képekről az évszakok felismerése, megnevezése. Téli-nyári sportok megnevezése. Beszédében melléknevek, határozószók, igék használata. Mesék (versek, dalok) az évszakokról, napokról, napszakokról. 	<p>Sportok Napsütés Szél Szeles Viharos Hófehér Jég Füldözés Napozás Sielés Szánkózás Havazás Dér, jég Tegnap Ma Holnap, elmúlt Lesz Munkanap Hétféje Pihenőnap Program Nap Felkelő nap Lenyugvó nap</p>
Élőlények	<ul style="list-style-type: none"> A növények és állatok közötti azonosságok, különbségek megmutatása, megnevezése. 	<ul style="list-style-type: none"> Érdeklődéssel szemlélni a körülötte lévő élővilág létezését. Egyre hosszabban megfigyelni, összpontosítani. Érteni a rész-egész viszonyát. 	<p><i>Ismeretek</i> <i>Növények</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Pálmaház, fűvészkert, házi kert, liget, erdő, parkok megtekintése. Növény részeinek bemutatása, megnevezése. Konyhakert fogalmának kialakítása. Konyhakert növényei, nevük, színük, ízük. 	<p>Élő Műanyag Illat Íz, zamatos, ízes Édes-savanyú Nagy-kicsi Gömbölyű Hosszúkás</p>

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
		<ul style="list-style-type: none"> • Megfogalmazni kérdéseket, kérdésre válaszolni. Gondolatokat, élményeket mondatokban megfogalmazni. • Szeretni az állatokat, felismerni, megnevezni őket. Szerepjátékokban egyszerű mozgásokat és hangokat utánozni. • Bővíteni szókincsét a határozószókkal, igékkel, használni a felkiáltó mondatot. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zöldségfélék. • Kertek, virágok. Virágoskerti illatok, színek, formák. <p><i>Állatok</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Háziállatok és kicsinyeik, megnevezésük. • Gazdasági udvar fogalmának kialakítása. • Néhány erdei állat bemutatása. <p><i>Tevékenységek:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Egy-egy növény részeire bontása, a részek megfigyelése, megnevezése. • A növénycsoportok megfigyelése, tapintása, szaglása, ízlelése. • Tanulmányi séta eltérő évszakokban lehetőség szerint azonos helyszínre, fotó, videofelvétel készítése a látottakról, ezek összehasonlítása, elemzése. • Képeken a tanultak megkeresése, felismerése. • Csoportosítás főfogalmak alá. • Kertészkedés (lehetőség szerint: cserépben, virágládában, kiskertben). • Oktatófilmen vagy vidéki látogatáson a baromfiudvar megtekintése. • Élő környezetben a legismertebb állatok jellemzőinek, kicsinyeinek megfigyelése, megnevezése. Összehasonlítás, megkülönböztetés. • Tanórán könyvek, képek alapján a látottak felidézése. 	<p>Növekedés Hervadás Elpusztul Kihajt Hajtás, ág Rész – egész Gyökér Szár Levél Virág Termés Konyhakert Zöldségfélék Virágok Szín Forma Íz Illat Ehető – nem ehető Baromfiudvar Gazdasági udvar Háziállatok Hasznos Kölyök Ellés, fialás Vemhesség Nagy-kicsi Szelíd Harapós Karmolás Dorombol</p>

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
			<ul style="list-style-type: none"> Tulajdonságaik alapján főfogalom alá rendezés. Állatok mozgásának utánzása, tulajdonságaik megnevezése. Mesék az állatokról. Állatos versek, dalok tanulása. Mesék dramatizálása során állathangok utánzása. 	<p>Baromfi Szárnyasok Emlősök Lassú-gyors – fürgé Veszélyes Vad Erős-gyenge</p>
Előkészület a felnőtt életre	<ul style="list-style-type: none"> Biztonsággal eligazodás a boltban. 	<ul style="list-style-type: none"> Termékeket megvizsgálni tulajdonságaik alapján. Megnevezni vagy megmutatni, melyik termék hova tartozik. Türelemmel figyelni, ha mesterember, munkát végző felnőtt megmutat, vagy magyaráz valamit. Elemi szinten egymáshoz rendelni a munkaeszközöket és a különböző foglalkozásokat. Egyeztetni képek alapján a látott mesterségeket, tevékenységeket, szerszámokat. A látott eszközök közül a legjellemzőbbeket megnevezni, megmutatni. 	<p><i>Ismeretek</i> <i>Üzlet, vásárlás</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Vásárlás önkiszolgáló boltban, viselkedési szabályok betartása. Az üzlet különböző pontjainak megfigyelése. Áruféleségek vásárlása, csoportosítása. <p><i>Foglalkozások</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Iparosok munkájának megismerése, eszközeik csoportosítása. Asztalos, villanyszerelő, kőműves, vízvezeték-szerelő, rádió-, tv-szerelő, pék, cukrász, fodrász, szabó, orvos, nővér, gyógyszerész. Iparosok bemutatása élőben és képekről. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Szervezett közértlátogatás alkalmával önállóan összeválogatott áruk kosárba gyűjtése és a pénztárhoz vitele. Tanár kérésére a tanuló megkeres bizonyos árucikket, megnevez, megmutat, tapint, tapasztal. 	<p>Húsféle Vegyí áru Pékáru Konzervek Papíráru Ital Édesség Iparos Faanyag Kábel Zsinór Áram Veszélyes Forró Éles Hosszú – rövid Nedves – száraz Nehéz – könnyű Megrendel Ráfizet Foglalkozás Szakma Titkárnő Adminisztrátor</p>

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
			<ul style="list-style-type: none"> • A fizetés módja (készpénz, bankkártya). Csomagolás (ha lehet, nem műanyag zacskó használatával, inkább kosár, textil) • A környéken lévő asztalosműhely, cukrászda, varroda, üzletek megtekintése. • Egy-egy részfeladat megfigyelése, szerepjátékokkal rögzítése, felidézése. • Tanári felügyelettel, illedelmesen, az udvariassági szokásokat betartva a mesteremberek műhelyeinek, eszközeinek, munkamozdulatainak megfigyelése. • Megismerkedés a tárgyak tulajdonságaival és néhány munkafolyamat kezdő és végső állapotával (kenyér készítése, hajvágás, ruha varrása). 	<p>Gondnok Karbantartó Varrónő Műhely Iroda Feladat</p>
Ünnepek	<ul style="list-style-type: none"> • Az adott év ünnepi eseményeinek felidézése emlékezetből 	<ul style="list-style-type: none"> • Egyre aktívabban bekapcsolódni egyénileg is az ünnepi készülődés folyamatába. • Rövid szereplést, feladatot vállalni a műsorból. • Ismerni verset, dalt valamennyi ünnepről. • Társait biztatni, együtt örülni örömeiknek, sikereiknek. • Képekről felismerni, megnevezni az ünnepeket, felsorolni jellemzőiket. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Ünnepi szokások, hozzájuk kapcsolódó versek, dalok segítségével. • Közös ajándékkészítés. • Terem dekorációjához díszek készítése. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Készülődés az ünnepre. • Ünnepségen tevékeny részvétel, adekvát viselkedés. • Kézimunkával hozzájárulás a kellékek elkészítéséhez. • Az ünnepekkel kapcsolatos fogalmak gyakorlása, ismeretei csoportosítása. • A különböző ünnepekhez tartozó eseményképek összehasonlítása, megkülönböztetése. 	<p>Ünnep Zászló Felvonulás Köszöntés Öröm Boldogság Ajándékozás Díszítés Csomagolás Ünnep Névnap Születésnap Fegyelmezett Vidám – szomorú Boldog Hatalmas Díszes</p>

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
				Ajándék Szeretet

A fejlesztés várt eredménye:

- Legyen képes az egyre tisztább hangképzésre, a pontosabb artikulációra.
- A mellékneveket, határozószókat, igéket és egyre gyakrabban a viszonzyszavakat és a melléknévfokozást is használja.
- Tudja bővíteni, és egyre pontosabban használni meglévő szókincsét a témakörök kapcsán.
- Legyen képes együttműködéssel végrehajtani a tevékenységeket.
- A közvetlen környezetében található tárgyakat, eszközöket rendeltetésszerűen használja.
- Tudja felsorolni, megnevezni az évszakok jellemző jegyeit, felismerni az évszakok változásait.
- Tudja összekapcsolni a napszakokat és az étkezések megnevezését, az idő múlását napszakok viszonylatában eseményhez kötötten érzékelni, ismeri a munkanap, pihenőnap fogalmát.
- Egyre biztosabban használja a beszéd közlő és kérdező funkcióját.
- Tudjon együttműködni szociális kapcsolataiban, köszönni felszólítás nélkül, megfelelő módon; iskolán kívüli alkalmakon az elvárt módon viselkedni: fegyelmezi magát, tud sorba állni, várni ruhatárnál, pénztárnál.
- Legyen képes aktívan részt venni a családi és iskolai ünnepeken.
- Ismer verseket, mondókákat, dalokat, és azokat mozgással, ritmussal tudja kísélni. Szívesen hallgat meséket, és részt vesz azok előadásában (szerepjáték, bábozás).

5. évfolyam

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
Beszédfejlesztés, anyanyelv	<ul style="list-style-type: none"> Szókincs-bővítés, aktivizálás. 	<ul style="list-style-type: none"> Használjon a tanuló kérdő és felkiáltó mondatokat. Építsen beszédébe viszonzyszavakat, következtetéseket. Beszéde hangsúlyos, jó ritmusú, megfelelő hangerejű legyen. Egyre élénkebben vegyen részt a kommunikációban. Kérdezni, érdeklődni a körülötte zajló eseményekről. Érteni a határozószók jelentését utasítások végrehajtásakor. Segítséggel elmondani 4-5 verset, mondókát, éneket. Szókincsét aktivizálni. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Helyhatározók gyakorlása. Mondatbővítés kérdőszó segítségével. Hely-, idő-, cél- és eszközhatározó alkalmazása. Igekötők, módosító szerepük, hatásuk. Feltételes mód. Kívánság megfogalmazása. <p><i>Tevékenység</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Kívánságok megfogalmazása a „szeretnék” igével. Mi ez?, Ki ez?, Miért?, Hogyan?, Ki?, Hová? kérdőszavak használata a mondatalkotások során. A téri relációk használatának elkezdése beszédében. A viszonzyszavak önálló használata játékban, foglalkozásokon. A metakommunikáció játékos gyakorlása, érzelmi, hangulati elemek utánzása, bemutatása. Zöngés – zöngétlen, tiszta – hibás ejtés differenciálása. Hallásfejlesztés, hangok kialakítása indirekt módon, utánzással. Hang ciklizálása a ritmusos beszéd érdekében. Szituatív és cselekvéses helyzetekben gyakorlás. Artikulációs mozgások pontos utánzása. A direkt hangfejlesztéssel kapcsolatos utasítások megértése-kivitelezése. Képekkel egyeztetés, azonosítás. 	<p>Hol Hová Honnan Miért Mikor Ki Mivel Kit Mít Soralkotás Rámutatás Pontos Mögé Fölé Előre – hátra Szájter Légzés Arckifejezés Mimika Szomorú Vidám Kíváncsi Mérges</p>

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
Társadalmi érintkezési formák	<ul style="list-style-type: none"> A verbális és nonverbális kifejező-képesség fejlesztése. Szerepjátékokban a foglalkozásokhoz kapcsolódó tulajdonságok megjelenítése. 	<ul style="list-style-type: none"> Megérteni, és megfelelően reagálni egyszerűbb helyzetekben. Udvariasan viselkedni a felnőttekkel és társaival szemben. Bemutatkozni megfelelő gesztusokkal, kéznyújtással. Eddigi tapasztalatai alapján ismereteit rendezni. Ruházatát rendben tartani, észrevenni, ha cserére szorul, cipőjét letörölni. Megpróbálni a mindennapi tevékenységében az előzékeny, udvarias viselkedést. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Konfliktushelyzetek felismerése, a megoldás keresése különböző példákon keresztül. Kulturált viselkedés vendégségben és vendégek fogadásakor. Igényesség a ruházatban. Különböző alkalmaknak megfelelő ruházat kiválasztása és felkészülés. Nemek közötti kapcsolat. Előzékeny, udvarias magatartás kialakítása. Óvja a tanuló saját és társai dolgait (ruhanemű, szemüveg stb.). A kulturált étkezés szabályainak elsajátítása. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Képekről nonverbális közlések leolvasása, megfogalmazása. Helyzetgyakorlatok: (elromlik valami az osztályban, valakinek elvész a kedvenc játéka, valakinek nem jut tízórai, mert valaki többet evett). A történetek megismerése, ismétlések után a történetek eljátszása és megoldások keresése. Szituációs játék: (Színházba megyünk, milyen legyen az öltözékünk?) Orvosi vizsgálatra, kirándulásra hogyan készülünk?). Szerepjáték: (vendégségben, vendégfogadásakor). A kialakult jó szokások további erősítése. 	<p>Igazságtalan Biztos – biztosan Bizonytalan – talán Vélemény Vita Türelem – türelmes Türelmetlen Udvarias Előzékeny Rendszeret Közintézmény Előadás Nézőtér Jegy Színészek Rendezvény Műsor Ambulancia Riadó Gyorssegély Sziréna Fogászat Szemeszet Laboratórium Vizsgálat</p>

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
			<ul style="list-style-type: none"> A másik nemmel szembeni viselkedésmódok összegyűjtése és megbeszélése. Ajtónál a felnőttek és a lányok előre engedése. Leesett, otffelejtett tárgyak megőrzése, elrakása. 	
Testünk és személyes teendőink	<ul style="list-style-type: none"> A test és működésének, valamint az egészségmegőrzéssel kapcsolatos teendőknek a megismerése. 	<ul style="list-style-type: none"> A megismert fogalmakat főfogalom alá rendezni, és szókincsébe beépítve használni. Kérésre megmutatni a megnevezett testrészt (ízületeket). Nagy biztonsággal tájékozódni saját testén vagy maketten. Érteni a testtel kapcsolatos fogalmakat. Gyakori betegségeket megnevezni, problémáit jelezni, és segítséget kérni. A kapott utasításokat betartani a gyógyulás érdekében. A ruházatot szezonálisan csoportosítani, és azok minőségi jellemzőit saját szavaival el-mondani. Saját ruházata színeit, egyéb jellemzőit felsorolni. 	<p><i>Ismeretek</i> <i>Testünk</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Ízületek megnevezése (könyök, térd, boka), helyük és funkcióik. Egészségügyi ismeretek bővítése (fiú – lány közötti eltérés észrevétele). Tisztálkodás. Testápolás. A fertőzések elkerülésének, megelőzésének módjai. Az ismertebb betegségek és jellemző tüneteik. A gyógyulás módja. Kórházi tartózkodás fontossága. Néhány kezelési mód és kellékeik. <p><i>Öltözködés</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Évszaknak és alkalomnak megfelelő ruházat kiválasztása irányítással. <p><i>Étkezés</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Konzervek, mirelitek, megismerésük, felhasználásuk. (Gyártási idő, szavatosság leolvasása, tárolásuk, felhasználásuk). Egészséges táplálkozás. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Tanári segítséggel a tanuló önmagán és társai testén megmutatja és megnevezi a váll, a könyök, a térd, a 	<p>Test-testrészt Ízület Bedagadás Fájdalom Láz Betegség Kezelés Orvosság Kenőcs Recept Gyógyítás Türelem Testhelyzet Testtájak Különböző nemű Nemi jellegzetességek Divatos Ósdi Régimódi Fiús-lányos Ízlés Gyűjtemény (kollekció)</p>

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
		<ul style="list-style-type: none"> • Észrevenni ruházatán a rendetlenséget. Ruháira vigyázni. • Megnevezni az ételeket, áruféleségeket a csomagolás alapján. • Érteni, és megfogalmazni az ok-okozati összefüggéseket. 	<p>csukló és a boka testrészeket. A testen tájékozódik, téri fogalmakat gyakorolva. A jobb-bal, fent, lent és a többi viszonyozót önállóan használja.</p> <ul style="list-style-type: none"> • A testrészek érzékelő funkcióját megnevezi, bemutatja. • Az orvosi szobában megnézi a főbb kellékeket. • Fertőző betegségek megnevezése, tüneteik felsorolása. A rendszeres és alapos tisztálkodási műveleteket rutinszerűen gyakorolja. • Önálló öltözés, vetkőzés. • Ruhadarabok szempontok szerinti különválasztása: divatos, • Közértben a többi áruféleség megfigyelése mellett alaposabb tájékozódás a mirelitárak és a konzervek pultjánál. • Segítséggel a tanuló megnevez különböző mirelit árukat, konzerveket. • Elkészítési módjukról ismertetőt hallgat és bemutatót néz meg. • Beszámol ismereteiről, emlékezetből és eseményképek segítségével. 	<p>Divatbemutató Jelmez Álarc Hagyományos Ízléses- ízléstelen</p>
Tájékozódás térben	<ul style="list-style-type: none"> • Megbízható részvétel a közlekedésben. 	<ul style="list-style-type: none"> • Mondatait melléknevek, viszonyozók használatával bővíteni. • Illedelmesen kérdezni. Segítséget kérni, ha szükséges. 	<p><i>Ismeretek</i> <i>Iskola</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Műhelyek, raktárak, szakköri szobák, udvar, megismerése funkciójuk megfigyelése. • A műhelyek eszközeinek megfigyelése, kipróbálása, tulajdonságaik megfogalmazása. • Az ott dolgozók nevének megtanulása és használata. Elemi szintű kommunikáció gyakorlása. 	<p>Hajóállomás Jegypénztár Kapitány Tömeg Vészfék Helyi közlekedés Jelzés</p>

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
		<ul style="list-style-type: none"> • Verbális és mozgásemlékezetét egyre tartósabbá tenni. • Megfelelő magatartás a séták, látogatások alkalmával. • Összehasonlításokat tenni, különbségeket észrevenni, azt közölni. • Megkezdett munkáját befejezni. Saját élményeit mondatokban megfogalmazni. • Épületeket megfigyelni, saját véleményt megfogalmazni az épületekről. • Szűkebb és tágabb környezetét igyekezzen megóvni lehetőségei szerint. • Élményeit rajzokkal feldolgozni. 	<p><i>Lakás</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Lakóházak típusai. Jellemző jegyek megfigyelése. • A lakás helyiségei. • Egyéb épületek a környéken. Jellemzők megfigyelése. Utca, közlekedés • Helyi és távolsági, valamint a tömegközlekedés fogalmának kialakítása. • Utak, sztrádák, sínek, alagutak, aluljárók felismerése, megnevezése, balesetmentes használata. • Balesetmentes, óvatos, figyelmes közlekedés. • Járművek, színterek csoportosítása. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Iskola helyiségeiben, tornateremben, kézműves műhelyben, tanári szobában, irodában, raktárban, konyhában berendezés megfigyelése. • Családi ház, társasház, lakótelepi panellakás megkülönböztetése. • Közvetlen környezetében lévő elektromos háztartási gépek megfigyelése, segítséggel kipróbálása. • A gépek és az ételféleségek összekapcsolása. (Mit, mivel, miért, hogyan?) • Szervezett látogatás során ismerkedés a hajó-, repülő-, vonat- és autóbusz-közlekedés jellemzőivel. • A metróállomások, autóbusz és a vasúti közlekedés jellemzőinek összegyűjtése. • Hajókirándulás alkalmával a vízi közlekedésről új ismeretek szerzése. 	<p>Jegykezelés Állomás Pályaudvar Repülőtér Járatok Nemzetközi Helyi Hangár Remíz Karbantartás Önállóan Körültekintően Makett</p>

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
			<ul style="list-style-type: none"> • A városi közlekedés színtereinek, járműveinek megfigyelése és megnevezése. A tanuló differenciálja és megfogalmazza az út, sín, vezető fogalmát. • Játékokban közlekedési élmények, tapasztalatok felelevenítése. A legfontosabb szabályok rendszeres ismétlése szóban és a gyakorlatban. Játékos módon megjeleníti, csoportosítja a gyalogos közlekedés szabályait. • Járművekkel kapcsolatos mesék, versek tanulása. 	
Tájékozódás időben	<ul style="list-style-type: none"> • Az idő múlásának érzékelése méréssel. 	<ul style="list-style-type: none"> • Felsorolni automatikusan, önállóan a hónapokat, évszakokat, napszakokat. • Kapcsolatot találni helyzetek, történések, és az évszakok, hónapok, napszakok között. Kiválogatni a múlt, jelen, jövőre jellemző tárgyakat, képeket. • Tájékozódni az ismétlődő évi események és azok dátumai között. • Az aktuális dátumot megmondani, vagy tábláról leolvasni, naptárból sorolni a napokat, kötve a dátumokhoz. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Jelek információjának megértése a tájékozódáshoz, a cselekvés irányításához, az idő alakításához. • Évszakok, hónapok neveinek sorrendbe állítása, cselekvésekhez, napszakokhoz rendelése. Szerepjátékokban évszakok megjelenítése. • Múlt, jelen és jövő történéseinek megfogalmazása. • Filmeken látott események időbeli elhelyezése (díszletek, jelmezek megbeszélése: régen milyen volt a közlekedés – lassabb, mint ma stb.). • Eseményképek rendezése: események előzményei, lezárása. <p><i>Tevékenység</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Tanári irányítással, képek segítségével az évszakok ismerveinek elmélyítése. • A hónapok nevének automatizálása versek, dalok segítségével, eseményekhez rendelésük (születésnap, ünnepek). 	<p>Az idő múlásával, mérésével kapcsolatos fogalmak és szókincs.</p> <p>Dátum (termékeken gyártási idő és szavatosság). Az idő múlása, az elmúlással kapcsolatos fogalmak.</p>

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
		<ul style="list-style-type: none"> Hetesi teendői között felsorolni az ismert napi adatokat. 	<ul style="list-style-type: none"> Naptár használata. A hetek napjainak számlálása, napszakok megnevezése, sorrendiségük begyakorlása. „Mikor lesz?” „Már elmúlt.” – Az idő múlásának megfigyelése. Régi korok meséiből, tárgyaiból segítséggel következtetések levonása. Filmekből látott jövőmotívumok feldolgozása tanári segítséggel. A valóság és a mese elemeinek szétválasztása, a sci-fit tartalmazó képek, történetek megismerése, a félelem legyőzése. Képek időrendbe állítása. A látottak megfogalmazása viszonyszavak és időfogalmak használatával. 	
Élőlények	<ul style="list-style-type: none"> A tápláléklánc alapjainak megértése. 	<ul style="list-style-type: none"> Egyre jobban tájékozódni az őt körülvevő természeti világban. Analógiákat találni a régi és az új ismeretek között. Önállóan próbálni megfogalmazni a termények évszakhoz történő rendelését és analógiákat. Gyűjteni, rendszerezni, megfogalmazni a témakörben. Osztályozni, csoportosítani a növények fajtáit. 	<p><i>Ismeretek</i> <i>Az élő környezet. Növények</i></p> <ul style="list-style-type: none"> A növények hatása életünkre (jó levegő, vitamin, állatokat táplál, melyeket mi eszünk meg). A növények fejlődése, a fejlődés feltételei. A fa részeinek bemutatása, lombos, tűlevelű, lombhullató, örökzöld fa fogalmának kialakítása. Gabonafélék megismertetése, felhasználása. Gyümölcsök, zöldségek, gabonafélék felhasználása, tárolása, tartósítása. <p><i>Állatok</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Háziállatok fogalmának bővítése. Ház körül élő állatok csoportosítása (hasznos, káros). 	Növény- és állatvilág témakörben felmerülő fogalmak.

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
		<ul style="list-style-type: none"> • Ismerni és felsorolni a már tanult jellemzőket. Igeközös igéket használni. • Kérdéseit bővített mondatokkal feltenni. • Gondolatait érthető mondatokkal kifejezni. • Hosszan figyelni egy-egy dologra. • Tudjon állatjelmezben tulajdonságokat megjeleníteni, hangokat utánozni. • Számoljon be a kedvenc háziállatról. 	<ul style="list-style-type: none"> • A felsorolt állatok tápláléka, életmódja, haszna. • Vadon élő állatok, erdei, mezei, vízi állatok, ragadozók. • Hobbiállatok. • Mesék, dalok, versek az állatokról. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Élő és élettelen megbízható differenciálása. Képválogatás, csoportosítás főfogalmak alá. • Erdeti sétán a tanuló megfigyeli, tapintja a fák részeit. Összehasonlítás, különbségek megállapítása. Tanórán tapasztalatai, emlékei szerint főfogalom alá rendez, csoportosít. • Fogalomhoz megfelelő képet rendel. • Filmen, vagy a természetben megfigyeli a zöldségek, gyümölcsök betakarítási módját, cselekvően részt vesz a munkálatokban. • Zöldségeket, gyümölcsöket, gabonaféléket megnevez, csoportosít. • A fagyasztást, hűtést és tartósítást képekről vagy üzemplátogatás során megfigyeli. • Filmről, képről az élelmiszerek gyártási és felhasználási módjait is megismeri. • Párhuzamot von háziállatok és élelmiszerek között. • Meséket, verseket, dalokat tanul. Állatfarsang, jelmezkészítés, szerepjátékok, mesék dramatizálása. 	

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
<p>Előkészület a felnőtt életre</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Körültekintő vásárlás, különbség felismerése a fontos és nem fontos árucikkek között. 	<ul style="list-style-type: none"> • Egyre több áruféleséget megnevezni, főfogalom alá rendezni önállóan is. Szerepjátékban azonosulni vevővel és eladóval. • Üzletbe lépéskor a tanult udvariassági formákat, rendszabályokat betartani. • A látottakat önállóan, emlékezete alapján rendszerezni. • Ismerni a pénz fontosságát a vásárlás során. • A tanultakat készség szintjén, a gyakorlatban alkalmazni. Türelemmel, érdeklődéssel és megfelelő magatartással részt venni a látogatásokon. • Szókincse, mondatai tükrözzék a beépült és rögzült ismereteket. • Saját véleményt kialakítani a foglalkozásokról (jó, rossz, nehéz, könnyű). Önállóan kérni, megköszönni, elköszönni, ki-fogást megfogalmazni. 	<p><i>Ismeretek</i> <i>Üzletek, vásárlás</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Áruház látogatása, áruféleségek megnevezése, konvencionális kifejezések gyakorlása, irányítással. • Üzletekről, vásárlásról tanultak rendszerezése. • Piaclátogatás, vásári áruk, utcai árusok. Vásárlás. • A pénz értéke. <p><i>Foglalkozások</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Iskola, üzletek, intézmények dolgozói. • Szolgáltatások egymáshoz rendelése, irányítással. • További iparosok munkájának megismerése, eszközeik csoportosítása. Szülők, testvérek munkája, foglalkozása. • TV- rádió-szerelő, varrónő, ács, villanyszerelő, hangszerjavító, cipész. • Minden munkában van szépség és hasznosság. • Személyes adatok. Születési hely, idő. Az anya leánykori neve. Lakcím. • Az anya tulajdonságainak megfigyeltetése, megfogalmazása. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Hasonlóságok és különbözőségek sorolása a különböző helyek (áruház, piac, utcai árusok) között. • Üzletek, áruféleségek rendszerezése, csoportosítása, minőségi kifogás megfogalmazása. • Szervezett keretek között csoportos látogatás a különböző vásárlóhelyekre. 	<p>A témákkal kapcsolatban felmerülő fogalmak, szókincs köre.</p>

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
		<ul style="list-style-type: none"> • Megmondani kérdésre saját nevét, születési helyét és idejét. • Ismerni édesanyja nevét (legalább keresztnévét). • Kérdésre kiválasztani édesanyja külső és belső tulajdonságait. • Önállóan kérni, megköszönni, elköszönni, kifogást megfogalmazni. 	<ul style="list-style-type: none"> • Tanári kérés szerint vásárlás, fizetés. • A tanult kommunikációs formák gyakorlása, szerepjátékokban megjelenítése. • Az iskolai dolgozók foglalkozásának megnevezése, feladataik megfigyelése. • Mindennapi életében jelenlévő ügyintézők munkájának, eszközeiknek megfigyelése: • orvos, asszisztens, titkárnő, jegyeladó, buszvezető, cukrász. • Eladók munkájának megfigyelése, szituációs játékokban a szerepek gyakorlása. • Mesealakok foglalkozásának felismerése. • Összehasonlítás jellemzők megfigyeltetése által. A költekezés megelőzése, felesleges – szükséges mérlegelése. • Szervezett formában látogatja meg a különböző szakmák képviselőit, megfigyeli munkájukat és eszközeiket, kipróbálja, megtapasztalja a mozdulatokat. • Kér, kérdez, megnevezi a látottakat. • Képeken egyezteteti, és főfogalom alá rendezi a megismert fogalmakat, tárgyakat. • Név, születési hely, idő automatizált megtanulása. Édesanyja nevének megtanulása. • Édesanyja külső tulajdonságait segítséggel megfigyeli, megnevezi. • (Születésnap, névnap számontartása, felköszöntés). 	

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
			<ul style="list-style-type: none"> Érzelmait kifejezi szóban és gesztusaiban, mások érzelmi megnyilvánulásait észreveszi és tiszteletben tartja. 	
Ünnepek	<ul style="list-style-type: none"> Külsőségeiben és tartalmában is készülődés az ünnepre. 	<ul style="list-style-type: none"> Szívesen részt venni az ünnepi készülődésben. Himnusz hallgatása alatt vigyázban állni. Verseket, dalokat örömmel bemutatni az iskolában és otthon. Örülni társai sikereinek. Helyesen értelmezni az ünnepekkel kapcsolatos fogalmakat. megfelelő eseményekhez kapcsolni azokat, játékosan utánozni néhány jellegzetes ünnepi eseményt. Egyre biztosabban eligazodni a különböző ünnepségek időpontja, jellege, eredeztetése tekintetében. Legyen megfelelő a tanuló magatartása, részvétele. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Nemzeti, társadalmi, családi ünnepekre készülődés. Nemzeti ünnep. Augusztus 20 (Szent István). Március 15. (Petőfi Sándor). Mikulás, ajándékozási szokások. Karácsony. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Az aktuális ünnepnek megfelelő kellékek, ajándékok készítése segítségével. Figyelmesen hallgatja a történeteket. Képeket gyűjt és rendszerez az ünnepekkel kapcsolatban. Verseket, dalokat tanul és előad, csoportban, vagy önállóan. Versenyekre, vetélkedőkre készül. Nemzeti nagyjaink és az eseményekhez kapcsolódó történeteket ismer meg. Az ünnepek megnevezését és eredetét sokféle helyről, helyzetből hallgatja, nézi. Felköszöntés, gratuláció. Ajándékozás (könyvek, mesék, tárgyak, emlékek). Tevékenyen részt vesz jelképek (zászlók, díszek) készítésében. Tanári segítséggel értelmezi a helyzeteket, tárgyakat. 	<p>A témákkal kapcsolatban felmerülő fogalmak, szókincs köre.</p>

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
			<ul style="list-style-type: none">• Olvasmányok az ünnepekkel kapcsolatban.	

A fejlesztés várt eredménye:

- Legyen képes kiejtését tudatosan javítani, hangerejét, beszédritmusát tudatosan irányítani.
- Érzéseit, gondolatait és az életben lejátszódó eseményeket spontán megnyilvánulásokkal kifejezni.
- Tudjon bővítménnyel mondatot alkotni.
- Legyen képes kérdést megfogalmazni, kérdésre adekvát választ adni.
- Legyen képes a hangulati elemeket megjeleníteni beszédében.
- Tudja felismerni és megfogalmazni tulajdonságokat.
- Tudja felismerni, megmutatni érzékszerveit és tudja azok funkcióját.
- Legyen képes megbízhatóan részt venni mindennapjain a közlekedésben.
- Tudja észrevételeit, szükségleteit jelezni, megköszönni.
- Étkezésnél, kiránduláson megfelelő magatartást tanúsítson.
- A témakör fő fogalmait beszédében megfelelően használja.
- Tudjon főfogalom alá rendezni az állat- és növényvilág témakörökben különböző tulajdonságok alapján.
- Legyen képes együttműködni a helyes viselkedési és magatartási szabályok tudatos betartásában.
- Tudja aktív szókincsét bővíteni a tanult témakörökben.
- Tudja legfontosabb személyi adatait elmondani (név, cím).
- Himnusz hallgatása alatt vigyázban áll.

6. évfolyam

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
Beszédfejlesztés, anyanyelv	<ul style="list-style-type: none"> Szókincsbővítés, aktivizálás. 	<ul style="list-style-type: none"> Használjon múlt és jövő időt. Egyre élénkebben vegyen részt a kommunikációban. Kérdezni, érdeklődni a körülötte zajló eseményekről Rajzaihoz magyarázatot, mesét rendelni. Élményeit összefüggő mondatokkal kifejezni. Érthetően, lényegre törően telefonálni. Tárgyakat, képeket gyűjtőfogalom alá rendezni. Szókincsét aktivizálni. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Leírási, jellemzési gyakorlatok (melléknevek). Tárgyak megnevezése, mondatalkotás, mondatbővítés. Két állítmánnal mondatok alkotása. Felsorolás, összetett mondatok képzése „és” kötőszóval. Birtokos személyrag és birtokos rag alkalmazása. Metakommunikációs jelek felismerése, helyes bemutatása. Beszédtechnikai és beszédmotoros gyakorlatok. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Cselekvések megfogalmazása, szituációkban. Környezeti tárgyak megnevezése egyre bővülő körrel. Társak, szülők, mesei hősök stb. jellemzése szóban és képi megfogalmazásban (rajz, szobor stb.). Tárgyak, képek sorba rendezése, megnevezése. Telefonbeszélgetés barátaival, rokonaival (gyorsan, tömören). A hangsúlyos beszéd gyakorlása, a beszéd javítása ritmikus gyakorlatokkal. Beszédritmus-mozgás összekapcsolása, mondókák, dalok mozgásos megjelenítése. 	<p>Hol Hová Honnan Miért Mikor Ki Mivel Kit Mit Soralkotás Rámutatás Pontos Mögé Fölé Előre – hátra Szájter Légzés Arckifejezés Mimika Szomorú Vidám Kíváncsi Mérges</p>

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
Társadalmi érintkezési formák	<ul style="list-style-type: none"> A verbális és nonverbális kifejezőképesség fejlesztése. Szerepjátékokban a foglalkozásokhoz kapcsolódó tulajdonságok megjelenítése. 	<ul style="list-style-type: none"> A kapott megbízásokat pontosan teljesíteni. Kulturáltan étkezni. Helyesen használni minden intézmény jellegzetes fogalmait. Igényt kialakítani a szabadidő kulturált eltöltésére. Szívesen visszatérni a már látogatott helyekre, élményekre emlékezni, újdonságokat felfedezni, ezekről beszámolni. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Megbízások vállalása és teljesítése. Példaképek keresése környezetében, ismert hősök között stb. A kulturált étkezés szabályainak elsajátítása. Az étel kiválasztása és elfogyasztása. Közintézmények főfogalmának kialakítása. Mozi, színház, művelődési ház, múzeum, rendelőintézet, kórház, gyógyszertár, posta, tűzoltóság, rendőrség, mentőállomás, repülőtér. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Képekről nonverbális közlések leolvasása, megfogalmazása. A kialakult jó szokások további erősítése. Leesett, otfelejtett tárgyak megőrzése, elrakása. A tanuló teljesítsen kisebb-nagyobb megbízásokat. Helyzetgyakorlatok, képek elemzése, saját tapasztalatok megbeszélése. Nyilvános helyen kulturált étkezés. Viselkedés és étkezés feltűnés nélkül (cukrászdában, gyorsétteremben). Közös megbeszélés alapján feladatvállalás, a végzett munkáról beszámolás, a bírálat meghallgatása, a kritika elfogadása. Szerepjátékokban a foglalkozáshoz kapcsolódó tulajdonságok megjelenítése. Rövid történetek meghallgatása, filmrészletek megtekintése, és a látottak alapján állásfoglalás, 	<p>Igazságtalan Biztos – biztosan Bizonytalan – talán Vélemény Vita Türelem – türelmes Türelmetlen Udvarias Előzékeny Rendszeret Közintézmény Előadás Nézőtér Jegy Színészek Rendezvény Műsor Ambulancia Riadó Gyorssegély Sziréna Fogászat Szemészet Laboratórium Vizsgálat</p>

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
			<p>indokolás, vitatkozás. Az együttélés feltételeinek tudatosítása, pl. az önzés rossz tulajdonság, az alkalmazkodás fontossága stb.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Szervezett kirándulás alkalmával a közintézmények meglátogatása. • Az épületek jellegzetességeiről, az intézmények sajátosságairól benyomásokat szerzése. • Az egészségüggyel, közlekedéssel, ügyintézással, szórakozással kapcsolatos intézményekről ismeretek összegzése, rendezése, eszközei, tárgyai megnevezése (belépőjegy, sorszám, beutaló stb.). Az adott intézményekben zajló tevékenységek megismerése; azok funkciójáról összefüggő beszámolás, élmények elmondása (utaztam repülővel, láttam tűzoltóautót, voltunk színházban, fájt a fogam). 	
<p>Testünk és személyes teendőink</p>	<ul style="list-style-type: none"> • A test és működésének, valamint az egészség-megőrzéssel kapcsolatos teendőknek a megismerése. 	<ul style="list-style-type: none"> • A megismert fogalmakat főfogalom alá rendezni, és szókincsébe beépítve használni. • Kérésre megmutatni a megnevezett testrészt (ízületeket). • Nagy biztonsággal tájékozódni saját testén vagy maketten. • Érteni a testtel kapcsolatos fogalmakat. 	<p><i>Ismeretek</i> <i>Testünk</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Testrészek, érzékszervek fogalmának kialakítása. Hasonló és eltérő testrészek. • Fiú – lány eltérő fejlődése. <p><i>Öltözködés</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Divatlapok nézegetése, válogatás, vágás, ragasztás. Öltöztetés, vetkőztetés. • Jelmeztervezés játékosan, segítséggel. • A szekrények rendje. <p><i>Étkezés</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Hagyományos és ünnepi ételek. 	<p>Test-testrészt Ízület Bedagadás Fájdalom Láz Betegség Kezelés Orvosság Kenőcs Recept Gyógyítás Türelem Testhelyzet Testtájak</p>

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
		<ul style="list-style-type: none"> • Gyakori betegségeket megnevezni, problémáit jelezni, és segítséget kérni. • A kapott utasításokat betartani a gyógyulás érdekében. • Saját ízlés kialakulása, öltözködési stílusát ennek alapján alakítani. • Jelmezbálon szerepelni, eltérő öltözeteket kipróbálni. • Megnevezni az ételeket, áruféleségeket a csomagolás alapján. • Ismerni a menük sorrendiségét. • Egyszerű terítési és főzési műveletet elvégezni, azokat szavakkal, mondatokkal magyarázni, indokolni. • Érteni, és megfogalmazni az ok-okozati összefüggéseket. 	<ul style="list-style-type: none"> • Főzési, sütési kellékek, alapanyagok, előkészítő műveletek. Az ételekről, étkezésekről meglévő ismeretek rendszerezése. • Az egészségmegőrzés témakörében tanultak megfogalmazása és gyakorlása. • Az egészséges táplálkozás alapelvei. • A testmozgás/sport szerepe az egészségmegőrzésben. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • A testrészek érzékelő funkcióját megnevezi, bemutatja. • Fiú és lány testápolásának, tisztálkodásának jellegzetességei (izzadság, testszag stb.). • Újságokból, katalógusokból különlegességeket kívág, gyűjt, füzetbe rendez. • Egyre önállóbban fogalmazza meg gondolatait melléknevek segítségével. • Önálló öltözés, vetkőzés. • Ruhadarabok szempontok szerinti különválasztása: divatos, régimódi; színek; anyag szerinti; fiú-, lányruhák; felsőruházat, alsóruházat. • Saját ízlés szerinti válogatás újságokból, divatlapokból. • Önálló „ruhagyűjtemény” készítése. Kiegészítő választása. • A ruhanemű megkímélése, gondozása. • Beszámol ismereteiről, emlékezetből és eseményképek segítségével. 	<p>Különböző nemű Nemi jellegzetességek Divatos Ósdi Régimódi Fiús-lányos Ízlés Gyűjtemény (kollekción) Divatbemutató Jelmez Álarc Hagyományos Ízléses- ízléstelen</p>

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
			<ul style="list-style-type: none"> • Az ételféleségek körében szerzett ismeretek bővítése, salátafélék, különféle édességek. • Az étkezés kulturált viselkedésformáinak gyakorlása. • Egészségre káros ételek, italok számbavétele, fogyasztásuk kerülése. • Képek alapján a tanuló ünnepi és hagyományos menüt állít össze. • Mennyiségi és minőségi különbségeket az étkezésnél megállapít. • Tankonyhán ünnepekre szendvicseket, salátákat, turmixokat készít. • Megnevezi és használja a szükséges alapanyagokat, kellékeket. • Megnevezi a munkaműveleteket, műveleti sorrendet. • Az egészséges táplálkozásról képeket gyűjt és étrendjét tudatosan eszerint állítja össze. • Figyel testsúlyára. Sporttal kapcsolatos ismereteket szerez, és kedvenc sportot választ, amit rendszeresen gyakorol. 	
Tájékozódás térben	<ul style="list-style-type: none"> • Megbízható részvétel a közlekedésben. 	<ul style="list-style-type: none"> • Mondatait melléknevek, viszonyszók használatával bővíteni. • Illedelmesen kérdezni. Segítséget kérni, ha szükséges. 	<p><i>Ismeretek</i> <i>Iskola</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • A tanterem makettjének elkészítése. • Alaprajz készítése az iskoláról, tájékozódás az alaprajzon. • Környező utcák nevezetességeinek megismerése. <p><i>Lakás</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • A lakás helyiségei. 	<p>Hajóállomás Jegypénztár Kapitány Tömeg Vészfék Helyi közlekedés Jelzés Jegykezelés</p>

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
		<ul style="list-style-type: none"> • Verbális és mozgásemlékezetét egyre tartósabbá tenni. • Tevékenyen részt venni alaprajz, makett elkészítésében. • Megkezdett munkáját befejezni. • Saját élményeit mondatokban megfogalmazni. • Épületeket megfigyelni, saját véleményt megfogalmazni az épületekről. • Összefüggést találni a szituációk és a közlekedés fajtái között. • Szűkebb és tágabb környezetét igyekezzen megóvni lehetőségei szerint. • Megbízhatóan részt venni a mindennapi közlekedésben. • Élményeit rajzokkal feldolgozni. 	<ul style="list-style-type: none"> • Lakás berendezéseinek megfigyelése, megismerése, megnevezése, balesetmentes használata segítségével. • A lakás megóvása, gondozása, díszítése, lakóházak típusok szerinti csoportosítása. • Egyéb épületek a környéken. <p><i>Utca, közlekedés</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Járművek, színterek csoportosítása. • A gyalogos közlekedés szabályainak betartása. • Felkészülés az önálló közlekedésre. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Alaprajz készítése tanári segítséggel, színekkel differenciáltan az osztályok helyének megjelölése. • A lakás helyiségei, berendezései, funkciói, azok rendeltetészerű használata. • Fűtés, világítás, azok működésének megfigyelése. • Képekről, diákról szép épületek megtekintése, a különlegességek megfigyelése, megfogalmazása. • Kulturált viselkedés színházban, múzeumban, az épület szépségeinek felfedezése. • A hangosbemondó szavainak értelmezése segítséggel. • Tágabb környezetről térkép készítése, azon tájékozódás. A metróállomások, autóbusz és a vasúti közlekedés jellemzőinek összegyűjtése. • Hajókirándulás alkalmával a vízi közlekedésről új ismeretek szerzése. A legfontosabb szabályok rendszeres ismétlése szóban és a gyakorlatban. 	<p>Állomás Pályaudvar Repülőtér Járatok Nemzetközi Helyi Hangár Remíz Karbantartás Önállóan Körültekintően Makett</p>

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
			<ul style="list-style-type: none"> • A gyalogos közlekedés szabályainak betartása. • A helyes közlekedés rendszeres gyakorlása párban és önállóan. • Játékos módon megjeleníti, csoportosítja a gyalogos közlekedés szabályait. • Járművekkel kapcsolatos mesék, versek tanulása. 	
Tájékozódás időben	<ul style="list-style-type: none"> • Az idő múlásának érzékelése méréssel. 	<ul style="list-style-type: none"> • Tájékozódni az ismétlődő évi események és azok dátumai között. • Az aktuális dátumot megmondani, vagy tábláról leolvasni, naptárból sorolni a napokat, kötve a dátumokhoz. • Eligazodni az idő fogalmi között. • Elkülöníteni, megnevezni a napszakokat. • Segítséggel leolvasni az egész órát, használni a volt és lesz kifejezéseket az idő megállapításánál. • Ismerni az elmúlással kapcsolatos történéseket. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Eseményképek rendezése: események előzményei, lezárása. • Napok, hetek, hónapok, évszakok. • Keltezés, dátum (évszám, hónap, nap). • Szünet – nyaralás. • Éjszaka, nappal. • Az óra, perc fogalmának megismerése. • Az idő múlása, és az elmúlás kapcsolata. • Az életút. Az élet végessége. • Fiatal, öreg. Születés, halál-fogalom említése. <p><i>Tevékenység</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • A valóság és a mese elemeinek szétválasztása, a sci-fi tartalmazó képek, történetek megismerése, a félelem legyőzése. • Képek időrendbe állítása. • A látottak megfogalmazása viszonzszavak és időfogalmak használatával. • Hagyományos és digitális órákon az idő leolvasása. Egész óra, fél óra, perc és óra viszonya. 	<p>Az idő múlásával, mérésével kapcsolatos fogalmak és szókincs. Dátum (termékeken gyártási idő és szavatosság). Az idő múlása, az elmúlással kapcsolatos fogalmak.</p>

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
			<ul style="list-style-type: none"> • Próbálkozás az óráról az aktuális időpont leolvasására, tájékozódásra, még hány percig tart a tanóra stb. • Emberi élet, növények élete, állatok élete témában adatgyűjtés. • Korosztályokhoz kapcsolódó tevékenységek, jellegzetességek gyűjtése. 	
Élőlények	<ul style="list-style-type: none"> • A tápláléklánc alapjainak megértése. 	<ul style="list-style-type: none"> • Analógiákat találni a régi és az új ismeretek között. • Gyűjteni, rendszerezni, megfogalmazni a témakörben. • Osztályozni, csoportosítani a növények fajtáit. • Ismerni és gondozni a környezetében lévő növényeket. Ismerni és felsorolni a már tanult jellemzőket • Igekötés igéket használni. Kérdéseit bővített mondatokkal feltenni. Gondolatait érthető mondatokkal kifejezni. • Hosszan figyelni egy-egy dologra. • Legyenek a tanulóknak ismeretei az állatkert 	<p><i>Ismeretek</i> <i>Az élő környezet. Növények</i> Szobanövények ápolása. Az eddig tanultak elmélyítése, rendszerezése. Földünkön élő változatos növényvilág. A növények létfontosságú tulajdonságai (oxigéntermelés). <i>Állatok</i> Vadon élő állatok, erdei, mezei, vízi állatok, ragadozók. Hobbiállatok. Csoportosítás kültakaró, táplálkozás, szaporodás, élőhely szerint. Más földrészek állatai. Mesék, dalok, versek az állatokról.</p> <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Élő és élettelen megbízható differenciálása. Képválogatás, csoportosítás főfogalmak alá. • Tanórán tapasztalatai, emlékei szerint főfogalom alá rendez, csoportosít. Fogalomhoz megfelelő képet rendel. • Távoli földrészek növényvilága, képek, filmek megtekintése a témában. Környezetében lévő virágokat megnevezi, részeit felsorolja, gondozza 	Növény- és állatvilág témakörben felmerülő fogalmak.

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
		állatairól, ismerje fel azokat könyvekből, filmen.	<p>azokat. Állatkerti séta vagy kirándulás alkalmával közelről ismerkedik az állatokkal.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Megtanulja élőhelyeiket, táplálkozási szokásaikat (világatlaszban az állatok élőhelyei, életviszonyai, tápláléklánc). • Ház körüli állatokról személyesen, filmből, könyvből szerez ismereteket, azonosítja az élő állattal. • Párhuzamot von háziállatok és élelmiszerek között. • Meséket, verseket, dalokat tanul. Állatfarsang, jelmezkészítés, szerepjátékok, mesék dramatizálása. 	
Előkészület a felnőtt életre	<ul style="list-style-type: none"> • Körültekintő vásárlás, különbség felismerése a fontos és nem fontos árucikkek között. 	<ul style="list-style-type: none"> • Egyre több áruféleséget megnevezni, főfogalom alá rendezni önállóan is. • Saját véleményét kifejezni az üzletben látottakkal kapcsolatban. • Szerepjátékban azonosulni vevővel és eladóval. • A látottakat önállóan, emlékezete alapján rendszerezni. • Ismerni a pénz fontosságát a vásárlás során. • A tanultakat készség szintjén, a gyakorlatban alkalmazni. 	<p><i>Ismeretek</i> <i>Üzletek, vásárlás</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Rendszeres vásárlás gyakorlása az apróbb megbízatások teljesítésével. • Az önállóság fokozatos növelésével: az áru kiválasztása, vásárlás, fizetés. Megfelel-e az áru minősége? (Csere). • A pénz értéke. <p><i>Foglalkozások</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Rendőr, tűzoltó, mentős, orvos pénztáros, gyógyszerész • Veszélyes anyagok tárolása. Veszély, megelőzése. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Hasonlóságok és különbözőségek sorolása a különböző helyek (áruház, piac, utcai árusok) között. 	A témákkal kapcsolatban felmerülő fogalmak, szókincs köre.

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
		<ul style="list-style-type: none"> • Türelemmel, érdeklődéssel és megfelelő magatartással részt venni a látogatásokon. • Szókincse, mondatai tükrözzék a beépült és rögzült ismereteket. • Saját véleményt kialakítani a foglalkozásokról (jó, rossz, nehéz, könnyű). 	<ul style="list-style-type: none"> • Üzletek, áruféleségek rendszerezése, csoportosítása, minőségi kifogás megfogalmazása. • Szervezett keretek között csoportos látogatás a különböző vásárlóhelyekre. Tanári kérés szerint vásárlás, fizetés. • A tanult kommunikációs formák gyakorlása, szerepjátékokban megjelenítése. • A „segítők” foglalkozásának megnevezése, feladataik megfigyelése. • Szituációs játékban a szerepek gyakorlása. • Mesealakok foglalkozásának felismerése. • Összehasonlítás jellemzők megfigyeltetése által. • A költségek megelőzése, felesleges – szükséges mérlegelése. • Szervezett formában látogatja meg a különböző szakmák képviselőit, megfigyeli munkájukat és eszközeiket, kipróbálja, megtapasztalja a mozdulatokat. • Kér, kérdez, megnevezi a látottakat. • Képeken egyezteteti, és főfogalom alá rendezi a megismert fogalmakat, tárgyakat. • Érzelmait kifejezi szóban és gesztusaiban, mások érzelmi megnyilvánulásait észreveszi és tiszteletben tartja. 	
Ünnepek	<ul style="list-style-type: none"> • Külsőségeiben és tartalmában is készülődés az ünnepre. 	<ul style="list-style-type: none"> • Önálló feladattal készülni az ünnepre. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Nemzeti, társadalmi, családi ünnepek csoportosítása. • Az ünnepek eredete, történetének ismertetése. • Társak jeles ünnepeinek számontartása. 	<p>A témákkal kapcsolatban felmerülő fogalmak, szókincs köre.</p>

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
		<ul style="list-style-type: none"> • Verseket, dalokat örömmel bemutatni az iskolában és otthon. • Örülni társai sikereinek. Helyesen értelmezni az ünnepekkel kapcsolatos fogalmakat, megfelelő eseményekhez kapcsolni azokat, játékosan utánozni néhány jellegzetes ünnepi eseményt. időpontja, jellege, eredeztetése tekintetében. • Legyen megfelelő a tanuló magatartása, részvétele. • Egyre biztosabban eligazodni a különböző ünnepek 	<ul style="list-style-type: none"> • Az ünnepekhez tartozó történetek ismertetése. • Az ünnephez tartozó formai elemek betartása. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Az aktuális ünnepnek megfelelő kellékek, ajándékok készítése segítségével. • Figyelmesen hallgatja a történeteket. Képeket gyűjt és rendszerez az ünnepekkel kapcsolatban. • Verseket, dalokat tanul és előad, csoportban, vagy önállóan. • Versenyekre, vetélkedőkre készül. • Az ünnepek megnevezését és eredetét sokféle helyről, helyzetből hallgatja, nézi. • Felköszöntés, gratuláció. Ajándékozás (könyvek, mesék, tárgyak, emlékek). • Tanári segítséggel értelmezi a helyzeteket, tárgyakat. • Olvasmányok az ünnepekkel kapcsolatban. • Történelmi tárgyak megtekintése, múzeumlátogatások az ünnepekhez kapcsolódóan. 	

A fejlesztés várt eredménye

- Tudja kiejtését tudatosan javítani, hangerejét, beszédritmusát tudatosan irányítani.
- Legyen képes felhívó jellegű kommunikációs megnyilvánulásokra.
- Tudja a hangulati elemeket megjeleníteni beszédében.
- Legyen képes felismerni és megfogalmazni tulajdonságokat.
- Tudjon egyszerű terítési és főzési műveletet elvégezni, azokat szavakkal, mondatokkal magyarázni, indokolni.
- Tudja észrevételeit, szükségleteit jelezni, segítséget kérni, megköszönni.

- Természeti kincseinket és néhány hasznát, jelentőségét ismerje.
- A témakör fő fogalmait beszédében megfelelően használja.
- Tudja segítséggel leolvasni az egész órát, használni a volt és lesz kifejezéseket az idő megállapításánál.
- Legyen képes az elmúlással kapcsolatos történéseket megérteni.
- Tudja mondanivalóját kérdések segítségével bővített mondatokkal is megfogalmazni.
- Legyen képes együttműködni a helyes viselkedési és magatartási szabályok tudatos betartásában.
- Tudja aktív szókincsét bővíteni a tanult témakörökben.
- Tudja a legfontosabb ünnepek jelentőségét átélni, az ünnepekkel kapcsolatos tárgyismeretét, és a fogalmak használatával beszédét gazdagítani, közös ünnepeken alkalmanként közreműködni.

7. évfolyam

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
Beszédfejlesztés, anyanyelv	<ul style="list-style-type: none"> Az elsajátított és a begyakorolt udvariassági formulák használata. 	<ul style="list-style-type: none"> Hangerőt szabályozni, suttogni, sűgni. Szókincs bővítése és pontosítása. Szavakat értelmezni szövegösszefüggésben. Nyelvtani ismeretek bővítése és rendszerezése. Analóg mondatokat alkotni. Önmagát és környezetét reálisan értékelni. Törekvés érthető, összefüggő beszédre. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Artikulációs ügyesítés. Kiejtés javítása. A hang közvetítő szerepe: hanghordozás változtatása, a közlés tartalma közötti összefüggés. <p><i>Hangtan:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Hangok – magánhangzók (rövid, hosszú párok). <p><i>Szótan:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Főnév (személyek és tárgyak nevei), ige (cselekvések megnevezése), melléknév (tulajdonságok). Határozószó (viszonyszavak). <p><i>Mondattan:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Kijelentő mondat, kérdő mondatok. A magán és közéleti kommunikáció tipikus helyzetei, kifejezésmódjuk. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Artikulációs gyakorlatok. Különböző hangnemű beszéd azonos tartalommal (unott, érdeklődő, gúnyos, gyűlölködő stb.), hanghordozás és tartalom kapcsolata. Magánhangzók, rövid-hosszú párok megkülönböztetése. Hangok – betűk csoportosítása változatos szempontok szerint. Az ábécé ismerete, nevek névsorba rendezése. 	<p>Hanghordozás Kiabálás Suttogás Sűgás Nyelvtani megnevezések. Magánélet, közélet körébe tartozó kifejezések. A gyakorolt nyelvtani formulákhoz kapcsolódó egyszerűsített kifejezések.</p>

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
			<ul style="list-style-type: none"> • Tulajdonnevek (emberek neve, városok neve stb.) gyűjtése, helyesírása. • Cselekvések megnevezése. • Térbeli- és időbeli viszonyok meghatározása. • Két tárgy, személy összehasonlítása. Képekről szógyűjtés, mondatalkotás adott szóval. • Szókincs- és témavariációk eltérő helyzetekben. • Kijelentő mondatok átalakítása kérdővé, válasz a kérdésre. 	
Társadalmi érintkezési formák	<ul style="list-style-type: none"> • Törekvés a kulturált, ápoltság megjelenésére, társas helyzetekben adekvát viselkedésre és kommunikációra. 	<ul style="list-style-type: none"> • Felismerni és megváltoztatni a rossz szokásokat. • Tiszteletben tartani és érzékelni a személyes tér határait. • Megítélni a látott helyzetek motivációját. • A helyes és helytelen viselkedést megnevezni, indokolni, és a helyes viselkedést a gyakorlatban alkalmazni. • Az elsajátított viselkedésmódok szerint kulturált módon kapcsolatot tartani egyszerűbb helyzetekben. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Viselkedésmódok elemzése és megbeszélése. • Testtartás: (pl. Himnusz alatt), beszélgetés során (zsebre tett kéz, vállrángatás) • Ülés: a leülés és felállás udvariassági rendje, az ülés módja (szétvetett lábak, zárt lábak, székről lecsúszva, asztalra felrakva stb.) • Járás: a közlekedés módja csoporttal, párban, egyedül. • Tekintet: iránya beszélgetés közben (szemkontaktus, bámulás stb.). • Mimika: grimasz mások megnyilvánulása közben. • Gesztikulálás. • Távolságtartás: a beszélgetés távolsága ismert és ismeretlen személynél, átkiabálás az utcán, valakinek a feje felett). • Érintés: az érintés árnyalatai (kéz a combra, hátba ütés, fenékre csapás, csók arcra, homlokra, szájra stb.). 	A témák feldolgozása során felmerülő fogalmak.

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
			<ul style="list-style-type: none"> • Megszólítás – Köszönés – Bemutatkozás: korosztály – fiatalabb, idősebb, és nemek szerinti különbségek figyelembevétele. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Helyzetgyakorlatok, látott esetek (fotó, videó) a témákkal összefüggésben. • A felsorolt helyzetekre rövid történetek eljátszása, a helyes és helytelen viselkedés elválasztása. • Iskolai helyzetekben a viselkedésmódok gyakorlása. A már gyakorolt viselkedési szokások átisméltése, gyakorlása szituációkban. A helyzetek megbeszélése, a helytelen viselkedés javítása. • A köszönés módja és a köszönő felek közötti viszony megbeszélése. • Bemutatkozás módja – a felek közötti viszony szerinti változatok gyakorlása. • Helyzetgyakorlatok. 	
Előkészület a felnőtt életre	<ul style="list-style-type: none"> • Óvatos viselkedés kapcsolatok létesítése során. 	<ul style="list-style-type: none"> • A tárgyalt eseteket megérteni. • A tanuló erkölcsi érzéke helyesen működjön. • Észrevenni a helytelen viselkedést, indokolni a választott megoldást. • Személyes véleményt alkotni. • Őszinte kapcsolatot kialakítani az általa 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Konfliktushelyzetek felismerése, megoldási módok kitalálása. • Boltban vásárol, de nem elég a pénze az áru megvásárlására (mit tegyen?). • Az utcán leszólítja valaki (hogyan reagáljon?). • Húsvéti locsoláskor alkohollal kínálják (mit tegyen?). • Aktuálisan előforduló konfliktushelyzetek megbeszélése. 	<p>Irigység Füllentés Beccsapás Lopás Konkrét helyzetekben felmerülő kifejezések és fogalmak tisztázása</p>

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
		<p>kiválasztott felnőttel. Gondjait megosztani.</p> <ul style="list-style-type: none"> Ismeretlen helyzetekben helyes viselkedési formát választani. 	<ul style="list-style-type: none"> Gyermekkönyvek, filmek, ifjúsági filmek részleteiben megjelenő konfliktusok megoldása saját vélemény alapján, és a filmen. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Képek alapján adott szituációk felismerése, a probléma elemzése, megoldás keresése. A lehetséges megoldások eljátszása után a helyes megoldás kiválasztása, indoklása. (Ismert sorozatokból részletek, a Kockásfülű nyúl című rajzfilm epizódjai, Frakk-filmek, Magyar népmesék). Választás, megkülönböztetés (kinek szóló információt hallasz?). Előfordulható helyzetek a helyes és helytelen cselekvésre. Helyzetgyakorlatok. Probléma megfogalmazása. 	
Társas kapcsolatok	<ul style="list-style-type: none"> Együttműködés a társakkal barátságos, befogadó közegben 	<ul style="list-style-type: none"> Helyesen használni az elsajátított és begyakorolt udvariassági formulákat. Törekedni a nyílt, őszinte kommunikációra. Tudni, hogy mit tehet a tanuló mások előtt és mit nem (pl.: diákszerelem megnyilvánulásai). 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Kapcsolatok az osztályközösségben: Barát – haragos. Felnőtt – tanuló. Az átlagos érintkezés formái (udvariassági formulák). Kapcsolatok az intézmény helyszíneivel: Tanárok, irodai dolgozók (ebédbefizetés, könyvtárhasználat, üzenet átadása). Karbantartók, konyhai dolgozók, portaszolgálat (segítség kérése, üzenet átadása, együtt dolgozás). <p><i>A nemek közötti kapcsolat:</i></p>	<p>Barát Barátságos Ellenség Ellenfél Barátságtalan Elutasítás Elutasító Szeretet Szerelem Intimitás Szigorú Ideges Gondterhelt</p>

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
			<ul style="list-style-type: none"> • A fiúkra és lányokra jellemző viselkedési módok szabadidőben és munkában. • Párkapcsolatok az iskolában. Diákszerelem. • Nonverbális kommunikáció és illemszabályok: • Arcmimika differenciált észlelése. • Lelkiállapot kitalálása arckifejezésből, az esetleges okok feltárása. • Szemmel, fejmozdulattal, mimikával, kézzel kifejezett utasítás közlésének és megértésének gyakorlása. • Külső megjelenés eltérő helyzetekben. Reakció. • Képek, ábrák, szimbólumok, szituációk információinak megértése (postán, közintézményben). Grimaszok rögzítése, különböző arckifejezések megfigyelése tükör előtt. • Egymás arckifejezésének utánzása. • Arckifejezés, testtartás elemzése fotók, illetve videofelvételek alapján. Megadott lelkiállapot megjelenítése arccal, testtel. • Különböző társasági körök. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • A helyes viselkedés és kommunikációs formulák elsajátítása és gyakorlása játékos szituációkban. • Társakra jellemző belső tulajdonságok összegyűjtése, csoportosítás nemek szerint. 	<p>Vidám Alkalom Ápolt Rendezett Kezelési útmutatók ábrái Közlekedési táblák</p>

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
Médiaismeret	<ul style="list-style-type: none"> Egyensúlyra törekvés a szabadidő eltöltése során. 	<ul style="list-style-type: none"> Egyszerűbb szókincsű írott anyagból a lényeget megérteni. Kedvenc műsorát kiválasztani és figyelemmel kíséni. Baleset- és rongálásmentesen használni az eszközöket a megszabott keretek között. Egyensúlyra törekedni a szabadidő eltöltése során. Törekedni az önkorlátozásra 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Tömegkommunikációs műfajok és eszközök közötti tájékozódás. Írott kommunikáció: (szórolapok, műsorújság, reklám, időjárás-jelentés). Elektronikus hordozók (számítógép, tv, videó, DVD, CD, játékok) használata (lejátszás, be-, kikapcsolás, működtetés). Kisközösségi kommunikáció alapvető helyzetei, magatartásformái. <p><i>Tevékenység</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Műsorújság használata (időpont, műsor keresése). A kívánt eszköz kiválasztása, működtetése. Szerepjátékok: iskolai hírek, családi hírek. Hang nélkül, csak mimika és testbeszéd alapján kitalálni a hírek tartalmát (szomorú, vidám, semleges hír: baleset bejelentése, sportgyőzelem, időjárás-jelentés stb.). Műsorújságból a kívánt program kiválasztása, az időpont megjegyzése, a látottak megbeszélése, kritika megfogalmazása (tetszett, nem, miért?). 	<p>A médiában használatos szófordulatok, kifejezések. A használat során előforduló kifejezések és fogalmak.</p> <p>Olvasójegy Tagdíj Katalógus Kölcsönzési idő Lejár Hír Tájékoztató Készlet erejéig érvényes Tartalomjegyzék Előfizetés Ingyenes lap</p>

A fejlesztés várt eredménye:

- Legyen képes verbális közlésre (organikus akadályozottság esetén nonverbálisra).
- Tudjon mondatbővítményeket és múlt időt használni, kifejezni magát bővített mondatokkal, mellékneveket, határozószókat, igekötőket használni spontán beszédében.
- Tudja megérteni a tárgyalt eseteket, észrevenni a helytelen viselkedést, indokolni a választott megoldást.

- Legyen képes a tájékozódáshoz, problémamegoldáshoz, feladata elvégzéséhez segítséget kérni, elfogadni és hasznosítani.
- Tudja elsajátítani a szociális beilleszkedéshez szükséges készségeket, képességeket, tiszteletben tartani és érzéklni a személyes tér határait.
- Önmagát és környezetét reálisan értékelje.
- Tudjon önkifejezéséhez verbális és nonverbális közlési formákat használni.
- Tudjon hétköznapi helyzetekhez adekvát megnyilvánulással viszonyulni, ismerni és alkalmazni a társadalmi együttélés normáit.
- Tudjon őszinte kapcsolatot kialakítani, gondjait megosztani az általa kiválasztott felnőttel.
- Legyen képes a valóságot és a virtuális valóságot elkülöníteni.
- Az elsajátított viselkedésmódok szerint kulturált módon kapcsolatot tartson egyszerűbb helyzetekben.

8. évfolyam

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
Beszédfejlesztés, anyanyelv	<ul style="list-style-type: none"> Az elsajátított és a begyakorolt udvariassági formulák használata. 	<ul style="list-style-type: none"> Hangerőt szabályozni, suttogni, sűgni. Szókincs bővítése és pontosítása. Szavakat értelmezni szövegösszefüggésben. Nyelvtani ismeretek bővítése és rendszerezése. Analóg mondatokat alkotni. Önmagát és környezetét reálisan értékelni. Törekvés érthető, összefüggő beszédre. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Artikulációs ügyesítés. Kiejtés javítása. A hang közvetítő szerepe: hanghordozás változtatása, a közlés tartalma közötti összefüggés. <p><i>Hangtan:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Mássalhangzók: egyjegyű-kétjegyű, rövid-hosszú. <p><i>Szótan:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Főnév (személyek és tárgyak nevei), ige (cselekvések megnevezése), melléknév (tulajdonságok). Határozószó (viszonyszavak). Melléknevek fokozása. Alap- és középfok. Három változó jellemzése, a felsőfok gyakorlása. <p><i>Igeragozás:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Egyes szám, többes szám. Személyes névmások, személyragok. Igeidők: jelen-, múlt- és jövő idő. A „fog” ige használata. <p><i>Mondattan:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Bővített és összetett mondatok. Állító és tagadó mondatok. A magán és közéleti kommunikáció tipikus helyzetei, kifejezésmódjuk. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Artikulációs gyakorlatok. Hangok – betűk csoportosítása változatos szempontok szerint. 	<p>Hanghordozás Kibálás Suttogás Sűgás Nyelvtani megnevezések. Magánélet, közélet körébe tartozó kifejezések. A gyakorolt nyelvtani formulákhoz kapcsolódó egyszerűsített kifejezések.</p>

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
			<ul style="list-style-type: none"> • Az ábécé ismerete, nevek névsorba rendezése. • Tulajdonnevek (emberek neve, városok neve stb.) gyűjtése, helyesírása. Cselekvések megnevezése. • Igeidők használata egymás után, egymáshoz kapcsolva. • A múlt, jelen és jövő összefüggéseinek felismerése. • Térbeli- és időbeli viszonyok meghatározása. • Három tárgy vagy személy összehasonlítása. • Képekről szógyűjtés, mondatalkotás adott szóval. • Szókincs- és témavariációk eltérő helyzetekben. • A cselekvést értékelő kérdésre állító, a valóságnak nem megfelelő kérdésekre tagadó mondatok szerkesztése. Élőben és magnetofonról hallgatott beszédmódok értékelése: motyogás, halk, hangos, érthető beszéd, hadarás. 	
Társadalmi érintkezési formák	<ul style="list-style-type: none"> • Törekvés a kulturált, ápoltság megjelenésre, társas helyzetekben adekvát viselkedésre és kommunikációra. 	<ul style="list-style-type: none"> • Felismerni és megváltoztatni a rossz szokásokat. • Tiszteletben tartani és érzékelni a személyes tér határait. • Megítélni a látott helyzetek motivációját. • A helyes és helytelen viselkedést megnevezni, indokolni, és a helyes viselkedést a gyakorlatban alkalmazni. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Viselkedésmódok elemzése és megbeszélése. • Megszólítás – Köszönés – Bemutatkozás: korosztály – fiatalabb, idősebb, és nemek szerinti különbségek figyelembevétele. • Viselkedési szokások megbeszélése, elemzése. Az alkalmazkodás, beilleszkedési szokások kidolgozása, begyakorlása. • Köszönési módok megbeszélése (kinek, mikor, hogyan). Integetés, mint köszönési forma. • Kézfogás. Puszi. Bemutatkozás – bemutatás. • Megszólítás (ismerős – idegen, fiatal – idős). 	A témák feldolgozása során felmerülő fogalmak.

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
		<ul style="list-style-type: none"> Az elsajátított viselkedésmódok szerint kulturált módon kapcsolatot tartani egyszerűbb helyzetekben. 	<ul style="list-style-type: none"> Beszélgetés társaságban, véleményalkotás, tanácskérés, kérdezés. Vendégségben. Vendég hívás, köszöntés, búcsúztatás, kínálás. Ajándék átadás és átvétel. Ajándék kiválasztásának szempontjai. Mozi, színház, koncert, táncos rendezvény látogatása. Felkérés tánkra, elköszönés, udvarias visszautasítás. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Helyzetgyakorlatok, látott esetek (fotó, videó) a témákkal összefüggésben. A felsorolt helyzetekre rövid történetek eljátszása, a helyes és helytelen viselkedés elválasztása. Iskolai helyzetekben a viselkedésmódok gyakorlása. A már gyakorolt viselkedési szokások átisméltése, gyakorlása szituációkban. A helyzetek megbeszélése, a helytelen viselkedés javítása. A köszönés módja és a köszönő felek közötti viszony megbeszélése. Bemutakozás módja – a felek közötti viszony szerinti változatok gyakorlása. Helyzetgyakorlatok. Illő öltözet, ruhatár használata, jegy bemutatása, hely megkeresése, helyes viselkedés előadás alatt (pl. nincs zörgés zacskóval; viselkedés idegen szomszédal). 	
Előkészület a felnőtt életre	<ul style="list-style-type: none"> Óvatos viselkedés kapcsolatok létesítése során. 	<ul style="list-style-type: none"> A tárgyalt eseteket megérteni. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Magán- és hivatalos jelleg elkülönítése. Ismerkedés: bizalom, bizalmatlanság. 	<p>Irigység Füllentés Beccsapás Lopás</p>

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
		<ul style="list-style-type: none"> • A tanuló erkölcsi érzéke helyesen működjön. Észrevenni a helytelen viselkedést, indokolni a választott megoldást. • Személyes véleményt alkotni. Őszinte kapcsolatot kialakítani az általa kiválasztott felnőttel. • Gondjait megosztani. • Ismeretlen helyzetekben helyes viselkedési formát választani 	<ul style="list-style-type: none"> • Hol, kivel közölhetem személyes adataimat? (Önkormányzat, orvosi rendelő, rendőrség, iskola.) • Személyes adatok és iratok kezelésének módja. Hol, mikor, hová, kinek a kérésére írom alá a nevemet? • Segítségkérés – személyi segítő. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Képek alapján adott szituációk felismerése, a probléma elemzése, megoldás keresése. A lehetséges megoldások eljátszása után a helyes megoldás kiválasztása, indoklása. • (Ismert sorozatokból részletek, a Kockásfülű nyúl című rajzfilm epizódjai, Frakk-filmek, Magyar népmesék). • Választás, megkülönböztetés (kinek szóló információt hallasz?). • Szituációs gyakorlatok a személyes iratok használatára (személyi igazolvány, bérlet, diákigazolvány, bankkártya, lakcím, lakáskulcs). • Előfordulható helyzetek a helyes és helytelen cselekvésre. • Helyzetgyakorlatok. Probléma megfogalmazása. 	<p>Konkrét helyzetekben felmerülő kifejezések és fogalmak tisztázása</p>
Társas kapcsolatok	<ul style="list-style-type: none"> • Együttműködés a társakkal barátságos, befogadó közegben 	<ul style="list-style-type: none"> • Helyesen használni az elsajátított és begyakorolt udvariassági formulákat. • Törekedni a nyílt, őszinte kommunikációra. • Tudni, hogy mit tehet a tanuló mások előtt és mit 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Nonverbális kommunikáció és illemszabályok: • Lelkiállapot kitalálása arckifejezésből, az esetleges okok feltárása. • Szemmel, fejmozdulattal, mimikával, kézzel kifejezett utasítás közlésének és megértésének gyakorlása. 	<p>Barát Barátságos Ellenség Ellenfél Barátságtalan Elutasítás Elutasító</p>

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
		nem (pl.: diákszerelem megnyilvánulásai).	<ul style="list-style-type: none"> • Külső megjelenés eltérő helyzetekben. Reakció. • Képek, ábrák, szimbólumok, szituációk információinak megértése (postán, közintézményben). • Különböző társasági körök. Osztályközösség, iskolai barátok, az intézmény dolgozói, családtagok, gyermekek, fiatalok más intézményekből. A telefonálás illemszabályai. • Viselkedés kötött és kötetlen élethelyzetben (szabadidőben). • Ápoltság, rendezettség, célnak megfelelő öltözék (sporthoz, ünnepre stb.). <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Társakra jellemző belső tulajdonságok összegyűjtése, csoportosítás nemek szerint. • Tágabb környezetében adódó helyzetek, képek, ábrák stb. megértése (piktogramok, közlekedési táblák stb.). • Személyes tapasztalatok, saját kapcsolatok feltérképezése. • A másik nemmel szembeni viselkedés alapszabályainak állandó megbeszélése. • Elfogadható és nem megengedhető tényezők elemzése egy kapcsolatban. • Telefonálás gyakorlása mesterségesen kialakított és valós helyzetekben. • Viselkedés kötetlen helyzetben: köszönés, hangoskodás, öltözködés, tisztálkodás. 	<p>Szeretet Szerelem Intimitás Szigorú Ideges Gondterhelt Vidám Alkalmom Ápolt Rendezett Kezelési útmutatók ábrái Közlekedési táblák</p>

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
Médiaismeret	<ul style="list-style-type: none"> Egyensúlyra törekvés a szabadidő eltöltése során. 	<ul style="list-style-type: none"> Egyszerűbb szókincsű írott anyagból a lényeget megérteni. Kedvenc műsorát kiválasztani és figyelemmel kíséni. Helyesen viselkedni a könyv-tárban. A papíralapú termékeket helyesen, kímélően használni. Tudni: a könyv és folyóirat érték, kímélni kell! Baleset- és rongálásmentesen használni az eszközöket a meg-szabott keretek között. Egyensúlyra törekedni a szabadidő eltöltése során. Törekedni az önkorlátozásra 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Tömegkommunikációs műfajok és eszközök közötti tájékozódás. Könyvtárhasználat. A kívánt könyv, kiadvány megkeresése, kiválasztása. Írott kommunikáció áttekintése: szórólapok, reklámok, terméktájékoztatók, korosztálynak megfelelő újságok, folyóiratok áttekintése. Mindennapos, szokásos médiahasználat (rádió, TV). A műsorok kiválasztásának szempontjai (pl.: korosztályos ajánlás, időpont, családi időbeosztás stb.). Véleményalkotás, vitakészség alakítása. <p><i>Tevékenység</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Szerepjátékok: iskolai hírek, családi hírek. Hang nélkül, csak mimika és testbeszéd alapján kitalálni a hírek tartalmát (szomorú, vidám, semleges hír: baleset bejelentése, sportgyőzelem, időjárás-jelentés stb.). Cím, író szerinti keresés – az ábécérend szerinti tájékozódás. A termékek áttekintése, téma keresése, az olvasottak rövid összefoglalása (pl. hogyan ajánlanád társaidnak az adott cikket, miért érdekes az adott információ?). Hangkazetta, CD, DVD, videó, számítógép működtetése önállóan, felügyelettel. 	<p>A médiában használatos szófordulatok, kifejezések. A használat során előforduló kifejezések és fogalmak. Olvasójegy Tagdíj Katalógus Kölcsönzési idő Lejár Hír Tájékoztató Készlet erejéig érvényes Tartalomjegyzék Előfizetés Ingyenes lap</p>

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
			<ul style="list-style-type: none"> Műsorújságból a kívánt program kiválasztása, az időpont megjegyzése, a látottak megbeszélése, kritika megfogalmazása (tetszett, nem, miért?). 	

A fejlesztés várt eredménye:

- Tudja helyesen használni megtanult nyelvtani formákat, tiltó mondatokat fogalmazni.
- Tudjon a tájékozódáshoz, problémamegoldáshoz, feladata elvégzéséhez segítséget kérni, elfogadni és hasznosítani.
- Legyen képes önmaga és mások viselkedését igazságosan megítélni.
- Tudja önmagát és környezetét reálisan értékelni.
- Tudja az önkifejezéséhez verbális és nonverbális közlési formákat használni.
- Legyen képes személyes véleményalkotásra.
- Legyen képes hétköznapi helyzetekhez adekvát megnyilvánulással viszonyulni, ismerni és alkalmazni a társadalmi együttélés normáit.
- Tudja a helyes és helytelen viselkedést megnevezni, indokolni, és a gyakorlatban alkalmazni.
- Legyen képes az interakciós fél érzelmeinek, gesztusainak, igényeinek felfogására, kerülni a feltűnő, oda nem illő viselkedést.
- A testbeszéd információközlő értékét ismerje, legyen képes válaszreakciókra, érzelmein uralkodni.
- Tudja megérteni az ábrák, szimbólumok, szituációk információit, egyszerűbb szókincsű írott anyagból a lényegét megérteni.
- Legyen képes az önkorlátozásra a szórakoztató elektronikai eszközök használatakor, és az életkori kööttségeket figyelembe venni műsorválasztás során.
- Tudja kiválasztani és figyelni kedvenc műsorát.
- Tudjon megfelelően viselkedni a könyvtárban, a papíralapú termékeket helyesen, kímélően használni.

OLVASÁS-ÍRÁS
1-8. évfolyam

Olvasás – írás

A tantárgy célja, hogy megalapozza és fejlessze az olvasás-írás elsajátításához és gyakorlásához szükséges alapkészségeket és a fogalmi gondolkodást, fejlessze a kommunikációs képességet, a grafomotorikát és az artikulációt.

A középsúlyosan értelmi fogyatékos tanuló esetében a pedagógusok feladata elérni, hogy az életkornak és az egyéni képességeknek megfelelő olvasási és írási technikák folyamatos fejlesztésével és alkalmazásával a tanuló legyen képes az információkat elemi szinten megszerezni, átadni, legyen képes könnyen érthető, rövid szöveg elolvasására, értelmezésére, néhány egyszerű gondolat leírására egyre kevesebb segítséggel.

A képességeknek megfelelő szinten váljon igényévé az olvasási és írási tevékenységekkel összefüggő szabadidő-eltöltés lehetőségeinek gyakorlása, alakuljon ki a környezet iránti érdeklődés, az ismeretek megszerzésére irányuló spontán törekvés. Az elsajátított olvasási technikával alakuljanak ki olyan képességek, amelyek hozzásegítik a tanulót a kommunikációs eszközök használatához, a mindennapi életbe való beilleszkedéshez.

Hivatalos iratok, űrlapok kitöltése során ismerje fel, segítséggel vagy önállóan alkalmazza személyes adatait, és védje azokat az illetéktelen használóktól.

1-8. évfolyam

Óraszámok

	Évfolyamok							
	1.	2.	3.	4.	5	6.	7.	8.
Heti óraszám	2	2	3	4	4	4	4	4
Éves óraszám	72	72	108	144	144	144	144	144

Témakörök és a hozzá tartozó óraszám évfolyamonként

Témakör	Évfolyam-óraszám							
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Beszédfejlesztés	10	10	5	5	8	8		
Térorientációs gyakorlatok	10	10	10	10	7	7		
Finommozgások fejlesztése	10	10	10	10				
Szem-kéz koordinációjának fejlesztése	10	10	10	9				
Emlékezet-, gondolkodás- és figyelemfejlesztés	10	10						

Íráslelemek tanítása	22	22	10	20				
Betűtanítás			23	30	44	44	30	30
Olvasás			20	30	25	25	46	46
Írás			20	30	35	35	32	32
Értő olvasás					25	25	36	36
Összes óra	72	72	108	144	144	144	144	144

Célok:

- Az olvasás-írás elsajátításához szükséges alapkészségek fejlesztése.
- A fogalmi gondolkodás megalapozása.
- Könnyen érthető, rövid szöveg elolvasása, értelmezése, néhány egyszerű gondolat leírása.
- Az elsajátított olvasási technikával olyan képességek kialakítása, amelyek hozzásegítik a kommunikációs eszközök használatához, a mindennapi életbe való beilleszkedéshez.

Feladatok:

- A tanulók képességeinek figyelembevételével kialakítani a tantárgy tanításához szükséges alapkészségeket.
- Változatos feladatokkal kell felkelteni a tanulók érdeklődését.
- Az íráshoz szükséges finommozgások fejlesztése.
- A feladatokhoz való pozitív hozzáállás, a feladatok elfogadása, a feladattartás segítése.
- A kialakított képességeit segítségével tudja használni életközösségében való tájékozódásban, környezete megismerésében.

Fejlesztési területek a-kompetenciák fejlesztése

- Az első két évfolyamon az olvasás-írás képességének előkészítése folyik. Minden tevékenység arra irányul, hogy a tanulók érdeklődését felkeltse az írásos információ megszerzésére, megalapozódjanak az olvasás és írás elsajátításához nélkülözhetetlen képességek.
- Ehhez a gondolkodási, érzékelési és észlelési funkciók közül elsősorban a figyelemre, az emlékezetre, a szem-kéz koordinációra, a finommanipulációra van szükség.
- Az alsó tagozat végéig az írás és olvasás elemeinek elsajátítása, a betűk megismerése történik, minden esetben a már megismert betűk folyamatos ismétlésével, gyakorlásával.

- Az olvasás-írás tantárgy betűismertetése elsősorban a tő/kiinduló-írási betűtípus megismertetését célozza meg, ezzel párhuzamosan megtörténhet a nagybetűs alak bemutatása, amelyet a tanulók gyakran hamarabb megjegyeznek általánosabb előfordulása miatt.
- Az írás tantárgy a sajátos nevelési igény miatt speciális, a láthatósági szempontokat figyelembe vevő, nagyobb vonalközbe történő, fokozatosan csökkenő vonalméretű füzetet igényel, a tanulók egyéni sajátosságaihoz igazodó íróeszközzel.
- A tantárgy különösen fontos szerepet játszik az erkölcsi nevelésben az ismeretsajátításhoz és a koncentrált figyelem fenntartásához szükséges viselkedés automatizmusává válásának segítségével, a feladattudat, feladattartás és a feladatok helyes megoldása iránti igény megerősítésével, a pontos, precíz munkavégzésre, a tanszerek és taneszközök megóvására való törekvésre neveléssel.
- A nemzeti azonosságtudat, hazafias nevelés a magyar irodalmi művek és történelmi események megismerésével, a nemzeti ünnepek jelképeinek, jelszavainak, hőseinek tiszteletével valósul meg.
- A tantárgynak fontos szerepe van az állampolgárságra és demokráciára nevelésben. A diákönkormányzat tevékenysége és szabályainak megismerése, a tanulói jogok és kötelességek elfogadása szorosan kapcsolódik a fejlesztési területhez.
- A tantárgy a helyes önismeretet és énképet a társas kapcsolati kultúra erősítésével, önellenőrzéssel és hibajavítással fejleszti. A tevékenységek során a társakkal szembeni türelem, megértés erősödik.
- A médiatudatosságra nevelésben nagy szerepe van az írási anyagokban történő egyre biztosabb eligazodásnak, a kommunikációs technológiák és tartalmak közötti helyes választás segítségével, és a valóságos és fiktív tartalmak megkülönböztetési képességének fejlesztésében.
- A tanulás tanítását támogatja az egyéni tanulási módok hatékonyságának megismerése, az olvasási technikák különböző fokú és tartalmú elsajátítása, és az értő olvasás gyakorlásának fejlesztése.
- Az anyanyelvi kommunikációt segíti az érzések, kívánságok írásban történő kifejezésének gyakorlása, a helyesírás szabályainak felismerése, alkalmazása, az irodalmi művek és hétköznapi szövegek tartalmának megismerése iránti igény kialakítása.
- A digitális kompetenciaterület fejlesztését a számítógép billentyűin a betűfelismerés, egyszerű szövegek írása, számítógépes játékokban az olvasási és írási képesség használata segíti.

1. évfolyam

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
Beszédfejlesztés	<ul style="list-style-type: none"> • Hangképző szervek szabályozásának kialakítása, erősítése. 	<ul style="list-style-type: none"> • Szabályos légzést kialakítani, a levegőt megfelelően beosztani. • Utánzőkészséget kialakítani. • Környezet alapvető hangjait megkülönböztetni, a hangforrások irányát felismerni. Hallásdifferenciáló készséget fejleszteni. • Megfelelő hangerőt használni spontán beszéd során. • Beszédmotiváció egyszerű mondókákkal, versekkel, mozgásos játékkal kísérve. • Kétütemű gyakorlat végzése utánzással. • Ritmusérzék fejlesztése. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Beszédtechnika fejlesztése. • Hallásfigyelem-fejlesztés. • Ritmusfejlesztés. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Légzéstechnika fejlesztése. Hangképző szervek használatának tudatosítása, gyakorlása. • Ajak- és nyelvgyakorlatok. Artikulációs gyakorlatok. • Hangok artikulálása, szájról olvasás, állathangok utánzása. • Hangforrások, ismert dallamok felismerése, differenciálása. • Környezet tárgyainak megnevezése. • Verseket, dalok szövegének értelmezése. • Köszönés, megszólítás. 	<p>Fontosabb hangképző szervek, kilégzés, belégzés. Némán, halkán, hangosan. A mozgásokban részt vevő testrészek. Lassú, gyors, egyenletes. Kérdés, felelet, ki? mi? hol? (miért? mikor?) kérdések értelmezése. Alapvető érintkezési formulák. (Rokon, barát, idegen.) Munka játék</p>
Térorientációs gyakorlatok	<ul style="list-style-type: none"> • Eligazodás nagyobb, ismert térben, helymeghatározás követése. 	<ul style="list-style-type: none"> • A relációs fogalmakat megérteni és helyesen alkalmazni cselekvés során. • Soralkotás, balról jobbra haladás spontán módon. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Téri relációk felismerése, létrehozása. • Relációs fogalmak. • Irányok. <p><i>Tevékenységek</i></p>	<p>Elöl Hátul Középen Oda Vissza Alatt</p>

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
			<ul style="list-style-type: none"> Tárgyak helyének meghatározása, egymáshoz viszonyítása. Relációs fogalmak megállapítása képen. Tédirányok nagymozgásokkal. Téri relációk felismerése síkban (feladatlapon). 	<p>Fölött Mellett Alá Fölé Mellé Ki Be Fel Le Írányhatározók: (bele, fölé, mögé).</p>
Finommozgások fejlesztése	<ul style="list-style-type: none"> Ujjak ügyesítése. Biztos ceruzafogás. 	<ul style="list-style-type: none"> A tanuló hüvelyk- és mutatóujjának egyenkénti, önálló mozgatása. Tárgyak megfogása két-, illetve három ujjal. Keményebb agyagok, vastagabb drótok alakítása, megmunkálása. A zsírkréta, kréta, ceruza helyes fogása és tudatos irányítása. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Ujjak irányított mozgatása. Tevékenység apró tárgyakkal. Kéz izomzatának fejlesztése. Érzékelési gyakorlatok tapintással. Eszközök, szerszámok fogása. Mozdulatok utánzása. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Kézujjak (mondókák), ujjak „számlálása”, „zongorázás”. Gyöngy felszedése, Pötyi játék használata, papír tépkedése, mozaik ragasztása. Gyúrás, nyomkodás agyaggal, drót hajlítása. Színezés, spontán rajzolgatás. Tárgyak felismerése, kiválasztása tapintással. Játékos gyakorlatok: „zongorázás”, kopogás, 	<p>Ujjak Egyenes Behajlított ujj Kicsi Nagy Egy darab Kerek Lapos Egyenes Görbe Erősen Gyengén</p>

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
			integetés. Kopogás alul, felül, kívül, belül, elől, hátul.	
Szem-kéz koordinációjának fejlesztése	<ul style="list-style-type: none"> Formák helyes felismerése, megnevezése, egyeztetése. 	<ul style="list-style-type: none"> Labdadobás, gurítás célirányosan, labdát elkapni. Stabil építményt készíteni viszonylag pontos illesztéssel. Kitartó munka-végzés néhány percig, megfelelő mozdulatokkal. Szabály megértése és betartása, a tanuló képességei szerint. Feltűnő hasonlóságot megtalálni különböző tárgyakon. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Célzott gurítás, dobás. Építés kockával, dominóval, fűzés. Pontok összekötése. Szemtorna. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Labda dobása, autó gurítása egymásnak, „kapuba”, célba. Kockák egymásra rakása, építés párhuzamosan, minta szerint. Dominó élére állítása. Fűzőtábla használata, nagy gyöngyök fűzése hurkapálcára, drótra. Mozaikkirakás, nyomdázás meghatározott helyre, rajzolás során keret tisztán hagyása, autó végigvezetése „úton”. Pontok közé ceruza, pálcika beillesztése, pontok összekötése ujjal, ecsettel, ceruzával. 	<p>Gurítás-dobás, cél.</p> <p>A helyváltoztatás szinonimái. Kösd össze! Illesztés</p> <p>Igazítás</p> <p>Pontosság</p> <p>Gyöngysor</p> <p>Hosszabb</p> <p>Rövidebb</p> <p>Eleje</p> <p>Vége</p> <p>Ugyanolyan</p> <p>Hasonló</p>
Emlékezet-, gondolkodás- és figyelemfejlesztés	<ul style="list-style-type: none"> Egyszerű összefüggések, különbségek, hasonlóságok felismerése. 	<ul style="list-style-type: none"> Rövid szavakat utánamondani, ismételni, néhány percnyi szünet után felidézni. Változásokat észlelni, jelezni. Versek, mondókák értő elmondása (együttmondással) 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Rövid szavak utánamondása. Tárgyak megfigyelése, változás észlelése. Mondókák együttmondással. Szavak utánamondása. Versek, dalok, mondókák tanulása. Figyelemfejlesztő játékok. 	<p>Ugyanaz</p> <p>Még egyszer</p> <p>Ugyanolyan</p> <p>Hasonló (részben ugyanolyan)</p> <p>Miért? Kérdés</p> <p>Válasz</p> <p>Étel</p> <p>Ruhanemű</p>

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
		<ul style="list-style-type: none"> Ismert tárgyakat ismert fogalmak alá rendelni 	<p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Szavak felidézése és ismételt mondása játékos formában. Tárgyak sorából „Mi tűnt el? Mi változott?” Mondókák, versek kiválasztása tartalom alapján, rákérdezéssel 	<p>Jármű Játékok Bútorok Edények Járművek Funkciójuk</p>
Íráselemek tanítása	<ul style="list-style-type: none"> Tárgyak válogatása forma alapján. 	<ul style="list-style-type: none"> Alapformákat egyeztetni, biztosan differenciálni, felismerni a környezet tárgyain. Felismerhető formákat létrehozni segítséggel, különböző eszközökkel. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Formák differenciálása, egyeztetése. Formák megfigyelése, körüljárása, átrajzolása. Írányok követése. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Tárgyak megfigyelése, összehasonlítása, felismerése tapintás útján. Egyenes és görbe vonal követése. Szögletes és kerek formák kirakása, átrajzolása homokba bottal, papírra ujjal, ecsettel, ceruzával. Könyv lapozgatása, előre, hátra lapozás. Képek keresése, füzet lapozása, sorok teleírása, kihagyása, szóköz. 	<p>Egyszerű formák: kerek, szögletes, széles, keskeny, rövid, hosszú, egyenes, görbe, kör- és csigavonal. Összehasonlítás: ugyanolyan, ugyanúgy, ugyanarra, ugyanoda.</p>

A fejlesztés várt eredménye:

- A tanuló képes a feladathelyzetet elfogadni, együttműködő, motiválható a beszédszervi gyakorlatok végzése során.
- Képes figyelmét néhány percig a feladatra irányítani.
- Felismeri környezet hangjait, zörejeit, társai és a vele foglalkozó felnőttek hangját.
- A feladatok elvégzésénél törekedjen a szabályok betartására.
- Ismerje fel a soralkotás ritmusát, próbálja utánozni azt.

- Ismerkedjen az irányokkal.
- A téri relációk megnevezése, segítséggel alkalmazza.
- Segítséggel használja az íróeszközöket. Gyakorolja a helyes ceruzafogást.
- Legyen képes a tanult verseket, mondókákat, dalokat a csoport tagjaival együtt elmondani.

2. évfolyam

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
Beszédfejlesztés	<ul style="list-style-type: none"> Hangképző szervek szabályozásának kialakítása, erősítése. 	<ul style="list-style-type: none"> Beszédmotiváció egyszerű mondókákkal, versekkel, mozgásos játékkal kísérve. Környezet tárgyait, azok rendeltetését megismerni. Rákérdezésre adekvát válaszokat, jelzéseket adni. A környezetre vonatkozó önálló megállapításokat tenni, interaktív kapcsolatot alakítani. 3–4 hangból álló ritmus letapsolása utánzással. Egyeztetés: szavakat tárggyal, képpel. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Beszédtechnika fejlesztése. Hallásfigyelem-fejlesztés. Ritmusfejlesztés. Szókincsbővítés. Kommunikációs készségfejlesztés. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Környezet tárgyainak megnevezése, képolvasás, tevékenységek megnevezése, játékos utasítások végrehajtása. Verseket, dalok szövegének értelmezése. Köszönés, megszólítás. Irányított közös játék társakkal. Szerepjátékok. Szavak ejtése, szótagolás. Új szavak ismétlése, alkalmazása párbeszédben. 	<p>Fontosabb hangképző szervek, kilégzés, belégzés. Némán Halkan Hangosan A mozgásokban részt vevő testrészek. Lassú Gyors Egyenletes Kérdés – felelet Ki? Mi? Hol? (miért? Mikor?) Kérdések értelmezése. Alapvető érintkezési formulák. (Rokon, barát, idegen.) Munka Játék</p>
Térorientációs gyakorlatok	<ul style="list-style-type: none"> Eligazodás nagyobb, ismert térben, hely-meghatározás követése 	<ul style="list-style-type: none"> Soralkotás, balról jobbra haladás spontán módon. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Eligazodás nagyobb térben (tanterem). Irányjelző nyilak ismerete és használata. 	<p>Elöl Hátul Középen</p>

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
		<ul style="list-style-type: none"> • A bal-jobb oldal, irány differenciálása jelölés segítségével. • Testséma kialakítása. • A könyvek, papírlapok kíméletes használata, előre, hátra lapozás egyesével. 	<ul style="list-style-type: none"> • Eligazodás két dimenzióban (könyv, feladatlap) <p style="text-align: center;"><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Testtájékok megmutatása, megnevezése. • Soralkotás tárgyakkal, képekkel, rajzzal. • Eldugott tárgyak keresése, helymeghatározások. • Nyilak elhelyezése, megfigyelése padokon, táblán, fel-adatlapon. • Adott ábra, kép megkeresése könyvben 	<p>Oda Vissza Alatt Fölött Mellett Alá Fölé Mellé Ki Be Fel Le Irányhatározók: (bele, fölé, mögé). Könnyen érezhető ellentétpárok: Hideg-meleg, Sötét-világos, Felnőtt-gyerek, Öreg-fiatal, Férfi-nő Ki? Mi? Kérdőszó. Tárgy Személy</p>

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
Finommozgások fejlesztése	<ul style="list-style-type: none"> Ujjak ügyesítése. Biztos ceruzafogás. 	<ul style="list-style-type: none"> A zsírkréta, kréta, ceruza helyes fogása és tudatos irányítása. Író- és rajzeszközök használata megfelelő nyomatékkal. Ujjak egyenkénti, akaratlagos mozgatása. A szerszámok rendeltetésszerű használata utánzással. Kételemes mozdulatsor felidézése, utánzása megfigyelés után. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Kéz izomzatának fejlesztése. Helyes, szabályos, célszerű ceruzafogás elsajátítása, gyakorlása. Megfelelő nyomaték gyakorlása. Érzékelési gyakorlatok tapintással. Ujjak mozgásának finomítása. Eszközök, szerszámok fogása. Mozdulatok utánzása. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Gyúrás, nyomkodás agyaggal, drót hajlítása. Vonalak húzása megfelelő nyomatékkal és ceruzafogással. Színezés, spontán rajzolgatás. Tárgyak felismerése, kiválasztása tapintással. Játékos gyakorlatok: „zongorázás”, kopogás, integetés. Kopogás alul, felül, kívül, belül, elöl, hátul. „Szerelés” fogóval, anyacsavarral stb. Mozdulatok alapján mindennapi tevékenység felismerése, utánzása. 	<p>Kicsi Nagy Egy darab Kerek Lapos Egyenes Görbe Erősen Gyengén Álló-, fekvő egyenes, kör-, kapu- és csészevonal Sötét Halvány Sima Érdes Puha Kemény Gömbölyű Lapos Hosszú Rövid Vastag Vékony Dolgozik Játszik Szerszámok Baleset</p>

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
				Óvatosság
Szem-kéz koordinációjának fejlesztése	<ul style="list-style-type: none"> Formák helyes felismerése, megnevezése, egyeztetése. 	<ul style="list-style-type: none"> Kitartó munkavégzés néhány percig, megfelelő mozdulatokkal. Szabály megértése és betartása, a tanuló képességei szerint. Feladatmegértés és feladatvégzés kevés segítséggel. Tekintetét tudatosan irányítani, fixálni. Feltűnő hasonlóságot megtalálni különböző tárgyakon. Kitartóan gyakorolni a nagyobb gombok begombolását, próbálkozások során a sikertelenséget elviselni. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Határok betartása. Pontok összekötése. Szemtorna. Formák összehasonlítása. Gombolás. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Fűzőtábla használata, nagy gyöngyök fűzése spárgára, ritmikus sor két színnel. Mozaikkirakás, nyomdázás meghatározott helyre, rajzolás során keret tisztán hagyása, autó végigvezetése „úton”. Pontok közé ceruza, pálcika beillesztése, pontok összekötése ujjal, ecsettel, ceruzával. Mozgó tárgy követése szemmel, tájékozódás egy szemmel. Logikai játék, hasonló formák keresése, egyeztetés feladatlapon. Baba- és saját ruha gombolása. Nagy gyöngy fűzése. 	<p>Gurítás-dobás, cél.</p> <p>A helyváltoztatás szinonimái. Kösd össze! Illesztés</p> <p>Igazítás</p> <p>Pontosság</p> <p>Gyöngysor</p> <p>Hosszabb</p> <p>Rövidebb</p> <p>Eleje</p> <p>Vége</p> <p>Ugyanolyan</p> <p>Hasonló</p> <p>Vége</p> <p>Közepe</p> <p>Betöltés, kihagyás</p> <p>Bele, mellé</p> <p>Találat</p> <p>Alapszínek</p> <p>Sötét – világos</p> <p>Hosszabb – rövidebb</p> <p>Hosszában</p> <p>Keresztben</p> <p>Fordítva</p> <p>Méret</p>

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
				Szín Forma, Ruhadarabok
Emlékezet-, gondolkodás- és figyelemfejlesztés	<ul style="list-style-type: none"> Egyszerű összefüggések, különbségek, hasonlóságok felismerése. 	<ul style="list-style-type: none"> Változásokat észlelni, jelezni. Egyszerű összefüggéseket felismerni, megfogalmazni. Halmazból egy-egy meghatározott tárgyat kiválasztani. Ismert tárgyakat ismert fogalmak alá rendelni. Kérdések segítségével eseménykép tartalmát felidézni, elmondani. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Összefüggések felismerése. Csoportosítás. Mondókák együttmondással. Versek, dalok, mondókák tanulása. Figyelemfejlesztő játékok. Képolvasás. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Eseményképek feldolgozása, egyszerű összefüggések felismerése. Színek szerinti válogatás. Mondókák, versek kiválasztása tartalom alapján, rákérdezéssel, tartalom elmondása. Egyes szavak, képről alkotott mondatok azonnali és késleltetett utánamondása. Lefordított képek megtalálása, képes lottó, puzzle-k. Tematikus kép szereplői, tevékenységük felidézése emlékezetből, kérdések segítségével. 	Ugyanaz Még egyszer Ugyanolyan Hasonló (részben ugyanolyan) Miért? Kérdés Válasz Étel Ruhanemű Jármű Játékok Bútorok Edények Járművek Funkciójuk
Íráselemek tanítása	<ul style="list-style-type: none"> Tárgyak válogatása forma alapján. 	<ul style="list-style-type: none"> Tanszereket rendeltetésszerűen, kíméletesen használni, a vonalközt figyelembe venni. Az instrukciókat pontosan követni. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Irányított vonal húzása, átírás. Helyes testtartás, ceruzafogás. Határok betartása. Könyv, füzet használata. <p><i>Tevékenységek</i></p>	Egyszerű formák: kerek, szögletes, széles, keskeny, rövid, hosszú, egyenes, görbe, kör- és csigavonal.

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
		<ul style="list-style-type: none"> Tudatosan alkalmazni egyenes és görbe vonalakat. Az íráshoz szükséges körülményeket megszokni. A hibákat megtalálni, törekedni a hibátlan feladatvégzésre, a hibajavításra. 	<ul style="list-style-type: none"> Képek keresése, füzet lapozása, sorok teleírása, kihagyása, szóköz. Vonal rajzolása le, fel, jobbra, balra. Ábrák, pontok összekötése homokban, táblán, feladatlapon. Egyenes, kör, csigavonal, egyszerű szögletes formák szabályos átírása, másolása áttetsző papírra. A folyamatos munka idejének fokozatos növelése. Ábrák kiegészítése, egyszerű formák rajzolása meghatározott helyre, széles vonalközbe. 	Összehasonlítás: ugyanolyan, ugyanúgy, ugyanarra, ugyanoda.

A fejlesztés várt eredménye:

- Képes az irányokat (fentről le, balról jobbra) utánzással alkalmazni.
- Képes segítséggel alkalmazni – megnevezésre – a téri relációkat.
- Képes felismerni a soralkotás (két elemből álló) ritmusát, próbálja azt (segítséggel) utánozni.
- Képes környezete iránt érdeklődni, alapvető kommunikációs készsége alakul (közeledésre adekvát reakció, részvétel közös tevékenységben /passzív is/, elemi szükségletek, igények jelzése).
- Részt vesz irányított csoportos tevékenységben.
- Képes a feladatot elvégezni, szabályokat betartani.
- Képes a tanult verseket, dalokat, mondókákat társaival csoportosan elmondani.
- Képes elemi szinten a csoportba illeszkedni, ismeri és megnevezi társait és a vele foglalkozó felnőtteket.
- Képes a különböző íróeszközöket (segítséggel) alkalmazni, gyakorolni a ceruzafogást, tudatosan alkalmazni az író- és rajzeszközök, ceruza megfelelő nyomatékát.

3. évfolyam

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
Beszédfejlesztés	<ul style="list-style-type: none"> Hangszintézis képességének kialakítása. 	<ul style="list-style-type: none"> Törekedni az érthető beszédre, figyelmeztetés után a hibák javítására. Kezdőhang alapján szavakat differenciálni. Szókincset bővíteni, tudatosabb, árnyaltabb beszéd, az új szavakat szókincsbe építeni. Rövid mesét végighallgatás után rákérdezésre felidézni, visszamondani. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Beszédtechnika fejlesztése. Hang kiemelése. Szókincsbővítés. Hangok meghallása szó elején, közben, végén. Ritmusfejlesztés. <p><i>Tevékenység</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Kezdőhang és befejező hang leválasztása. Hangoztatás. Szótagolás, rövid és hosszú szótagok, szavak ritmusos tapsolása. Versek, mondókák, dalszövegek értelmezéssel. Személyes élmények felidézése. Mesehallgatás, segítséggel visszamondás, dramatizálás. Hangok önálló ejtése hosszan, röviden. 	<p>Különböző kedélyállapotok. Rokon értelmű szavak. Magánhangzó, mássalhangzó. Hang, szó, mondat. Megszólítások, köszönések. Megfelelő hangerő, megfelelő hanghordozás.</p>
Térorientációs gyakorlatok	<ul style="list-style-type: none"> Téri fogalmak helyes használata (elől-hátul, közel-távol). 	<ul style="list-style-type: none"> Emlékeztető segítségével a bal-jobb oldalt, illetve irányt differenciálni. A balról jobbra haladást rögzíteni, és spontán módon alkalmazni soralkotás alkalmával. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Laterális gyakorlása. Soralkotások. Téri relációk gyakorlása. Játékos feladatok. Képolvasás. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Bal-jobb megállapítása, jelölése. 	<p>Páros testrészek. Alsó, felső, jobb és bal oldali szomszédok. Térkép, irányok. Pontos helymeghatározások.</p>

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
		<ul style="list-style-type: none"> A téri relációk kifejezéseit a spontán beszéd során is helyesen használni. Felismerni önállóan a felső, alsó, szélső és középső sorokat, oszlopokat. 	<ul style="list-style-type: none"> Sorok átrendezése, új tagok beillesztése (gyerekek, játékok). Cselekvés alapján a kapott utasítás „megfejtése”. Képolvasás, kép kiegészítése meghatározott helyeken (rajz, nyomda). 	<p>Sor eleje, vége, közepe, utolsó előtti.</p> <p>Térei relációk.</p> <p>Külső és belső tulajdonságok.</p>
Finommozgások fejlesztése	<ul style="list-style-type: none"> Megfigyelések, látási differenciálás fejlesztése. Íráskészség alapozása. 	<ul style="list-style-type: none"> Ügyesítő gyakorlatokat végezni mindkét kézzel. Az irányokra vonatkozó utasításokat meg-érteni és követni Egyszerű ábrákat másolni a tábláról. Szabad kézzel felismerhető ábra rajzolása. Feladatvégzés tudatos vonal-vezetéssel, megfelelő ceruzafogással 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Ujjgyakorlatok. Irányok megkülönböztetése síkban. Vonalvezetési gyakorlatok. Iránymozgás. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Zongorázás, kopogás, tevékenységek apró tárgyakkal, tépésmozaik készítés. Eseménykép figurái a középponthoz, illetve egymáshoz viszonyítva. Ceruzával haladás ábrák, párhuzamosok között. „Kockás” papíron kisebb-nagyobb négyzetek, lépcső rajzolása. Színezés, határok betartása. Forma betöltése, kihagyása, színezés sötétre, halványra. 	<p>Tevékenységek (csipegetés, sodrás, csavarás...).</p> <p>Fokozás (még feljebb, legszélén...).</p> <p>Íráselemek, egyszerű alakzatok.</p> <p>Kösd össze!, Karikázd be!, Húzd alá!, Húzd át! utasítások.</p>
Szem-kéz koordinációjának fejlesztése	<ul style="list-style-type: none"> Mozgó figura követése szemmel. 	<ul style="list-style-type: none"> Próbálkozni meg-felelő erővel a jó irányba dobni. Szimpla csomó kötése, meghúzása. Segítséggel masni kötés próbálgatása. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Célba dobás. Csomókötés. Építés. <p><i>Tevékenységek</i></p>	<p>Cél</p> <p>Irány</p> <p>Közelebb</p> <p>Távolabb</p> <p>Alsódobás</p> <p>Felsődobás</p>

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
		<ul style="list-style-type: none"> Két elemet önállóan összeilleszteni. 	<ul style="list-style-type: none"> Táblai ábrák célzása babzsákkal, papírrepülővel. Babaruhára, fűző-játékra, saját cipőre csomó kötése. Építés önállóan. 	<p>Vastag - vékony zsinór</p> <p>Laza - szoros csomó</p>
Íráselemek tanítása	<ul style="list-style-type: none"> Vonalrendszer megismerése, tájékozódás a vonalrendszerben. 	<ul style="list-style-type: none"> Az álló, fekvő és ferde vonalak differenciálása és megfelelő alkalmazása. Felismerhetően egyszerű formák rajzolása (a sikertelem próbálkozások ne szegiék kedvét). Betűelemeket átírni, differenciálni, felismerhetően másolni. A helyes irányt követni, írás során a szó- és sorközöket betartani. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Álló, fekvő egyenes. Kör-, kapu- és csészevonal. Íráselemek írása vonalrendszerbe, sorközbe. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Ritmikus sor 3-4 elemből (11 – 11 – 11). Betűelemek felismerése ábrákban. Ábrák kiegészítése, betűelemekkel. Nyitott és zárt forma differenciálása. Rajz kiegészítése. Azonos írásjelek felismerése, jelölése, sor folytatása. Ismerkedés a vonalrendszerrel, vastag vonal megállapítása. 	<p>Egyenesekből kirakható jelek (+, –, relációs jel).</p> <p>Kezdőpont, egyező irány, ellenkező irány.</p> <p>Vonalrendszerbe írás fogalmi.</p> <p>Sorköz</p> <p>Határvonal</p> <p>Kisebb</p> <p>Nagyobb</p> <p>Befér</p> <p>Kilóg</p>
Betűtanítás	<ul style="list-style-type: none"> Rövid – hosszú biztos elkülönítése. 	<ul style="list-style-type: none"> Egy-egy hang jelenlétét, hiányát felismerni erősen artikulált, ismert szavakban. Együttműködve törekedni a minél tisztább kiejtésre. Hangsúlyozott kezdőhangot kihallani ismert szóból. Különböző szempontok (tartalom, kezdőhang) szerint szavakat differenciálni. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Hangkihallási gyakorlatok. Magánhangzók felismerése ajakállásról. Kezdőhang leválasztása. Ismerkedés az új betűkkel. Betű felismerése szövegben. Hang-betű egyeztetés. Szógyűjtés. Szó-kép egyeztetés. 	<p>Személyek, tárgyak meghatározása: „Ki? Mi?” kérdések.</p> <p>Emberről jelölő szavak (válaszok „ki?” kérdésre).</p> <p>A „mondat” egyszerű</p>

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
		<ul style="list-style-type: none"> • Betűhöz megfelelő hangot, hanghoz betűt társítani. • A tanult betűt felismerni és egyeztetni a megfelelő hanggal, amit hallott és látott a szóban. • Ismert szót képpel, képet szóval egyeztetni. • A sorokat, sorközöket és a haladási irányt betartani. • 2 betűs szót önállóan, annál hosszabb szót segítséggel írni, másolni. • Saját nevét felismerni, ismerős hangot és betűt keresni benne. 	<p><i>Tevékenység</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Játékos hallásfigyelem-fejlesztő gyakorlatok. • Hang kihallása szó elején, végén, közepén, kezdőhang kiemelése, önálló hangoztatása hosszan, röviden. • Szájról olvasás (nevek, ismert szavak), ajakállások utánzása. • Ismert betű kiválasztása betűsorból, felismerése, hangoztatása nevekben, ismert szavakban. • Ismert betűk alapján szó felismerése, egyeztetése képpel. • Aktuális betű keresése újságban, utcai feliratokon. • Szavak szótagolása, tapsolása. • Tematikus szógyűjtés. • Szavak felismerése körülírás alapján. • Képolvasás. 	<p>meghatározása. Kezdőbetű Írásjel</p>
Olvasás	<ul style="list-style-type: none"> • Rész – egész észlelése. 	<ul style="list-style-type: none"> • A tanult betűt felismerni hallott és látott szóban. • A betűk kirakása, másolása megfelelő sorrendben. • Aktív részvétel a közös munkában. • Egyeztetni szóképeket tárgyakkal, tárgyképekkel. • A betűk sorrendjét betartani, a hibákat megtalálni, helyét jelezni, segítséggel javítani. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Betűfelismerés. • Két betű összeolvasása. • Szógyűjtés kezdő szótaggal. • Versek, mondókák tanulása. <p><i>Tevékenység</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Ismert betűk keresése könyvben, újságban, utcai feliratokon. • Szavak felismerése magánhangzóik alapján. 	<p>Betű Szótag Szó Mondat Ellentétes szópárok. Szavak alakja, jelentése, írása, kiejtése. Hasonlóság, különbség konkrét</p>

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
		<ul style="list-style-type: none"> Versmondás értelmesen, hangsúlyozva. 	<ul style="list-style-type: none"> Azonos kezdőhangú szavak közül a két azonos betűvel kezdődőek kiválasztása, elemzése. Azonos szótaggal kezdődő szavak kiválasztása, értelmezése. Szavak felismerése körülírás és kezdőhang alapján. Megadott betűkből szó kirakása. Versek, mondókák közös elmondása, ismert hangok, betűk kiemelése. 	<p>példákon. Kérdőszavak, válaszok. Kösd össze!, Karikázd be!, Húzd alá! Stb. Utasítások.</p>
Írás	<ul style="list-style-type: none"> A megfelelő betűk és hangok biztos összekapcsolása. 	<ul style="list-style-type: none"> Az írás során a betű megfelelő méretben a megfelelő helyre kerüljön. A betűket és hangokat biztosan felismerni és egyeztetni. Szavakat kiegészíteni igekötővel. Pontos, figyelmes másolás, az esetleges hibákat segítséggel javítani 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Betűforma vázolása. Írás sorközbe távolságtartással. Két betűs szavak átírása, másolása. Írás diktálás után. Betűk írása sorközbe. Kétbetűs szavak írása. Betűk, szótagok, szavak másolása és írása diktálásra. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Betűalakítás padon, táblán, írólapon. Betű átírása és írása egyesével. Másolás előírásról, tábláról. Betűk írása egyenként, szóközzel. Szógyűjtés azonos magánhangzókkal, a magánhangzók leírása. Megadott kezdőbetűvel tematikus szógyűjtés. Kétbetűs szavak gyűjtése, írása. Szó kiegészítése igekötővel. 	<p>Írólap tartása Betű helye Mérete Sor Vastag vonal Margó Kezdőhang – első betű Hosszú, rövid hangok Jelölésük Szó Szótag Egy szótagú szavak Hasonló Különböző Ellentétes értelmű szavak</p>

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
			<ul style="list-style-type: none"> Igekötő alkalmazása, szó jelentésváltozásának megfigyelése. Kétbetűs szavak kirakása, betűk megfordítása a (le-el, be-eb, lé-él). 	

A fejlesztés várt eredménye:

- A tanuló képes soralkotás alkalmával spontán módon alkalmazni és rögzíteni a balról jobbra haladást.
- Képes szavakban a magánhangzót kihallani, adott magánhangzót megjelölni.
- Kialakul az előnyben részesített oldal tudatos használata.
- Képes szabad kézzel felismerhető ábrát rajzolni.
- Feladathelyzetben együttműködő, motiválható, képes figyelmét néhány percig a feladatra irányítani.
- Képes spontán beszédben helyesen használni a téri relációk kifejezéseit.
- Képes betűelemeket átírni, differenciálni, felismerhetően másolni.
- Képes a feladatokat tudatos vonalvezetéssel, megfelelő ceruzafogással és nyomatékkel végezni.
- Képes szóképeket differenciálni néhány tanult betű alapján.
- Képes szógyűjtésre tartalom, illetve alaki kritériumok alapján.
- Képes a helyes irányt követni írás során.
- Képes kétbetűs szavakat gyűjteni.

4. évfolyam

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
Beszédfejlesztés	<ul style="list-style-type: none"> Hangszintézis képességének kialakítása. 	<ul style="list-style-type: none"> Szókincset bővíteni, tudatosabb, árnyaltabb beszéd, az új szavakat szókincsbe építeni. Rövid mesét végighallgatás után rákérdezésre felidézni, visszamondani. A kimondott és leírt szó kapcsolatát megérteni. A csoport előtt önálló „fellépést” vállalni ismert dallal, verssel. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Szókincsbővítés. Irodalmi élmények. Hangok meghallása szó elején, közben, végén. Ritmusfejlesztés. <p><i>Tevékenység</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Versek, mondókák, dalszövegek értelmezéssel. Személyes élmények felidézése. Mesehallgatás, segítséggel visszamondás, dramatizálás. Hangok önálló ejtése hosszán, röviden. Zöngés hangok ejtésének kitapintása. Látott-hallott szavak analízisa, magánhangzók kiemelése. Képes újság nézegetése. 	<p>Különböző kedélyállapotok. Rokon értelmű szavak. Magánhangzó Mássalhangzó Hang Szó Mondat Megszólítások Köszönések Megfelelő hangerő Megfelelő hanghordozás</p>
Térorientációs gyakorlatok	<ul style="list-style-type: none"> Téri fogalmak helyes használata (elöl-hátul, közel-távol). 	<ul style="list-style-type: none"> A téri relációk kifejezéseit a spontán beszéd során is helyesen használni. A hibás helymeghatározást javítani. Eltérő nagyságú bábuval megfelelő számú és irányú lépést tenni (kis segítséggel). A megadott instrukciók követése, társak türelmes figyelemmel kísérése. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Helymeghatározás tanteremben, udvaron, eseményképen, rajzon. Lépegetés társasjáték-táblán. Képolvasás. Tájékozódási gyakorlat 3x3-as négyzethálón. Ismerkedés a tanterem alaprajzával. Szógyűjtés „milyen a...?” kérdésre. <p><i>Tevékenységek</i></p>	<p>Páros testrészek. Alsó, felső, jobb és bal oldali szomszédok. Térkép, irányok. Pontos helymeghatározások. Sor eleje, vége, közepe, utolsó előtti.</p>

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
		<ul style="list-style-type: none"> Az alaprajz és a valóság közti összefüggés felismerése. 	<ul style="list-style-type: none"> Képolvasás, kép kiegészítése meghatározott helyeken (rajz, nyomda). Közös társasjáték, lépés bábuval. Tárgyak eldugása, megkeresése. A kép szereplőinek helyzete, tulajdonságaik elmondása emlékezetből. Adott sor és oszlop („emelet, lakás”) jelölése bábuval, rajzzal. Saját és társai tárgyai és a berendezési tárgyak helyének bejelölése. 	Téri relációk. Külső és belső tulajdonságok.
Finommozgások fejlesztése	<ul style="list-style-type: none"> Megfigyelések, látási differenciálás fejlesztése. Íráskészség alapozása. 	<ul style="list-style-type: none"> Ügyesítő gyakorlatokat végezni mindkét kézzel. Az irányokra vonatkozó utasításokat megérteni és követni. Egyszerű ábrákat másolni a tábláról. Szabad kézzel felismerhető ábra rajzolása. Feladatvégzés tudatos vonalvezetéssel, megfelelő ceruzafogással és nyomatékmal. Az előnyben részesített oldal tudatos használata, domináns oldal kialakulása. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Ujjgyakorlatok. Irányok megkülönböztetése síkban. Vonalvezetési gyakorlatok. Iránymozgás. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Zongorázás, kopogás, tevékenységek apró tárgyakkal, tépésmozaik készítés. Eseménykép figurái a középponthoz, illetve egymáshoz viszonyítva. Ceruzával haladás ábrák, párhuzamosok között. „Kockás” papíron kisebb-nagyobb négyzetek, lépcső rajzolása. Színezés, határok betartása. Forma betöltése, kihagyása, színezés sötétre, halványra. Nyomaték tudatos változtatása. 	Tevékenységek (csipegetés, sodrás, csavarás...). Fokozás (még feljebb, legszélén...). Íráselemek, egyszerű alakzatok. Kösd össze!, Karikázd be!, Húzd alá!, Húzd át! utasítások.

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
Szem-kéz koordinációjának fejlesztése	<ul style="list-style-type: none"> Mozgó figura követése szemmel. 	<ul style="list-style-type: none"> Minta után stabil építményt készíteni különböző építőelemekből. Helymeghatározás alapján a megfelelő elemet kiválasztani. Két elemet önállóan összeilleszteni, az esetleges hibákat észlelni, javítani. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Soralkotások. Kép összeillesztése. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Építés minta után. Építőelemek pontos illesztése. Kártyák, dominó sorba rendezése vízszintes és függőleges irányban. Szétvágott kép, mesekocka elemeinek összeillesztése. 	<p>Fal Kerítés Oszlop Torony Vízszintes Függőleges elhelyezés Sorok Oszlopok Szomszédok Következő Kép széle Kerete Fejjel lefelé</p>
Íráselemek tanítása	<ul style="list-style-type: none"> Vonalrendszer megismerése, tájékozódás a vonalrendszerben. 	<ul style="list-style-type: none"> Felismerhetően egyszerű formák rajzolása (a sikertelen próbálkozások ne szegjék kedvét). Betűelemeket átírni, differenciálni, felismerhetően másolni. A helyes irányt követni, írás során a szó- és sorközöket betartani. A vonalrendszert megbízhatóan ismerni, íráselemek helyét biztosan ismerni. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Tanult betűelemek gyakorlása. Hurok- és horogvonalak. Íráselemek írása vonalrendszerbe, sorközbe. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Ritmikus sor 3-4 elemből (11 – 11 – 11). Betűelemek felismerése ábrákban. Ábrák kiegészítése, betűelemekkel. Nyitott és zárt forma differenciálása. Hurok- és horogvonal átírása, másolása. Rajz kiegészítése. Azonos írásjelek felismerése, jelölése, sor folytatása. Ismerkedés a vonalrendszerrel, vastag vonal megállapítása, megkezdett sor folytatása. 	<p>Egyenesekből kirakható jelek (+, –, relációs jel). Kezdőpont, egyező irány, ellenkező irány. Vonalrendszerbe írás fogalmai. Sorköz Határvonal Kisebb Nagyobb Befér Kilóg</p>

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
Betűtanítás	<ul style="list-style-type: none"> Rövid – hosszú biztos elkülönítése. 	<ul style="list-style-type: none"> Együttműködve törekedni a minél tisztább kiejtésre. Különböző szempontok (tartalom, kezdőhang) szerint szavakat differenciálni. Betűhöz megfelelő hangot, hanghoz betűt társítani. A tanult betűt felismerni és egyeztetni a megfelelő hanggal, amit hallott és látott a szóban. Kérdésre megadott szóval mondatot alkotni. Ismert szót képpel, képet szóval egyeztetni. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Hangkihallási gyakorlatok. Magánhangzók felismerése ajakállásról. Kezdőhang leválasztása. Ismerkedés az új betűkkel. Betű felismerése szövegben. Hang-betű egyeztetés. Szógyűjtés. Szó-kép egyeztetés. A mondat (analóg mondatalkotás). <p><i>Tevékenység</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Játékos hallásfigyelem-fejlesztő gyakorlatok. Hang kihallása szó elején, végén, közepén, kezdőhang kiemelése, önálló hangoztatása hosszan, röviden. Szájról olvasás (nevek, ismert szavak), ajakállások utánzása. Ismert betű kiválasztása betűsorból, felismerése, hangoztatása nevekben, ismert szavakban. Ismert betűk alapján szó felismerése, egyeztetése képpel. Aktuális betű keresése újságban, utcai feliratokon. Szavak szótagolása, tapsolása. Tematikus szógyűjtés. Szavak felismerése körülírás alapján. Képolvasás, két-három szavas mondatok alkotása. 	<p>Személyek, tárgyak meghatározása: „Ki? Mi?” kérdések. Embert jelölő szavak (válaszok „ki?” kérdésre). A „mondat” egyszerű meghatározása. Kezdőbetű Írásjel Újságcímek Utcái feliratok</p>
Olvasás	<ul style="list-style-type: none"> Rész – egész észlelése. 	<ul style="list-style-type: none"> A tanult betűt felismerni hallott és látott szóban. A betűk kirakása, másolása megfelelő sorrendben. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Betűfelismerés. Két betű összeolvasása. Szógyűjtés kezdő szótaggal. 	<p>Betű, szótag, szó, mondat. Ellentétes szópárok. Szavak</p>

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
		<ul style="list-style-type: none"> • Aktív részvétel a közös munkában. • Egyeztetni szókétyákat tárgyakkal, tárgyképekkel. • 3 betűs szót (minta után vagy diktálásra) kirakni önállóan. • A betűk sorrendjét betartani, a hibákat megtalálni, helyét jelezni, segítséggel javítani. • Önállóan olvasott rövid mondat tartalmát megérteni, visszaadni. • Versmondás értelmesen, hangsúlyozva. 	<ul style="list-style-type: none"> • Tárgykép-szó egyeztetés ismert betűk alapján. • Szó kirakása. • Szó analizálása. • Tömondatok olvasása. • Versek, mondókák tanulása. <p><i>Tevékenység</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Ismert betűk keresése könyvben, újságban, utcai feliratokon. • Szavak felismerése magánhangzóik alapján. • Azonos kezdőhangú szavak közül a két azonos betűvel kezdődők kiválasztása, elemzése. • Azonos szótaggal kezdődő szavak kiválasztása, értelmezése. • Szavak felismerése körülírás és kezdőhang alapján. • Megadott betűkből szó kirakása. • Letakart szó kitalálása 1, 2, 3 felfedett betű alapján. • Kép alapján hiányos szó megfejtése, hiányzó betű pótlása. • Két szavas mondatok olvasása. • Alanyok illetve állítmányok cseréje. • Leírt versekben szavak keresése, jelölése. • Versek, mondókák közös elmondása, ismert hangok, betűk kiemelése. 	alakja, jelentése, írása, kiejtése. Hasonlóság, különbség konkrét példakon. Kérdőszavak, válaszok. Kösd össze!, Karikázd be!, Húzd alá! stb. utasítások.
Írás	<ul style="list-style-type: none"> • A megfelelő betűk és hangok biztos összekapcsolása. 	<ul style="list-style-type: none"> • Az írás során a betű megfelelő méretben a megfelelő helyre kerüljön. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Betűforma vázolása. • Írás sorközbe távolságtartással. • Két betűs szavak átírása, másolása. 	Írólap tartása Betű helye Mérete Sor

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
		<ul style="list-style-type: none"> A sorokat, sorközöket és a haladási irányt betartani. 2 betűs szót önállóan, annál hosszabb szót segítséggel írni, másolni. A betűket és hangokat biztosan felismerni és egyeztetni. Szavakat kiegészíteni igekötővel. Pontos, figyelmes másolás, az esetleges hibákat segítséggel javítani. Önálló munka-végzés (5-6 szó leírása), utána közös ellenőrzés, javítás. 	<ul style="list-style-type: none"> Írás diktálás után. Betűk írása sorközbe. Kétbetűs szavak írása. Betűk, szótagok, szavak másolása és írása diktálásra. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Betűalakítás padon, táblán, írólapon. Betű átírása és írása egyesével. Másolás előírásról, tábláról. Betűk írása egyenként, szóközzel. Szógyűjtés azonos magánhangzókkal, a magánhangzók leírása. Megadott kezdőbetűvel tematikus szógyűjtés. Kétbetűs szavak gyűjtése, írása. Szó kiegészítése igekötővel. Igekötő alkalmazása, szó jelentésváltozásának megfigyelése. Kétbetűs szavak kirakása, betűk megfordítása a (le-el, be-eb, lé-él). 	<p>Vastag vonal Margó Kezdőhang – első betű Hosszú, rövid hangok, jelölésük Szó Szótag Egy szótagú szavak Hasonló, különböző, ellentétes értelmű szavak.</p>

A fejlesztés várt eredménye:

- A tanuló képes soralkotás alkalmával spontán módon alkalmazni és rögzíteni a balról jobbra haladást.
- Képes szavakban a magánhangzót kihallani, adott magánhangzót megjelölni.
- Kialakul az előnyben részesített oldal tudatos használata.
- Képes szabad kézzel felismerhető ábrát rajzolni.
- Feladathelyzetben együttműködő, motiválható, képes figyelmét néhány percig a feladatra irányítani.

- Képes spontán beszédben helyesen használni a téri relációk kifejezéseit.
- Képes az alaprajz és a valóság közti összefüggést felismerni.
- Képes az íráselemek helyének figyelembevételével önállóan sort alkotni a vonalrendszerben.
- Képes betűelemeket átírni, differenciálni, felismerhetően másolni.
- Képes a feladatokat tudatos vonalvezetéssel, megfelelő ceruzafogással és nyomatékkal végezni.
- Képes egyszerű szöveget (betűket), ábrákat másolni a tábláról.
- Képes szóképeket differenciálni néhány tanult betű alapján.
- Képes szógyűjtésre tartalom, illetve alaki kritériumok alapján.
- Képes a helyes irányt követni írás során, a szó- és sorközök betartásával.
- Képes kétbetűs szavakat gyűjteni, értelmezni, leírni.

5. évfolyam

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
Beszédfejlesztés	<ul style="list-style-type: none"> • Tagolt beszéd, motiváció a kommunikációra. 	<ul style="list-style-type: none"> • Folyamatos, nyugodt, érthető beszéd, hibák spontán javítása. • Egyénileg és csoportosan fellépni az iskolai ünnepélyeken. • Beszámoló átélt eseményekről. • A kérdés és felelés formai-és tartalmi követelményeit betartani. • Mondanivalót minél pontosabban kifejtteni. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Helyes artikuláció gyakorlása, hanglejtés, hangerő, stílus. • Mondatalkotás megadott szóval, mondatalkotás képről. • Szókincsbővítés. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Logopédiai gyakorlatok. • Légző gyakorlatok. Szappanbuborék fújása. • Tematikus szógyűjtés, mondatalkotás adott szavakból. • Eseményképhez történet kitalálása, majd elmondása közösen. 	<p>Különböző kedélyállapotok. Napló. Személyi adatok. Régen, most, majd (igeidők). Kérdő névmások. Kérdezés és felelés, társalgás.</p>
Térorientációs gyakorlatok	<ul style="list-style-type: none"> • Tájékozódás táblázatban. • Az önállóság, megbízhatóság, feladattudat erősítése. 	<ul style="list-style-type: none"> • A tanuló ügyességének megfelelő játékokat tudatosan (nem próba-szerencse) kirakni. • Az árnyaltabb helymeghatározásokat megérteni és alkalmazni. • Téri relációkat megforgalmazni többféleképpen. • Helymeghatározásokat elvégezni különböző pontokhoz viszonyítva. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Téri helyzetek transzformálása síkra. • Puzzle kirakása. • Távolság becslése, ellenőrzése. • Játékos feladatok. <p><i>Tevékenység</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Tájékozódás az iskola alaprajzán. Útvonal együttes bejárása, berajzolása. • Elem helyének megkeresése, forgatás, illesztés. • Tárgyak elhelyezése közelebb, távolabb. • Tűz-víz játék. Tárgy elrejtése, megtalálása. • Egyszerű ábrák rajzolása a megfelelő helyre. 	<p>Le-fel Jobbra-balra (közlekedés). Csere Helycsere Közel Távolabb Innen Túl Oszlopok, sorok számozása Sorok széle, közepe Önálló munka</p>

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
				Önálló ellenőrzés Türelem Kitartás Vízszintes és függőleges feliratok Keresztrejtvény
Betűtanítás	<ul style="list-style-type: none"> Betűismertetések, szóképzés (szűkítés, bővítés) műveleteinek végzése. 	<ul style="list-style-type: none"> Az új betűt felismerni, írni, és összeolvasni a korábban tanultakkal. Szavakat analizálni, betűket kapcsolni, összeolvasni. Munkákat ellenőrizni, hibákat megtalálni, és megfelelően javítani segítséggel. Szavak jelentésmódosulásait észlelni, és a változást megfogalmazni. Tulajdonnevek és köznevek közti különbséget megérteni. Írásjeleket tudatosan használni írás és olvasás során. Érdeklődni a környezet iránt, önállóan tájékozódni; „felfedezések” a térképen. Fejtörőket, rejtvényeket megoldani. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Új betű ismertetése. Szótagok, szavak kirakása. Hiányzó betűk, szótagok pótlása. Két szótagú szavak írása. Nevek, mondatkezdő betűk jelölése. Mondatvégi írásjel. Játék a betűkkel. <p><i>Tevékenység</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Betű kiemelése, hangoztatása, írása, olvasása, kapcsolása. Azonos szótaggal kezdődő szavak gyűjtése, értelmezése. Szavak kirakása közösen, minta után, diktálásra, önállóan. Hiányzó betűk, szótagok felfedezése, pótlása. Szavak másolása, diktálás után írása, hibák észrevétele, javítása. Szavak kiegészítése raggal, jellel (szavak értelmének megváltoztatása). 	Szavak tartalma, alakja. Azonos alakú szavak, rokon értelmű szavak. Szavak igekötővel Kezdő szótag Végződés Szabály (mit írunk nagybetűvel?). Tulajdonnevek írásának szabályai. Mondat meghatározása, fajtái. Különböző érzelmek. „Miért?” (Szomorú, sír,

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
			<ul style="list-style-type: none"> • Újságban, könyvben nagybetűk keresése. • Írásjelek megfigyelése. • Kérdő mondatok alkotása. • Felkiáltójel, kettőspont alkalmazása, írása. • Nagybetűk keresése újságban, könyvben. • Városok nevének gyűjtése a térképről. • Anagramma kirakása (retek, teker, keret stb.), valamennyi változat leírása emlékezetből. • Keresztrejtvény, találós kérdés stb. 	<p>vidám, nevet stb.). Törd a fejed! Ki tud többet? – vetélkedő.</p>
Olvasás	<ul style="list-style-type: none"> • Az írásjelek figyelembevételével olvasás. • Kijelentés, kérés, kérdés megkülönböztetése. 	<ul style="list-style-type: none"> • 3-4 betűs szót kirakni és leírni hallás után. • Tőmondatokat (szükség esetén segítséggel) olvasni. Szövegeket megtanulni, felmondani. • Rövid mondatot önállóan olvasni, értelmezni. • Pont, kérdőjel értelmezése. • Képsorról összefüggő mondatokat alkotni. • Önálló munkavégzés, reális önértékelés. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Hangok és betűk egyeztetése. • Szavak olvasása, szóképek és tárgyak egyeztetése. • Versek, mondókák, szövegek tanulása. • Rövid mondatok olvasása, értelmezése. • Kijelentő, óhajtó, kérdő mondat. • Eseményképek sorba rendezése, magyarázása. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Hangok alapján betűk kirakása. • Szavak, tárgyak és képek egyeztetése. • Kétszavas mondatok olvasása, alkotása, értelmezése mondatvégi írásjel figyelembe vételével. • Hallás után tanult vers írott formájában betűk, szavak keresése. • Kérdések feltevése egymásnak az olvasmánnyal kapcsolatban. • Cselekvések megnevezése, időrendjük megállapítása. 	<p>Kösd össze! Karikázd be! Utasítások. Hang – betű. Szó, mondat, pont, nagybetű. Múlt, jelen és jövő idejű cselekvések. Előbb, később, ok, előzmény, következmény. Hely, helyszín (Válaszok hol?” kérdésre, helymeghatározások – szóvéghatárok (helyragok).</p>

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
			<ul style="list-style-type: none"> Egyeztetések a tanterem tárgyaival, tárgy- és szóképekkel. 	
Írás	<ul style="list-style-type: none"> Kis- és nagybetűk differenciálása Különböző betűalakok azonosítása (írott, nyomtatott betű). 	<ul style="list-style-type: none"> A betűk írása során a tanuló figyelmét, önállóságát, feladattudatát, kitartását és koncentrációkészségét fejleszteni. Rendezett füzet, javuló betűformák önálló feladatvégzéskor. Türelmes, kitartó feladatmegoldás. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Betűk írása sorközbe, vonalrendszerbe. Szavak másolása. Írás, diktálás után. Puzzle kirakása. Kezdőbetűk jelölése. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Betűformák gyakorlása. Meghatározott szó keresése könyvből. Másolás, ellenőrzés, javítás. Elemek egyenkénti megfigyelése, beillesztése önállóan. 	Névelő. Mondat eleje, vége. Tartalom, szereplők. Betűk, szavak, sorok távolsága. Szabályos, szabálytalan formák. Se több, se kevesebb!
Értő olvasás	<ul style="list-style-type: none"> Szavak, szövegek képhez rendelése. 	<ul style="list-style-type: none"> Események összefüggéseit megérteni és elmondani saját szavaival. Feliratokat értelmezni kis segítséggel. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Rövid történet olvasása, értelmezése. Utcai feliratok, eligazító táblák. <p><i>Tevékenység</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Történet olvasása, értelmezése mondatonként és egészében. Séta közben feliratok, plakátok, hirdetések olvasása. Árukatalógus nézegetése, olvasgatása, termékek csoportosítása. 	Termékek Események Időpontok Olcsó Drága Hozzávaló Főzési idő Forrás Keverés Lassú tűzön

A fejlesztés várt eredménye:

- A tanuló személyi adatait biztosan ismeri.

- Képes a helyzetnek megfelelő bővített mondatokat, kérdéseket, válaszokat alkotni.
- Képes saját helyzetéhez képest relációkat megfogalmazni.
- Képes felismerni, kimondani a tanult betűket, szótagokat alkotni és másolni.
- Képes szavak elemzésére, betűkártyával való kirakására, másolására, hiányzó betűk pótlására.
- Képes önállóan szavakat, rövid mondatokat kiolvasni.
- Képes automatikusan alkalmazni az írás irányát és helyét a vonalközben.
- Képes felismerni a tanult betűket, rövid szavakat önállóan leírni.

6. évfolyam

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
Beszédfejlesztés	<ul style="list-style-type: none"> • Tagolt beszéd, motiváció a kommunikációra. 	<ul style="list-style-type: none"> • Egyénileg és csoportosan fellépni az iskolai ünnepélyeken. • Beszámoló átélt eseményekről. • Legfontosabb adatait ismerni. • A kérdezés és felelés formai-és tartalmi követelményeit betartani. • Mondanivalót minél pontosabban kifejteni. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Helyes artikuláció gyakorlása, hanglejtés, hangerő, stílus. • Személyi adatok gyakorlása. • Mondat bővítése újabb és újabb bővítményekkel. • Mondat befejezése, kiegészítése. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Tematikus szógyűjtés, mondatalkotás adott szavakból. • Eseményképhez történet kitalálása, majd elmondása közösen. • Teljes nevének, lakcímének másolása. • Mondat bővítése újabb és újabb bővítményekkel. • Mondat többféle befejezése. • Versek, mondókák hangsúlyozása. 	<p>Különböző kedélyállapotok. Napló. Személyi adatok. Régen, most, majd (igeidők). Kérdő névmások. Kérdezés és felelés, társalgás.</p>
Térorientációs gyakorlatok	<ul style="list-style-type: none"> • Tájékozódás táblázatban. Az önállóság, megbízhatóság, feladattudat erősítése. 	<ul style="list-style-type: none"> • Az árnyaltabb helymeghatározásokat megérteni és alkalmazni. • Téri relációkat megfogalmazni többféleképpen. • Helymeghatározásokat elvégezni különböző pontokhoz viszonyítva. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Téri helyzetek transzformálása síkra. • Puzzle kirakása. • Távolság becslése, ellenőrzése. • Játékos feladatok. • Helymeghatározások. • Tájékozódás 4x4-es táblázatban. <p><i>Tevékenység</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Elem helyének megkeresése, forgatás, illesztés. • Tárgyak elhelyezése közelebb, távolabb. 	<p>Le-fel Jobbra-balra (közlekedés). Csere Helycsere Közél Távolabb Innen Túl Oszlopok, sorok számozása</p>

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
		<ul style="list-style-type: none"> Szabályokat megérteni, keresztretjvényt önállóan kitölteni. Függőlegesen írt feliratot felismerni, összeolvasni 	<ul style="list-style-type: none"> Tűz-víz játék. Tárgy elrejtése, megtalálása. Egyszerű ábrák rajzolása a megfelelő helyre. Térbeli helyzetek megfigyelése, megfogalmazása. 	<p>Sorok széle, közepe Önálló munka Önálló ellenőrzés Türelem Kitartás Vízszintes és függőleges feliratok Keresztretjvény</p>
Betűtanítás	<ul style="list-style-type: none"> Betűismertetések, szóképzés (szűkítés, bővítés) műveleteinek végzése. 	<ul style="list-style-type: none"> Az új betűt felismerni, írni, és összeolvasni a korábban tanultakkal. Szavakat analizálni, betűket kapcsolni, összeolvasni. Munkákat ellenőrizni, hibákat megtalálni, és megfelelően javítani segítséggel. Szavak jelentésmódosulásait észlelni, és a változást megfogalmazni. Tulajdonnevek és köznevek közti különbséget megérteni. Írásjeleket tudatosan használni írás és olvasás során. Érdeklődni a környezet iránt, önállóan tájékozódni; „felfedezések” a térképen. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Új betű ismertetése. Szótagok, szavak kirakása. Hiányzó betűk, szótagok pótlása. Két szótagú szavak írása. Nevek, mondatkezdő betűk jelölése. Mondatvégi írásjel. Játék a betűkkel. <p><i>Tevékenység</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Betű kiemelése, hangoztatása, írása, olvasása, kapcsolása. Azonos szótaggal kezdődő szavak gyűjtése, értelmezése. Szavak kirakása közösen, minta után, diktálásra, önállóan. Hiányzó betűk, szótagok felfedezése, pótlása. Szavak másolása, diktálás után írása, hibák észrevétele, javítása. 	<p>Szavak tartalma, alakja. Azonos alakú szavak, rokon értelmű szavak. Szavak igekötővel Kezdő szótag Végződés Szabály (mit írnánk nagybetűvel?). Tulajdonnevek írásának szabályai. Mondat meghatározása, fajtái.</p>

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
		<ul style="list-style-type: none"> Fejtörőket, rejtvényeket megoldani. 	<ul style="list-style-type: none"> Szavak kiegészítése raggal, jellel (szavak értelmének megváltoztatása). Újságban, könyvben nagybetűk keresése. Írásjelek megfigyelése. Kérdő mondatok alkotása. Felkiáltójel, kettőspont alkalmazása, írása. Nagybetűk keresése újságban, könyvben. Városok nevének gyűjtése a térképről. Anagramma kirakása (reték, teker, keret stb.), valamennyi változat leírása emlékezetből. Keresztrejtvény, találós kérdés stb. 	<p>Különböző érzelmek. „Miért?” (Szomorú, sír, vidám, nevet stb.). Törd a fejed! Ki tud többet? – vetélkedő.</p>
Olvasás	<ul style="list-style-type: none"> Az írásjelek figyelembevételével olvasás. Kijelentés, kérés, kérdés megkülönböztetése. 	<ul style="list-style-type: none"> 3-4 betűs szót kirakni és leírni hallás után. Tőmondatokat (szükség esetén segítséggel) olvasni. Szövegeket megtanulni, felmondani. Rövid mondatot önállóan olvasni, értelmezni. Pont, kérdőjel, felkiáltójel értelmezése. Képsorról összefüggő mondatokat alkotni. Önálló munkavégzés, reális önértékelés. Ok-okozati viszonyokat, összefüggéseket felismerni. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Hangok és betűk egyeztetése. Szavak olvasása, szókép és tárgyak egyeztetése. Versek, mondókák, szövegek tanulása. Rövid mondatok olvasása, értelmezése. Kijelentő, óhajtó, kérdő mondat. Eseményképek sorba rendezése, magyarázása. Összetett mondatok befejezése „pedig”, „de”, „mert” kötőszavak után. Feliratok olvasása az utcán. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Hangok alapján betűk kirakása. Szavak, tárgyak és képek egyeztetése. Kétszavas mondatok olvasása, alkotása, értelmezése mondatvégi írásjel figyelembe vételével. 	<p>Kösd össze! Karikázd be! Utasítások. Hang – betű. Szó, mondat, pont, nagybetű. Múlt, jelen és jövő idejű cselekvések. Előbb Később Ok Előzmény Következmény Hely Helyszín (Válaszok hol?)</p>

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
		<ul style="list-style-type: none"> A település, lakóhely ismert épületeinek feliratait elolvasni 	<ul style="list-style-type: none"> Hallás után tanult vers írott formájában betűk, szavak keresése. Kérdések feltevése egymásnak az olvasmánnal kapcsolatban. Cselekvések megnevezése, időrendjük megállapítása. Egyeztetések a tanterem tárgyaival, tárgy- és szóképekkel. Hibás állítások javítása, félmondatok értelmes összeillesztése. Ismert utcanevek, üzletek, középületek nevének olvasása. 	Kérdésre, hely-meghatározások – szóvégződések (helyragok).
Írás	<ul style="list-style-type: none"> Kis- és nagybetűk differenciálása Különböző betűalakok azonosítása (írott, nyomtatott betű). 	<ul style="list-style-type: none"> A betűk írása során a tanuló figyelmét, önállóságát, feladattudatát, kitartását és koncentrációképességét fejleszteni. Rendezett füzet, javuló betűformák önálló feladatvégzéskor. Türelmes, kitartó feladatmegoldás. Rövid szövegből egy-egy mondat kiemelése, értelmezése. Olvasmány tartalmának elmondása kérdések segítségével. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Szavak másolása. Írás, diktálás után. Rövid mondatok másolása. Puzzle kirakása. Kezdőbetűk jelölése. Rövid olvasmány olvasása, értelmezése. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Betűformák gyakorlása. Meghatározott szó keresése könyvből. Másolás, ellenőrzés, javítás. Mondat diktálása szavanként, visszaolvasása mondatként. Másolás tábláról, megjelölt mondat másolása könyvből. Hiányos mondat kiegészítése szóban. 	Névelő. Mondat fajtái: . ? ! alkalmazásai. Mondat szabályai szóban, írásban. Mondat eleje, vége. Tartalom, szereplők. Betűk, szavak, sorok távolsága. Szabályos, szabálytalan formák. Se több, se kevesebb!

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
			<ul style="list-style-type: none"> • Elemek egyenkénti megfigyelése, beillesztése önállóan. • Mondat hangsúlyozása és megfelelő írásjel alkalmazása. • Több mondatos olvasmány váltott olvasása. 	
Értő olvasás	<ul style="list-style-type: none"> • Szavak, szövegek képhez rendelése. 	<ul style="list-style-type: none"> • Az árufajták értékét összehasonlítani segítséggel. • Ételreceptből alapanyagokat, mennyiségeket kiemelni rákérdezésre. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Információk, hirdetések. • Ételreceptek. <p><i>Tevékenység</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Árak összehasonlítása. • Zacsós leves készítése a leírt útmutató alapján, a leírtak betartása. 	<p>Termékek Események Időpontok Olcsó Drága Hozzávaló Főzési idő Forrás Keverés Lassú tűzön</p>

A fejlesztés várt eredménye:

- Képes a helyzetnek megfelelő bővített mondatokat, kérdéseket, válaszokat alkotni.
- Képes saját helyzetéhez képest relációkat megfogalmazni.
- Képes felismerni, kimondani a tanult betűket, szótagokat alkotni és leírni azokat diktálás után is.
- Képes szavak elemzésére, betűkártyával való kirakására, másolására, hiányzó betűk pótlására.
- Képes önállóan szavakat, rövid mondatokat kiolvasni.
- Képes rövid mondatokat alkotni és leírni azokat a mondatalkotás szabályainak betartásával.
- Képes automatikusan alkalmazni az írás irányát és helyét a vonalközben.
- Képes felismerni a tanult betűket, rövid szavakat önállóan leírni.
- Képes egyszerű szöveget elolvasni, értelmezni.
- Képes utcai tájékoztató táblákat értelmezni.

7. évfolyam

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
Betűtanítás	<ul style="list-style-type: none"> Kisbetűk és nagybetűk nyomtatott és írott alakjának biztos felismerése. Teljes ábécé megismerése. 	<ul style="list-style-type: none"> Több nevet önállóan ábécésor-rendbe tenni. Egyszerű szavak analizálása, betű hiányának érzékelése, pótlása. Hibakeresés rosszul kirakott szóban. Szavakat írni önállóan, szókezdő kettős betűvel is. Gyakrabban használt tulajdonneveket írni. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Új betű ismertetése, kapcsolása. Hiányzó betűk pótlása. Szavak kirakása, másolása. Nagybetűk ismertetése, egyeztetése kicsikkel. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Betű leválasztása, hangoztatása, írásának gyakorlása, összeolvasás. Hiányzó kettős betűk pótlása szó elején, közepén, végén. Tematikus szógyűjtés az új betűkkel. Nagybetűk írása vonalközbe. Másolás, szavak írása tetszés szerint. Betűk keresése, szavak írása billentyűzeten. 	<p>Betűk helye a teljes ábécében. Különböző betűtípusok, írásmódok. Tulajdonnevek, köznevek, földrajzi nevek. Gyűjtőfogalmak, alárendelt fogalmak. Rejtvények, találós kérdések.</p>
Olvasás	<ul style="list-style-type: none"> Olvasott szöveg megértése, kérdések megfogalmazása rövid szöveg alapján. 	<ul style="list-style-type: none"> Egyszerű szöveget gördülékenyen olvasni. Hosszabb szavakat pontosan kiolvasni. Verseket, dalokat pontosan, értelmesen, hangsúlyozottan előadni. Kérdéseket önállóan megfogalmazni. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Olvasmány olvasása tankönyvből. Nehéz szavak elolvasása. Néma olvasás. Verseket, énekek tanulása. Mondatok olvasása, értelmezése. <p><i>Tevékenység</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Olvasmány folyamatos végigolvasása. Hosszú, összetett, mássalhangzó-torlódásos és ismeretlen szavak olvasása, elemzése. Némán elolvasott kérdésre hangos válasz. 	<p>Írásjelek Hangsúlyozás Kiejtés Szótagolás Elemzés Összetett szó elemei Kérdőszavak a hiányzó mondatrészekre. Vers Rím Ritmus.</p>

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
			<ul style="list-style-type: none"> Válasz alapján következtetés a kérdésre. 5-6 képből álló képsor értelmezése, szó – kép egymáshoz rendelése, összetett mondatok alkotása. Óhajtó mondat. Felsorolásból meghatározott elemek hangos olvasása. Versek, énekek olvasása, megtanulása írott szövegből. Hiányos mondatok olvasása, befejezése kép alapján. 	Miből készült? Mire való? (ismert tárgy címszó-szerű leírása).
Írás	<ul style="list-style-type: none"> Egyéni, olvasható, rendezett íráskép kialakítása. 	<ul style="list-style-type: none"> Törekedni a betűformák és a füzet külalakjának javítására. A kihangsúlyozott hosszú mássalhangzós szavakat helyesen leírni. Egyben lediktált rövid mondatot önállóan leírni. Üdvözlőlapot megírni kiválasztott minta alapján, önállóan. A kettős betűket biztosan alkalmazni. Kis- és nagybetűket egyeztetni. Eligazodni a naptárban és a megfelelő neveket helyesen leírni. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Betűírás füzetbe, vonalközbe. Hosszú mássalhangzók. Kettős betűk gyakorlása. Üdvözlőlap írása. Zs és sz differenciálása. Nagybetűk írása sorközbe. Nevek másolása naptárból. Szó kiemelése nagybetűvel. Nagybetűs feliratok megfigyelése utcán. Tulajdonnevek felismerése, nagybetűs írás. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Új betűk írása szóköz betartásával. Elhelyezésük segédvonal nélküli vonalközbe. Kettős mássalhangzós szavak gyűjtése, írása. Meghatározott kettős betűt tartalmazó szavak keresése, másolása hosszabb szövegből. Üdvözlőlapok nézegetése, saját üdvözlőlap tervezése. Diktált szavak írása „zs” és „sz.” oszlopba. Kicsihez megfelelő nagybetű párosítása. 	Betűméret-, típus. Kettős mássalhangzó Helyesírás Elválasztás Üdvözlőlap különböző alkalmakra. Mondat, cím, kezdőbetű. Lényeges- lényegtelen esemény Időpont Színhely Utcai feliratok Információk Idegen eredetű szavak.

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
			<ul style="list-style-type: none"> Kinek van névnapja... ? (dátumok alapján név keresése, másolása). Diktált szavak között, illetve szövegben tulajdonnév önálló felismerése, írása. 	
Értő olvasás	<ul style="list-style-type: none"> Az olvasottak globális felfogása. 	<ul style="list-style-type: none"> Képalírások önálló olvasása, értelmezése. A pontosság jelentőségét megérteni az olvasás és írás során. Meghatározott témában saját gondolatot megfogalmazni, leírni. Részt venni dramatizált mese egybefüggő eljátszásában. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Rövid hírek, események olvasása újságból. Hiányzó betűk pótlása szavakban. Feladatok írásban. Meseolvasás. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Olvasottak megbeszélése. Hiányos szavakba különböző betűk beillesztése. Szavak értelmének megváltoztatása egy-egy betű cseréjével. Írásbeli utasítások néma teljesítése. Mese közös olvasása, dramatizálása. 	Ok Okozat Előzmény Következmény Eredmény Az ország tájai.

A fejlesztés várt eredménye:

- A tanuló képes felismerni és megfelelően használni a különböző betűalakokat, írásmódokat.
- Tudja felismerni, másolni, tollbamondás után leírni a kis-és nagybetűket.
- Tollbamondás után tudjon tömondatot leírni.
- Képes betartani a helyesírás elemi szabályait, helyesen használni az írásjeleket, és rendezett külalakra törekedni.
- Képes a betűk megismerésével összeolvasni, illetve szóképfelismerés segítségével rövid szöveget önállóan elolvasni, értelmezni.
- Képes a környezeti elvárásoknak megfelelő alapvető írásos kommunikációs készséggel feladatot megoldani.
- Olvasási gyakorlata spontán módon a szabadidős-tevékenységek sorába illeszkedik, képes olvasás-írás készségét információszerzésre, szórakozásra alkalmazni.

8. évfolyam

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
Betűtanítás	<ul style="list-style-type: none"> Kisbetűk és nagybetűk nyomtatott és írott alakjának biztos felismerése. Teljes ábécé megismerése. 	<ul style="list-style-type: none"> Egyszerű szavak analízisa, betű hiányának érzékelése, pótlása. Hibakeresés rosszul kirakott szóban. Szavakat írni önállóan, szókezdő kettős betűvel is Gyakrabban használt tulajdonneveket írni. Tájékozódni térképen, nagyobb, nevezetesebb helyeket megkeresni kevés segítséggel. 1-2 próbajáték után részvétel szójátékos versenyben a szabályok megértésével, betartásával. 	<p><i>Ismeretek.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Hiányzó betűk pótlása. Szavak kirakása, másolása. Nagybetűk ismertetése, egyeztetése kicsikkel. Írás számítógépen, billentyűzet. Tulajdonnevek írása, olvasása. Játék a betűkkel. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Betű leválasztása, hangoztatása, írásának gyakorlása, összeolvasás. Hiányzó kettős betűk pótlása szó elején, közepén, végén. Tematikus szógyűjtés az új betűkkel. Nagybetűk írása vonalközbe. Másolás, szavak írása tetszés szerint. Betűk keresése, szavak írása billentyűzetten. Város-, személy-, utca- és intézménynevek másolása térképről, telefonkönyvből. Szólánc leírása közösen, „szópóker”, közös fejtörő játék. Keresztrejtvény, mit visz a kishajó? 	<p>Betűk helye a teljes ábécében. Különböző betűtípusok, írásmódok. Tulajdonnevek, köznevek, földrajzi nevek. Gyűjtőfogalmak, alárendelt fogalmak. Rejtvények, talalós kérdések.</p>
Olvasás	<ul style="list-style-type: none"> Olvasott szöveg megértése, kérdések megfogalmazása rövid szöveg alapján. 	<ul style="list-style-type: none"> Egyszerű szöveget gördülékenyen olvasni. Hosszabb szavakat pontosan kiolvasni. Verseket, dalokat pontosan, értelmesen, 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Olvasmány olvasása tankönyvből. Szöveges tárgykép- szó egymáshoz rendelése, szó és kép egyeztetése, mondat és kép egyeztetése. 	<p>Írásjelek Hangsúlyozás Kiejtés Szótagolás Elemzés</p>

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
		<p>hangsúlyozottan előadni. Kérdéseket önállóan megfogalmazni. Az olvasott információt megérteni, tudatosan alkalmazni a felhasználás során.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aktivitás közös feladatmegoldásban. 	<ul style="list-style-type: none"> • Tagmondatok összefüggéseinek felismerése. Nehéz szavak elolvasása. Néma olvasás. • Versek, énekek tanulása. • Mondatok olvasása, értelmezése. • Tájékoztató szöveg olvasása. • Eligazodás a gyermeklexikonban. <p><i>Tevékenység</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Olvasmány folyamatos végigolvasása. • Hosszú, összetett, mássalhangzó-torlódásos és ismeretlen szavak olvasása, elemzése. • Némán elolvasott kérdésre hangos válasz. • Válasz alapján következtetés a kérdésre. • Felsorolásból meghatározott elemek hangos olvasása. • Versek Hiányos mondatok olvasása, befejezése kép alapján. • Élelmiszerek csomagolásán olvasható szöveg elolvasása, értelmezése. • Gyermeklexikon (Ablak-zsiráf) címszavainak olvasása, megbeszélése, énekek olvasása, megtanulása írott szövegből. 	<p>Összetett szó elemei Kérdőszavak a hiányzó mondatrészekre. Vers Rím Ritmus. Miből készült? Mire való? (ismert tárgy címszó-szerű leírása). Friss, romlandó, szavatossági idő.</p>
Írás	<ul style="list-style-type: none"> • Egyéni, olvasható, rendezett íráskép kialakítása. 	<ul style="list-style-type: none"> • Törekedni a betűformák és a füzet külalakjának javítására. • Egyben lediktált rövid mondatot önállóan leírni. • Üdvözlőlapot megírni kiválasztott minta alapján, önállóan. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Betűírás füzetbe, vonalközbe. • Hosszú mássalhangzók. Kettős betűk gyakorlása. • Üdvözlőlap írása. • Zs és sz differenciálása. • Nagybetűk írása sorközbe. • Nevek másolása naptárból. 	<p>Betűméret-, típus. Kettőzött mássalhangzó Helyesírás Elválasztás Üdvözlőlap különböző</p>

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
		<ul style="list-style-type: none"> • A kettős betűket biztosan alkalmazni. • Kis- és nagybetűket egyeztetni. • Eligazodni a naptárban és a megfelelő neveket helyesen leírni. • Plakát tervezése, a fontos információk felismerése és kiemelése (nagybetűkkel). • Az olvasott információkat önállóan értelmezni, alkalmazni. • A tulajdonneveket spontán felismerni, tollbamondás során is nagybetűvel írni. 	<ul style="list-style-type: none"> • Szó kiemelése nagybetűvel. • Nagybetűs feliratok megfigyelése utcán. • Tulajdonnevek felismerése, nagybetűs írás. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Új betűk írása szóköz betartásával. Elhelyezésük segédvonal nélküli vonalközbe. • Kettőzött mássalhangzós szavak gyűjtése, írása. • Meghatározott kettős betűt tartalmazó szavak keresése, másolása hosszabb szövegből. • Üdvözlőlapok nézegetése, saját üdvözlőlap tervezése. • Diktált szavak írása „zs” és „sz” oszlopba. • Kicsihez megfelelő nagybetű párosítása. • Kinek van névnapja... ? (dátumok alapján név keresése, másolása). • Plakát készítése, egyes szavak csupa nagybetűs írása. • Nagybetűs információs táblák készítése (KIJÁRAT, ZÁRVA, • 8. CSOPORT, stb.). • Diktált szavak között, illetve szövegben tulajdonnév önálló felismerése, írása. 	<p>alkalmakra. Mondat Cím Kezdőbetű Lényeges- lényegtelen esemény Időpont Színhely Utcai feliratok Információk Idegen eredetű szavak.</p>
Értő olvasás	<ul style="list-style-type: none"> • Az olvasottak globális felfogása. 	<ul style="list-style-type: none"> • Meghatározott témában saját gondolatot megfogalmazni, leírni. • Részt venni dramatizált mese egybefüggő eljátszásában. • Rövid híreket elmondani néhány szóban. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Feladatok írásban. • Meseolvasás. • Újságotolvasás. • Tv-híradó megnézése, a látottakról beszámoló. • Közkeletű idegen szavak elolvasása, értelmezése. • Igék keresése szövegben, igeidők értelmezése. 	<p>Ok Okozat Előzmény Következmény Eredmény Az ország tájai. Magyar</p>

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
		<ul style="list-style-type: none"> Híreket és személyes élményeket összekapcsolni hasonló helyszínnel, eseményekkel, illetve körülmények felidézésével. Közkeletű idegen szavakat felismerni és helyesen kiejteni. Igéket (cselekvést jelentő szavakat) kiválasztani szövegből. 	<p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Olvasottak megbeszélése. Hiányos szavakba különböző betűk beillesztése. Szavak értelmének megváltoztatása egy-egy betű cseréjével. Írásbeli utasítások néma teljesítése. Mese közös olvasása, dramatizálása. Rövid híradások, értelmezésük. Szerepjáték: hírolvasó, TV-bemondó. A hírek végighallgatása csendben. Felidézésük ellenőrzése, videóval. Idegen szavak keresése, magyarázata (Pepsi Cola, HBO, Corvin stb.). Igék átírása, átfogalmazása múlt, jelen és jövő időbe. 	<p>Külföldi Anyanyelv Idegen nyelv Külföldi, belföldi hírek Közlemények</p>

A fejlesztés várt eredménye:

- A tanuló képes felismerni és megfelelően használni a különböző betűalakokat, írásmódokat.
- Képes betartani a helyesírás elemi szabályait, helyesen használni az írásjeleket, és rendezett külalakra törekedni.
- Képes a betűk megismerésével összeolvasni, illetve szóképfelismerés segítségével rövid szöveget önállóan elolvasni, értelmezni.
- Képes a mindennapi életben adódó olvasási feladatok megoldására, önállóan megírni – értékelhető tartalommal – néhány mondatos levelet.
- Tudja saját nevét leírni emlékezetből.
- Képes önálló, adekvát választ adni írásban, az írásban feltett kérdésekre.
- Képes a környezeti elvárásoknak megfelelő alapvető írásos kommunikációs készséggel feladatot megoldani.
- Olvasási gyakorlata spontán módon a szabadidős-tevékenységek sorába illeszkedik, képes olvasás-írás készségét információszerzésre, szórakozásra alkalmazni.
- Képes közkeletű rövidítéseket, közismert idegen helyesírású szavakat olvasni, írni.

SZÁMOLÁS- MÉRÉS
1-8. évfolyam

Számolás – mérés

A tantárgy célja kialakítani a középsúlyosan értelmi fogyatékos tanulóknál olyan elemi ismereteket, amelyek eljuttatják őket az érzékeléstől, észleléstől a tárgyfogalmak kialakulásához; megalapozni és kialakítani a tárgyakkal végzett cselekvésekkel a tanulók gondolkodási funkcióit, elemi számfogalmát.

A pedagógusnak fejlesztenie kell a számolás és mérés elsajátításához szükséges alapkészségeket, az érzékelést, észlelést, figyelmet, emlékezetet, gondolkodási készséget és a problémamegoldó képességet, hogy a tanulók alapvető logikai összefüggések felismerése révén az ismereteket gyakorlatban tudják alkalmazni.

Fontos feladat a mennyiség- és számfogalmat kialakítani, hogy a tanuló képes legyen mennyiségeket, számjegyeket felismerni. Legyen képes összehasonlítani, megváltoztatni, alpműveleteket végezni fejben és írásban; szöveges feladatokat értelmezni, a logikai összefüggéseket felismerni, a megoldáshoz szükséges lépéseket felállítani. Méréseket végezni, különböző mértékegységek fajtáit, léptéküket, gyakorlati alkalmazásukat megismerni; a pénzzel kapcsolatos elemi ismereteket megszerezni, pénzerméket, bankjegyeket felismerni, értéküket, nagyságrendbeli különbségeket felismerni, a mindennapi életben történő alkalmazásokat segítséggel gyakorolni; továbbá a banki pénzügyi műveletek alapjait megismerni (bankkártya, folyószámla, hitelszámla).

1-8. évfolyam

Óraszámok

	Évfolyamok							
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Heti óraszám	3	3	3	3	3	3	3	3
Éves óraszám	108	108	108	108	108	108	108	108

Témakörök és a hozzá tartozó óraszám évfolyamonként

Témakör	Évfolyam-óraszám							
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Elemi tapasztalatok a tárgyak tulajdonságairól	32	32	22	22	10	10		
Tájékozódás	30	30	20	20	10	10	13	13
Mennyiségek – műveletek	46	46	46	46	40	40	45	45

Mértékegységek, méretek, pénz					32	32	35	35
Összefüggések felismerése			20	20	16	16	15	15
Összes óraszám	108	108	108	108	108	108	108	108

Célok:

- Alakítson ki olyan elemi ismereteket, amelyek szűkebb környezetükben eljuttatják őket az érzékeléstől, észleléstől a tárgyfogalom kialakulásához.
- A számfogalom megalapozása számlálgatással.
- Mennyiségfogalmaikat mélyítse el összehasonításokkal, csoportosításokkal, rendezésekkel és kiegészítésekkel.
- Fokozatosan fejleszteni a tanulók megismerési képességeit a tárgyak tulajdonságairól.
- A műveletek megtanulásával járuljon hozzá a logikus gondolkodás elemi szabályainak kialakulásához.
- Az ok – okozati összefüggések felismerése, mértékegységek megismerése, fejlessze problémamegoldó képességüket.

Feladatok:

- A tanulók érdeklődésének felkeltése a szűkebb környezetükben levő tárgyak, jelenségek iránt, elemi tapasztalatok nyújtása a tárgyak kiterjedéséről, formai tulajdonságairól, gyűjtögetéssel, rakosgatással, válogatással, összehasonlítással.
- Fejlessze formaérzékelésüket, motorigájukat.
- Elemi idői tájékozódás kialakítása és fejlesztése folyamatos gyakorlattal és a tapasztalatok feldolgozásának segítségével.
- Halmazok, mennyiségek felismerése, számolási műveletek végeztetése.
- Mértékegységek, mérések gyakoroltatása.

Fejlesztési területek, a kompetenciák fejlesztése

- A tantárgy a fejlesztési feladatok közül fontos szerepet játszik az erkölcsi nevelésben a szabályokhoz való rugalmas alkalmazkodási képesség megerősítésével, a fokozódó önfegyelemre, kitartásra neveléssel, a társak feladatvégzése és próbálkozásai közben a türelmes várakozásra neveléssel.
- Az önismeret és a társas kultúra fejlesztését a kitartó együttműködéssel történő munkavégzés megerősítésével; a gazdasági és pénzügyi nevelést játékokon keresztül, vásárlások segítségével, a pénz értékének, szerepének megismerésével; a pénz használatával kapcsolatos feladatokkal segíti a matematikai ismeretek alkalmazását.

- A tanulás tanításának fejlődése az önálló ismeretszerzéssel, a feladatok végrehajtásában többféle megoldás keresésével és megtalálásával, a belső igény kialakításával teljesül.
- A matematikai kompetencia elsősorban a mindennapi helyzetekben előforduló egyszerű feladatok megoldásának keresése, a tanult matematikai műveletek elvégzése, az egyszerű ok-okozati összefüggések felismerése és a problémamegoldó képesség fejlesztése terén jelentkezik.
- A szociális és állampolgári kompetencia a társakat segítve, a feladatok megoldásában együttműködő részvétellel és az alapvető szabályok betartásával fejlődik, amelyhez a hatékony, önálló tanulás, az önálló információ- és ismeretszerzés kialakítása, a tanács-, segítségkérési lehetőségek elsajátítása, a feladattudat és feladattartás megerősítése társul.

1. évfolyam

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
Elemi tapasztalatok a tárgyak tulajdonságairól	<ul style="list-style-type: none"> Azonosságok (egyezőségek) érzékelése. 	<ul style="list-style-type: none"> Differenciálás 3 méret között segítséggel. Kerek és szögletes tárgyak szétválogatása irányítással. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Tárgyak kiterjedése. Kicsi, kisebb, nagy, nagyobb, ugyanakkora. Formai tulajdonságok. Kerek, szögletes. Érzékelési gyakorlatok. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Tárgyak méretének megtapasztalása. Azonos jellegű tárgyakból sor kirakása: kicsi-nagyobb-legnagyobb; nagy- kisebb-legkisebb; sor kirakása önállóan, kifejezések hangoztatása. Ugyanakkora keresése, összehasonlítása. Jellegzetes tárgyak kitapogatása zsákban. Vegyes halmazból minta alapján egy-egy tárgy kiválasztása.. 	Tárgyak tulajdonságait jelölő fogalmak. Felszólítás cselekvésekre: Gurítsd! Dobd! Kérem! Tessék!
Tájékozódás	<ul style="list-style-type: none"> Időbeli és térbeli változások érzékelése cselekvésekkel. 	<ul style="list-style-type: none"> Megfelelő irányítással, segítségnyújtással a feladatokat végrehajtani a társakra is figyelve. A sorbaállási, helycserés és helyváltóztatásos feladatokat megérteni és elvégezni. Várakozás. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Térorientációs gyakorlatok: ide, oda, elé, mellett, előtt, mögött, rá, alá irányok. Időbeli tájékozódás. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Cselekvések végzése változatos formában az adott térirány gyakorlására. Reggeli, ebéd, vacsora (napirend). Lassan, gyorsan gyakorlása cselekvésekkel. 	Téri és időbeli tájékozódással kapcsolatos kifejezések Határozószók Írányok (erre, arra, ide, oda, előre, hátra, oldalra, felfelé, lefelé, sorban,

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
			<ul style="list-style-type: none"> Éjszakai-nappali tevékenységek valóságban és képekkel illusztrálva. 	<p>mellett, előtt, mögött, alatt, alá, lassan, gyorsan, egyszerre, most, majd utána, előtte) Várj! Most! Majd! Kész!</p>
Mennyiségek – műveletek	<ul style="list-style-type: none"> Relációs jelek ismerete és alkalmazása. 	<ul style="list-style-type: none"> Közös, egyirányú cselekvést végrehajtani tanárral, társakkal. Önálló, célirányos tevékenység egyszerű feladatvégzés során. A „többet, kevesebbet” felismerni, jelezni. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Cselekvések mennyiségekkel. Halmazok létrehozása, megváltoztatása. Mennyiségek összehasonlítása. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Halmazok létrehozása különböző szempontok szerint (fajta, szín, méret stb.), nagyon különböző elemszámú halmazok összehasonlítása: sok- kevés. Sok- kevés - semmi halmazok létrehozása segítséggel, majd önállóan. 	<p>Sok kevés Tegyel bele! Vegyél ki! Öntsd ki mindet! Még, több. Elég! Válaszd ki! Üres teli sok kevés több kevesebb</p>

A fejlesztés várt eredménye:

- A tanuló képes az irányított, közös megismerő tevékenység során társaival együttműködni.
- Képes érzékelni a tárgyak alapvető formai tulajdonságait, szín, forma és méret szerint (segítséggel) differenciál.
- Képes felismerni az alapvető tér- és időbeli relációkat, és azokat növekvő önállósággal alkalmazza.
- A foglalkozás során érdeklődő, a csoportos tevékenységben aktívan részt vesz.
- Képes együttműködni.

- Képes közös, egyirányú cselekvést végrehajtani tanárral, társakkal.
- Képes felismerni a tárgyak alapvető mennyiségi tulajdonságait.
- Képes (segítséggel) használni a megszerzett tapasztalatokat, ismereteket.

2. évfolyam

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
Elemi tapasztalatok a tárgyak tulajdonságairól	<ul style="list-style-type: none"> Azonosságok (egyezőségek) különbségek érzékelése, differenciálása. 	<ul style="list-style-type: none"> Differenciálás 3 méret között segítséggel. Kerek és szögletes tárgyak szétválogatása irányítással. Három szín megkülönböztetése 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Tárgyak kiterjedése. Formai tulajdonságok. Kerek, szögletes. Érzékelési gyakorlatok. Piros-kék-sárga-zöld-fehér-fekete, puha-kemény, meleg-hideg. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Tárgyak méretének megtapasztalása. Azonos jellegű tárgyakból sor kirakása: kicsi-nagyobb- Jellegzetes tárgyak kitapogatása zsákban. Vegyes halmazból minta alapján egy-egy tárgy kiválasztása. Színek megnevezése egyenként, hasonló színű tárgyak keresése. Gyors és lassú járás, mozdulatok utánzása. Kemény-puha, meleg-hideg tárgyak kitapintása, azonosítása. 	Tárgyak tulajdonságait jelölő fogalmak. Felszólítás cselekvésekre: Gurítsd! Dobd! Kérem! Tessék!
Tájékozódás	<ul style="list-style-type: none"> Időbeli és térbeli változások érzékelése cselekvésekkel. 	<ul style="list-style-type: none"> Felhívásra folyamatokat észrevenni. Türelmesen várakozni majdani eseményekre, várt eredményekre. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Térorientációs gyakorlatok: ide, oda, elé, mellett, előtt, mögött, rá, alá irányok. Időbeli tájékozódás. 	Téri és időbeli tájékozódással kapcsolatos kifejezések Határozószók Irányok Várj! Most! Majd! Sok

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
		<ul style="list-style-type: none"> • A „várj! majd!, most!” vezényszavak megértése és alkalmazkodás azokhoz. • Egyszerű, konkrét kérdésekre válaszolni az igeidők helyes használatával. 	<p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Cselekvések végzése változatos formában az adott térirány gyakorlására. Jövő- jelen-múlt érzékeltetése cselekvésekkel. • Reggeli, ebéd, vacsora (napirend). • Lassan, gyorsan gyakorlása cselekvésekkel. • Igeidők gyakorlása a napi feladatok elvégzésével és az iskolai napirenddel kapcsolatban. 	<p>Kevés Semmi. Tegyé bele! Vegyé ki! Önts ki mindet! Még, több. Elég! Válaszd ki! Üres, teli. Nagyon sok. Legtöbb, sok, kevés, több, kevesebb, elfogyott, ugyanannyi!</p>
<p>Mennyiségek – műveletek</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Relációs jelek ismerete és alkalmazása. 	<ul style="list-style-type: none"> • Közös, egyirányú cselekvést végre-hajtani tanárral, társakkal. • Önálló, célirányos tevékenység egyszerű feladatvégzés során. • A „többet, kevesebbet” önállóan, az „ugyanannyit” segítséggel felismerni, jelezni. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Cselekvések mennyiségekkel. • Halmazok létrehozása, megváltoztatása. • Mennyiségek összehasonlítása. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Halmazok létrehozása különböző szempontok szerint (fajta, szín, méret stb.), nagyon különböző elemszámú halmazok összehasonlítása: sok- kevés. • Ismerkedés a relációs jellel. • Sok- kevés-semmi halmazok létrehozása segítséggel, majd önállóan. • A „nagyon sok”, a „legtöbb” halmaz létrehozása. • Ugyanannyi megállapítása, hangoztatása. 	<p>Sok kevés Tegyél bele! Vegyél ki! Önts ki mindet! Még, több. Elég! Válaszd ki! Üres teli sok kevés több kevesebb</p>

A fejlesztés várt eredménye:

- Képes érzékelni a tárgyak alapvető formai tulajdonságait, szín, forma és méret szerint (segítséggel) differenciál.
- Képes felismerni az alapvető tér- és időbeli relációkat, és azokat növekvő önállósággal alkalmazza.
- Képes együttműködésre.
- Képes közös, egyirányú cselekvést végrehajtani tanárral, társakkal.
- Képes felismerni a tárgyak alapvető mennyiségi tulajdonságait, a mennyiségi relációkat, és azokat (segítséggel) helyesen alkalmazni.
- Képes (segítséggel) használni a megszerzett tapasztalatokat, ismereteket

3. évfolyam

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
Elemi tapasztalatok a tárgyak tulajdonságairól	<ul style="list-style-type: none"> Mértani testek megismerése, megnevezése. 	<ul style="list-style-type: none"> A méret alapján történő differenciálás eredményét önállóan megfogalmazni. Az ellentét-párokat felismerni. A felismerések helyes alkalmazása a beszéd során. Hasonlóságok, azonosságok, különbözőségeket felismerése. Tárgyakat jellemezni minél több adattal. A tanult kifejezéseket, fogalmakat a tanuló szókincsébe építeni. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Kicsi, nagy, ugyanakkora, rövid-hosszú. Vékony, vastag. Keskeny, széles. Kerek, szögletes. <p><i>Tevékenység</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Tárgyak, képek egyeztetése, differenciálása, egyeztetése. Megfigyelések, összehasonlítások. Válogatás tárgyak között, különböző formák összehasonlítása, tapintás, gurítás, egyeztetés tárgyképpel. Elemek válogatása különböző szempontok szerint. Formaegyeztetés, különbségek, egyezések megfogalmazása. Minta után egyszerű alakzatok kirakása. 	Tárgyak kiterjedésére Formai tulajdonságaira utaló kifejezések Viszonylagosság Ellentét Ellentétes fogalmak.
Tájékozódás	<ul style="list-style-type: none"> A hónapok nevének, évszakokhoz tartozásuknak, sorrendiségüknek biztos ismerete. 	<ul style="list-style-type: none"> Térbeli viszonyokat felismerni és megfogalmazni játékos szituációban. Helymeghatározások megértése és érthető megfogalmazása. Napszakok neveit helyesen alkalmazni a spontán beszédben. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Alatta, fölötte, előtte, mellette, mögötte. Közel, távol, fokozatokkal. Elöl, hátul, középen, eleje, közepe, vége. Alá, fölé, mellé, elé, mögé térben és vízszintes síkban. Fenn-lenn, fel-le. Helymeghatározások. Múlt, jelen, jövő, volt, van, lesz. Hét napjai. 	Hely- és iránymeghatározások fokozatok (távol, távolabb, legtávolabb). Időjárással kapcsolatos kifejezések (fagy,

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
		<ul style="list-style-type: none"> • Helyes igeidők tudatos használata spontán beszéd során. • Spontán beszédben a viszonzyszavak helyes alkalmazása. 	<p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Játékos gyakorlatok, helyzetek létrehozása, megváltoztatása, egyéni feladatok a tanterem tárgyaival. • Nagymozgásos feladatok a szabadban, gurítás, dobás távolságának összehasonlítása. • Soralkotás tanulókkal, játékokkal, fogalmak gyakorlása tárgyakon, jelölés feladatlapon. • Cselekvések helyváltoztatással, tárgyakkal, utasítások követése, megfogalmazása, egymás hibáinak észlelése, javítása. Irányjelző nyilak megfigyelése az utcán. • Napi események közös felidézése, eseményképek önálló sorba rakása. • Spontán beszélgetés, élmények, tervek megfogalmazása múlt, jelen és jövő idejű igékkel. 	<p>hőség, vihar, köd). Aktuális köszönések. Időegységek nevei.</p>
Mennyiségek – műveletek	<ul style="list-style-type: none"> • A hozzáadás következményének, logikájának felismerése 	<ul style="list-style-type: none"> • A hozzáadás-elvétel, bővítés-csökkentés logikájának megértése. • Hozzávetőleg helyes becslés, mennyiségek reális megítélése. • A 0 fogalma. • A tanult számjegyek felismerése és írása Az 1, 2, 3 számjegy, számkép és mennyiség felismerése, egyeztetése. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Sok, kevés, semmi, 0 fogalma, írása. • Több, kevesebb, ugyanannyi. • 1, 2, 3 számjegy ismertetése, írása. • Mennyiségek létrehozása. • Mennyiség, számkép, számjegy egyeztetése. • Számkörbővítés 5-ig. <p><i>Tevékenység</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Halmazok létrehozása, tárgyak csoportosítása különböző szempontok szerint. 	<p>Sok Több Kevés Kevesebb Semmi Egyenlő 1 és egyes, 2 és kettes stb. Különbsége; Növekvő, csökkenő sor Számkép Számjegy Hármas sor Kettes sor</p>

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
		<ul style="list-style-type: none"> Számfogalmat kialakítani 5-ig. Mennyiségek számlálása 5-ig mechanikusan. 	<ul style="list-style-type: none"> Relációs jelek alkalmazása, mennyiségek átalakítása, azonos halmazok létrehozása, mechanikus számlálás ötös körben. Számlálási gyakorlatok, pótlás, hozzáadás, elvétel; tárgyakkal, feladatlapon, mennyiségek kirakása, számjegy hozzárendelése, vázolása, írása, gyakorlása. Mennyiségek kiegészítése tárgyakkal, rajzzal, számjegyek sorba rendezése, számjegyek keresése a környezetben. Önálló írásos feladatmegoldások 3-as körben. Mechanikus számlálással halmazok létrehozása (5 elemig). Meghatározott mennyiség létrehozása elvétellel, hozzáadással. 	<p>Ritmikus sor Kettesével Párosával Hármasával Sorszámnevek Körülbelül Pontosan annyi Emelkedő sorrend Számszomszédok páros, páratlan Nulla - semmi Volt – nincs Fogy</p>
Összefüggések felismerése	<ul style="list-style-type: none"> Direkt összefüggések felismerése. 	<ul style="list-style-type: none"> Hibák, hiányok észlelése, jelzése. Jól ismert környezeti tárgyakat főfogalom alá rendelni. Egyszerű összefüggéseket felismerni, megfogalmazni. A növekedés és csökkenés fogalmát megérteni, megfelelően alkalmazni a spontán beszédben. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Figyelemfejlesztő gyakorlatok. Emlékezetfejlesztő játékok. Ok-okozati összefüggések. Növekvő, csökkenő számú halmazok. Gondolkodást fejlesztő gyakorlatok. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Soralkotás. Felsorolásból idegen elem észlelése, jelzése. Hasonló képek között kisebb eltérések észlelése. Memória-játék. Hasonló ábrákon különbségek felfedezése. Különböző ábrákon azonos elemek felfedezése. 	<p>Különböző Hasonló Ugyanolyan Hiba Hibátlan Sorrend Hasonló-, ellentétes jelentésű szavak Sok Rengeteg Kevés Alig Gyűjtőfogalmak edények Írószerek</p>

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
			<ul style="list-style-type: none"> • Meghatározott játék kitapogatása zsákban. • Cselekvések késleltetett utánzása. 	Tisztaságszerek Oszlop – sor Bal – jobb Felső és alsó szomszéd Méret – szín - forma

A fejlesztés várt eredménye:

- Tudjon nagyság szerint önállóan differenciálni.
- Legyen képes önállóan megfogalmazni a méret alapján történő differenciálás eredményét.
- Tudja felismerni az ellentét-párokat, felismeréseit helyesen alkalmazni a beszéd során.
- Építse be szókincsébe a tanult kifejezéseket, fogalmakat.
- Tudjon felismerni és megfogalmazni játékos szituációban térbeli viszonyokat.
- Legyen képes megérteni, és érthetően megfogalmazni helymeghatározásokat;
- Tudja helyesen használni spontán beszédében az igeidőket, a napszakok neveit, a viszonzyszavakat.
- Ismeri és (segítséggel) helyesen alkalmazza az alapvető tér- és időbeli relációkat.
- Tudja alkalmazni a spontán soralkotást, és írás során a balról jobbra irányt.
- Legyen képes elhelyezni időben a rendszeres napi tevékenységeket.
- Tudjon eseményképek segítségével napirendet összeállítani (értelmezéssel).
- Tudja meghatározni (kis segítséggel) az aktuális napot, a tegnapi és a holnapi napot.
- Legyen képes a növekedés és csökkenés fogalmát érteni, spontán beszédében megfelelően alkalmazni.
- Tudja automatikusan a balról jobbra és fentről le irányt különböző tevékenységek során alkalmazni.
- Legyen képes felismerni hasonlóságot, azonosságot, különbözőséget.
- Tudjon felfedezni, jelezni és javítani feladatlapon különböző típusú „hibákat”.
- A megszerzett tapasztalatokat, ismereteket (segítséggel) használja.
- Tudjon megérteni alapvető fogalmakat, feltenni spontán kérdéseket beszélgetés során.
- Tudjon sort alkotni különböző tárgyakkal.

4. évfolyam

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
Elemi tapasztalatok a tárgyak tulajdonságairól	<ul style="list-style-type: none"> Mértani testek megismerése, megnevezése. 	<ul style="list-style-type: none"> A felismerések helyes alkalmazása a beszéd során. Hasonlóságok, azonosságok, különbözőségek felismerése. Három megadott jellemző alapján a megfelelő elemet megkeresni. Tárgyakat jellemezni minél több adattal. A tanult kifejezéseket, fogalmakat a tanuló szókincsébe építeni. alkalmazása a különböző tevékenységek során. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Kicsi, nagy, ugyanakkora, rövid-hosszú, egyenlő hosszú. Vékony, vastag, egyenlő vastagságú. Kerek, szögletes. Kocka, gömb. Keskeny, széles, egyenlő szélességű. <p><i>Tevékenység</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Tárgyak, képek egyeztetése, differenciálása, egyeztetése egyre kisebb különbségekkel. Megfigyelések, összehasonlítások, egyenlővé tétel kiegészítéssel, lerövidítéssel. Becslés, ellenőrzés a környezet tárgyain. Válogatás tárgyak között, különböző formák összehasonlítása, tapintás, gurítás, egyeztetés tárgyképpel. Elemek válogatása különböző szempontok szerint. Formaegyeztetés, különbségek, egyezések megfogalmazása. Minta után egyszerű alakzatok kirakása, előrajzolt sablonokba a megfelelő elem illesztése. Tevékenységek logikai játékkal. 	<p>Tárgyak kiterjedésére, Formai tulajdonságaira utaló kifejezések. Viszonylagosság Ellentét Ellentétes fogalmak Hasonló és egyforma közti különbség Mérés Méret</p>

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
Tájékozódás	<ul style="list-style-type: none"> A hónapok nevének, évszakokhoz tartozásuknak, sorrendiségüknek biztos ismerete. 	<ul style="list-style-type: none"> Helymeghatározások megértése és érthető megfogalmazása. A balról jobbra és fentről le irány automatikus Soralkotás és írás során a balról jobbra irány spontán alkalmazása. A négy fő irányt megérteni és megbízhatóan alkalmazni. Napszakok neveit helyesen alkalmazni a spontán beszédben. Az évszakok körforgását megérteni, szóbeli megfogalmazásokat és szimbólumokat sorba rendezni. Viszonyítások helyes és tudatos alkalmazása. Helyes igeidők tudatos használata spontán beszéd során. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Helymeghatározó szavak alkalmazása térben és vízszintes síkban. Fenn-lenn, fel-le. Bal-jobb, balra-jobbra. Múlt, jelen, jövő, volt, van, lesz. Napszakok, napirend. Hét napjai. Évszakok, hónapok. Életkor fogalma. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Nagymozgásos feladatok a szabadban, gurítás, dobás távolságának összehasonlítása. Soralkotás tanulókkal, játékokkal, fogalmak gyakorlása tárgyakon, jelölés feladatlapon. Cselekvések helyváltogatással, tárgyakkal, utasítások követése, megfogalmazása, egymás hibáinak észlelése, javítása. Irányok gyakorlása nagymozgásokkal, cselekvésekkel, vízszintes síkba, feladatlapon. Bal-jobb gyakorlása nagymozgásokkal, táblánál végzett feladatokkal, eligazodás feladatlapon, nyíllal jelölt irányok megértése, betartása. Eligazodás 3x3-as négyzethálóban, meghatározott (bal felső, jobb középső stb.) hely megtalálása, illetve jelölt hely megnevezése. Irányjelző nyilak megfigyelése az utcán. Napi tevékenységek felsorolása segítséggel, eseményképek helyes sorrendbe rakása. Tevékenységek elhelyezése időben (fogmosás, kézmosás, átöltözés stb.). 	<p>Hely- és irány-meghatározások, fokozatok (távol, távolabb, legtávolabb). Időjárással kapcsolatos kifejezések (fagy, hőség, vihar, köd). Időt jelölő fogalmak (tavaly, tavalyelőtt, alatt, közben, hajnal, éjszaka, kora délután, hétköznapi, munkanap, pihenőnap, ünnepnap, hétvége, vakáció). Aktuális köszönések. Időegységek nevei.</p>

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
			<ul style="list-style-type: none"> Napok sorrendjének gyakorlása, munkanapok, pihenőnapok megnevezése. Ünnepek, születésnapok elhelyezése az időben. Évszakok váltakozásáról tabló készítése. Képek nézegetése (különböző életkorú szereplők), öregek, fiatalok, gyerekek a családban. 	
Mennyiségek – műveletek	<ul style="list-style-type: none"> A hozzáadás következményének, logikájának felismerése 	<ul style="list-style-type: none"> A hozzáadás-elvétel, bővítés-csökkentés logikájának megértése. Hozzávetőleg helyes becslés, mennyiségek reális megítélése. A tanult számjegyek felismerése és írása. Az 1, 2, 3 számjegy, számkép és mennyiség fel-ismerése, egyeztetése. Számfogalmat kialakítani 5-ig. Mennyiségek számlálása 5-ig mechanikusan. A 0 fogalmának megértése, a tanuló szókincsébe építése. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Sok, kevés, semmi, 0 fogalma, írása. Több, kevesebb, ugyanannyi. 4, 5 számjegy ismertetése, írása. Mennyiségek létrehozása. Mennyiség, számkép, számjegy egyeztetése. Számkörbővítés 5-ig. Műveletek 5-ös körben. <p><i>Tevékenység</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Halmazok létrehozása, tárgyak csoportosítása különböző szempontok szerint. Relációs jelek alkalmazása, mennyiségek átalakítása, azonos halmazok létrehozása, mechanikus számlálás ötös körben. Számlálási gyakorlatok, pótlás, hozzáadás, elvétel; tárgyakkal, feladatlapon, mennyiségek kirakása, számjegy hozzárendelése, vázolása, írása, gyakorlása. Mennyiségek kiegészítése tárgyakkal, rajzzal, számjegyek sorba rendezése, számjegyek keresése a környezetben. Önálló írásos feladatmegoldások 5-as körben. 	<p>Sok Több Kevés Kevesebb Semmi Egyenlő 1 és egyes, 2 és kettes stb. Különbség; Növekvő, csökkenő sor Számkép Számjegy Hármas sor Kettes sor Ritmikus sor Kettesével Párosával Hármasával Sorszámnevek Körülbelül Pontosan annyi Emelkedő sorrend</p>

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
			<ul style="list-style-type: none"> • Összehasonlítás, viszonyítás, növelés, elvétel, becslés gyakorlása. • Mechanikus számlálással halmazok létrehozása (5 elemig). 5 bontása tárgyakkal, 5 létrehozása pótlással, hozzáadással. • 0 fogalma, létrehozása tárgyakkal, cselekvésekkel, illetve cselekvések hiányával. • Meghatározott mennyiség létrehozása elvétellel, hozzáadással. • Számjegy, számkép, mennyiség azonosítása. 	<p>Számszomszédok páros, páratlan Nulla - semmi Volt – nincs Fogy</p>
Összefüggések felismerése	<ul style="list-style-type: none"> • Direkt összefüggések felismerése. 	<ul style="list-style-type: none"> • Hibák, hiányok észlelése, jelzése. • Jól ismert környezeti tárgyakat főfogalom alá rendelni. • Egyszerű összefüggéseket felismerni, megfogalmazni. • A növekedés és csökkenés fogalmát megérteni, megfelelően alkalmazni a spontán beszédben. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Figyelemfejlesztő gyakorlatok. • Emlékezetfejlesztő játékok. • Ok-okozati összefüggések. • Növekvő, csökkenő számú halmazok. • Gondolkodást fejlesztő gyakorlatok. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Vegyes halmazban változtatások, hiányok észlelése. • Vegyes halmaz elemeinek csoportosítása különböző szempontok szerint. • Képolvasás során megfigyelt kép utólagos felelevenítése. • Ellentét-párok gyűjtése. • Tevékenységek logikai játékkal. • Logikai hibák felfedezése rövid történetben, hibák megbeszélése, javítása. 	<p>Különböző Hasonló Ugyanolyan Hiba Hibátlan Sorrend Hasonló-, ellentétes jelentésű szavak Sok Rengeteg Kevés Alig Gyűjtőfogalmak edények Írószerek Tisztaságszerek Oszlop – sor Bal – jobb</p>

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
				Felső és alsó szomszéd Méret – szín - forma

A fejlesztés várt eredménye:

- Tudjon megtalálni 3 megadott jellemző alapján a megfelelő elemet.
- Képes önállóan megfogalmazni a méret alapján történő differenciálás eredményét.
- Tudja felismerni az ellentét-párokat, felismeréseit helyesen alkalmazni a beszéd során.
- Legyen képes beépíteni szókincsébe a tanult kifejezéseket, fogalmakat.
- Tudjon felismerni és megfogalmazni játékos szituációban térbeli viszonyokat.
- Legyen képes megérteni, és érthetően megfogalmazni helymeghatározásokat.
- Használja helyesen a spontán beszédében az igeidőket, a napszakok neveit, a viszonzyszavakat.
- Ismerje és (segítséggel) helyesen alkalmazza az alapvető tér- és időbeli relációkat.
- Tudja megérteni, és megbízhatóan alkalmazni a négy fő irányt.
- Legyen képes alkalmazni a spontán soralkotást, és írás során a balról jobbra irányt.
- Tudja megérteni, és sorba rendezni szóban és szimbólumokkal az évszakok körforgását.
- Legyen biztos számfogalma, tárgyakat megbízhatóan számláljon 5-ös körben.
- Tudjon mennyiségi átalakításokat 5-ös körben önállóan végezni;
- A növekedés és csökkenés fogalmát értse, spontán beszédében megfelelően alkalmazza.
- Tudja automatikusan a balról jobbra és fentről le irányt különböző tevékenységek során alkalmazni.
- Legyen képes felismerni hasonlóságot, azonosságot, különbözőséget;
- Tudja felfedezni, jelezni és javítani feladatlapon különböző típusú „hibákat”.
- A megszerzett tapasztalatokat, ismereteket (segítséggel) használja.
- Tudjon megérteni alapvető fogalmakat, feltenni spontán kérdéseket beszélgetés során.

5. évfolyam

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
Elemi tapasztalatok a tárgyak tulajdonságairól	<ul style="list-style-type: none"> Térrányok használata, helymeghatározás - fejlesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> Különbségeket észlelni, tárgyakat jellemezni megfelelő kifejezésekkel. Minta után felismerhető formákat másolni. Tanult formákat felismerni, megnevezni, differenciálni. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Formai tulajdonságok bővítése. Síkidomok és mértani testek körének bővítése. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Nagy-kicsi, vékony-vastag, lapos- mély-magas stb. fokozatai, összehasonlítások, párosítások, sorozatok létrehozása, különbségek érzékelhető ábrázolása rajzban, vágásban, gyurmázásban. Bonyolultabb formák egyeztetése, jellemzőik, felismerésük. Kocka, gömb, téglatest, henger, kúp megfigyelése, jellemzőik megfogalmazása. Tevékenységek logikai játék elemeivel. 	<p>Alap-, közép- és felsőfokú melléknevek Szabályos Szabálytalan Félkör Körcikk Körív Csillag Kereszt Kúp Henger Téglatest Túl sok Túl rövid stb. Oldalak Csúcsok Egyenes és görbe Vonalak Lenyomat Az eredeti tárgy fordítottja</p>
Tájékozódás	<ul style="list-style-type: none"> Tájékozódás alaprajzon segítséggel. 	<ul style="list-style-type: none"> Az alaprajz lényegének megértése, saját hely megtalálása a tanterem alap-rajzán. A naptár funkciójának, beosztásának megismerése. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Tárgyak pontos helyének meghatározása. Tájékozódás a tanterem alaprajzán. Eligazodás a naptárban. Életkor. Óra. 	<p>Tükörkép Alaprajz Felülnézet Térkép Méret Arány</p>

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
		<ul style="list-style-type: none"> • Az életkorral kapcsolatos fogalmakat, kifejezéseket adekvátan alkalmazni. • Biztosan megkülönböztetni délelőtti és délutáni időpontokat. • A bal és jobb irány megkülönböztetése készségszinten. • Élménybeszámoló helyes sorrendben 5-6 eseményről 	<ul style="list-style-type: none"> • Térirányok. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Helyzetek felismerése, létrehozása, egyeztetése megfogalmazása. • Utasítások pontos követése, valós helyzet felismerése, ábrázolása síkban. Tanterem bejárása, követése alaprajzon, berendezési tárgyak egyeztetése. • Valóságos helyek jelölése alaprajzon és viszont. • Egylapos naptáron hónapok megszámlálása, hetek, napok sokaságának érzékelése. • Bal-jobb gyakorlása egymás mögött és egymással szemben. • Az irányok megfigyelése az utcán, haladási irány. 	<p>Kicsinyítés Nagyítás Írány Utolsó előtti Innenső és túloldal Haladási irány Külső, belső kerületek Főútvonalak Mellékutcák Terek Közben Alatt 1 hét, 1 hónap, 1 év múlva 1 héttel ezelőtt X perc múlva X perccel múlt Életkorok megnevezése újszülöttől idős korig.</p>
Mennyiségek – műveletek	<ul style="list-style-type: none"> • Műveletek alapozása. Páros-páratlan számok megkülönböztetése. 	<ul style="list-style-type: none"> • Számsor megbízható ismerete (0-10), a növelés és csökkentés folyamatának, eredményének megértése. • Számjegyeket megbízhatóan felismerni, és felismerhetően írni. Egyszerű műveleteket 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Mennyiségek meghatározása, összehasonlítása. • Számkörbővítés 10-ig. • Számjegyek írása. • Műveletek. • Páros és páratlan számok. • Sorszámnevek. 	<p>Növekedés Csökkenés Meg,+ plusz, -ból,- mínusz, összeg,= egyenlő marad, eredmény</p>

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
		<p>elvégezni irányítással, segédeszközökkel</p> <ul style="list-style-type: none"> • Páros és páratlan mennyiségeket felismerni. 	<p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Számlálás hozzáadással és elvétellel oda-vissza. • Mennyiségek összehasonlítása. • Relációs jelek. Számkép kirakása, számjegyek ismertetése, egyeztetése számképpel. • Mennyiséggel, számjegyek írása, sorba rakása, számegyenes készítése, beszámozása 10-ig. • Műveleti jelek ismertetése, gyakorlása, összeadások, kivonások, pótlások, bontások. • Műveletek végzése segédeszközökkel. • Egyszerű szöveges feladatok. • Páros számok fogalma, halmaz felezése, harmadolása. 	<p>Számjegy és mennyiség összefüggése. Páros – páratlan Előlről Hátulról Középről Két széléről. Műveletvégzéshez kapcsolódó cselekvések. (áthúzás, jelölés, javítás. Aláhúzás)</p>
Mértékegységek, méretek, pénz	<ul style="list-style-type: none"> • Mértékegységek nagyságrend-jének helyes megválasztása. 	<ul style="list-style-type: none"> • A nagyságrendbeli különbségeket megérteni a méter és centiméter (m és cm) között. • Nagyságrendbeli különbséget megérteni a mértékegységek között. • A pénzérmék egymáshoz viszonyított értékének, a darabszám és az érték különbözőségének megértése. • Számítási műveleteket végezni a pénzhasználat területén. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Hosszúság mérése. • Pénz. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Mérések a környezet tárgyain. • Meghatározott méretű vonalak rajzolása. • Becslés, mérés mérőszalaggal a teremben. • Km fogalma, nagyságrendjének érzékelése (séta). • Összeadások, kivonások hosszmértékekkel. • Számítási feladatok különböző mértékegységekkel. • Pénzérmék (5, 10 forintos) értéke, értékük egymáshoz viszonyítása, pénzérmék váltása, meghatározott összeg kiszámolása 10-es körben. • Szöveges feladatok. 	<p>Mérésekkel, mértékegységekkel kapcsolatos fogalmak, rövidítések. Pénzérmék értéke, darabszám és érték viszonya.</p>

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
Összefüggések felismerése	<ul style="list-style-type: none"> Direkt összefüggések felismertetése. 	<ul style="list-style-type: none"> Érdeklődő hozzáállás, kérdések spontán megfogalmazása, információk tudatos gyűjtése a séták során. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Számok a mindennapi életben. Megfigyelések az utcán. Figyelemfejlesztő játékok. Logikai feladatok. <p><i>Tevékenység</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Társasjátékok dobókockával, dominózás. Memória-játék, puzzle, pótlások ritmikus sorban. Növekvő, csökkenő számsor folytatása. 	<p>Növekvő, csökkenő sorrend Véletlen Szabály Oda illik Sorrend Páros oldal Páratlan oldal Különböző mértékegységek Olcsó Drága Akció</p>

A fejlesztés várt eredménye:

- Tudja felismerni, differenciálni, megnevezni, felismerhetően másolni minta után tanult formákat.
- Legyen képes munkavégzése során észlelni különbségeket, megfelelő kifejezéssel jellemezni a tárgyakat, érzékelni és megfogalmazni az aránytalanságokat.
- Ismerje fel a hasonlóságot az alaprajz és a térkép között, értse az alaprajz lényegét, tudja saját helyét megtalálni a tanterem alaprajzán.
- Tudjon eseményképeket (ötnél többet) sorba rendezni, beszámolni, néhány szóval kommentálni.
- Legyen képes spontán beszédben az időbeli fogalmakat helyesen alkalmazni.
- Tudja megkülönböztetni a bal és jobb irányt készség-szinten.
- Figyelmesen közlekedjen az utcán, és fedezze fel a tanult ismeretek gyakorlati előfordulását.
- Tudja megbízhatóan felismerni, és felismerhetően írni a számjegyeket.
- Legyen képes megbízhatóan számlálni 10-es körben.
- Tudjon elvégezni segédeszközökkel, irányítással egyszerű műveleteket.

6. évfolyam

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
Elemi tapasztalatok a tárgyak tulajdonságairól	<ul style="list-style-type: none"> Térirányok használata, helymeghatározás fejlesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> Különbségeket észlelni, tárgyakat jellemezni megfelelő kifejezésekkel. Minta után felismerhető formákat másolni. Tanult formákat felismerni, megnevezni, differenciálni. Aránytalanságokat érzékelni és megfogalmazni munkavégzés során. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Formai tulajdonságok bővítése. Síkidomok és mértani testek körének bővítése. Méretek, arányok. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Nagy-kicsi, vékony-vastag, lapos- mély-magas stb. fokozatai, összehasonlítások, párosítások, sorozatok létrehozása, különbségek érzékelhető ábrázolása rajzban, vágásban, gyurmázásban. Bonyolultabb formák egyeztetése, jellemzőik, felismerésük. Kocka, gömb, téglatest, henger, kúp megfigyelése, jellemzőik megfogalmazása. Hibás rajzon aránytalanságok felfedezése, javítása. Tevékenységek logikai játék elemeivel. Különböző formák létrehozása. 	<p>Alap-, közép- és felsőfokú melléknevek Szabályos Szabálytalan Félkör Körcikk Körív Csillag Kereszt Kúp Henger Téglatest Túl sok Túl rövid stb. Oldalak Csúcsok Egyenes és görbe Vonalak Lenyomat Az eredeti tárgy fordítottja</p>
Tájékozódás	<ul style="list-style-type: none"> Tájékozódás alaprajzon segítséggel. 	<ul style="list-style-type: none"> A térkép lényegét, funkcióját megismerni. A naptár funkciójának, beosztásának megismerése. Az életkorral kapcsolatos fogalmakat, kifejezéseket 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Ismerkedés a térképpel. Eligazodás a naptárban. Életkor. Óra. Térirányok. 	<p>Tükörkép Alaprajz Felülnézet Térkép Méret Arány</p>

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
		<p>adekvátan alkalmazni. Különböző órákról időpontok leolvasása (mutató, digitális).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Biztosan megkülönböztetni délelőtti és délutáni időpontokat. • A bal és jobb irány megkülönböztetése készségszinten. 	<ul style="list-style-type: none"> • Események időbeli sorrendje. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Utasítások pontos követése, valós helyzet felismerése, ábrázolása síkban. • Valóságos helyek jelölése alaprajzon és viszont. Megfigyelések az iskola környékének térképén, séták alkalmával látottak felidézése. • Környező utcák, terek megkeresése a térképen. • Naptár beosztása, hónapok nevei, sorrendjük, számozásuk. • Saját életkor, kisebb, nagyobb testvérek, szülők, nagyszülők életkora, képen szereplők életkorának becslése. • Óra számlapjának tanulmányozása, kis- és nagymutató funkciója, járásának iránya, az óramutató állása egész órákor, nevezetes időpontok beállítása az órán. • Másodpercmutató megfigyelése, egy percre tartó cselekvés (kar felemelése). • Az irányok megfigyelése az utcán, haladási irány. • Eseményképek és személyes élmény mozzanatainak időrendi sorrendbe állítása. 	<p>Kicsinyítés Nagyítás Írány Utolsó előtti Innenső és túloldal Haladási irány Külső, belső kerületek Főútvonalak Mellékutcák Terek Közben Alatt 1 hét, 1 hónap, 1 év múlva 1 héttel ezelőtt X perc múlva X perccel múlt Életkorok megnevezése újszülöttől idős korig.</p>
Mennyiségek – műveletek	<ul style="list-style-type: none"> • Műveletek alapozása. Páros-páratlan számok megkülönböztetése. 	<ul style="list-style-type: none"> • Számjegyeket megbízhatóan felismerni, és felismerhetően írni. • Egyszerű műveleteket elvégezni irányítással, segédeszközökkel 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Mennyiségek meghatározása, összehasonlítása. • Műveletek végzése 10-es számkörben. • Páros és páratlan számok. Sorszámnevek. 	<p>Növekedés Csökkenés Meg,+ plusz, -ból,- mínusz, összeg,= egyenlő marad, eredmény</p>

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
		<ul style="list-style-type: none"> • Páros és páratlan mennyiségeket felismerni. • A sorszámneveket helyesen alkalmazni a spontán tevékenység során • Maradék fogalma. • Sorszámnevek jelölése. 	<p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Számlálás hozzáadással és elvétellel oda-vissza. • Mennyiségek összehasonlítása. Relációs jelek. • Számkép kirakása, számjegyek ismertetése, egyeztetése számképpel. • Műveleti jelek ismertetése, gyakorlása, összeadások, kivonások, pótlások, bontások. • Műveletek végzése segédeszközökkel és fejben. • Egyszerű szöveges feladatok. • Műveletek írása diktálás után. • Páros számok fogalma, halmaz felezése, harmadolása. 	<p>Számjegy és mennyiség összefüggése. Páros – páratlan Előlről Hátulról Középről Két széléről. Műveletvégzéshez kapcsolódó cselekvések. (áthúzás, jelölés, javítás. Aláhúzás)</p>
<p>Mértékegységek, méretek, pénz</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Mértékegységek nagyságrendjének helyes megválasztása. 	<ul style="list-style-type: none"> • Nehezebb, könnyebb súlyt differenciálni (min. 1/2 kg-os különbség esetén). • Nagyságrendbeli különbséget megérteni a mértékegységek között. • Számtani műveleteket végezni a pénzhasználat területén. • A hallott meteorológiai jelentések értelmezése. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Súly mérése. • Térfogat mérése, mértékegységei. • Hőmérséklet. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Nagyságrendi különbség érzékelése (liszt, fűszer, gyógyszer mérése). • Saját súly mérése személymérleggel, becslés, összehasonlítás. • Gramm, dekagramm, kilogramm nagyságrendjének érzékelése élelmiszerek mérésével. • Csomagolt áruk súlyának leolvasása, ellenőrzése. • Liter, deciliter nagyságrendjének érzékelése. • Mérések folyadékokkal. • Számolási feladatok különböző mértékegységekkel. 	<p>Mérésekkel, mértékegységekkel kapcsolatos fogalmak, rövidítések. Pénzérték, darabszám és érték viszonya.</p>

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
			<ul style="list-style-type: none"> Hőmérséklet fogalma, mérése, hőmérő működése, leolvasása. Szöveges feladatok. 	
Összefüggések felismerése	<ul style="list-style-type: none"> Direkt összefüggések felismertetése. 	<ul style="list-style-type: none"> Érdeklődő hozzáállás, kérdések spontán megfogalmazása, információk tudatos értelmezése gyűjtése a séták során. Feladatok végzése egyre nagyobb önállósággal. Rávezetéssel a sorozat szabályainak megállapítása. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Számok a mindennapi életben. Megfigyelések az utcán. Figyelemfejlesztő játékok. Logikai feladatok. <p><i>Tevékenység</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Mértékegységek helyes használata és a hibás alkalmazás javítása. Házaszámok növekedése, csökkenése, páros és páratlan oldal. Számsorban, egyénre szabott feladatsor végzése, ellenőrzése, javítása. Ok-okozati összefüggések felismerése, megfogalmazása eseményképpel kapcsolatban. Növekvő, csökkenő számsor folytatása. 	<p>Növekvő, csökkenő sorrend Véletlen Szabály Oda illik Sorrend Páros oldal Páratlan oldal Különböző mértékegységek Olcsó Drága, akció. Személy, helyszín, időpont és kérdőszavai. Tő- és sorszámnevek.</p>

A fejlesztés várt eredménye:

- Tudja felismerni, differenciálni, megnevezni, felismerhetően másolni minta után tanult formákat;
- Legyen képes munkavégzése során észlelni különbségeket, megfelelő kifejezéssel jellemezni a tárgyakat, érzékelni és megfogalmazni az aránytalanságokat;
- Tudja felismerni lakóhelye, Budapest és Magyarország térképét, az irányokat, égtájakat segítséggel meghatározni;
- Tudjon eseményképeket (ötnél többet) sorba rendezni, beszámolni, néhány szóval kommentálni;
- Helyesen alkalmazza a spontán beszédben az időbeli fogalmakat.
- Tudjon műveleteket önállóan végezni 10-es körön belül;

- Legyen képes elvégezni segédeszközökkel, irányítással egyszerű műveleteket, felolvasni az írásban elvégzett műveleteket;
- Tudja a sorszámneveket helyesen alkalmazni spontán tevékenysége során;
- Tudjon eligazodni segítséggel a leggyakoribb mértékegységek használatában, méréseket tudatosan és pontosan végezni;
- Legyen képes viszonylag tartós figyelemkoncentrációra, kitartó feladatvégzésre;
- Legyen képes rávezetéssel megállapítani a sorozat szabályát;
- Tudjon biztosan eligazodni sorok és oszlopok között, és képes az oszlopok és sorok egyidejű figyelembevételére.

7. évfolyam

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
Tájékozódás	<ul style="list-style-type: none"> Az óra és az időmérés fogalmainak spontán alkalmazása beszédben. 	<ul style="list-style-type: none"> Lényeges információkat megfigyelni, összegyűjteni és összefüggően elmondani. Felismerni lakóhelye térképét. Spontán beszédben helyesen használni a megfelelő időegységeket. Érteni az időegységek különböző nagyságrendjét. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Tájékozódás a közvetlen környezetben. Tájékozódás az iskola területén. Irányok gyakorlása. Időmérés, az óra. Eligazodás a naptárban. A hét napjai. Napirend. Életkor. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Helyiségek megtalálása emelet és ajtószám alapján. Tanterem alaprajzának lerajzolása. Fénykép nézegetése különböző nagyításokban, részletek összehasonlítása, arányok megfigyelése. Saját település térképének tanulmányozása, iskolánk, lakóhelyünk megkeresése. Az otthon és az iskola közti útvonal „bejárása”. Egy hetes időtartam. Eligazodás az óra számlapján, tájékozódás napon, órán belüli időegységekben, időegységek periodikus változásainak megértése. 	<p>Térkép, alaprajz Alagsor, földszint, emelet, padlás, jobbra, balra, szemben, hátunk mögött, kanyar, előtér, aula, tömegközlekedés, autó, parkoló. Időegységek, időbeli távolságok, időtartamok: jövő hét, múlt hónap, tegnapelőtt, holnapután, munkaidő, éjjel- nappal, egy órája, egy óráig, egy órán keresztül, egy óra múlva, egy hete, két hónapja.</p>
Mennyiségek – műveletek	<ul style="list-style-type: none"> A számjegyek és műveleti jelek írása, olvasása. 	<ul style="list-style-type: none"> Műveleteket végezni önállóan, segédeszközökkel, kevés hibával. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Összeadás, kivonás, pótlás, bontás 10-es körben. Számkör bővítése 20-ig. Műveletek 20-as körben. 	<p>Ismétlés Gyakorlás Számok Kétjegyű szám</p>

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
		<ul style="list-style-type: none"> Felismerni, kimondani, diktálásra leírni kétjegyű számokat, egymáshoz viszonyított értéküket megállapítani. Összeadni kétjegyű számokat tetszőleges segítséggel (szükséges). Írásbeli összeadást (2 tag) és írásbeli kivonást végezni (tízestlépés nélkül). Elvégezni a négy alpműveletet, az eredményt ellenőrizni becsléssel és fejben (írásban). 	<p><i>Tevékenységek</i></p> <p>Halmazok számlálása, bővítése egyesével.</p> <ul style="list-style-type: none"> Számok leírása, összehasonlítása. Bontások, pótlások, kivonások tízesátléppéssel, több tényezőss összeadások egymás mellé és egymás alá írva. Azonos tagok összeadásai során szorzás megemlítése. Tízestlépés. Helyi érték jelentése! Az eddig tanult műveletek gyakorlása egyre magasabb számkörben. Műveletek végzése, eredmények értelmezése. Szöveges feladatok. 	<p>Helyi érték</p> <p>Összeg</p> <p>Maradék</p> <p>Kivonás</p> <p>Összeadás</p> <p>Körülbelül</p> <p>Becslés</p> <p>Számjegyek</p> <p>10-es helyi értéke</p> <p>Helyi érték</p> <p>Maradék</p> <p>Szorzás</p> <p>Osztás</p>
Mértékegységek, méretek, pénz	<ul style="list-style-type: none"> A pénz használatának, fontosságának és a pénz kezelésének megértése. 	<ul style="list-style-type: none"> A tanuló környezetében található tárgyakon pontos mérést végezni. A mennyiség állandóságának megértése. Megérteni, hogy a nagyság és a súly között nincs feltétlenül összefüggés (könnyű és nehéz). Az árakat nagyságrendileg differenciálni. <p>Kis segítséggel tájékozódni az időpontok között.</p>	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Hosszmértékek: méter, centiméter, kilométer. Űrmértékek: liter, deciliter. Súlymértékek: kilogramm, dekagramm. A pénz. Időmérés: naptár, óra. <p><i>Tevékenység</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Mérések mérőszalaggal, hozzáadás, levonás, meghatározott hosszúságok bejelölése, km-es távolságok autóstérképen és a valóságban (sebesség és távolság összefüggései). Térbeli tárgyak 3 adatának lemérése. 	<p>Hosszúság</p> <p>Szélesség</p> <p>Átmérő</p> <p>Kerület</p> <p>Távolság</p> <p>Sebesség</p> <p>Liter</p> <p>Deciliter</p> <p>Késhegynyi</p> <p>Evőkanálnyi</p> <p>Kiskanálnyi</p>

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
			<ul style="list-style-type: none"> • Mennyiségállandóság szemléltetése folyadékméréssel. • Súly növekedésének, csökkenésének megfigyelése hozzáadáskor, elvételkor háztartási mérlegen. • Megfigyelések a különböző anyagok fajsúlyával kapcsolatban. • 5, 10, 20 Ft-os pénzermék felismerése, értékük. • Meghatározott összeg kiszámolása többféleképpen. • Összegek leírása diktálás után. • Egyszerű szöveges feladatok felállítása, megoldása, megválaszolása. • Lapozgatás tv-újságban, dátumok, időpontok olvasása. 	<p>Különböző mennyiség meghatározások Forint, Ft. Rövidítés +, -, összeg Maradék Olcsó - drága Óra - perc De., du, este Mértékegységek és használati területük Vásárlás Árak Pénztár - blokk Fizetés Visszajáró pénz Vásár - akció</p>
Összefüggések felismerése	<ul style="list-style-type: none"> • Feladatmegoldás megtervezése logikai úton, az eredmény értékelése. 	<ul style="list-style-type: none"> • Felnőtt irányítása nélkül közös játékban részt venni a szabályok betartásával, konfliktusok elkerülésével. • Feladatot önállóan megérteni, megtervezni, kiszámolni, megválaszolni. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Figyelemfejlesztő gyakorlatok és játékok. • Gondolkodást fejlesztő gyakorlatok. • Szöveges feladatok. <p><i>Tevékenység</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Társasjátékok, vetélkedők, pontozásos versenyek villámkérdésekkel váltott témákban. • Memória-játék, puzzle. 	<p>Munka – fizetés, szerencse – nyeremény Tükrözés Bal-jobb oldal Fejtörő Vetélkedő Pontverseny Győztes Időtartam</p>

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
			<ul style="list-style-type: none"> Szöveg értelmezése, megfelelő művelet helyes megválasztása. 	Irány, távolság Szabály, sorrend Mértékegységek Mérészközök nevei Létszám Mennyiség Méret Időtartam részeredmények Ellentétes műveletek (+,-).

A fejlesztés várt eredménye:

- Megbízhatóan tájékozódik a mindennapi tevékenységek szintjén.
- Legyen képes biztosan eligazodni, üzeneteket, küldeményeket megbízhatóan átadni az iskolán belül.
- Tudjon lényeges információkat megfigyelni, összegyűjteni és összefüggően elmondani.
- Tudjon műveleteket végezni önállóan, segédeszközökkel, kis hibaszázalékkal.
- Legyen képes egyre magasabb szinten, egyre nagyobb önállósággal megoldani elemi számolási feladatokat.
- Feladatát kitartóan, igényesen végezze.
- Tudjon a környezetében levő tárgyakon pontos mérést végezni.
- Legyen képes megérteni az időegységek különböző nagyságrendjét.
- Elemi ismeretekkel rendelkezzen a pénzzel kapcsolatban (értékek összehasonlítása, nagyságrendbeli megkülönböztetése).
- Felnőtt irányítása nélkül közös játékban tudjon részt venni, a szabályok betartásával, konfliktusok elkerülésével.

8. évfolyam

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
Tájékozódás	<ul style="list-style-type: none"> Az óra és az időmérés fogalmainak spontán alkalmazása beszédben. 	<ul style="list-style-type: none"> Lényeges információkat megfigyelni, összegyűjteni és összefüggően elmondani. Felismerni lakóhelye térképét. Felismerni Magyarország térképét, nagyobb tájegységeit. Ismerni az égtájakat. Reális és irreális terveket, elképzeléseket mérlegelni a jövőre vonatkozóan. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Irányok gyakorlása. Ismerkedés a tágabb környezettel. Földrajzi atlasz – térkép. Égtájak. Életkor. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Magyarország térképének tanulmányozása. Földgömb nézegetése. Európa fogalma, Magyarország elhelyezkedése, határai. Térkép méretének összehasonlítása, arányok, lépték. A négy égtáj megnevezése, felírása, gyakorlása. Egy hetes időtartam. Saját- és környezetből ismert személyek életkora, különböző életszakaszok elnevezései. Beszélgetés emlékekről, jelenről, tervekről. 	<p>Térkép, alaprajz Alagsor, földszint, emelet, padlás, jobbra, balra, szemben, hátunk mögött, kanyar, előtér, aula, tömegközlekedés, autó, parkoló. Időegységek, időbeli távolságok, időtartamok: jövő hét, múlt hónap, tegnapelőtt, holnapután, munkaidő, éjjel- nappal, egy órája, egy óráig, egy órán keresztül, egy óra múlva, egy hete, két hónapja.</p>
Mennyiségek – műveletek	<ul style="list-style-type: none"> A számjegyek és műveleti jelek írása, olvasása. 	<ul style="list-style-type: none"> Műveleteket végezni önállóan, segédeszközökkel, kevés hibával. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Összeadás, kivonás, pótlás, bontás 20-as körben. Számkör bővítése 100-ig. Műveletek 100-as körben. 	<p>Ismétlés Gyakorlás Számok Kétjegyű szám</p>

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
		<ul style="list-style-type: none"> • Felismerni, kimondani, diktálásra leírni kétjegyű számokat, egymáshoz viszonyított értéküket megállapítani. • Összeadni kétjegyű számokat tetszőleges segítséggel (szükséges). • Írásbeli összeadást (2 tag) és írásbeli kivonást végezni (tízestlépés nélkül). • Elvégezni a négy alpműveletet, az eredményt ellenőrizni becsléssel és fejben (írásban). 	<ul style="list-style-type: none"> • A számológép. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Halmazok számlálása, bővítése egyesével. • Számok leírása, összehasonlítása. • Bontások, pótlások, kivonások tízesátlépéssel, több tényezős összeadások egymás mellé és egymás alá írva. • Azonos tagok összeadásai során szorzás megemlézése. • Műveletek kerek tízesekkel, kétjegyű számok növelése, csökkentése tízesekkel. • Tízestlépés. Helyi érték jelentése! • Az eddig tanult műveletek gyakorlása egyre magasabb számkörben. • Műveletek végzése, eredmények értelmezése. • Szöveges feladatok. 	<p>Helyi érték Összeg Maradék Kivonás Összeadás Számológép billentyűi Körülbelül Becslés Számjegyek 10-es, 100-as helyi értéke Helyi érték Maradék Szorzás Osztas</p>
Mértékegységek, méretek, pénz	<ul style="list-style-type: none"> • A pénz használatának, fontosságának és a pénz kezelésének megértése. 	<ul style="list-style-type: none"> • A tanuló környezetében található tárgyakon pontos mérést végezni. • A mennyiség állandóságának megértése. • Megérteni, hogy a nagyság és a súly között nincs feltétlenül összefüggés (könnyű és nehéz). • Az árakat nagyságrendileg differenciálni. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Hosszmértékek: méter, centiméter, kilométer. • Űrmértékek: liter, deciliter. • Súlymértékek: kilogramm, dekagramm. • A pénz. • Jövedelem, takarékoskodás, pénzügyek kezelése. • Időmérés: naptár, óra. <p><i>Tevékenység</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • 5, 10, 20 Ft-os pénzürmék felismerése, értékük. • Meghatározott összeg kiszámolása többféleképpen. • Összegek leírása diktálás után. 	<p>Hosszúság Szélesség Átmérő Kerület Távolság Sebesség Liter Deciliter Késhegynyi Evőkanálnyi Kiskanálnyi</p>

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
		<ul style="list-style-type: none"> Megtanulni a pénz gondos megőrzésének, megbecsülésének fontosságát. 	<ul style="list-style-type: none"> Egyszerű szöveges feladatok felállítása, megoldása, megválaszolása. Papírpénzek felismerése, nagyságrendjük. Fizetés, nyugdíj, járadék, segély, rendszeres és alkalmi jövedelem, pénzkezelés, banki műveletek. Időpontok megállapítása, leírása, kiolvasása. Lapozgatás tv-újságban, dátumok, időpontok olvasása. 	<p>Különböző mennyiség meghatározások Forint, Ft. Rövidítés Összeg -Maradék Olcsó - drága Óra - perc De, du, este Mértékegységek és használati területük Vásárlás - Árak Pénztár - blokk Fizetés Visszajáró pénz Vásár - akció</p>
Összefüggések felismerése	<ul style="list-style-type: none"> Feladatmegoldás megtervezése logikai úton, az eredmény értékelése. 	<ul style="list-style-type: none"> Felnőtt irányítása nélkül közös játékban részt venni a szabályok betartásával, konfliktusok elkerülésével. Felfedezni és megfogalmazni a logikai hibákat. Feladatot önállóan megérteni, megtervezni, kiszámolni, megválaszolni. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Figyelemfejlesztő gyakorlatok és játékok. Gondolkodást fejlesztő gyakorlatok. Szöveges feladatok. <p><i>Tevékenység</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Memória-játék, puzzle. Gondoltam egy számot... Történetben hibák felfedezése (irreális időpont, mértékegység, életkor stb.). Logikai hiba felfedezése történetben, rajzban. Szöveg értelmezése, megfelelő művelet helyes megválasztása. 	<p>Munka – fizetés, szerencse – nyeremény Tükrözés Bal-jobb oldal Fejtörő Vetélkedő Pontverseny Győztes Időtartam Irány, távolság Szabály, sorrend</p>

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
			<ul style="list-style-type: none"> Több lépcsős feladatok megoldási terve, a lépések végrehajtása, részeredmények értelmezése. Ábra kiszámolása, másolása négyzethálón. 	Mértékegységek Mérészközök nevei Létszám Mennyiség Méret Időtartam Részeredmények Ellentétes műveletek (+,-).

A fejlesztés várt eredménye:

- A tanuló rendelkezzen alapvető ismeretekkel az égtájakról.
- Ismerje fel saját települése és Magyarország térképét.
- Megbízhatóan tájékozódjon a mindennapi tevékenységek szintjén.
- Tudjon biztosan eligazodni, üzeneteket, küldeményeket megbízhatóan átadni az iskolán belül.
- Tudjon lényeges információkat megfigyelni, összegyűjteni és összefüggően elmondani.
- Legyen képes reális terveket, elképzeléseket alakítani a jövőre vonatkozóan.
- Tudjon műveleteket végezni önállóan, segédeszközökkel, kis hibaszázalékkal, ismerje a számológép funkcióját, használatának alapjait.
- Legyen képes egyre magasabb szinten, egyre nagyobb önállósággal megoldani elemi számolási feladatokat.
- Legyen képes a feladat önálló megértésére, megtervezésére, kiszámolására, megválaszolására.
- Alapvető jártassággal rendelkezzen a tanult mértékegységek terén.
- Tudja a gyakorlatban spontán alkalmazni az idő- és térbeli tájékozódási készségét.
- Elemi ismeretekkel rendelkezik a pénzzel kapcsolatban (értékek összehasonlítása, nagyságrendbeli megkülönböztetése).
- Legyen képes megtanulni a pénz gondos megőrzését, megbecsülését, a gyakorlatban használni (segítséggel) a pénzt mint fizetőeszközt.
- Tudja az árakat nagyságrendileg differenciálni (200 Ft alatti, 1000 Ft feletti (négyjegyű összegek).
- Legyen képes keresni, felismerni, megfogalmazni az összefüggéseket a logikai gondolkodás elvárható szintjén, felfedezni és megfogalmazni a logikai hibákat.

TÖRTÉNELEM ÉS ÁLLAMPOLGÁRI ISMERETEK

ÁLLAMPOLGÁRI ISMERETEK
5-8. ÉVFOLYAM

Állampolgári ismeretek

A tantárgy célja bővíteni a tanulók azon ismereteit, amelyek a társadalmi környezet jobb megismerését segítik elő. Feladata, hogy a középsúlyosan értelmi fogyatékos tanuló szerezzon gyakorlati ismereteket a szűkebb és tágabb környezetben, valamint sajátítsa el a társadalmi elvárásoknak megfelelő szociális készségeket. Fokozódó önállósággal tudja alkalmazni a beszédfejlesztés tantárgy témakörein belül tanult ismereteket, fejleszti a kifejezőkészséget és bővíti a szókinccset.

A pedagógusok teremtsenek lehetőséget arra, hogy a tanuló elemi szinten megismerje saját és más állampolgárok jogait és kötelességeit, bővíthesse látókörét, hogy tágabb környezetét pontosabban megismerje, és segítséggel tudja használni a szolgáltató- és közintézményeket.

Gyakorlási lehetőséget kell adni arra, hogy a tanuló megfelelően alkalmazza a tanult viselkedési és magatartási normákat, érintkezési formákat a mindennapi élethelyzetekben, tudja a konfliktushelyzeteket egyes szituációkban felismerni, és begyakorolt konfliktuskezelési minták segítségével igyekezzon azokat megoldani.

5-8. évfolyam

Óraszámok

	Évfolyamok			
	5.	6.	7.	8.
Heti óraszám	1	1	1	1
Éves óraszám	36	36	36	36

Tematikai egységek és a hozzá tartozó óraszám évfolyamonként

Tematikai egység	Évfolyam-óraszám			
	5.	6.	7.	8.
Család, a családi szocializáció	15	14		
Településünk, lakóhelyünk megismerése	21	22	6	6
Mindennapi ügyintézés			6	6
Felkészülés a felnőttkori szerepekre, feladatokra			24	24
Összes óra	36	36	36	36

Célok:

- Nyújtson olyan ismereteket, melyek elősegítik a tanuló látókörének kibővítését, tágabb környezetének jobb megismerését.
- Segíteni a tanulót saját és társai teljesebb megismeréséhez a felnőtt életre való felkészülés érdekében,

- Fokozódó önállósággal bővítse és alkalmazza a beszédfejlesztés tantárgy témakörein belül megtanult ismereteit.

Feladatok:

- Tegye lehetővé, hogy a megszerzett ismereteket az élet különböző színterein a gyakorlatban alkalmazhassa.
- Az ismeretek csoportosításán, általánosításán keresztül nyújtson alkalmat a tanuló számára fogalmi gondolkodása fejlődésére..
- Egyes szituációkban ismerje fel a konfliktushelyzetet, alkalmazza a tanult megoldási mintákat.
- Segítséggel tudja használni a szolgáltató és közintézményeket.
- A tanult viselkedési és magatartási normákat, érintkezési formákat a mindennapi élethelyzetekben megfelelően alkalmazza.

Fejlesztési területek a kompetenciák fejlesztése

- A tantárgy fontos szerepet tölt be az erkölcsi nevelésben a szűkebb társadalmi közösségből vett pozitív példák megismertetése által, az igazságos és segítőkész magatartás kialakításával, a társas kapcsolatokban a szociális konvenciók helyes alkalmazására neveléssel, a megfelelő önkontroll kialakulásának segítségével és a viselkedési szabályok gyakorlatban történő alkalmazásával.
- A nemzeti azonosságtudat, hazafias nevelés céljainak eléréséhez kapcsolódik a nemzeti ünnepek és a nemzeti, nemzetiségi hovatartozás megismertetésének megerősítésével, az érdeklődés és kötődés kialakításával a társadalmi közösségekhez. A tantárgy keretében a tanuló megismeri a nemzeti jelképeket, hagyományokat, aktívan részt vesz nemzeti ünnepeken, megemlékezéseken. Kialakul benne a magyar nemzethez való tartozás érzése.
- Az állampolgárságra, demokráciára nevelést erősíti a személyi adatok, okmányok fontosságának felismerése, adekvát használatuk elsajátítása, az állampolgári jogok és köteleességek legfontosabb intézményeinek megismerése, érdeklődés kialakítása a közügyek iránt, a szabálykövető magatartás fejlesztése, jogkövetés megalapozása.
- A tantárgy az önismeret és társas kapcsolati kultúra fejlődését segíti a saját reális képességek minél teljesebb megismerésével, a lehetőségek és akadályok felmérési képességével, az együttműködő magatartás kialakításával közösségi tevékenységben.
- Fejleszti a segítségkérés és -nyújtás szükségességének felismerését különböző szituációkban, az önérvényesítés eszközeinek felismerését, a társak jogainak, igényeinek tiszteletben tartását.
- A családi életre nevelést támogatja a családban betöltött szerepek és a családi munkamegosztás, rokoni, baráti, közösségi kapcsolatok megismerése, a családi életben történő aktív részvétel támogatása.
- A felelősségvállalást másokért, az önkéntességet a szűkebb és tágabb környezet érdekében történő tevékenységek iránti érdeklődés felkeltése, a vállalt feladatok elvégzésére nevelés segíti.

- A tantárgy segíti a pályaorientáció támogatását a különböző szakmák tevékenységeinek, eszközeinek, fontosságának megismertetésével, az egyéni képességek és érdeklődés tükrében a szakmatanulás és más „felnőtt” tevékenységek iránti érdeklődés felkeltésével.
- Az anyanyelvi kommunikáció kompetenciaterület fejlesztését az aktív szókincs gazdagítása, a verbális társadalmi érintkezési formák gyakorlása, az információk befogadásának, értelmezésének segítése, az információszerzés és -adás megfelelő formáinak elsajátítása segíti.
- A szociális és állampolgári kompetenciaterület a segítségnyújtást igénylő élethelyzetek felismertetésével és a hatékony segítségadás módjainak gyakorlásával fejlődik.
- A tantárgy a kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia fejlesztésében a feladatok önként vállalására és véghezvitelére ösztönzéssel és a tudatos döntéshozatalhoz szükséges képességek fejlesztésével kapcsolódik.
- A hatékony, önálló tanulást az ismeretek elsajátítására irányuló belső igény kialakítása és az önálló információszerzés gyakorlása támogatja.

5. évfolyam

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
Család, a családi szocializáció	<ul style="list-style-type: none"> A család szerepének, saját tulajdonságainak megismerése. 	<ul style="list-style-type: none"> Személyes adatokat ismerni. Ismerni az iskola címét, a tanárok nevét. Az alapvető viselkedési szabályokat ismerni, figyelmeztetésre használni azokat. 	<p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Személyes adatok. A család tagjai Önismeret. Énkép. Tulajdonságok. Viselkedés, különböző élethelyzetekben, iskolában tanórán, kötetlen foglalkozásokon. <p><i>Fejlesztési tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Születési anyakönyvi kivonat, diákigazolvány, iskolai napló adatainak nézegetése, összevetése. Milyen vagyok én? Önjellemzés (külső és belső tulajdonságok). Képek, könyvek, filmek (filmrészletek) megtekintése. Saját élményekről beszámoló, rajz készítése. Szituációs játék, eltérő szerepekben. Szituációk, reakciók, az indulatok levezetése. Beszélgetés, csoportosítás. Szituációs játék. Tulajdonságok megnevezése, csoportosítása. 	<p>Vezetéknév Keresztnév Születési anyakönyvi kivonat Személyi igazolvány Személyes adatok</p>
Településünk, lakóhelyünk megismerése	<ul style="list-style-type: none"> Lakóhelyünk megismerése, a biztonságos közlekedés alapozása. 	<ul style="list-style-type: none"> A tanuló lakóhelyének megnevezése. Az iskola és otthon útvonalának ismerete. Ismerni az irányokat. Ismerni és alkalmazni a térkép jelzéseit. A falu és város közötti különbség ismerete. Térképen 	<p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> A szűkebb lakóhely jellemzői. Tágabb lakóhely: városunk – településünk – országunk. Tájékozódás a térképen. Felszíni formák – színük a térképen. Vizek, föld alatti forrás, termálvíz. A közlekedési szabályok átisméltése, kiegészítése. 	<p>Közlekedés Zebra Gyalogos Átkelőhely Veszély Baleset Írányok Közlekedési eszközök</p>

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
		<p>megtalálni saját lakóhelyét.</p> <ul style="list-style-type: none"> • A térkép színeit, a térkép fontos jelzéseit (város, határ, úthálózat) leolvasni. • Jelentősebb folyóink nevét, tájegységét, települését ismerni. • Tájékozódni a földgömbön, megkeresni és megmutatni Magyarországot és néhány szomszédos országot. • Ismerni a közlekedés elemi szabályait. • A kerékpárosokra vonatkozó szabályokat ismerni és gyakorolni közlekedési parkban, gyér forgalmú területen. 	<ul style="list-style-type: none"> • A kerékpárosokra vonatkozó szabályok. <p><i>Tevékenység</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Beszélgetés, képek nézegetése. Összehasonlítás, képválogatás. • Saját település kisebb területeinek elnevezései (városrész régi neve). Budapest – főváros. Falu – város – főváros jellemzői. • Kép, térkép, könyvek, albumok nézegetése. • Földgömb, térkép, képek használata. • Hegy, völgy, domb, síkság kialakítása terepasztalon. • Kirándulás, a felszíni formák megismerése a valóságban. • A vizek jelölése a térképen. Föld feletti vizek: patak, folyó, tó. • Közlekedési szabályok, táblák, jelzések válogatása, csoportosítása (tiltó- és tájékoztató táblák). Megfigyelés, beszélgetés, rajzolás, színezés. • Tanulmányi séta. Szerepjáték, társasjáték használata. 	<p>Jármű Jegy Kerékpár Felszereltség</p>

A fejlesztés várt eredménye:

- A tanuló képes legfontosabb személyi adatait, lakóhelye, iskolája címét közölni.
- Képes megfelelően alkalmazni a tanult viselkedési és magatartási normákat, érintkezési formákat a mindennapi élethelyzetekben.
- Képes a gyalogos közlekedés főbb szabályai szerint közlekedni, segítséggel a tömegközlekedési járműveket használni.
- Ismeri az útvonalat és a járműveket, amelyekkel az iskolába jár.

6. évfolyam

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
Család, a családi szocializáció	<ul style="list-style-type: none"> A család szerepének, saját tulajdonságainak megismerése. 	<ul style="list-style-type: none"> Ismerni az iskola címét, a tanárok nevét. Az alapvető viselkedési szabályokat ismerni, figyelmeztetésre használni azokat. Külső és belső tulajdonságokat differenciálni, segítséggel megnevezni és felismerni. A helyes viselkedés formáinak, fordulatainak ismerete, saját érzelmeinek kezelése. 	<p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Családi munkamegosztás. Feladatom a családban. Szülők foglalkozása, munkahelye. Önismeret. Énkép. Tulajdonságok. Viselkedés, különböző élethelyzetekben, iskolában tanórán, kötetlen foglalkozásokon. Segítés másokon. <p><i>Fejlesztési tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> A szülők foglalkozására vonatkozó eszközök, képek megtekintése, ha van rá lehetőség, tanulmányi séta keretében néhány munkahely felkeresése. Milyen vagyok én? Önjellemzés (külső és belső tulajdonságok). Viselkedés családi események (esküvő, születés, gyász, temetés) során. Képek, könyvek, filmek (filmrészletek) megtekintése. Saját élményekről beszámoló, rajz készítése. Szituációs játék, eltérő szerepekben. Szituációk, reakciók, az indulatok levezetése. Beszélgetés, csoportosítás. Szituációs játék. Tulajdonságok megnevezése, csoportosítása, megnevezése, csoportosítása. 	<p>Vezetéknév Keresztnév Lánykori név Foglalkozás Munkahely Születési anyakönyvi kivonat Személyi igazolvány Személyes adatok</p>
Településünk, lakóhelyünk megismerése	<ul style="list-style-type: none"> Lakóhelyünk megismerése, a biztonságos közlekedés alapozása. 	<ul style="list-style-type: none"> A tanuló lakóhelyének megnevezése. Az iskola és otthon útvonalának ismerete. 	<p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> A szűkebb lakóhely jellemzői. Tágabb lakóhely: városunk – településünk – országunk. 	<p>Közlekedés Zebra Gyalogos Átkelőhely</p>

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
		<ul style="list-style-type: none"> • Ismerni az irányokat. • Ismerni és alkalmazni a térkép jelzéseit. • A falu és város közötti különbség ismerete. Térképen megtalálni saját lakóhelyét. • A térkép színeit, a térkép fontos jelzéseit (város, határ, úthálózat) leolvasni. • Jelentősebb folyóink nevét, tájegységét, települését ismerni. • Tájékozódni a földgömbön, megkeresni és megmutatni Magyarországot és néhány szomszédos országot. • Ismerni a közlekedés elemi szabályait. • A kerékpárosokra vonatkozó szabályokat ismerni és gyakorolni közlekedési parkban, gyér forgalmú területen. 	<ul style="list-style-type: none"> • Tájékozódás a térképen. • Felszíni formák – színük a térképen. • Vizek, föld alatti forrás, termálvíz. • A közlekedési szabályok átisméltése, kiegészítése. • A kerékpárosokra vonatkozó szabályok. <p><i>Tevékenység</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Beszélgetés, képek nézegetése. Összehasonlítás, képválogatás. • Saját település kisebb területeinek elnevezései (városrész régi neve). Budapest – főváros. Falu – város – főváros jellemzői. • Kép, térkép, könyvek, albumok nézegetése. • Földgömb, térkép, képek használata. • Hegy, völgy, domb, síkság kialakítása terepasztalon. • Kirándulás, a felszíni formák megismerése a valóságban. • A vizek jelölése a térképen. Föld feletti vizek: patak, folyó, tó. • Más országok megnevezése, fővárosok, képek gyűjtése. • Közlekedési szabályok, táblák, jelzések válogatása, csoportosítása (tiltó- és tájékoztató táblák). Megfigyelés, beszélgetés, rajzolás, színezés. • Tanulmányi séta. Szerepjáték, társasjáték használata. 	<p>Veszély Baleset Irányok Közlekedési eszközök Jármű Jegy Kerékpár Felszereltség</p>

A fejlesztés várt eredménye:

- A tanuló képes legfontosabb személyi adatait, lakóhelye, iskolája címét közölni.
- Képes megfelelően alkalmazni a tanult viselkedési és magatartási normákat, érintkezési formákat a mindennapi élethelyzetekben.
- Képes a gyalogos közlekedés főbb szabályai szerint közlekedni, segítséggel a tömegközlekedési járműveket használni.
- Ismeri az útvonalat és a járműveket, amelyekkel az iskolába jár.

7. évfolyam

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
Településünk, lakóhelyünk megismerése	<ul style="list-style-type: none"> A domborzati térképen a tájékozódás erősítése. Váratlan helyzetek kezelési módjának megismerése a közlekedés során. 	<ul style="list-style-type: none"> A saját lakóhely megnevezése. Az iskola és otthon útvonalának ismerete. Ismerni az irányokat. Ismerni és alkalmazni a térkép jelzéseit. A falu és város közötti különbség ismerete. Térképen megtalálni lakóhelyét. A térkép színeit, a térkép fontos jelzéseit (város, határ, úthálózat) leolvasni. Jelentősebb folyóink, tájegységeink, településeink nevét ismerni. Tájékozódni a földgömbön, megkeresni és megmutatni Európát, Magyarországot és néhány ismert országot. Ismerni a közlekedés elemi szabályait. A kerékpárosokra vonatkozó szabályokat ismerni és gyakorolni közlekedési parkban, gyér forgalmú területen. 	<p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> A szűkebb lakóhely jellemzői. Tágabb lakóhely: városunk – településünk – országunk. Tájékozódás a térképen. Magyarország jellemzői. Felszíni formák – színük a térképen. Vizek, föld alatti forrás, termálvíz. Szomszédos országok. Helyünk Európában és a világban. Földrajz és gazdaság összefüggése. Gazdasági tevékenységek jelzése a térképen. A közlekedési szabályok átisméltése, kiegészítése. A kerékpárosokra vonatkozó szabályok. Közlekedési eszközök– (szárazföldi, vízi, légi). A tömegközlekedés feltételei (jegyváltás, kísérő dokumentum). <p><i>Fejlesztési tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Beszélgetés, képek nézegetése. Összehasonlítás, képválogatás. Saját település, Budapest – főváros. Falu – város – főváros jellemzői. Kép, térkép, könyvek, albumok nézegetése. Földgömb, térkép, képek használata. Hegy, völgy, domb, síkság kialakítása terepasztalon. 	<p>Térképpel, felszíni formákkal kapcsolatos fogalmak. Közlekedési szabályokkal, jelzésekkel kapcsolatos fogalmak. Segítség, tájékoztatás kérése.</p>

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
		<ul style="list-style-type: none"> • A tanuló ismereteinek rendezése a járművekkel kapcsolatosan. • Önálló közlekedés egyre távolabbi ponttól, főbb közlekedési csomópontokat ismerni. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kirándulás, a felszíni formák megismerése a valóságban. • A vizek jelölése a térképen. Föld feletti vizek: patak, folyó, tó. Édesvizek – ivóvíz. Sós vizek – tenger, óceán. • Más országok megnevezése, fővárosok, képek gyűjtése. • Földrészek: Európa, Ázsia, Afrika, Amerika, Ausztrália. • Síkság – mezőgazdaság, hegyvidék – bányászat, tenger – halászat. • Térképjelek keresése, tartalom megbeszélése. • Közlekedési szabályok, táblák, jelzések válogatása, csoportosítása (tiltó- és tájékoztató táblák). Megfigyelés, beszélgetés, rajzolás, színezés. • Veszélyforrás, balesetek. • Tanulmányi séta. Szerepjáték, társasjáték használata. • Csoportosítás, válogatás. • A szabályok biztos ismerete és gyakorlása. • Alternatív közlekedési lehetőségek. • Mi a teendő, ha leáll a közlekedés valamilyen okból. 	
Mindennapi ügyintézés	<ul style="list-style-type: none"> • A személyes dokumentumok ismerete, és körültekintő, kímélő használatuk fontosságának felismertetése. 	<ul style="list-style-type: none"> • A tanuló saját személyes adatainak megbízható ismerete. • Külső és belső tulajdonságokat differenciálni, megnevezni és felismerni. 	<p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Személyes adatok, azonosítás. • Önismeret. Énkép. Tulajdonságok. Érzelmek. • Viselkedés, különböző élethelyzetekben. • Közlekedés, vásárlás közbeni kommunikáció és viselkedés. • Empátia. Segítés másokon. 	<p>Önismeret Önértékelés Én Énkép Tulajdonság Jellemzés Viselkedés</p>

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
		<ul style="list-style-type: none"> • Az alapvető viselkedési szabályokat ismerni, figyelmeztetésre használni is azokat. • A helyes viselkedés formáinak, fordulatainak ismerete, érzelmeinek kezelése. 	<p><i>Fejlesztési tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Születési anyakönyvi kivonat, diákigazolvány, személyi igazolvány nézegetése, az azonosítás módja, igazolása (pl. ujjlenyomat). • Milyen vagyok én? Önjellemzés (külső és belső tulajdonságok). • Viselkedés különböző élethelyzetekben, családi események (esküvő, születés, gyász, temetés) során. • Képek, könyvek, filmek (filmrészletek) megtekintése. • Videófelvétel készítése helyzetgyakorlatokról, a felvételek megtekintése és megbeszélése (tanulmányi séta, vásárlás közösen). • Saját élményekről beszámoló, rajz készítése. • Szituációs játék, eltérő szerepekben. • Szituációk, reakciók, az indulatok levezetése. • Helyes viselkedés – Érzelmi kapcsolatok férfi és nő között. • Beszélgetés, csoportosítás. Szituációs játék. • Tulajdonságok megnevezése, csoportosítása, vélemények, észrevételek. 	<p>Bírálat Dicséret Önellenzés Önfegyelem Önbizalom Empátia Tolerancia Szeretet Szerelm Esküvő Házasság Születés Gyász Temetés</p>
<p>Felkészülés a felnőttkori szerepekre, feladatokra</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Az állampolgárok és a tanuló saját jogainak és kötelességeinek elemi szintű megismerése. 	<ul style="list-style-type: none"> • A családi viszonyok ismerete. • Különbégtétel jó és rossz, helyes és helytelen között. • A helytelen cselekedetek elítélése. • Tudatosítani, hogy a szabályokat be kell tartani. • A tanuló ismeri és betartja az 	<p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Tagjai vagyunk a társadalomnak. • Viselkedés rokonokkal (család – tagjai). • Viselkedés idegenekkel. • Társadalomra káros tevékenységek. • Törvény, szabályok betartásának fontossága. • Ok – okozat. • Alkotmány (mindenkire vonatkozik). Állampolgárok 	<p>Szülők Rokonok Szeretet Családfenntartó Munkahely Fizetés Segítség Munkamegosztás munkafegyelem</p>

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
		<p>igazolvány használatának szabályait.</p> <ul style="list-style-type: none"> – A munkafegyelem fogalmának megértése. – Különbségtétel fontos és nem fontos között. Fontossági sorrend felállítása. <p>Általános balesetvédelmi szabályok megismerése.</p>	<p>vagyunk.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tagjai vagyunk a társadalomnak. • Munka, munkahely. • Pályaválasztás – szakiskola. • Az önálló közlekedés gyakorlása. • Kulturált, helyzetnek megfelelő megjelenés, ápoltság. • A pénz szükségessége, beosztása. <p><i>Fejlesztési tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Beszélgetés, képek válogatása. • Saját kép nézegetése kiskori, mostani, az idő múlása. • Szerepjáték, konfliktushelyzetek a családban. • Pozitív és negatív tulajdonságok és tartalmuk. • Rövid történetek megbeszélése, szituációs játékok. • Viselkedés idegenekkel: udvariasság, türelem, alkalmazkodás, önzetlenség. • A közösség számára „törvénykönyv” összeállítása (pl. szabályok, kötelességek az osztály tanulói számára stb.) • Hazugság, lopás, szembesülés a következményekkel. • Ok – okozati összefüggések felismerése a törvények esetében. • Törvények: írott szabályok. • Személyi igazolvány nézegetése. Mire jogosít a személyi igazolvány? • Beszélgetés, szituációs játék, képek nézegetése, csoportosítása. 	<p>Törvény Szabály Törvénykönyv Alkotmány Bűn Büntetés Hazugság Lopás, következmény Igazság- szolgáltatás Büntetés Vita Veszekedés Kibékülés Bocsánat Társadalom Személyi igazolvány Allampolgár Sajátkezű aláírás A pénz értéke Váltópénz</p>

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
			<ul style="list-style-type: none"> • Tájékozódás a szakmák köréről. Az iskoláskor utáni tervek. • Film megtekintése, megbeszélése, helyes, nem helyes felismerése. • Viselkedés, elvárások a munkahelyeken. • A balesetek elkerülése. • A pénz értékének tudatosítása, takarékoság, pénzkezelés. 	

A fejlesztés várt eredménye:

- A tanuló képes segítséggel használni a szolgáltató- és közintézményeket, fejleszteni feladattudatát, felelősségérzetét.
- Képes az igazolványokat megfelelően, kíméletesen és biztonságosan használni.
- Képes a térkép színeit leolvasni, ismeri a térkép fontos jelzéseit (város, határ, úthálózat), elemi ismeretei vannak saját településéről, Magyarország földrajzáról, ismeri a falu, város közötti különbséget.
- Ismeri a legfontosabb ünnepeket, azok jelentőségét, a nemzeti ünnep fogalmát, a magyar zászlót és címert.
- Képes a Himnuszt és a Szózatot segítséggel elénekelni.
- Képes felismerni a konfliktushelyzetet, a begyakorolt konfliktuskezelési minták segítik a megoldásban, érzelmeit tudja kezelni.
- Képes a megismert tulajdonságok figyelembe vételével saját kapcsolatrendszerét kialakítani.

8. évfolyam

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
Településünk, lakóhelyünk megismerése	<ul style="list-style-type: none"> A domborzati térképen a tájékozódás erősítése. Váratlan helyzetek kezelési módjának megismerése a közlekedés során. 	<ul style="list-style-type: none"> A saját lakóhely megnevezése. Az iskola és otthon útvonalának ismerete. Ismerni az irányokat. Ismerni és alkalmazni a térkép jelzéseit. A falu és város közötti különbség ismerete. Térképen megtalálni lakóhelyét. A térkép színeit, a térkép fontos jelzéseit (város, határ, úthálózat) leolvasni. Jelentősebb folyóink, tájegységeink, településeink nevét ismerni. Tájékozódni a földgömbön, megkeresni és megmutatni Európát, Magyarországot és néhány ismert országot. Ismerni a közlekedés elemi szabályait. A kerékpárosokra vonatkozó szabályokat ismerni és gyakorolni közlekedési parkban, gyér forgalmú területen. 	<p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> A szűkebb lakóhely jellemzői. Tágabb lakóhely: városunk – településünk – országunk. Tájékozódás a térképen. Magyarország jellemzői. Felszíni formák – színük a térképen. Vizek, föld alatti forrás, termálvíz. Szomszédos országok. Helyünk Európában és a világban. Földrajz és gazdaság összefüggése. Gazdasági tevékenységek jelzése a térképen. A közlekedési szabályok átisméltése, kiegészítése. A kerékpárosokra vonatkozó szabályok. Közlekedési eszközök– (szárazföldi, vízi, légi). A tömegközlekedés feltételei (jegyváltás, kísérő dokumentum). <p><i>Fejlesztési tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Beszélgetés, képek nézegetése. Összehasonlítás, képválogatás. Saját település, Budapest – főváros. Falu – város – főváros jellemzői. Kép, térkép, könyvek, albumok nézegetése. Földgömb, térkép, képek használata. Hegy, völgy, domb, síkság kialakítása terepasztalon. 	<p>Térképpel, felszíni formákkal kapcsolatos fogalmak. Közlekedési szabályokkal, jelzésekkel kapcsolatos fogalmak. Segítség, tájékoztatás kérése.</p>

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
		<ul style="list-style-type: none"> – A tanuló ismereteinek rendezése a járművekkel kapcsolatosan. – Önálló közlekedés egyre távolabbi ponttól, főbb közlekedési csomópontokat ismerni. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kirándulás, a felszíni formák megismerése a valóságban. • A vizek jelölése a térképen. Föld feletti vizek: patak, folyó, tó. Édesvizek – ivóvíz. Sós vizek – tenger, óceán. • Más országok megnevezése, fővárosok, képek gyűjtése. • Földrészek: Európa, Ázsia, Afrika, Amerika, Ausztrália. • Síkság – mezőgazdaság, hegyvidék – bányászat, tenger – halászat. • Térképjelek keresése, tartalom megbeszélése. • Közlekedési szabályok, táblák, jelzések válogatása, csoportosítása (tiltó- és tájékoztató táblák). Megfigyelés, beszélgetés, rajzolás, színezés. • Veszélyforrás, balesetek. • Tanulmányi séta. Szerepjáték, társasjáték használata. • Csoportosítás, válogatás. • A szabályok biztos ismerete és gyakorlása. • Alternatív közlekedési lehetőségek. • Mi a teendő, ha leáll a közlekedés valamilyen okból. 	
Mindennapi ügyintézés	<ul style="list-style-type: none"> • A személyes dokumentumok ismerete, és körültekintő, kímélő használatuk fontosságának felismertetése. 	<ul style="list-style-type: none"> • A tanuló saját személyes adatainak megbízható ismerete. • Külső és belső tulajdonságokat differenciálni, megnevezni és felismerni. 	<p>Fejlesztési ismeretek</p> <ul style="list-style-type: none"> • Személyes adatok, azonosítás. • Önismeret. Énkép. Tulajdonságok. Érzelmek. • Viselkedés, különböző élethelyzetekben. • Közlekedés, vásárlás közbeni kommunikáció és viselkedés. • Empátia. Segítés másokon. 	<p>Önismeret Önértékelés Én Énkép Tulajdonság Jellemzés Tulajdonság</p>

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
		<ul style="list-style-type: none"> • Az alapvető viselkedési szabályokat ismerni, figyelmeztetésre használni is azokat. • A helyes viselkedés formáinak, fordulatainak ismerete, érzelmeinek kezelése. 	<p><i>Fejlesztési tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Születési anyakönyvi kivonat, diákigazolvány, személyi igazolvány nézegetése, az azonosítás módja, igazolása (pl. ujjlenyomat). • Milyen vagyok én? Önjellemzés (külső és belső tulajdonságok). • Viselkedés különböző élethelyzetekben, családi események (esküvő, születés, gyász, temetés) során. • Képek, könyvek, filmek (filmrészletek) megtekintése. • Videófelvétel készítése helyzetgyakorlatokról, a felvételek megtekintése és megbeszélése (tanulmányi séta, vásárlás közösen). • Saját élményekről beszámoló, rajz készítése. • Szituációs játék, eltérő szerepekben. • Szituációk, reakciók, az indulatok levezetése. • Helyes viselkedés – Érzelmi kapcsolatok férfi és nő között. • Beszélgetés, csoportosítás. Szituációs játék. • Tulajdonságok megnevezése, csoportosítása, vélemények, észrevételek. 	<p>Viselkedés, bírálat Dicséret Önellenzés Önfegyelem Önbizalom Empátia Tolerancia Szeretet Szerelm Esküvő Házasság Születés Gyász Temetés</p>
<p>Felkészülés a felnőttkori szerepekre, feladatokra</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Az állampolgárok és a tanuló saját jogainak és kötelességeinek elemi szintű megismerése. 	<ul style="list-style-type: none"> • A családi viszonyok ismerete. • Különbségtétel jó és rossz, helyes és helytelen között. • A helytelen cselekedetek elítélése. • Tudatosítani, hogy a szabályokat be kell tartani. • A tanuló ismeri és betartja az 	<p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Tagjai vagyunk a társadalomnak. • Viselkedés rokonokkal (család – tagjai). • Viselkedés idegenekkel. • Társadalomra káros tevékenységek. • Törvény, szabályok betartásának fontossága. • Ok – okozat. • Alkotmány (mindenkire vonatkozik). Állampolgárok 	<p>Szülők Rokonok Szeretet Családfenntartó Munkahely Fizetés Segítség Munkamegosztás munkafegyelem</p>

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
		<p>igazolvány használatának szabályait.</p> <ul style="list-style-type: none"> • A munkafegyelem fogalmának megértése. • Különbségtétel fontos és nem fontos között. Fontossági sorrend felállítása. • Általános balesetvédelmi szabályok megismerése. 	<p>vagyunk.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tagjai vagyunk a társadalomnak. • Munka, munkahely. • Pályaválasztás – szakiskola. • Az önálló közlekedés gyakorlása. • Kulturált, helyzetnek megfelelő megjelenés, ápoltság. • A pénz szükségessége, beosztása. <p><i>Fejlesztési tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Beszélgetés, képek válogatása. • Saját kép nézegetése kiskori, mostani, az idő múlása. • Szerepjáték, konfliktushelyzetek a családban. • Pozitív és negatív tulajdonságok és tartalmuk. • Rövid történetek megbeszélése, szituációs játékok. • Viselkedés idegenekkel: udvariasság, türelem, alkalmazkodás, önzetlenség. • A közösség számára „törvénykönyv” összeállítása (pl. szabályok, köteleességek az osztály tanulói számára stb.) • Hazugság, lopás, szembesülés a következményekkel. • Ok – okozati összefüggések felismerése a törvények esetében. • Törvények: írott szabályok. • Személyi igazolvány nézegetése. Mire jogosít a személyi igazolvány? • Beszélgetés, szituációs játék, képek nézegetése, csoportosítása. 	<p>Törvény Szabály Törvénykönyv Alkotmány Bűn Büntetés Hazugság Lopás, következmény Igazság- szolgáltatás Büntetés Vita Veszekedés Kibékülés Bocsánat Társadalom Személyi igazolvány Allampolgár Sajátkezű aláírás A pénz értéke Váltópénz</p>

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladat	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
			<ul style="list-style-type: none"> • Tájékozódás a szakmák köréről. Az iskoláskor utáni tervek. • Film megtekintése, megbeszélése, helyes, nem helyes felismerése. • Viselkedés, elvárások a munkahelyeken. • A balesetek elkerülése. • A pénz értékének tudatosítása, takarékoság, pénzkezelés. 	

A fejlesztés várt eredménye:

- A tanuló képes segítséggel használni a szolgáltató- és közintézményeket, fejleszteni feladattudatát, felelősségérzetét.
- Képes az igazolványokat megfelelően, kíméletesen és biztonságosan használni.
- Képes a térkép színeit leolvasni, ismeri a térkép fontos jelzéseit (város, határ, úthálózat), elemi ismeretei vannak saját településéről, Magyarország földrajzáról, ismeri a falu, város közötti különbséget.
- Ismeri a legfontosabb ünnepeket, azok jelentőségét, a nemzeti ünnep fogalmát, a magyar zászlót és címert.
- Képes a Himnuszt és a Szózatot segítséggel elénekelni.
- Képes felismerni a konfliktushelyzetet, a begyakorolt konfliktuskezelési minták segítik a megoldásban, érzelmeit tudja kezelni.
- Képes a megismert tulajdonságok figyelembe vételével saját kapcsolatrendszerét kialakítani.

HON- ÉS NÉPISMERET

7. évfolyam

Hon- és népismeret

A tantárgy oktatása során fontos szerepet kap a szűkebb és tágabb szülőföld értékeinek, hagyományainak tanári támogatással történő felfedezése, a megismert néphagyományok feldolgozása, megjelenítése. Az idősebb korosztály ismereteinek befogadása erősíti a nemzedékek közötti párbeszédet, formálja a nemzethez, a családhoz, valamint a szűkebb és tágabb közösséghez tartozás tudatát.

A műveltségi terület tanítási-tanulási folyamatában figyelembe kell venni a sajátos nevelési igény gyógypedagógiai-pszichológiai jellemzőit, különös tekintettel a sajátélményű tevékenységek fókuszba helyezésére. A tanítás során – pedagógiai és néprajzi szempontok szerint kiválasztott hon- és népismereti, néprajzi forrásanyagok felhasználásával – minél több lehetőséget kell teremteni a néphagyományok élményszerű megismerésére.

A műveltségterület tanítási-tanulási folyamatában az egyéni képességek figyelembe vételével központi szerepet kap a differenciálás, a gyakorlatban alkalmazva a korszerű óravezetési technikák adaptált változatait; pozitív módon erősítve a tanulók ismeretszerzésre irányuló törekvéseit.

A fejlesztési feladatok közül fókuszba kerül a cselekvés szintjén a megkülönböztetés-azonosítás-összehasonlítás képességének a fejlesztése.

7. évfolyam

Óraszámok

	Évfolyamok
	7.
Heti óraszám	1
Éves óraszám	36

Tematikai egységek és a hozzá tartozó óraszám évfolyamonként

Tematikai egység	Évfolyam-óraszám
	7.
Az én világom	12
Találkozás a múlttal	24
Összes óra	36

Célok:

- Nyújtson olyan ismereteket, melyek elősegítik a tanuló látókörének kibővítését, tágabb környezetének jobb megismerését.

- Segíteni a tanulót saját és társai teljesebb megismeréséhez a felnőtt életre való felkészülés érdekében,
- Fokozódó önállósággal bővítsé és alkalmazza a beszédfejlesztés tantárgy témakörein belül megtanult ismereteit.

Feladatok:

- Az ismeretek csoportosításán, általánosításán keresztül nyújtson alkalmat a tanuló számára fogalmi gondolkodása fejlődésére..
- Egyes szituációkban ismerje fel a konfliktushelyzetet, alkalmazza a tanult megoldási mintákat.
- A tanult viselkedési és magatartási normákat, érintkezési formákat a mindennapi élethelyzetekben megfelelően alkalmazza.

Fejlesztési területek a kompetenciák fejlesztése

- A tantárgy fontos szerepet tölt be az erkölcsi nevelésben a szűkebb társadalmi közösségből vett pozitív példák megismertetése által, az igazságos és segítőkész magatartás kialakításával, a társas kapcsolatokban a szociális konvenciók helyes alkalmazására neveléssel, a megfelelő önkontroll kialakulásának segítségével és a viselkedési szabályok gyakorlatban történő alkalmazásával.
- A nemzeti azonosságtudat, hazafias nevelés céljainak eléréséhez kapcsolódik a nemzeti ünnepek és a nemzeti, nemzetiségi hovatartozás megismertetésének megerősítésével, az érdeklődés és kötődés kialakításával a társadalmi közösségekhez. A tantárgy keretében a tanuló megismeri a nemzeti jelképeket, hagyományokat, aktívan részt vesz nemzeti ünnepeken, megemlékezéseken. Kialakul benne a magyar nemzethez való tartozás érzése.
- Az állampolgárságra, demokráciára nevelést erősíti a személyi adatok, okmányok fontosságának felismerése, adekvát használatuk elsajátítása, az állampolgári jogok és köteleességek legfontosabb intézményeinek megismerése, érdeklődés kialakítása a közügyek iránt, a szabálykövető magatartás fejlesztése, jogkövetés megalapozása.
- A tantárgy az önismeret és társas kapcsolati kultúra fejlődését segíti a saját reális képességek minél teljesebb megismerésével, a lehetőségek és akadályok felmérési képességével, az együttműködő magatartás kialakításával közösségi tevékenységben.
- Fejleszti a segítségkérés és -nyújtás szükségességének felismerését különböző szituációkban, az önérvényesítés eszközeinek felismerését, a társak jogainak, igényeinek tiszteletben tartását.
- A tantárgy segíti a pályaorientáció támogatását a különböző szakmák tevékenységeinek, eszközeinek, fontosságának megismertetésével, az egyéni képességek és érdeklődés tükrében a szakmatanulás és más „felnőtt” tevékenységek iránti érdeklődés felkeltésével.
- Az anyanyelvi kommunikáció kompetenciaterület fejlesztését az aktív szókinccs gazdagítása, a verbális társadalmi érintkezési formák gyakorlása, az információk befogadásának, értelmezésének segítése, az információszerzés és -adás megfelelő formáinak elsajátítása segíti.
- A tantárgy a kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia fejlesztésében a feladatok önként vállalására és véghezvitelére ösztönzéssel és a tudatos döntéshozatalhoz szükséges képességek fejlesztésével kapcsolódik.

A hatékony, önálló tanulást az ismeretek elsajátítására irányuló

7. évfolyam

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési ismeretek	Fejlesztési tevékenységek	Fogalmak
Az én világom	<ul style="list-style-type: none"> Ismeretalkotás az egyén helyéről és szerepéről a szűkebb és tágabb környezetben. Kooperatív technikák alkalmazása. 	<p><i>Családunk története</i></p> <ul style="list-style-type: none"> A családi közösség, helyem a családban. Élettörténetem: Ki vagyok én? <p><i>Az én városom, falum</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Nevezetességei. Hagyományai. 	<ul style="list-style-type: none"> Információgyűjtés a családról. Családi fényképekről beszélgetés. A család lerajzolása, családtagok megnevezése. Képgyűjtés az adott településről. Érdekességek gyűjtése az adott településsel kapcsolatban. Tablókészítés. 	<p>Család</p> <p>Unokatestvér</p> <p>Nagyszülő</p> <p>Családi ünnep</p> <p>Település</p> <p>Város</p> <p>Falu</p>
Találkozás a múlttal	<ul style="list-style-type: none"> Az időben való tájékozódási képesség fejlesztése. Kooperatív technikák alkalmazása. 	<p><i>Élet régen és ma</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Házak, ruhák, ételek, munka <p><i>Hagyományos és népi (vallási) ünnepeink</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Népszokások Húsvéti ünnepkör. Karácsonyi ünnepkör. <p><i>Nemzeti ünnepek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Hazánk, Magyarország – magyarok vagyunk. Nemzeti jelképeink (zászló, címer, Himnusz, Szózat). Nemzeti ünnepek, az ünnepek rövid összefoglalása. 	<ul style="list-style-type: none"> Fényképek gyűjtése a nagyszülőkről, beszélgetés a régmúlt idők mindennapjairól. Használati tárgyak gyűjtése, bemutatása, azokról való beszélgetés. Hasonlóságok és különbségek gyűjtése a modern idők mindennapjainak tükrében. Lehetőség szerint látogatás tájházban. Régi receptek gyűjtése. A gazdag és szegény ember mindennapjainak összehasonlítása, párhuzam fölállítása napjainkhoz kötöten. Az ünnepekhez kapcsolódó legfontosabb információk összegyűjtése, azokról való beszélgetés. A néphagyományok lehetőség szerinti fölelevenítése a szűkebb (esetlegesen tágabb) közösségben. Egyszerűbb hagyományörző játékokkal való megismerkedés. 	<p>Nagyszülő</p> <p>Falu</p> <p>Város</p> <p>Háztartás</p> <p>Húsvét</p> <p>Karácsony</p> <p>Néphagyomány</p> <p>Hagyományörzés</p> <p>Közösség</p> <p>Ünnep</p> <p>Uralkodó</p> <p>Történelem</p>

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési ismeretek	Fejlesztési tevékenységek	Fogalmak
		<p><i>Főbb magyar történelmi események</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Honfoglalás (Árpád, hét vezér). Államalapítás, István király, Mátyás király. Települése történetéhez köthető esemény, uralkodó, híres ember. A XX. főbb eseményei. 	<ul style="list-style-type: none"> Dallamfelismerés, zászlók közül a magyar kiválasztása, címer megfigyelése, felismerése. Beszélgetés, képek nézegetése. Tárgyak, rajzok készítése az ünnepre. Ha lehetséges, az ünnephez kapcsolódó helyszínek felkeresése (Nemzeti Múzeum, csaták helyszínei, híres szereplőkhöz kapcsolódó épületek, szobrok stb.). Műsor összeállítása az ünneppel kapcsolatban. Versek, dalok. Október 23., március 15., május 1., augusztus 20. Irodalmi művek, filmek kapcsolódó részletei, képzőművészeti alkotások (Regék Mátyás királyról) alapján: István király jelentősége; a leghíresebb magyar királyok, királynők, csaták, háborúk, hősök. Kapcsolat (helyi vagy) a városi nevezetességekkel, várrom, emlékpark. Híres, hírhedt események a XX. században. 	

A fejlesztés várt eredménye:

- A tanuló nagyszülei és szülei életéről tájékozódik; képet alkot gyermek- és felnőttkorukról.
- Megbecsüli az idősebb családtagok tudását.
- Ismeri a főbb ünnepeket és az azokhoz kapcsolódó szokásokat.
- Tudomása van közvetlen környezetének népszokásairól, népi játékaikról.
- Ismeri a nemzeti ünnepeket.
- Tudomása van a főbb magyar történelmi eseményekről.

ETIKA
8. évfolyam

Etika

Az etika alapvető feladata az erkölcsi nevelés, a gyermekek közösséghez való viszonyának, értékrendjüknek, normarendszerüknek, gondolkodás- és viselkedésmódjuknak a fejlesztése, alakítása. A multidiszciplináris jellegű tantárgy legfontosabb pedagógiai jellemzője ezért az értékek közvetítése, valamint az, hogy társadalmunk közös alapvető normái egyre inkább a sajátos nevelési igényű tanulók értékrendszerébe is beépüljenek, belső igénnyé váljanak.

A nézeteltérések megvitatásában a kulturált formák iránti igény felkeltése, az érdeksérelmek miatti ellentétek kölcsönös konszenzuson alapuló feloldására nevelés. Önismeretre és mások megismerésére törekvés iránti igény kialakítása, saját belső tulajdonságok fejlesztése. A tantárgy különösen fontos szerepet játszik az erkölcsi nevelés területén az élet minden szegmensét befolyásoló, elfogadott erkölcsi normák, minták, követendő példák megismerésében, az értékek megbecsülésére nevelésben. Az emberi magatartás, motivációk, konfliktusmegoldások és kommunikáció során a megértő, a toleráns, önmaga és mások értékeit tiszteletben tartó viselkedés kialakításában. A családi életre nevelésben a tantárgy segíti az együtt élés szabályainak, a szülői, testvéri kapcsolatoknak megértését és tiszteletben tartásuk fontosságát, a magánélet védelmét.

8. évfolyam

Óraszámok

	Évfolyamok
	8.
Heti óraszám	1
Éves óraszám	36

Témakör és a hozzá tartozó óraszám évfolyamonként

Témakör	Évfolyam-óraszám
	8.
Éntudat - önismeret	12
Társas tudatosság és társas kapcsolatok	12
Társas együttélés	12
Összes óra	36

Célok:

- A tevékenységek, magatartási formák megítélésének helyességére nevelés, a különböző élethelyzetekben adódó döntések, cselekedetek motivációinak felismerése, az emberi tulajdonságok bemutatása, a pozitív és negatív tulajdonságok megkülönböztetése.

- Az érzelmek kimutatása megfelelő formáinak elsajátítása, mások érzelmeinek megértése.
- Nyújtson olyan ismereteket, melyek elősegítik a tanuló látókörének kibővítését, tágabb környezetének jobb megismerését.
- Segíteni a tanulót saját és társai teljesebb megismeréséhez a felnőtt életre való felkészülés érdekében,
- Fokozódó önállósággal bővítse és alkalmazza a beszédfejlesztés tantárgy témakörein belül megtanult ismereteit.

Feladatok:

- Tegye lehetővé, hogy a megszerzett ismereteket az élet különböző szinterein a gyakorlatban alkalmazhassa.
- Egyes szituációkban ismerje fel a konfliktushelyzetet, alkalmazza a tanult megoldási mintákat.
- Segítséggel tudja használni a szolgáltató és közintézményeket.
- A tanult viselkedési és magatartási normákat, érintkezési formákat a mindennapi élethelyzetekben megfelelően alkalmazza.

Fejlesztési területek a kompetenciák fejlesztése

- A tantárgy fontos szerepet tölt be az erkölcsi nevelésben a szűkebb társadalmi közösségből vett pozitív példák megismertetése által, az igazságos és segítőkész magatartás kialakításával, a társas kapcsolatokban a szociális konvenciók helyes alkalmazására neveléssel, a megfelelő önkontroll kialakulásának segítségével és a viselkedési szabályok gyakorlatban történő alkalmazásával.
- A tantárgy az önismeret és társas kapcsolati kultúra fejlődését segíti a saját reális képességek minél teljesebb megismerésével, a lehetőségek és akadályok felmérési képességével, az együttműködő magatartás kialakításával közösségi tevékenységben.
- Fejleszti a segítségkérés és -nyújtás szükségességének felismerését különböző szituációkban, az önérvényesítés eszközeinek felismerését, a társak jogainak, igényeinek tiszteletben tartását.
- A családi életre nevelést támogatja a családban betöltött szerepek és a családi munkamegosztás, rokoni, baráti, közösségi kapcsolatok megismerése, a családi életben történő aktív részvétel támogatása.
- A felelősségvállalást másokért, az önkéntességet a szűkebb és tágabb környezet érdekében történő tevékenységek iránti érdeklődés felkeltése, a vállalt feladatok elvégzésére nevelés segíti.
- Az anyanyelvi kommunikáció kompetenciaterület fejlesztését az aktív szókincs gazdagítása, a verbális társadalmi érintkezési formák gyakorlása, az információk befogadásának, értelmezésének segítése, az információszerzés és -adás megfelelő formáinak elsajátítása segíti.
- A szociális és állampolgári kompetenciaterület a segítségnyújtást igénylő élethelyzetek felismertetésével és a hatékony segítségadás módjainak gyakorlásával fejlődik.

8. évfolyam

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
Éntudat - önismeret	<ul style="list-style-type: none"> A tanulók azonosítja saját személyiségének néhány elemét; ismer testi-lelki egészséget őrző tevékenységeket és felismeri a saját egészségét veszélyeztető hatásokat. Megfogalmazza a saját intim terének határait 	<p><i>Én és mások</i></p> <ul style="list-style-type: none"> A saját viszonyulás néhány elemének feltárása; Az emberek közötti hasonlóságok és különbségek felismerése, Az alapvető emberi viselkedésformák értékelése; <p><i>Fejlődés és szükségletek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Testi és lelki tulajdonságaim változása az évek során. Az ember legfontosabb fizikai és lelki szükségletei. Miben tér el egymástól a gyerek, a felnőtt és az idős ember? <p><i>Egészség és betegség</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Az egészséges ember tulajdonságai. Hogyan vigyázhat egy gyermek az egészségére? Egészséget veszélyeztető okok. Hogyan és miért betegedhet meg valaki? Milyen az, amikor én beteg vagyok? 	<p>Testi tulajdonság Lelki tulajdonság Egészség Betegség</p>
Társas tudatosság és társas kapcsolatok	<ul style="list-style-type: none"> A tanuló helyének és szerepének átláttatása különböző kortárs-, illetve szimpátia-kapcsolatokban. Olyan kommunikációs technikák megismertetése, amelyek segíthetnek a barátság ápolásában és az esetleges konfliktusok feloldásában. 	<p><i>Kapcsolataim</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Szorosabb vagy lazább kapcsolat. A rokonszenvet és ellenszenvet meghatározó tényezők. <p><i>Baráti kapcsolatok</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Barátság, titok, őszinteség, hazugság, tisztelet, egymás segítése. Egymásra utaltság a kapcsolatokban. Fájdalom okozása és annak következményei. Bocsánatkérés, megbocsátás. <p><i>A kapcsolat ápolása</i></p> <ul style="list-style-type: none"> A szeretet. A szeretet kimutatásának formái. 	<p>Barát Ismerős Rokonszenv Ellenszenv Barátság Őszinteség Hazugság Szeretet Tisztelet Közömbösség Harag</p>

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
		<ul style="list-style-type: none"> A figyelmesség szerepe. Milyen szerepe van a kapcsolat ápolásában a személyes találkozásoknak, a telefonnak, az internetnek és a közös programoknak? 	Fájdalom Megértés Sértés M megbocsátás
Társas együttélés	<ul style="list-style-type: none"> A közösséghez való tartozás fontosságának megéreztetése. A csoporttagok közötti összetartozás érzésének jelentőségére való figyelemfelhívás. Egy-egy személy csoporton belüli helyzetének felismertetése. A csoporton belüli konfliktuskezelés és kárenyhítés néhány technikájának gyakorlati megismertetése. Alapvető tisztelet kialakítása más – tőlünk teljesen független – csoportokkal szemben. 	<p><i>Közösségeim</i></p> <ul style="list-style-type: none"> A csoport fogalma, csoporthoz való tartozás. <p><i>A család</i></p> <ul style="list-style-type: none"> A család fogalma, tagjai, szerepek a családban. <p><i>A mi csoportunk</i></p> <ul style="list-style-type: none"> A mi csoportunk jellemzői, a csoporttagok összekapcsolódásának oka, tevékenysége, szokásai és jellemzői. <p><i>Mások csoportjai</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Más csoportok jellemzői; hasonlóságok és különbségek az egyes csoportok között. <p><i>Konfliktusok a csoportban</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Konfliktusok és problémák előfordulása, és azok megoldása. 	Csoport Közösség Összetartás Beilleszkedés Idegen Kirekesztés Általánosítás Előítélet Hiba Vétség Bűn M megbocsátás Jóvátétel Felelősség

A fejlesztés várt eredményei:

- A tanuló tisztában van az egészség megőrzésének jelentőségével, és tudja, hogy maga is felelős ezért.
- Tudatában van annak, hogy az emberek sokfélék, és elfogadja a testi és lelki vonásokban megnyilvánuló sokszínűséget.
- Képességeinek tükrében gondolkodik saját személyiségjegyein.
- Képes különféle szintű kapcsolatok kialakítására és ápolására.
- Fontos számára a közösséghez való tartozás érzése; képes elfogadni a közösségi normákat.

JÁTÉKRA NEVELÉS
1-4. ÉVFOLYAM

Játékra nevelés

A tantárgy célja elérni, hogy a tanuló egyre jobban ismerje meg a játék folyamán környezetét, a tárgyakat, jelenségeket, építsen kapcsolatot társaival és a felnőttekkel, fejlessze kommunikációs készségét.

Használja adekvátan, az érzékszervek intenzív fejlesztésével a játéktárgyakat (vigyázzon rájuk és tartsa rendben azokat).

A pedagógusnak meg kell teremteni annak lehetőségét, hogy a középsúlyos értelmi fogyatékos tanuló tanuljon meg alkalmazkodni az osztályközösséghez, elfogadja a közösség szabályait, egyre tudatosabban és pontosabban tartsa be a szabályjátékokban a szabályokat.

Kellő motivációval kell kialakítani érdeklődését a játszóeszközök iránt, fejleszteni kreativitását, ízlését, esztétikai érzékét, fantáziáját, törekedve arra, hogy fejlődjön téri orientációs képessége és a környezetben való tájékozódása. Segítséggel tájékozódjon a játékok és játékszerek között, tudjon hosszabb ideig rendeltetésszerűen foglalkozni egy-egy játékeszkővel.

Didaktikus játékok segítségével fejlődjenek kognitív funkciói, beszédképessége és a szókincese.

Az elemi konstrukciós játék során fejlődjön figyelme, képzelete, emlékezete, gondolkodása, finommotorikája, manuális készsége. Aktívan és szívesen vegyen részt a mozgásos játékokban, próbálja az egyenletes lüktetést követni.

Játéktípusok:

- Gyakorló játék, az a játéktevékenység, amelyen keresztül a tanuló különböző képességeit gyakorolja. Ebben a tevékenységben a szerzett tapasztalatok nagymértékben fejlesztik a szenzomotoros funkciókat.
- Konstrukciós játék a manipulációs gyakorlójátékok spontán folytatása, a szerepjáték egyik fajtája. Az egyik olyan játéktevékenységi forma, amelyben a gyerek a felnőttek szerepét, tevékenységét sajátos játékkörülmények között, általánosított formában, képzelete segítségével, felnőttek által használt tárgyak helyettesítésére szolgáló játékeszközökkel újra alkotja.
- Szerepjáték a témát különböző életszakaszokban más és más hordozza. Első életszakasz: a cselekvés, később a tárgy, legkifejlettebb formájában pedig a szerep.
- Didaktikus játék módszer az ismeretek, tapasztalatok bővítésére. Oktatási célok szolgálatába állítható. Sérült gyerekek nevelését ellátó iskolában a didaktikus játék a különböző tantárgyak tanításában a játékosságot segíti elő.
- Spontán játék: szabadon választott játékkal való játék, szünetekben, délután.
- Szabályjáték: különböző szabályok betartásán alapuló játék. A szabály meghatározza a játék kezdetét, befolyását, befejezését. Kifejezetten közösségi játékforma.
- Szabadban játszható játékok minden játékfajta játszható a szabadban, a mozgásos játékok esetében különösen indokolt a külső helyszín választása.

1-4. évfolyam

Óraszámok

	Évfolyamok			
	1.	2.	3.	4.
Heti óraszám	2	2	2	2
Éves óraszám	72	72	72	72

Témakör és a hozzá tartozó óraszám évfolyamonként

Témakör	Évfolyam-óraszám			
	1.	2.	3.	4.
Gyakorló játék	10	10		
Konstruktív játék	10	10		
Szerepjáték	10	10	12	12
Didaktikus játék	10	10	8	8
Szabályjáték	5	5	15	15
Spontán játék	10	10	15	15
Szabadban játszható játék	17	17	22	22
Összes óra	72	72	72	72

Célok:

- Elérni, hogy a tanuló egyre jobban ismerje meg a játék folyamán környezetét, a tárgyakat, jelenségeket.
- Építsen kapcsolatot társaival és a felnőttekkel, fejlessze kommunikációs készségét.
- Használja adekvátan, az érzékszervek intenzív fejlesztésével a játéktárgyakat (vigyázzon rájuk és tartsa rendben azokat).
- Erősítsék és mélyítsék el a többi tárgy során kialakított készségeket és képességeket.

Feladatok:

- Megteremteni annak lehetőségét, hogy a középsúlyosan értelmi fogyatékos tanuló tanuljon meg alkalmazkodni az osztályközösséghez, elfogadja a közösség szabályait, egyre tudatosabban és pontosabban tartsa be a szabályjátékokban a szabályokat.

- Kellő motivációval kell kialakítani érdeklődését a játszóeszközök iránt, fejleszteni kreativitását, ízlését, esztétikai érzékét, fantáziáját, törekedve arra, hogy fejlődjön téri orientációs képessége és a környezetben való tájékozódása.
- Segítséggel tájékozódjon a játékok és játékszerek között,
- Tudjon hosszabb ideig rendeltetésszerűen foglalkozni egy-egy játékeszkővel.
- Nyújtson segítséget a többi tárgy cél és feladatrendszerének megvalósításához.

Fejlesztési területek a-kompetenciák fejlesztése

- A tantárgy szerepe az erkölcsi nevelésben a közösségi játékok során a segítőkészség és az önfegyelm viselkedési formáinak fejlesztése, a játékeszközök igazságos elosztásának megerősítése, a közös játéktevékenység formáinak bővítése, a türelem, kitartás gyakorlása a játék menetében, a siker és a kudarc feldolgozási képességének fejlesztése. Emellett fontos a gyermek személyiségének kibontakoztatása alkalmazkodóképességének fejlesztésével, pozitív érzelmi légkörű, játékos, változatos helyzetekben.
- A nemzeti azonosságtudat, hazafias nevelés területe a környezetben való téri és időbeni tájékozódás megerősítésével, a hagyományos népi gyermekjátékok, mondókák, népmesék, közmondások ismeretének bővítésével erősödik.
- A tantárgy az önismeret és a társas kapcsolati kultúra fejlesztését az alkalmazkodóképesség megerősítésével, a közösségi játékokban a kulturált, kontrollált magatartás fejlesztésével, a játéktárgyak megosztási képességének belső igénnyé válásával és mások igényeinek figyelembe vételével éri el.
- A tantárgy segíti a reális énkép kialakulását, az önálló, kreatív kezdeményezések megjelenését.
- A testi és lelki egészségre nevelésben szerepet játszik a mozgásos játékok közbeni finommotorika, ügyesség, gyorsaság, kitartás fejlesztése, a játéktevékenység feszültségoldó hatásának segítségével a lelki egészség megvédése, a saját és a társak testi épségének megőrzése, és a felkészítés az elővigyázatosságra.
- A családi életre nevelés területén el lehet érni játék közben a családi élet feladatainak, szerepeinek megismerését, elmélyítését, szerepjátékokkal a családi feszültségek, konfliktusok feloldását.
- Az anyanyelvi kommunikációt a tantárgy az egyszerű közlések, kérdések, utasítások megértésének, adekvát válaszok adásának fejlesztésével, mesék, versek, mondókák, közmondások értelmezésével és a képességeknek megfelelő nyelvi játékok megismertetésével támogatja.
- A matematikai kompetenciaterület a szabályok megismerésével, betartásával, logikai sorrendek és következtetések levonásával, a kognitív képességek, figyelem, emlékezet, érzékelés, észlelés, gondolkodás fejlesztésével, a térbeli viszonyok, a téri orientáció felismerésével, gyakorlásával valósul meg.

- A szociális és állampolgári kompetencia fejlesztését a közösség szabályainak megismerése és elfogadása, a tevékenységekbe történő bekapcsolódás, együttműködés, feladatvállalás, a várakozás megtapasztalása, a kialakult sorrend elfogadása szolgálja.
- A kezdeményezőkéesség és vállalkozói kompetencia a tevékenységekben közreműködő társak bevonásával, az önálló és közös tervezés gyakorlásával, a szerepek és feladatok elosztásával és elvállalásával fejlődik.
- Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőkéesség az alkotás örömeinek megélése, különböző anyagokból tárgyak, alakzatok létrehozása, a fantázia bevonásával szerepek eljátszása, helyzetek dramatizálása, mesék, versek, mondókák hallgatása és előadása által fejlődik.

1. évfolyam

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
Gyakorló játék	<ul style="list-style-type: none"> Testmozgások megfigyelése, utánzása, mozgáskoordináció fejlesztése különféle tevékenységekkel. 	<ul style="list-style-type: none"> Felismerni a különböző tárgyak hangját, majd a hangot adó tárgyat megmutatni. Bekapcsolódni a játékos utánzó gyakorlatokba. Együttműködés, odafigyelés különböző járások közben a társakra. Bekapcsolódni kéz- és ujj-játékokba. A labdát gurítgatni, eldobni. A földön kúszó-mászó gyakorlatokat végezni. Nagyobb gyöngyöt felfűzni bőrszalagra, damilra (hüvelyk- és mutatóujj együttes mozgásának differenciáltsága). 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Hallásfejlesztés, hang és beszéd játékos gyakorlása: hangforrások megfigyelése. Beszédfejlesztés, artikulációs gyakorlatok. Játékos utánzási gyakorlatok, énekes, játékos mondókák utánzó mozgással. Kéz- és ujj-játékok. Húzások, labdagyakorlatok. Kúszás, mászás. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Ajak-, arc-, nyelvjátékok. Hangfelismerés, hallásfejlesztés kockákkal, csörgőkkel, haranggal, a gyerek kelt hangot. Hangok gyakorlása (állathangok, harang) utánzása, játékokkal való ismerkedéskor (autó hangjának utánzása tologatás közben). Integetés, kéz- és ujjgyakorlatok (mondókákkal kísérvé). Húzogatások, tologatások gördeszkán. Tárgyak rakosgatása. Kockák egymás mellé, egymásra rakása. 	A tevékenységek, tárgyak megnevezése.

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
			<ul style="list-style-type: none"> Gyöngyfűzés szabadon, nagyobb méretű gyönggyel. 	
Konstruktív játék	<ul style="list-style-type: none"> Húzó, dugó, csavaró, toló mozdulatok tudatos alkalmazása. 	<ul style="list-style-type: none"> Elfoglalni magát fakockával rövidebb ideig, elmélyülten rakosgatni, eleinte vízszintes irányban. Összeilleszthető síkidomokból kisebb építményeket készíteni, 2-3 elemet használva. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Építőkockából egyszerű konstrukció készítése. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Fakocka rakosgatása, építkezés vízszintes irányban – egyenes vonal végigrakása kockával a szőnyegen. Összeilleszthető síkidomokból térbeli konstrukció építése 2-3 elem felhasználásával. 	Ház Kalapács Seprű Torony Vár Híd Vonat Golyó
Szerepjáték	<ul style="list-style-type: none"> Azonosulás a választott szereppel. 	<ul style="list-style-type: none"> Szabadidőben a rendelkezésre álló eszközöket felhasználva eljátszani a környezetében zajló eseményeket, kezdetleges szinten. Elfoglalni magát a meglévő, illetve a készített bábokkal. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Természeti és társadalmi környezet hatásainak eljátszása. Spontán bábozás. Mese dramatizálása. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Napi tevékenységek eljátszása. Kirakott, illetve barkácsolt bábokkal bábozás. 	Otthon Iskola Reggel – dél – este Reggeli-ebéd-vacsora Anya – apa Kanál Fésű Autó Baba Telefon Szappan – törülköző 2-3 gyümölcs, illetve zöldség neve Tanult mesék szereplői

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
Didaktikus játék	<ul style="list-style-type: none"> Fogalom – tárgy – tárgykép asszociáció gyakorlása. 	<ul style="list-style-type: none"> Differenciálni 2-3 féle anyagot, hangot. 2-3 formát egye feltűnőbb azonosságokat és különbségeket észrevenni. 2 részből álló képet szétszedni, később összerakni. Sorba rendezni pár mondatos mese képeit. Egy információt tartalmazó kérést végrehajtani. Kiválasztani több tárgyból, képből a megnevezettet. Színeket egyeztetni. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> A megismerő tevékenység fejlesztését szolgáló didaktikai játékok: <ul style="list-style-type: none"> ÉRZÉKELÉST fejlesztő játékok: tapintás fejlesztése. Hallási figyelem, diszkrimináció fejlesztése. FIGYELEM, EMLÉKEZET fejlesztése: figyelem tartósságának, terjedelmének fejlesztése BESZÉDMEGÉRTÉST fejlesztő játékok. Beszédfejlesztő didaktikai játékok. <ul style="list-style-type: none"> Játékos ARTIKULÁCIÓS gyakorlatok. SZÓKINCS fejlesztés. Kultúrtechnikák tanításával kapcsolatos didaktikai játékok: <ul style="list-style-type: none"> SZÁMOLÁS-MÉRÉS és OLVASÁS-ÍRÁS körében használatos didaktikai játékok. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Tapintás-párosítások tapintással. Saját hang felismerése magnóról. Zörgetéssel egyforma dobozokban lévő tárgyak hangjainak differenciálása. 	<p>Különböző játékok során használt tárgyak, ízek, szagok .Környezetünkben lévő hangok közül néhány. Alapvető formák.</p>

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
			<ul style="list-style-type: none"> Rövid mesék képeinek sorba rendezése, lejátszása instrukciók alapján. Egy információt tartalmazó kérések végrehajtására utaló játékok játszása. Kirakott tárgyakból egy adott tárgy kiválasztása /szókincsbővítés/. 	
Szabályjáték	<ul style="list-style-type: none"> Egyszerű szabályok felismerése, megértése és betartása. 	<ul style="list-style-type: none"> Bekapcsolódni az egyszerűbb szabályjátékokba és együttműködni társaival. 3-4 körjáték, párválasztó ismerete. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Mozgásos szabályjátékok. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Gyakorló és szerepjátékok játszása, amelyekben a műveletek mozzanatai megadott sorrendben követik egymást. Páros játékok játszása először felnőttel, majd egy társsal. Egyszerűbb csoportos mozdulatjátékok – körjátékok, párválasztók játszása. 	Sor Kör Vonal Pár Labda
Spontán játék	<ul style="list-style-type: none"> Társak megkeresése és elfogadása a játék során. 	<ul style="list-style-type: none"> Segítséggel választás a felkínált játéklehetőségek közül, adekvát játék a játéktárgyakkal. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Spontán játék szabadon választott játéktárgyakkal <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Szabad játék bármilyen önállóan választott játéktárggyal és társsal. A felkínált lehetőségek (a már megismert játéktárgyak szabadpolcos elhelyezésével) közül választás segítséggel. 	Elérhető játéktárgyak neve.

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
Szabadban játszható játék	<ul style="list-style-type: none"> • Eszközök figyelmes használata, testi épség megóvására törekvés. 	<ul style="list-style-type: none"> • A tanuló tudja elfoglalni magát a szabadban, játékot találni magának. • Tudjon figyelni játék közben társaira (pl. a homokozóban ne szórja a homokot). 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Játék a szabadtéri foglalkozási eszközökkel. • Minden említett játékforma, ami a szabadban is játszható. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Hintázás, mászókázás, csúszdázás segítséggel. • Homokozóban építkezés, egyszerűbb, nagyobb formák megtöltése, kiborítása. • Kavicsok rakosgatása. 	<p>Hinta Mászóka Homok „torta” „süti” „vár” Kő Sár Gödör Csúszda</p>

A fejlesztés várt eredménye:

- A tanuló képes együttműködni felnőttel, társaival, játékeszközt a gyakorló játékok szintjén adekvátan használni.
- Képes különböző építőjátékokkal, konstrukciós játékok elemeivel elmélyülten elfoglalni magát.
- Képes eljátszani kezdetleges szinten a környezetében zajló eseményeket.
- Képes bekapcsolódni és a szabályokat követni a didaktikai játékokban.
- Képes bekapcsolódni a páros, illetve csoportos mozgásos játékba, követni a szabályokat, társaira figyelni.
- Képes segítséggel választani a felkínált játéklehetőségek közül, adekvátan játszani a játéktárgyakkal.
- Képes elfoglalni magát a meglévő, illetve a készített bábokkal.
- Képes társaival hosszabb ideig balesetmentesen játszani.

2. évfolyam

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
Gyakorló játék	<ul style="list-style-type: none"> • Testmozgások megfigyelése, utánzása, mozgáskoordináció fejlesztése különféle tevékenységekkel. 	<ul style="list-style-type: none"> • Bekapcsolódni a játékos utánzó gyakorlatokba. • Együttműködés, odafigyelés különböző járások közben a társakra. • A labdát gurítgatni, eldobni. • Alacsonyabb lejtőn fel-, le-mászni. • Játsszani rövidebb ideig elmélyülten kockákkal, Montessori- eszközökkel. • Nagyobb gyöngyöt felfűzni bőrszalagra, damilra • Felismerni különböző tárgyak hangját bekötött szemmel, majd megmutatni, illetve megnevezni azokat. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Játékos utánzási gyakorlatok, énekes, játékos mondókák utánzó mozgással. • Húzások, labdagyakorlatok. • Kúszás, mászás, ugrálás, feltérdelés, felülés. • Forgások, forgatások, egyensúlygyakorlatok. • Páros lábon ugrálás játék közben. • Fogások – látás-fogás koordináció kialakítása. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Hintáztatás (eleinte felnőtt térdén), integetés, kéz- és ujjgyakorlatok (mondókákkal kísérvé). • Húzogatások, tologatások gördeszkán. • Tárgyak rakosgatása. Kockák egymás mellé, egymásra rakása. • Gyöngyfűzés szabadon, nagyobb méretű gyönggyel, két szempont szerint. • Homokozás, kavicsok rakosgatása. 	A tevékenységek, tárgyak megnevezése
Konstruktív játék	<ul style="list-style-type: none"> • Húzó, dugó, csavaró, toló mozdulatok tudatos alkalmazása. 	<ul style="list-style-type: none"> • Összeilleszthető síkidomokból kisebb építményeket készíteni, 2-3 elemet használva. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Golyók, pálcák használata. • Játékszerszámok használata Előre gyártott elemekből konstruálás (a 	Ház Kalapács Seprű Torony

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
		<ul style="list-style-type: none"> Golyókat, pálcikákat használni. 3-4 játékeszközt megismerni, rendeltetéseinek megfelelően használni. Saját elgondolásokat megvalósítani, a véletlenszerűen épített konstrukciókat utólag megnevezni. 	<p>rendelkezésre álló építőjátékkal, pl. Lego, Duplo).</p> <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Összeilleszthető síkidomokból térbeli konstrukció építése 2-3 elem felhasználásával. Kisebb térszerkezet építése golyókból, pálcikákból. Játékszámok próbálgatása, pl. kalapács, seprű. Spontán építés tetszés szerint, az építmény utólagos megnevezése. Egyszerűbb konstrukciók létrehozása (a rendelkezésre álló építőjátékból, pl. Lego, Duplo). 	<p>Vár Híd Vonat Golyó</p>
Szerepjáték	<ul style="list-style-type: none"> Azonosulás a választott szereppel. 	<ul style="list-style-type: none"> Szabadidőben a rendelkezésre álló eszközöket felhasználva eljátszani a környezetben zajló eseményeket, kezdetleges szinten. Elfoglalni magát a meglévő, illetve a készített bábokkal. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Természeti és társadalmi környezet hatásainak eljátszása. Gyerekhez közel álló felnőttek munkája, tevékenységei, környezetben történő váratlan események eljátszása. Spontán bábozás. Mese dramatizálása. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Szülők munkájának, illetve otthoni tevékenységének eljátszása. 	<p>Otthon Iskola Reggel – dél – este Reggeli-ebéd-vacsora Anya – apa Kanál Fésű Autó Baba Telefon Szappan – törülköző 2-3 gyümölcs, illetve zöldség neve</p>

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
			<ul style="list-style-type: none"> • Különböző szakmák eljátszása, pl. eladó, fodrász, sofőr, postás. • Kirakott, illetve barkácsolt bábokkal bábozás. 	Tanult mesék szereplői
Didaktikus játék	<ul style="list-style-type: none"> • Fogalom – tárgy – tárgykép asszociáció gyakorlása. 	<ul style="list-style-type: none"> • Differenciálni 2-3 féle anyagot, hangot, ízt, szagot. • 2-3 formát egyeztetni, feltűnőbb azonosságokat és különbségeket észrevenni. • 2 részből álló képet szétszedni, később összerakni. • Sorba rendezni pár mondatos mese képeit. • Egy (több) információt tartalmazó kérést végrehajtani. • Kiválasztani több tárgyból, képből a megnevezettet. • Színeket egyeztetni. • 2 elemből ritmikus sort alkotni. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • A megismerő tevékenység fejlesztését szolgáló didaktikai játékok: <ul style="list-style-type: none"> – ÉRZÉKELEST fejlesztő játékok: tapintás fejlesztése. Hallási figyelem, diszkrimináció fejlesztése. – FIGYELEM, EMLÉKEZET fejlesztése: figyelem tartósságának, terjedelmének fejlesztése – BESZÉDMEGÉRTÉST fejlesztő játékok. • Beszédfejlesztő didaktikai játékok. <ul style="list-style-type: none"> – Játékos ARTIKULÁCIÓS gyakorlatok. – SZÓKINCS fejlesztés. • Kultúrtechnikák tanításával kapcsolatos didaktikai játékok: <ul style="list-style-type: none"> – SZÁMOLÁS-MÉRÉS és OLVASÁS-ÍRÁS körében használatos didaktikai játékok. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Tapintás-párosítások tapintással, lekötött szemmel ízlelése, szaglása, 	Különböző játékok során használt tárgyak, Környezetünkben lévő hangok közül néhány. Alapvető formák.

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
			<p>majd megmutatása, melyik volt, amit értékelték.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zörgetéssel egyforma dobozokban lévő tárgyak hangjainak differenciálása. • Funkcionálisan összefüggő képek egyeztetése, hiányok pótlása. • Rövid mesék képeinek sorba rendezése, lejátszása instrukciók alapján. • Egy információt tartalmazó kérések végrehajtására utaló játékok játszása. Játékos színegyeztetések, párosítások, válogatások, játékos összehasonlítások. • Ritmikus sorok alkotása 2 elemből. • Különböző vonalak, minták kilépegetése, kirakása játékokkal. • Barkochba-játék játszása. • Játékos instrukciók követése, analógiás sorok kirakása – több dologból több egyforma kiválasztása, kép-tárgy egyeztetése, szín, forma egyeztetése. • Mennyiségek játékos összehasonlítása, összemérése. 	
Szabályjáték	Egyszerű szabályok felismerése, megértése és betartása.	<ul style="list-style-type: none"> • 3-4 körjáték, párválasztó ismerete. • Betartani a szabályt egyszerűbb 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Értelemfejlesztő szabályjátékok. <p><i>Tevékenységek</i></p>	Sor Kör Vonal Pár

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
		<p>értelemfejlesztő szabályjátékokban</p> <ul style="list-style-type: none"> • 5-10 percig elmélyülten foglalkozni játékkal. 	<ul style="list-style-type: none"> • Érzékelést fejlesztő játékok játszása. • Megfigyelést fejlesztő játékok játszása, pl.: Mi változott meg? – játék három tárggyal. • Figyelmet fejlesztő szabályjátékok három tárggyal – a figyelem tartósságának, terjedelmének növelése különböző játékok játszásával. 	Labda
Spontán játék	<ul style="list-style-type: none"> • Társak megkeresése és elfogadása a játék során. 	<ul style="list-style-type: none"> • Segítséggel választás a felkínált játéklehetőségek közül, adekvát játék a játéktárgyakkal. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Spontán játék szabadon választott játéktárgyakkal és szabadon választott társakkal, segítségnyújtás mellett. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Szabad játék bármilyen önállóan választott játéktárggyal és társsal. • A felkínált lehetőségek (a már megismert játéktárgyak szabadpolcos elhelyezésével) közül választás segítséggel. 	Elérhető játéktárgyak neve.
Szabadban játszható játék	<ul style="list-style-type: none"> • Eszközök figyelmes használata, testi épség megóvására törekvés. 	<ul style="list-style-type: none"> • A tanuló tudja elfoglalni magát a szabadban, játékot találni magának. • Tudjon figyelni játék közben társaira (pl. a homokozóban ne szórja a homokot). 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Játék a szabadtéri foglalkozási eszközökkel. • Minden említett játékforma, ami a szabadban is játszható. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Hintázás, mászókázás, csúszdázás segítséggel. 	Hinta Mászóka Homok „torta” „süti” „vár” Kő Sár Gödör

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
		<ul style="list-style-type: none"> Tudjon futó- és fogójátékokba bekapcsolódni. 	<ul style="list-style-type: none"> Homokozóban „főzés”, illetve építkezés – forma megtöltése, kiborítása. Vár, gödör építése. Kavicsok rakosgatása. Segítség mellett futó- és fogójátékok játsszása. 	Csúszda

A fejlesztés várt eredménye:

- A tanuló képes együttműködni felnőttel, társaival, játékeszközt a gyakorló játékok szintjén adekvátan használni.
- Képes különböző építőjátékokkal, konstrukciós játékok elemeivel elmélyülten elfoglalni magát, a kirakott formákat utánózni és önállóan alkotni, a megismert eszközöket adekvát módon használni.
- Képes eljátszani kezdetleges szinten a környezetében zajló eseményeket.
- Képes bekapcsolódni és a szabályokat követni a didaktikai játékokban.
- Képes bekapcsolódni a páros, illetve csoportos mozgásos játékba, követni a szabályokat, társaira figyelni.
- Képes segítséggel választani a felkínált játéklehetőségek közül, adekvátan játszani a játéktárgyakkal.
- Képes elfoglalni magát a meglévő, illetve a készített bábokkal.
- Képes társaival hosszabb ideig balesetmentesen játszani.

3. évfolyam

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
Szerepjáték	<ul style="list-style-type: none"> Beszéddel, mozgással kísért játék játszása. 	<ul style="list-style-type: none"> Szerepjáték 3-4 gyerek között. Egymás „szabályait” elfogadni. A környezetében zajló eseményeket játékában megjeleníteni. Bábokkal elfoglalni magát, rövidebb eseménysorokat eljátszani. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Felnőttek tevékenységei, munkái, váratlan események. Bábozás, dramatizálás. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Különböző munkák eljátszása (mosogatás, seprés). Különböző foglalkozások eljátszása (boltos, fodrász, orvos). Többször hallott és látott mese bábozása, a szöveg hallgatása közben. 	<p>Reggel-reggeli Dél-ebéd Este-vacsora Testrésze Néhány konyhai, illetve fürdőszobai eszköz Néhány élelmiszer Gyümölcs Zöldség Tanult mesék új fogalmai</p>
Didaktikus játék	<ul style="list-style-type: none"> Logikai és funkcionális összefüggések észrevétele. 	<ul style="list-style-type: none"> Differenciálni 6-8 féle hangot. Megnevezni az alapszíneket. Ismerni testrészeit, érzékszerveit. Felismerni a napszakokat képek alapján. 3-4 képből álló eseménysor képeit sorba rakni. 3 elemből ritmikus sorokat alkotni (betűkből, számjegyekből is). Ismerni a sok-kevés, kicsi-nagy 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> FIGYELEM, EMLÉKEZET, ÉRZÉKELES: hallási figyelem, hallási diszkrimináció fejlesztése, ízlelés, szaglás fejlesztése. ANALIZÁLÓ-SZINTETIZÁLÓ képesség fejlesztése. LOGIKAI MŰVELETEK játékos formái. IDŐFOGALOM, időbeli tájékozódás fejlesztése. Beszédfejlesztő didaktikai játékok, ARTIKULÁCIÓS gyakorlatok. BESZÉDMEGÉRTÉST fejlesztő játékok, SZÓKINCS bővítése. 	<p>„Gondoltam valamire” játék során szóba kerülő tárgyak, állatok.</p>

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
		<p>fogalmakat és használni ezeket.</p> <ul style="list-style-type: none"> • A tanult formákat megnevezni. <p>Szabályokat követni a didaktikai játékok során</p>	<p>Kultúrtechnikák tanításával kapcsolatos didaktikai játékok:</p> <ul style="list-style-type: none"> • SZÁMOLÁS-MÉRÉS és OLVASÁS-ÍRÁS során alkalmazott didaktikai játékok. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Tárgyak megfigyelése (kirakott tárgyak figyelése, majd letakarás után a megfigyelt tárgyak felsorolása). • 3 információt tartalmazó artikulációs gyakorlatok játszása, pl.: különböző arckifejezések utánzása – sírás, nevetés stb. • Többfelé (3-4) vágott kép összerakása. • Képes lottó, képes dominó kirakása, puzzle. • Irányítással diafilm nézése, szereplő, egyszerű cselekvés megnevezése. Mozaik kirakása. • Sorritmus balról jobbra. Különböző szín, forma, magánhangzó, számjegyegeztetések, magánhangzók, számjegyek válogatása, játékkal kirakása, kilépése. 	
Szabályjáték	<ul style="list-style-type: none"> • Szabályok megértése, elfogadása, az előforduló viták közös rendezése. 	<ul style="list-style-type: none"> • Bekapcsolódni, aktívan részt venni a mozgásos szabályjátékokban 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Mozgásos szabályjátékok. • Értelemfejlesztő szabályjátékok. 	<p>Pár Sor Kör Vonal</p>

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
		<ul style="list-style-type: none"> A szabályokat követni, társaira figyelni. A vereséget elfogadni, elviselni. Értelemfejlesztő szabályjátékokban a szabályokat követni 	<p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Csoportos mozdulatjátékok játszása, különböző körjátékokban, párválasztókban részvétel. Az eddig tanult összes szabályjáték ismétlése. Társasjáték: Ki nevet a végén? Énekes-mozgásos játékok. 	<p>Labda Dobás Gurítás Futás</p>
Spontán játék	<ul style="list-style-type: none"> Szabályok betartása, játékeszközök közül választás. 	<ul style="list-style-type: none"> Segítséggel a felkínált játéklehetőségek közül választani, adekvátan játszani a rendelkezésére álló játékokkal. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Spontán játék szabadon választott játékokkal és szabadon választott társakkal, segítségnyújtás mellett. <p><i>Tevékenység</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Szabad játék bármilyen önállóan választott játéktárggyal és társsal. A felkínált lehetőségek közül választás segítséggel (a már megismert játéktárgyak szabadpolcos elhelyezésével). 	<p>Elérhető játéktárgyak neve.</p>
Szabadban játszható játék	<ul style="list-style-type: none"> Türelmes várakozás a játékeszköz használatára. 	<ul style="list-style-type: none"> Betartani a balesetvédelmi szabályokat játék közben. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Játék játszótéri eszközökön. Minden említett játékforma, ami a szabadban is játszható. Játék a természet kínálta játékokkal. Télen: hógolyózás, szánkózás, hóemberépítés. <p><i>Tevékenységek</i></p>	<p>Hinta Mászóka Homok Víz Sár Vár Gödör Alagút Fa</p>

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
			<ul style="list-style-type: none"> • Hintázás, csúszdázás, mászókázás, rollerezés, tricikli használata. • Homokozóban építkezés, formatöltés-kiöntés, vár, gödör, alagút építése. • Kavicsokkal sorkirakás, válogatás. • Futó- és fogójátékok játszása. • Hógolyózás, szánkózás segítségével. 	<p>Ág Kavics Kő Fogó Futás, Hó Hógolyó Hóember Szánkó</p>

A fejlesztés várt eredménye:

- A tanuló képes bekapcsolódni a dramatizálásba, neki megfelelő szerepet vállalni.
- Képes szabályokat elfogadni, követni.
- Képes figyelni az akusztikus, vizuális, kinezetikus ingerekre, a téri orientációs képesség alakulására, a sorrendiség alapjaira.
- Képes együtt játszani társaival és egyszerű játékszabályokat betartani.
- Képes fogni, emelni, letenni, összeilleszteni, dobni, gurítani, nyitni, csukni, játékon keresztül az anyagok, tárgyak alapvető tulajdonságaival ismerkedni.
- Képes önállóan kitalált tevékenységeket játszani növekvő időtartamban, tárgyakat mással helyettesíteni.
- Képes betartani a balesetvédelmi szabályokat játék közben.

4. évfolyam

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
Szerepjáték	<ul style="list-style-type: none"> Beszéddel, mozgással kísért játék játszása. 	<ul style="list-style-type: none"> Szerepjáték 3-4 gyerek között. Egymás „szabályait” elfogadni. A környezetében zajló eseményeket játékában megjeleníteni. Bábokkal elfoglalni magát, rövidebb eseménysorokat eljátszani. Bekapcsolódni dramatizálásba, neki megfelelő szerepet eljátszani 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Élmények eljátszása. Családi élet eseményei. Családtagok egymáshoz való viszonya, munkájuk. Bábozás, dramatizálás. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Családi kapcsolatok eljátszása (anya, nagymama, testvér). Különböző munkák eljátszása (mosogatás, seprés). Különböző foglalkozások eljátszása (boltos, fodrász, orvos). 2-5 szereplős mesék dramatizálása. 	<p>Reggel-reggeli Dél-ebéd Este-vacsora Testrésze Néhány konyhai, illetve fürdőszobai eszköz Néhány élelmiszer Gyümölcs Zöldség Tanult mesék új fogalmai</p>
Didaktikus játék	<ul style="list-style-type: none"> Logikai és funkcionális összefüggések észrevétele. 	<ul style="list-style-type: none"> Differenciálni 6-8 féle hangot. Megnevezni az alapszíneket. Ismerni testrészeit, érzékszerveit. Felismerni a napszakokat képek alapján. 6-8 képből álló eseménysor képeit sorba rakni. 3 elemből ritmikus 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> FIGYELEM, EMLÉKEZET, ÉRZÉKELÉS: hallási figyelem, hallási diszkrimináció fejlesztése, ízlelés, szaglás fejlesztése. ANALIZÁLÓ-SZINTETIZÁLÓ képesség fejlesztése. LOGIKAI MŰVELETEK játékos formái. IDŐFOGALOM, időbeli tájékozódás fejlesztése. 	<p>„Gondoltam valamire” játék során szóba kerülő tárgyak, állatok.</p>

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
		<p>sorokat alkotni (betűkből, számjegyekből is).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ismerni a sok-kevés, kicsi-nagy fogalmakat és használni ezeket. • A tanult formákat megnevezni. • Magánhangzókat, számjegyeket egyeztetni, kilépni, végigrakni. • Szabályokat követni a didaktikai játékok során. 	<ul style="list-style-type: none"> • Beszédfejlesztő didaktikai játékok, ARTIKULÁCIÓS gyakorlatok. • BESZÉDMEGÉRTÉST fejlesztő játékok, SZÓKINCS bővítése. Kultúrtechnikák tanításával kapcsolatos didaktikai játékok: • SZÁMOLÁS-MÉRÉS és OLVASÁS-ÍRÁS során alkalmazott didaktikai játékok. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • „Zsákbamaczka” játék játszása, a kitapintott tárgy utólagos megnevezése. • Magas-mély differenciálása, halkhangos differenciálása különböző játékok során. • Tárgyak megfigyelése (kirakott tárgyak figyelése, majd letakarás után a megfigyelt tárgyak felsorolása). • Mi hiányzik? képkiegészítés – pl. arcon érzékszervek, házon ablak. • 5-6 képből álló eseménysor sorba rendezése, pl. virág növekedése. • 3 információt tartalmazó artikulációs gyakorlatok játszása, pl.: különböző arckifejezések utánzása – sírás, nevetés stb. 	

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
			<ul style="list-style-type: none"> • Analógiás sorok kirakása – több tárgyból, illetve képből több hasonló kiválasztása. • Azonos fogalom, eltérő ábra egyeztetése. • Logikailag, funkcionálisan összefüggő képek egyeztetése. • „Gondoltam valamire” játék. 	
Szabályjáték	<ul style="list-style-type: none"> • Szabályok megértése, elfogadása, az előforduló viták közös rendezése. 	<ul style="list-style-type: none"> • Bekapcsolódni, aktívan részt venni a mozgásos szabályjátékokba • A szabályokat követni, társaira figyelni. • A vereséget elfogadni, elviselni. • Értelemfejlesztő szabályjátékokban a szabályokat követni • 20-30 percig képes legyen odafigyelni a tanuló egy-egy szabályjáték menetére. • Türelmesen kivárni, amíg sorra kerül. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Mozdulásos szabályjátékok. • Értelemfejlesztő szabályjátékok. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Csoportos mozdulatjátékok játsszása, különböző körjátékokban, párválasztókban részvétel. • Labdajátékok játsszása – célba dobások: gurítás, dobás egymásnak. • Csoportos ügyességi játékok (kötélhúzás, kosárba dobás, futójátékok). • Könnyebb versenyjátékok játsszása – egyéni, illetve csoportos versengésekben való részvétel. • Érzékelést fejlesztő játékok játsszása. • Megfigyelést fejlesztő játékok játsszása (Mi változott meg? 6-8 tárggyal). • Figyelmet fejlesztő játékok. 	<p>Pár Sor Kör Vonal Labda Dobás Gurítás Futás</p>

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
			<ul style="list-style-type: none"> Szelektív figyelmi funkciók fejlesztése (méret- és formaérzékelő játékok játszása bekötött szemmel). Társasjátékok játszása közösen, illetve egyszerűbbeket párban (színegyeztetésen alapuló lépegetés). 	
Spontán játék	<ul style="list-style-type: none"> Szabályok betartása, játékeszközök közül választás. 	<ul style="list-style-type: none"> Segítséggel a felkínált játéklehetőségek közül választani, adekvátan játszani a rendelkezésére álló játékokkal. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Spontán játék szabadon választott játékokkal és szabadon választott társakkal, segítségnyújtás mellett. <p><i>Tevékenység</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Szabad játék bármilyen önállóan választott játéktárggyal és társsal. A felkínált lehetőségek közül választás segítségével (a már megismert játéktárgyak szabadpolcos elhelyezésével). 	Elérhető játéktárgyak neve.
Szabadban játszható játék	<ul style="list-style-type: none"> Türelmes várakozás a játékeszköz használatára. 	<ul style="list-style-type: none"> Betartani a balesetvédelmi szabályokat játék közben. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Játék játszótéri eszközökön. Minden említett játékforma, ami a szabadban is játszható. Játék a természet kínálta játékokkal. Télen: hógolyózás, szánkózás, hóemberépítés. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Hintázás, csúszdázás, mászókázás, rollerezés, tricikli használata. 	<p>Hinta</p> <p>Mászóka</p> <p>Homok</p> <p>Víz</p> <p>Sár</p> <p>Vár</p> <p>Gödör</p> <p>Alagút</p> <p>Fa</p> <p>Ág</p> <p>Kavics</p>

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
			<ul style="list-style-type: none"> • Homokozóban építkezés, formatöltés-kiöntés, vár, gödör, alagút építése. • Fára mászás. Aszfaltra rajzolás. Ugróiskola. • Ugrókötel, hullahopp-karika használata. • Kavicsokkal sorkirakás, válogatás. • Futó- és fogójátékok játszása. • Hógolyózás, szánkózás segítséggel. 	<p>Kő Fogó Futás, Hó Hógolyó Hóember Szánkó</p>

A fejlesztés várt eredménye:

- A tanuló képes bekapcsolódni a dramatizálásba, neki megfelelő szerepet vállalni.
- Képes szabályokat elfogadni, követni és újakat alkotni a tárgyakkal folytatott tevékenység közben.
- Képes figyelni az akusztikus, vizuális, kinesztetikus ingerekre, a téri orientációs képesség alakulására, a sorrendiség alapjaira.
- Képes együtt játszani társaival és egyszerű játékszabályokat betartani.
- Képes fogni, emelni, letenni, összeilleszteni, dobni, gurítani, nyitni, csukni, játékon keresztül az anyagok, tárgyak alapvető tulajdonságaival ismerkedni.
- Képes önállóan kitalált tevékenységeket játszani növekvő időtartamban, tárgyakat mással helyettesíteni.
- Képes betartani a balesetvédelmi szabályokat játék közben.

ÖNKISZOLGÁLÁS

1-2. évfolyam

Önkiszolgálás

A tantárgy célja a középsúlyosan értelmi fogyatékos tanulók alapvető szociális képességeit az iskoláskor előtti nevelési tapasztalatokra építve tevékenységeken keresztül úgy fejleszteni, hogy önkiszolgálásukban a képességek szerinti részleges vagy teljes önállóságot elérjék.

Feladat a fejlesztések során, hogy a tanulónak egyéni üteméhez és képességeihez igazodva kialakuljon szociális szokásrendszere, és alkalmazásával fejlődjön praktikus képessége, alkalmazkodni tudása, önkiszolgálási, önellátási és önállósági szintje.

A tanuló igényelje a rendet és a tisztaságot, alakuljon ki a személyi higiénia iránti igénye. Késztesse a tanulókat ez az ehhez kapcsolódó eszközök alkalmazására.

Célirányos tevékenységek rendszeres gyakorlásával alakuljanak ki a kívánatos önellátási szokások. A minél kevesebb segítséggel végzendő önellátás érdekében kívánatos a nagymozgásokat célirányossá tenni és a tanuló kismozgásait úgy fejleszteni, hogy ezzel lehetővé váljon az egyre önállóbb öltözés, tisztálkodás.

A tantárgyi fejlesztés alakítsa ki a tanulók fejlettségének megfelelő, olyan önkiszolgálási, önellátási képességeket, valamint szociális motívumokat, amelyek képessé teszik őket magasabb szintű gondolkodási, életviteli és gyakorlati ismeretek befogadására.

A tantárgy fontos szerepet tölt be az erkölcsi nevelésben a rend és a rendszeresség iránti igény kialakításával, a testi és lelki egészségre nevelésben az egészséges táplálkozás alapvető szabályainak megismerésével és az étkezés közben a mértékletesség betartására törekvés kialakításával.

1-2. évfolyam

Óraszámok

	Évfolyamok	
	1.	2.
Heti óraszám	3	3
Éves óraszám	108	108

Tematikai egységek és a hozzá tartozó óraszám évfolyamonként

Tematikai egység	Évfolyam-óraszám	
	1.	2.
Öltözködés	27	27
Testápolás - személyi higiénia	27	27
Étkezés	27	27
Környezetrendezés, környezetmegóvás	27	27
Összes óra	108	108

Célok:

- Az iskolás kor előtti nevelési tapasztalatokra építve kialakítani és fejleszteni a tanulók személyes kompetenciáját és alapvető szociális képességeit.
- A szociális szokásrendszer kialakításával és alkalmazásával formálni a tanulók praktikus képességeit, alkalmazkodni tudását, önkiszolgálását, önellátási és önállósági szintjét.

Feladatok:

- Célirányos tevékenységekkel, gyakorlással járuljon hozzá elemi önellátási szokások (testápolás, étkezés, öltözködés) kialakításához, az elsajátított ismereteket jártasság szintjén a napi életben való alkalmazásához, begyakorlásához.
- A tevékenységek végeztetésére, begyakorlására a mindennapi élethelyzetek adta lehetőségeket maximálisan ki kell használni.
- Alakítsa ki a személyi higiénia iránti igényt, készítse a tanulókat ehhez kapcsolódó eszközök alkalmazására.
- Segítse a tanuló saját testén való tájékozódását, a testrészek fogalmának kialakítását.

Fejlesztési területek a-kompetenciák fejlesztése

- A tantárgy fontos szerepet tölt be az erkölcsi nevelésben a rend és a rendszeresség iránti igény kialakításával, a testi és lelki egészségre nevelésben az egészséges táplálkozás alapvető szabályainak megismerésével és az étkezés közben a mértékletesség betartására törekvés kialakításával.
- Az anyanyelvi kommunikáció kompetenciaterületet az önkiszolgálás során előforduló eszközök és tevékenységek nevei, és az ezeket jelölő gesztusok, jelek elsajátításával, a szükségletek jelzési lehetőségeinek, az egyéni képességekhez illeszkedő, megfelelő verbális vagy nem verbális kommunikáció elsajátításával segíti.
- A szociális és állampolgári kompetencia fejlesztésében a személyes higiénia eléréséhez megfelelő szokásrendszer kialakítása vesz részt.

1. évfolyam

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
Öltözködés	<ul style="list-style-type: none"> Saját ruhadarabok felismerése. 	<ul style="list-style-type: none"> Együtműködés az öltözködés során. Az időjárásnak megfelelő ruhadarabok kiválasztása. A tanuló képességeihez mérten, felnőtt segítségével bekapcsolódni az alapvető gondozási munkába. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Alsó- és felsőruházat fel- és levétele. Évszaknak megfelelő öltözködés. Ruhák hajtogatása. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Alsó-és felsőruházat felvétele együttműködéssel. Kis segítséggel az öltözködés begyakorlása, megtanulása. Nagy gombok gombolása, cipzár, csat, patent használata. 	<p>Ruhadarabok</p> <p>Alsó ruházat</p> <p>Felsőruházat</p> <p>Ruházarak</p> <p>Ruhaneműk: kabát, sapka, sál, kesztyű, cipő, nadrág, zokni, ing, blúz, pulóver</p> <p>Vállfa</p> <p>Fogas,</p> <p>Időjárás</p> <p>Évszakok:</p> <ul style="list-style-type: none"> tél-hideg nyár-meleg <p>Ruhaneműk:</p> <ul style="list-style-type: none"> eső-esőkabát, hó-csizma,
Testápolás – személyi higiénia	<ul style="list-style-type: none"> A tisztálkodási eszközök megfelelő használata. 	<ul style="list-style-type: none"> Kis segítséggel helyesen alkalmazni a tisztálkodó eszközöket és a zsebkendőt. A szárazra törölközés megtanulása. WC-használat, fokozódó önállósággal. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Mosakodás. WC használata. Zsebkendő használata. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Kéz- és arcmosás megtanulása, törölközés. Szükséglet jelzése, vetkőzés, öltözés, WC lehúzása, kézmosás. 	<p>Piszkos – tiszta</p> <p>Tisztálkodási eszközök:</p> <ul style="list-style-type: none"> szappan, szappantartó, körömkefe, víz, vízcsap, hideg víz, meleg víz, törölköző, mosdókagyló,

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
			<ul style="list-style-type: none"> Orrfújás helyesen, a használt zsebkendő elhelyezése. 	<ul style="list-style-type: none"> WC-papír, zsebkendő.
Étkezés	<ul style="list-style-type: none"> Étkezés során az evőeszközök megfelelő használata. 	<ul style="list-style-type: none"> Betartani a kulturált étkezés szabályait. Az evőeszközöket rendeltetésszerűen használni. Önállóan étkezni. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Étkezés kanállal, villával. Terítés. Felelősi teendők ellátása. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Kézmosás étkezés előtt. Kulturált étkezés evőeszközökkel. Terítés tízóraihoz, ebédhez, uzsonnához. 	<p>Evőeszközök:</p> <ul style="list-style-type: none"> kanál, villa, pohár, merőkanál <p>szalvéta levesestál abrosz mélytányér lapostányér kistányér.</p> <p>A kulturált étkezéshez szükséges kifejezések:</p> <ul style="list-style-type: none"> Jó étvágyat kívánok! Egészségetekre! Kérem szépen
Környezetrendezés - környezetmegóvás	<ul style="list-style-type: none"> A tárgyak rendeltetés-szerű használatának és megóvásának megismerése. 	<ul style="list-style-type: none"> Maga körül rendet tartani kis segítséggel, illetve irányítással. Ismerni az eszközök funkcióját (melyik eszközt mire használjuk). Különbséget tenni a saját tulajdon, és a közösség, vagy társai tulajdona között. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Taneszközök, játékok elővétele, elrakása. Saját tulajdon felismerése. Polcok, szekrények használata. Rendrakás. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Játéktér rendberakása, a játékok eltevése. 	<p>Játékok</p> <p>Taneszközök</p> <p>Könyvespolc</p> <p>Játékpole</p> <p>Tanulói asztal</p> <p>Szekrény</p> <p>Szemetesvödör /hulladékgyűjtő</p> <p>Partvis,</p> <p>Lapát</p>

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
			<ul style="list-style-type: none"> Taneszközök épségének, tisztaságának megőrzése. Foglalkozások után taneszközök elrakása. Saját tulajdon kiválasztása, elkülönítése másétól (kölcsonadom, visszakérem). 	Asztaltörölő, Hulladék Locsoló kanna Öntözővíz Rendrakás Enyém Másé Kölcsonadni Visszakérni

A fejlesztés várt eredménye:

- A tanuló képes együttműködésre az öltözködés során.
- Képes saját ruhadarabokat felismerni.
- Képes jelezni, ha fázik, vagy melege van.
- Képes segítséggel WC használatára és a mosdó használatával kapcsolatos teendőket (személyi higiénia) elvégezni, szárazra törölközni, szükséges esetekben felszólítás nélkül zsebkendőt használni.
- Étkezése kulturált, tiszta.
- Képes a személyi higiéniával kapcsolatos teendőket elvégezni étkezések előtt és után.
- Képes a megfelelő evőeszközzel (de legalább kanállal) enni, pohárból inni, kancsóból tölteni, szalvétát rendeltetés szerint használni.
- Képes az étkezéshez kapcsolódó udvariassági kifejezések spontán használatára.
- Képes a terem rendjére ügyelni, az eszközöket rendeltetés szerint használni, helyére tenni.

2. évfolyam

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
Öltözködés	<ul style="list-style-type: none"> Saját ruhadarabok felismerése. 	<ul style="list-style-type: none"> Együtműködés az öltözködés során. Az időjárásnak megfelelő ruhadarabok kiválasztása. A tanuló képességeihez mérten, felnőtt segítségével bekapcsolódni az alapvető gondozási munkába. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Alsó- és felsőruházat fel- és levétele. Ruházarak kezelése. Évszaknak megfelelő öltözködés. Lábbelik ápolása. Ruhák hajtogatása. Fogas, vállfa használata. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Alsó-és felsőruházat felvétele együttműködéssel. Kis segítséggel az öltözködés begyakorlása, megtanulása. Nagy gombok gombolása, cipzár, csat, patent használata. Az évszaknak megfelelő ruhaneműk kiválasztása. Cipő befűzése, letörlése, lábtörlő használata. Ruhák gondos elhelyezése fogason, vállfán, polcon. 	<p>Ruhadarabok</p> <p>Alsó ruházat</p> <p>Felsőruházat</p> <p>Ruházarak</p> <p>Ruhaneműk: kabát, sapka, sál, kesztyű, cipő, nadrág, zokni, ing, blúz, pulóver</p> <p>Vállfa</p> <p>Fogas,</p> <p>Időjárás</p> <p>Évszakok:</p> <ul style="list-style-type: none"> tél-hideg nyár-meleg <p>Ruhaneműk:</p> <ul style="list-style-type: none"> eső-esőkabát, hó-csizma, <p>Lábtörlő</p> <p>Cipőtisztítás</p> <p>Cipőtisztító kefe.</p>
Testápolás – személyi higiénia	<ul style="list-style-type: none"> A tisztálkodási eszközök megfelelő használata. 	<ul style="list-style-type: none"> Kis segítséggel helyesen alkalmazni a tisztálkodó eszközöket és a zsebkendőt. A szárazra törölközés megtanulása. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Mosakodás. WC használata. Fogmosás Zsebkendő használata. 	<p>Piszkos – tiszta</p> <p>Tisztálkodási eszközök:</p> <ul style="list-style-type: none"> szappan, szappantartó, körömkefe,

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
		WC-használat, fokozódó önállósággal.	<p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Kéz- és arcmosás megtanulása, törölközés. • Szükséglet jelzése, vetkőzés, öltözés, WC lehúzása, kézmosás. • Tükör előtt a helyes fogmosás technikai begyakorlása. • Orrfújás helyesen, a használt zsebkendő elhelyezése. 	<ul style="list-style-type: none"> – víz, – vízcsap, – hideg víz, – meleg víz, – törölköző, – mosdókagyló, – WC-papír, – zsebkendő.
Étkezés	<ul style="list-style-type: none"> • Étkezés során az evőeszközök megfelelő használata. 	<ul style="list-style-type: none"> • Betartani a kulturált étkezés szabályait. • Az evőeszközöket rendeltetésszerűen használni. • Önállóan étkezni. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Étkezés kanállal, villával. • Merőkanál használata. • Terítés. • Felelősi teendők ellátása. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Kézmosás étkezés előtt. • Kulturált étkezés evőeszközökkel. • Segítséggel leves szedése. • Terítés tízóraihoz, ebédhez, uzsonnához. • Szükséges eszközök előkészítése a terítéshez, asztal leszedése. 	<p>Evőeszközök:</p> <ul style="list-style-type: none"> – kanál, – villa, – pohár, – merőkanál <p>szalvéta levesestál abrosz mélytányér lapostányér kistányér. A kulturált étkezéshez szükséges kifejezések:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Jó étvágyat kívánok! – Egészségetekre! – Kérem szépen
Környezetrendezés - környezetmegóvás	<ul style="list-style-type: none"> • A tárgyak rendeltetésszerű használatának és megóvásának megismerése. 	<ul style="list-style-type: none"> • Maga körül rendet tartani segítséggel, irányítással. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Taneszközök, játékok elővétele, elrakása. 	<p>Játékok Taneszközök Könyvespolc</p>

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
		<ul style="list-style-type: none"> Ismerni az eszközök funkcióját (melyik eszközt mire használjuk). Különbséget tenni a saját tulajdon, és a közösség, vagy társai tulajdona között. A szemetet a megfelelő helyre tenni. 	<ul style="list-style-type: none"> Saját tulajdon felismerése. Polcok, szekrények használata. Rendrakás. Virágápolás. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Játéktér rendberakása, a játékok eltevése. Taneszközök épségének, tisztaságának megőrzése. Foglalkozások után taneszközök elrakása. Saját tulajdon kiválasztása, elkülönítése másétól (kölcsonadom, visszakérem). Étkezések, foglalkozások befejezése után rendrakás, hulladék összegyűjtése. Virágöntözés. 	<p>Játékpalc Tanulói asztal Szekrény Szemetesvödör /hulladékgyűjtő Partvis, Lapát Asztaltörlő, Hulladék Locsoló kanna Öntözővíz Rendrakás Enyém Másé Kölcsönadni Visszakérni</p>

A fejlesztés várt eredménye:

- Képes cipőjét irányítással fűzni.
- Képes jelezni, ha fázik, vagy melege van.
- Képes segítséggel WC használatára és a mosdó használatával kapcsolatos teendőket (személyi higiénia) elvégezni, szárazra törölközni, szükséges esetekben felszólítás nélkül zsebkendőt használni.
- Képes a fogmosást kis segítséggel végezni.
- Étkezése kulturált, tiszta.
- Képes a személyi higiéniával kapcsolatos teendőket elvégezni étkezések előtt és után.
- Képes a megfelelő evőeszközzel (de legalább kanállal) enni, pohárból inni, kancsóból tölteni, szalvétát rendeltetés szerint használni.

- Képes az étkezéshez kapcsolódó udvariassági kifejezések spontán használatára.
- Képes a terem rendjére ügyelni, az eszközöket rendeltetés szerint használni, helyére tenni.
- Képes saját tárgyait számon tartani, elkülönítve kezelni, másét tulajdonosának átadni.

ÉLETVITEL ÉS GYAKORLAT
3-8. évfolyam

Életvitel és gyakorlat

A tantárgy célja fejleszteni a tanuló manuális képességeit, finommotorikáját és mozgáskoordinációját úgy, hogy tevékenysége során az eszközök használata váljon célirányossá, alakuljon ki elemi munkavégző képessége. Alkalmazni tudja a tanult ismereteket egyre nagyobb önállósággal a gyakorlati tevékenység során, a részfeladatok technológiájának és kapcsolatának megismerésével, a megtanult munkafolyamatok sorrendjének alkalmazásával. Biztosítani kell olyan személyiségjegyek kialakulását, amelyek az iskola befejezését követő új életközegben az eredményes szocializációhoz, munkatevékenységek végzéséhez megfelelő alapot teremthet.

A tantárgy feladata továbbá, hogy járuljon hozzá a tanulók esztétikai neveléséhez, alakítson ki olyan szokásokat, hogy igényük legyen közvetlen környezetük rendben tartására, az otthoni életben is tudják gyakorolni és alkalmazni ismereteiket, hozzájárulva környezetük gondozásához.

A fejlesztés során minél több és változatosabb feladathelyzetben ismerkedjenek meg a tanulók saját és közvetlen környezetüknek, a hétköznapok során szükséges, az önellátáshoz kapcsolódó feladatoknak, munkatevékenységeknek az elsajátításával, alapvető technikák gyakorlásával. Cél a biztos eszközhasználat elérése a háztartásban és a ház körül előforduló szerszámokkal.

Ebben a folyamatban alakulnak ki olyan szokások, készségek, képességek, amelyekkel a mindennapi életben előforduló, egyszerű önellátó, konyhai, takarítási és gondozási feladatok elvégzésére a középsúlyosan értelmi fogyatékos tanuló kisebb irányítással képessé válik.

Az önkiszolgálás – ruhagondozás terén ismerje meg, gyakorolja és alkalmazza a tanuló a textíliáknál tanult ismereteket, mosási, vasalási utasításokat (piktogramokat). Ismerje meg a textilek alapanyagaival, általános tulajdonságaival, valamint azok megmunkálhatóságával, kezelésével kapcsolatos általános tudnivalókat, továbbá a varráshoz használatos cérnákat, díszítőöltéseket, gyöngyfüzéshez használatos fonalakat, eszközöket, a kapcsolódó balesetvédelmi előírásokat.

A konyhai műveletek során fontos az egyszerű alapanyagok megismerése, azok tárolása, felhasználhatósága, a munkafolyamatok elvégzése, a szükséges eszközök, azok használata, valamint a tevékenységhez szükséges munkamenet megismerése és gyakorlati alkalmazása.

Szükséges a takarítás, mosogatás eszközeinek, azok használatának, mosogató-, konyhai tisztítószeres leggyakrabban használatos típusainak megismerése és a balesetvédelmi előírásoknak a megfelelő használata.

Fontos feladat a vásárlással kapcsolatos teendők gyakorlása (az áruk megfelelő minőségének ellenőrzése, minőségi kifogások jelzése, teendők a kifogások felmerülése esetén), az árukon lévő piktogramok ismerete, azok figyelembevétele vásárlás során, valamint az ide vonatkozó elemi viselkedési szokások gyakorlása.

3-8. évfolyam

Óraszámok

	Évfolyamok					
	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Heti óraszám	3	3	4	4	3	3
Éves óraszám	108	108	144	144	108	108

Témakörök és a hozzá tartozó óraszám évfolyamonként

Témakör	Évfolyam-óraszám					
	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Textilmunkák	25	25	40	40	25	25
Egyszerű háztartási munkák	25	25	30	30	20	20
Személyes szükséglettel kapcsolatos teendők	20	20	20	20	25	25
Anyagok alakítása	38	38	34	34	23	23
Vásárlás – fogyasztóvédelem			20	20	10	10
Piktogramok értelmezése					5	5
Összes óra	108	108	144	144	108	108

Célok:

- Alakítson ki a tanulóknál olyan ismereteket, szokásokat, készségeket és képességeket, amelyekkel a mindennapi életben előforduló egyszerű önellátó, konyhai takarítási és gondozási feladatok elvégzésére - kisebb irányítással – képessé válnak.
- A tanulók manuális képességeinek, finommotorikájának és mozgáskoordinációjának fejlesztésével segítse az elemi munkavégző képesség kialakítását.
- Növelje a belső késztetést az önkifejezésre a tanult ismeretek egyre nagyobb önállósággal való alkalmazására.

Feladatok:

- A textillel végezhető tevékenységnél megismert technikák megismertetésével, elsajátításával elemi szint alkalmazásával készíti elő a tanulókat művészeti terápia alkalmazásához.
- Biztosítson a tanulók képességeihez igazodó megfelelő gyakorlást, megerősítést az alapvető önellátási, gondozási tevékenységek elsajátításához.
- Járuljon hozzá, hogy a megtanult munkafolyamatok munkasorrendjét a gyakorlati tevékenységek során alkalmazni tudják.
- Készítse fel a tanulókat arra, hogy munkájukat értékelni tudják, segítse a reális énkép, önértékelés kialakítását.
- Keltse fel a tanulók érdeklődését a természetes anyagok megmunkálhatóságáról, biztosítsa az alkotás örömeinek és hasznosságának megtapasztalását.
- Járuljon hozzá a tanulók esztétikai neveléséhez, alakítson ki olyan szokásokat, hogy igényük legyen közvetlen környezetük rendben tartására.

- Segítse olyan személyiség jegyek kialakítását, mint a pontosság, a rendszeret, az embertársak megbecsülése.
- Biztosítsa a higiénias szokások kialakítását, készítsen fel a piktogramok felismerésére, azok jelentéseinek megértésére.

Fejlesztési területek, a kompetenciák fejlesztése

- A tantárgy az erkölcsi nevelést a munkatevékenységek elvégzéséhez szükséges biztonságos, türelmes és kitartó magatartás szabályainak megismerésével és alkalmazásával segíti. A környezeti tevékenységek során támogatja a segítségkérés szükségességének felismerését és a tanuló képességeihez mérten másoknak segítség nyújtását.
- A nemzeti azonosságtudatot, hazafias nevelést a jellegzetes nemzeti, nemzetiségi ételek, italok megismerésével és a nemzeti ünnepekkor dekorációs kellékek készítésével segíti.
- Az egészségre ártalmas anyagok és szokások tudatos elkerülésével, a figyelem ráirányításával a kiegyensúlyozott és harmonikus életvitelre, a pihenés, a munka és a szórakozás helyes arányainak felismerésére és az igyekezet kialakításával ezek betartására a testi és lelki egészségre nevelés céljait valósítja meg.
- A családi életre nevelésben törekszik a családi munkamegosztásban az érdeklődés, képesség és igény szerinti részvételre, az önellátásban minél kevesebb segítség igénybe vételére.
- A fenntarthatóság, környezettudatosság céljait támogatja a környezet tudatos megfigyeltetésével, a mindennapi életben előforduló helyzetekben az egészségre ártalmas hatások elkerülésével, a természet erőforrásaival való takarékosagra neveléssel.
- Az anyanyelvi kommunikáció fejlesztésében a szókincsbővítésben, az aktuális témákban, a tanuló kívánságainak és kifogásainak megfogalmazásában, valamint a személyes élettérrel kapcsolatos igények és kötelezettségek adekvát kommunikációjának gyakorlásában vesz részt.
- A természettudományos és technikai kompetencia terület fejlesztését az önellátás és a közvetlen környezet gondozása kapcsán az egészség megóvásával, a betegségek megelőzésével és felismerésével kapcsolatos gyakorlati ismeretek nyújtásával és a közlekedésben és a háztartásban a balesetek elkerülési lehetőségeinek bemutatásával támogatja.
- Balesetvédelem: minden munkatevékenység során szükséges a balesetvédelmi, valamint a munkavédelmi szabályok ismerete és betartása.

3. évfolyam

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
Textilmunkák	<ul style="list-style-type: none"> Anyagok tulajdonságainak megismertetése és megtapasztaltatása. 	<ul style="list-style-type: none"> Saját tapasztalatai alapján vizsgálni az anyagokat adott szempontok alapján. Utánzó-készséget, kreativitást fejleszteni, adott anyagból ábrát, formát, tárgyat készíteni (minta után, saját elképzelés alapján) Környezetében található használati tárgyak közül textileket gyűjteni. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Anyagok tulajdonságai, alkalmazásuk. Anyagok alakíthatósága. Ismerkedés textillel. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Anyagok válogatása eltérő szempontok szerint: puha, kemény, törekeny, éghető, tűzálló, természetes anyag, műanyag. Formák kirakása adott anyagokból (gesztenye, kavics, lencse). Vessző hajlítása, szalmából, drótból, fonalból fonat készítése. Homokvár építése a homokozóban, formázás homokozó edényekkel, homoktálcán ábrák készítése. Textilek gyűjtése tanteremben, otthon (képek, tárgyak válogatása, csoportosítása, megnevezése, a tulajdonságra utaló mondatalkotás). 	<p>Természetes anyag Műanyag Termés Alapanyag Textilfajták Az olló részei, Használatával kapcsolatos fogalmak</p>
Egyszerű háztartási munkák	<ul style="list-style-type: none"> Feladatot vállalása és jó elvégzése. 	<ul style="list-style-type: none"> Az eszközök használatához szükséges mozdulatok, fogások gyakorlása eszközzel és eszköz nélkül. Felelősi rendszer kialakítása, a szükséges 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> A ház körüli takarítási feladatokhoz használható eszközök és feladatok. Tanteremben, folyosón egyszerű takarítási munkák. 	<p>Eszközök, a gondozott növényekkel kapcsolatos elnevezések.</p>

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
		<p>munkák jelzésére eszközök kiosztására, végzésére.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Irányítással használni a megismert eszközöket. 	<p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Szabadban használt takarítóeszközök (seprű, szemétlapát, szeméttároló, Az évszaknak megfelelő takarítási munkák, a hulladék szelektív gyűjtése (zöld hulladékot komposztálóba), a járdák, utak seprése, télen hólapátolás, csúszós út szórása. • komposztáló, lombseprű, gereblye, hólapát) megnevezése, használatuk. • Az utak, játszótér, udvar rendben tartása. • Szemétszedés, a szeméthyűjtők megfigyelése, ha megtelt, jelenteni a felnőtteknek. 	
<p>Személyes szükséglettel kapcsolatos teendők</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Alkalomnak és az időjárásnak megfelelő öltözet kiválasztása. 	<ul style="list-style-type: none"> • Megtanulni, hogy az alsó ruházatot naponta szükséges váltani. • Rendszereteket kialakítani. • Felszólítás nélkül váltócipőt használni. • A rendszeres tisztálkodást természetes szükségletnek tartani. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Ruhák válogatása, csoportosítása. • Ruha gondozása, tárolása. Cipőápolás. • Személyes tisztálkodás. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Ruházat kiválasztásának gyakorlása (babaruha, kép, saját ruhák [évszak, időjárás, alkalom]). • Az öltöző rendjének megtartása, ruhák, cipők elhelyezése a kijelölt helyen. • A cipőápolás eszközei, ápolószerek, használatuk módja. 	<p>A tisztálkodó szerek és ápolószerek használatával kapcsolatos fogalmak.</p>

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
			<ul style="list-style-type: none"> Kézmosás módja (fürdés, hajmosás), fontosságának megértése. 	
Anyagok alakítása	<ul style="list-style-type: none"> A papír tulajdonságainak megismerése, alakítása különféle eszközökkel és technikákkal. 	<ul style="list-style-type: none"> A papír változatos, sokoldalú használatát megismerni, technikákat elsajátítani, esztétikus alkotásokat készíteni. A megfelelő anyagokhoz megfelelő eszközöket választani. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Papírok tulajdonsága, alakíthatóságuk (hajtogatás, tépés, sodrás, vágás, ragasztás, fűzés). Ajándékok, elemi kompozíciók létrehozása. Varrás kemény papírlemezre. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Papírból különböző formák készítése – eltérő vastagságú papírok hajtogatása (legyező), felezőhajtés, sarkok illesztése, hajtások megerősítése, segítséggel csákó, hajó hajtogatása. Tépés, hajtés mentén, formakitépés tetszés szerint, mozaikkép, kép ragasztása előkészített alapra. Alkalmas papírok sodrása, formakitöltés, képkészítés az előkészített anyagból. Ollóval csíkvágás vonal mentén, a csíkokból fűzér készítése. Előrajzolt forma kivágása, felragasztása, képkészítés (téli kép, karácsonyi, anyák napi, húsvéti). 	<p>Papírfajták Merkelőtű Ragasztófajták Öltések</p>

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
			<ul style="list-style-type: none">Papírfűzés, a technika elsajátítása, ritmikus sorok fűzése, az elkészült minta rögzítése.Kartonból, hullámpapírból varrással, festéssel, ragasztással tárgy készítése.Előlyukasztott lemezre varrás egyszerű öltéssel.	

A fejlesztés várt eredménye:

- A tanuló képes a megismert anyagokat adott szempontok szerint csoportosítani, legfontosabb tulajdonságaikat, alkalmazásukat ismerni.
- Képes az ollót balesetmentesen, kis segítséggel használni.
- Rendszeresen részt vesz a tanterem, öltöző takarításában (söprés, szemétszedés, portörlet).

4. évfolyam

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
Textilmunkák	<ul style="list-style-type: none"> Anyagok tulajdonságainak megismertetése és megtapasztaltatása. 	<ul style="list-style-type: none"> Saját tapasztalatai alapján vizsgálni az anyagokat adott szempontok alapján. Utánzőkészséget, kreativitást fejleszteni, adott anyagból ábrát, formát, tárgyat készíteni (minta után, saját elképzelés alapján). Környezetében található használati tárgyak közül textileket gyűjteni. Az olló használatát elsajátítani 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Anyagok tulajdonságai, alkalmazásuk. Anyagok alakíthatósága. Olló használata. Nyírás, vágás. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Tapintással, bőrön keresztül az anyagra következtetni (selyem, bársony, zsákvászon, gyapjú, tüll), bekötött szemmel felismerési gyakorlat. Az olló használatának gyakorlása: nyírás, különböző vastagságú textilanyagok nyirkálása, vágás: egyenes vonal mentén, forma kivágása. Textilből kivágott formákból kép összeállítása, felragasztása kartonra, különböző vastagságú fonalból vonal követése, formakitöltés. 	<p>Természetes anyag Műanyag Termés Alapanya Textilfajták Az olló részei Használatával kapcsolatos fogalmak</p>
Egyszerű háztartási munkák	<ul style="list-style-type: none"> Feladatot vállalása és jó elvégzése. 	<ul style="list-style-type: none"> Az eszközök használatához szükséges mozdulatok, fogások gyakorlása eszközzel és eszköz nélkül. Irányítással használni a megismert eszközöket. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Tisztítószer tulajdonságai és használatuk. Növénygondozás. <p><i>Tevékenységek</i></p>	<p>Eszközök, a gondozott növényekkel kapcsolatos elnevezések.</p>

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
		<ul style="list-style-type: none"> • Szabadtéri- és szobanövényeket gondozni, fejlődésüket figyelemmel kísérni, arról rajzos (képes) naplót vezetni. • A növénygondozást felelősi rendszerben végezni. 	<ul style="list-style-type: none"> • Seprés, portörlés, játékok lemosása (seprű, lapát, lemosó szivacs, porrongy használata). • Tisztítószer használata gyakorlása ellenőrzés mellett. A környezet szépítése, az évszaknak megfelelően szükséges növényápolási munkák végzésébe bekapcsolódni, állandó irányítás mellett. • Szabadtéri növények (vetés, palántázás, kapálás, öntözés, elnyílt virágok levágása, komposztálása) gondozása. • Szobanövények gondozása a tanteremben, folyosókon, irányítás mellett. 	
<p>Személyes szükséglettel kapcsolatos teendők</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Alkalomnak és az időjárásnak megfelelő öltözet kiválasztása. 	<ul style="list-style-type: none"> • Megtanulni, hogy az alsó ruházatot naponta szükséges váltani. • Rendszereteket kialakítani. • Felszólítás nélkül váltócipőt használni. • A rendszeres tisztálkodást természetes szükségletnek tartani. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Ruhák válogatása, csoportosítása. • Ruha gondozása, tárolása. Cipőápolás. • Személyes tisztálkodás. • Bőrápolás. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Cipőfűzés, cipőkötés gyakorlása. • Kézmosás módja (fürdés, hajmosás), fontosságának megértése. • Takarékos vízhasználat, bőrápolás, allergia megelőzése (megfelelő tisztító- és ápolószerek használata). 	<p>A tisztálkodó szerek és ápolószerek használatával kapcsolatos fogalmak.</p>

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
			<ul style="list-style-type: none"> Fog- és szájápolás fontossága és ajánlott módja. Az időjárás káros hatásainak kivédése (szél, hideg, napsugárzás), panaszait, kérdéseit bátran mondja el. Tanulmányi séta, tisztálkodási- és bőrápoló szereket árusító üzlet meglátogatása, néhány használati utasítás elolvasása, ajánlott szerek kiválasztása, a választás indoklása. 	
Anyagok alakítása	<ul style="list-style-type: none"> A papír tulajdonságainak megismerése, alakítása különféle eszközökkel és technikákkal. 	<ul style="list-style-type: none"> A papír változatos, sokoldalú használatát megismerni, technikákat elsajátítani, esztétikus alkotásokat készíteni. A megfelelő anyagokhoz megfelelő eszközöket választani. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Papírok tulajdonsága, alakíthatóságuk (hajtogatás, tépés, sodrás, vágás, ragasztás, fűzés). Ajándékok, elemi kompozíciók létrehozása. Varrás kemény papírlemezre. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Papírból különböző formák készítése – eltérő vastagságú papírok hajtogatása (legyező), felezőhajtés, sarkok illesztése, hajtások megerősítése, segítséggel csákó, hajó hajtogatása. Tépés, hajtés mentén, formakitépés tetszés szerint, mozaikkép, kép ragasztása előkészített alapra. 	<p>Papírfajták Merkelőtű Ragasztófajták Öltések</p>

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
			<ul style="list-style-type: none"> • Alkalmas papírok sodrása, formakitöltés, képkészítés az előkészített anyagból. • Ollóval csíkvágás vonal mentén, a csíkokból füzér készítése. • Előrajzolt forma kivágása, felragasztása, képkészítés (téli kép, karácsonyi, anyák napi, húsvéti). • Papírfűzés, a technika elsajátítása, ritmikus sorok fűzése, az elkészült minta rögzítése. • Kartonból, hullámpapírból varrással, festéssel, ragasztással tárgy készítése. • Előlyukasztott lemezre varrás egyszerű öltéssel. 	

A fejlesztés várt eredménye:

- A tanuló képes a megismert anyagokat adott szempontok szerint csoportosítani, legfontosabb tulajdonságaikat, alkalmazásukat ismerni.
- Képes az ollót balesetmentesen, kis segítséggel használni.
- Irányítással, rendszeresen részt vesz a kerti és szobanövények gondozásában.
- Rendszeresen részt vesz a tanterem, öltöző takarításában (söprés, szemétszedés, portörölés).
- Szokásává válik az alsóruha napi cseréje, a rendszeres fogápolás.
- Képes minta alapján munkadarabot készíteni, alkotását magáénak érezni, büszkeséget érezni.

5. évfolyam

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
Textilmunkák	<ul style="list-style-type: none"> Az olló és a tű helyes használata. 	<ul style="list-style-type: none"> A tanuló saját tapasztalatai alapján az anyag megmunkálhatóságának megismerése. Irányítással textilt csíkokra vágni, textilcsíkot összevarrni, gombolyítani. A száröltést segítségével, a száلكihúzást és az előöltést önállóan gyakorolni. Tübefűzést (egyre önállóbban) és csomókötést gyakorolni. Bonyolultabb gombvarrási technikákat gyakorolni. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Anyagvizsgálat érzékszervi tapasztalatszerzés útján: megmunkálhatóság. Irányítással textil felvágása, nyírása, segítséggel gombolyítása. Öltésformák (előöltés, száröltés,). Varrások eldolgozása. Csomókötés, gombfelvarrás. A szövés előkészítése. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Textilfélék alapanyaga, azok elemi szálainak megismerése. (Válogatási gyakorlatok: szín, anyagvastagság, anyagösszetétel alapján). Textilből készült használati tárgyak gyűjtése, csoportosítása. Vágás, gombolyítás, szalagkötés gyakorlása, szálbehúzás, varrási alapismeretek gyakorlása. Fokozódó önállósággal szalagkötés, önállóan száلكihúzás. 	<p>Szál Szálirány Anyagnyúlás Előöltés Szálóltés Szegőltés Elvarrás Pelenkaöltés Szövással kapcsolatos eszközök.</p>

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
Egyszerű háztartási munkák	<ul style="list-style-type: none"> • Étkezéshez saját részre terítés. 	<ul style="list-style-type: none"> • Takarítási munkákat végezni (tanterem, tankonyha). • Önállóan rend teríteni, mosogatni, törölgetni, kenyeret megkenni. • A megismert eszközök használatát gyakorolni segítséggel. • Tisztítási, hámozási folyamatok megismerése, gyakorlása. • Rendet rakni, irányítással 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Seprű, lapát használata. • Tisztító- és fertőtlenítőszer. • Konyhai eszközök helye, rendje. • Egyszerűbb konyhai munkák. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Seprés, portörletés, felmosás, játékok lemosása. • Porszívózás gyakorlása, szőnyeg porszívózása önállóan. • Tisztító- és fertőtlenítőszer adagolásának megismerése, használatának gyakorlása ellenőrzés mellett. • A helyrerakás, terítés, mosogatás, törölgetés gyakorlása. • Irányítással terítés, mosogatás, törölgetés. • Étkezések előkészítése segítséggel: 	<p>Előkészítéshez és főzéshez kapcsolódó fogalmak. További fogalmak a tisztító-, fertőtlenítőszer használatával kapcsolatos tevékenységek köréből.</p>
Személyes szükséglettel kapcsolatos teendők	<ul style="list-style-type: none"> • Ruhazárak önálló használata. 	<ul style="list-style-type: none"> • Húzózár használata, csatolás, patentolás, kapcsolás, gombolás fokozódó önállósággal. • Cipőfűzés, csomókötés, tépőzár-használat. • Önálló cipőfűzés. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • A megfelelő ruházat kiválasztása. • Ruhanemű kezelése. • Ruhazárak használata. • Cipőfűzés – fűző megkötése. <p><i>Tevékenységek</i></p>	<p>További, ruhagondozással kapcsolatos fogalmak (mosószer, csipesz, szárító, vasalódeszka, hőfokszabályozó).</p>

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
			<ul style="list-style-type: none"> • Ruházat adekvát kiválasztásának gyakorlása (évszak, időjárás, alkalom). • Húzózár, patent, kapocs, csat használatának gyakorlása. • Cipőfűzés, cipőkötés gyakorlása (fűzőtáblákon). • Cipőfűzés szükség szerint, cipőkötés adódó alkalmanként irányítással. 	
Anyagok alakítása	<ul style="list-style-type: none"> • Az anyagmegtanuláshoz használt eszközök körének bővítése. 	<ul style="list-style-type: none"> • Egyszerű tárgyak, ajándék, elemi kompozíciók készítése a megadott alapanyagokból (sík tárgy, térbeli tárgy). • Adott anyagból készült tárgyak kiválasztása, csoportosítása 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Papírból, fonalból, textilből ajándékok, elemi kompozíciók létrehozása, egyszerű munkadarabok készítése. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Papír, fonal, textil tárgyak készítése. Különböző anyagok tulajdonságainak felfedezése (fa, kő, fém). • Kartonpapíron előrajzolt kép kivarrása (karácsonyi képeslap, anyák napjára ajándék). • Kartonból, papírból, fonalból és textilből egyszerű tárgyak készítése irányítással (varrással doboz, album, képkeret, babaház). • Textilen előrajzolt ábra kivarrása színes fonallal („terítő”, babaruha). 	<p>Papír Fonal Textilmunkák Megtanulás Használt fogalmak, a felhasználhatóságot célzó fogalmak: maradandó Természeti tárgy – emberi alkotás (kavics, mozaik) Bánya.</p>

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
			<ul style="list-style-type: none"> Adott anyagból készült tárgyak, alkotások készítése fa (léc csiszolása, festése, faragása), kő („ékszer” készítése, kavicsból állatok, tárgyak készítése festéssel, lakkozással) fém (karácsonyi díszek, „ékszer”). 	
Vásárlás	<ul style="list-style-type: none"> Érték és ár közötti összefüggések megértetése 	<ul style="list-style-type: none"> Az alapvető árucikkek beszerzésének helye, a vásárlás módja. Egyféle árucikk vásárlása önállóan (vásárlás megtervezése, mit veszek? Hol kapható? Mennyibe kerül?). 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Vásárlás körülményei. Különböző boltok, áruházak és piac látogatása. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Vásárlás céljának, menetének megismerése, alapvető árucikkek beszerzési helyeinek ismerete. Vásárlás folyamatának gyakorlása, beszámoló a vásárlás folyamatáról, eredményéről. Tanulmányi séta, piac-, üzletlátogatás, kirakatok nézegetése. 	<p>Célzott vásárlás helye ott kapható áruk</p> <p>Vásárlási folyamatnál használt fogalmak.</p> <p>Közlekedéshez kapcsolódó fogalmak.</p> <p>Vásárlási folyamatnál és fizetésnél használatos fogalmak.</p> <p>További, a közlekedéshez, viselkedéshez kapcsolódó fogalmak.</p>

A fejlesztés várt eredménye:

- A tanuló képes a baleset- és munkavédelmet figyelembe venni veszélyes eszközök használata során.
- Segítséggel tud rendet tartani, teríteni, részt venni a takarításban, mosogatásban, törölgetésben.
- Kis segítséggel képes használni a ruházati zárószerveket, cipőt fűzni, segítséggel csokrot kötni.
- Néhány alapvető árucikk beszerzési helyét és a vásárlás módját ismeri.
- Képes segítséggel vásárolni egy tételt.

6. évfolyam

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
Textilmunkák	<ul style="list-style-type: none"> Az olló és a tű helyes használata. 	<ul style="list-style-type: none"> A tanuló saját tapasztalatai alapján az anyag megmunkálhatóságának megismerése. Irányítással textilt csíkokra vágni, textilcsíkot összevarrni, gombolyítani. A száröltést segítséggel, a száلكihúzást és az előöltést önállóan gyakorolni. Tübefűzést (egyre önállóbban) és csomókötést gyakorolni. Bonyolultabb gombvarrási technikákat gyakorolni. Ismerkedés szövött tárgyakkal, a szövés eszközeivel. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Anyagvizsgálat érzékszervi tapasztalatszerzés útján: megmunkálhatóság. Irányítással textil felvágása, nyírása, segítséggel gombolyítása. Öltésformák (szegőöltés: pelenkaöltés). Varrások eldolgozása. Csomókötés, gombfelvarrás. A szövés előkészítése. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Textilfélék alapanyaga, azok elemi szálainak megismerése. (Válogatási gyakorlatok: szín, anyagvastagság, anyagösszetétel alapján). Textilből készült használati tárgyak gyűjtése, csoportosítása. Vágás, gombolyítás, szalagkötés gyakorlása, száلكehúzás, varrási alapismeretek gyakorlása. Fokozódó önállósággal szalagkötés, önállóan száلكehúzás. Önállóan szalagkötés, segítséggel száröltés gyakorlása. 	<p>Szál Szállirány Anyagnyúlás Előöltés Szálóltés Szegőöltés Elvarrás Pelenkaöltés Szövással kapcsolatos eszközök..</p>

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
			<ul style="list-style-type: none"> • Szegőöltések közül pelenkaöltés technikájának megismerése. • Új öltésforma megismerése a tübefűzés, csomózás gyakorlásával. • Anyag és gomb kapcsolata, gombvarrási gyakorlatok. • A tanult tevékenységek folyamatos gyakorlása csökkenő mértékű segítséggel. • Szövés anyagainak, eszközeinek megismerése. 	
<p>Egyszerű háztartási munkák</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Étkezéshez saját részre terítés. 	<ul style="list-style-type: none"> • Takarítási munkákat végezni (tanterem, tankonyha). • Önállóan rendet rakni, irányítással teríteni, mosogatni, törölgetni, kenyeret megkenni. • A megismert eszközök használatát gyakorolni segítséggel. • Tisztítási, hámozási folyamatok megismerése, gyakorlása 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Tisztító- és fertőtlenítőszer. • Konyhai eszközök helye, rendje. • Egyszerűbb konyhai munkák. • Kenyérkenés, kenyérszeletelés, kenyérpirítás, konzervbontás. • A főzés jellegének megfelelő edények és eszközök kiválasztása. • Gyümölcs- és zöldségtisztítás. • Főzést nem igénylő ételek készítése. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Seprés, portörletés, felmosás, játékok lemosása. • Porszívózás gyakorlása, szőnyeg porszívózása önállóan. 	<p>Előkészítéshez és főzéshez kapcsolódó fogalmak. További fogalmak a tisztító-, fertőtlenítőszer használatával kapcsolatos tevékenységek köréből.</p>

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
			<ul style="list-style-type: none"> • Tisztító- és fertőtlenítőszeres adagolásának megismerése, használatának gyakorlása ellenőrzés mellett. • A kenyérkenés módjának megtanulása. • A kenyérszeletelés, kenyérpirítás, konzervbontás módjának megismerése, az eszközök használatának gyakorlása különös tekintettel a baleset-megelőzésre. • Megfelelő eszközök és edények kiválogatásának gyakorlása. • Egyszerű ételek elkészítésének megismerése, gyakorlása • (alma, banán, narancs, sárgarépa, burgonya). • Gyümölcsturmix, pirítós, szendvics készítése. • Eddigi tevékenységek gyakorlása. • Önálló terítés, mosogatás, rendrakás. 	
<p>Személyes szükséglettel kapcsolatos teendők</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ruhazárak önálló használata. 	<ul style="list-style-type: none"> • Húzózár használata, csatolás, patentozás, kapcsolás, gombolás fokozódó önállósággal. • Cipőfűzés, csomókötés, tépőzárhasználat. • Önálló cipőfűzés. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Mosás: gépi, kézi mosás. • Teregetés, hajtogatás, vasalás. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Mosás megismerése, kézi, gépi mosás eszközei, azok használata. 	<p>További, ruhagondozással kapcsolatos fogalmak (mosószeres, csipesz, szárító, vasalódeszka, hőfokszabályozó).</p>

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
		<ul style="list-style-type: none"> A mosás és vasalás eszközeinek felismerése, megnevezése, használatuk. 	<ul style="list-style-type: none"> Teregetés (szárító), hajtogatás (tárolás), vasalás (babaruhák). 	
Anyagok alakítása	<ul style="list-style-type: none"> Az anyagmegtuntatókhoz használt eszközök körének bővítése. 	<ul style="list-style-type: none"> Egyszerű tárgyak, ajándék, elemi kompozíciók készítése a megadott alapanyagokból (sík tárgy, térbeli tárgy). Adott anyagból készült tárgyak kiválasztása, csoportosítása. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Papírból, fonalból, textilből ajándékok, elemi kompozíciók létrehozása, egyszerű munkadarabok készítése. Papír, fonal, textil tárgyak készítése. Különböző anyagok tulajdonságainak felfedezése (fa, kő, fém). <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Kartonpapíron előrajzolt kép kivarrása (karácsonyi képeslap, anyák napjára ajándék). Kartonból, papírból, fonalból és textilből egyszerű tárgyak készítése irányítással (varrással doboz, album, képkeret, babaház). Textilen előrajzolt ábra kivarrása színes fonallal („terítő”, babaruha). 	<p>Papír Fonal Textilmunkák Megtuntatók Használt fogalmak, a felhasználhatóságot célzó fogalmak: maradandó Természeti tárgy – emberi alkotás (kavics, mozaik) Bánya.</p>
Vásárlás – fogyasztóvédelem	<ul style="list-style-type: none"> Érték és ár közötti összefüggések megértetése 	<ul style="list-style-type: none"> Az alapvető árucikkek beszerzésének helye, a vásárlás módja. Egyféle árucikk vásárlása önállóan (vásárlás megtervezése, mit veszek?) 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Különböző boltok, áruházak és piac látogatása. Vásárlás – fizetés – csomagolás. <p><i>Tevékenységek</i></p>	<p>Célzott vásárlás helye, ott kapható áruk. Vásárlási folyamatnál használt fogalmak. Közlekedéshez kapcsolódó fogalmak.</p>

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
		Hol kapható? Mennyibe kerül?).	<ul style="list-style-type: none"> Vásárlás folyamatának gyakorlása, beszámoló a vásárlás folyamatáról, eredményéről. Tanulmányi séta, piac-, üzletlátogatás, kirakatok nézegetése. Felügyelet mellett alapvető, egyszerű árucikkek beszerzési helyének megismerése, egy tétel vásárlása. 	Vásárlási folyamatnál és fizetésnél használatos fogalmak. További, a közlekedéshez, viselkedéshez kapcsolódó fogalmak

A fejlesztés várt eredménye:

- A tanuló képes a baleset- és munkavédelmet figyelembe venni veszélyes eszközök használata során.
- Segítséggel tud rendet tartani, teríteni, részt venni a takarításban, mosogatásban, törölgetésben.
- A kenyér megkenésével próbálkozik.
- Kis segítséggel képes használni a ruházati zárószerveket, cipőt fűzni, segítséggel csokrot kötni.
- Néhány alapvető árucikk beszerzési helyét és a vásárlás módját ismeri.
- Képes segítséggel vásárolni egy tételt.
- Képes minta alapján esztétikus alkotást készíteni változatos technikával

7. évfolyam

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
Textilmunkák	<ul style="list-style-type: none"> Tanult öltések alkalmazása 	<ul style="list-style-type: none"> Textilmunkákhoz köthető rutinfeladatok folyamatos gyakorlása (fonalgombolyítás, vágás egyenes vonal mentén, forma kivágása, tű befűzése, csomó kötése fonalra, varrás eldolgozása egyre önállóbban). Két anyag összevarrása, beszegése, gomb felvarrása, gumibehúzás. Alapanyagok megismerése, a mozdulatok gyakorlása. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Textillel kapcsolatos tevékenységek megismerése. Szállkihúzás, fonás, tanult öltések. Láncöltés megismerése. Textil szegése, összevarrása kézzel. Gombfelvarrás, gumibehúzás. . <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Eddigi tevékenységek folyamatos gyakorlása, egyes esetekben alkalmazása önállóan (vágás, tűbefűzés, csomókötés, varrások eldolgozása, rojtozás, fércelő öltés, tanult öltésformák). Textilfajták megkülönböztetése, tanult öltésformák varrása segítséggel. Láncöltés technikájának megismerése. Eddigi tevékenységek önálló gyakorlása. Kisebb feladatok önállóan. (Gomb hiányzik: varródoboz, mi kell a felvarráshoz?) 	<p>Az alkalmazott technikák nyomán felmerülő alapanyagok, eszközök, technikák nevei (tűbefűző, kötőtű, horgolótű, kezdőszem,, fonalak stb.).</p>
Egyszerű háztartási munkák	<ul style="list-style-type: none"> Háztartási eszközök és gépek használata egyszerű esetekben. 	<ul style="list-style-type: none"> Önállóan kenyeret, felvágottat szeletelni. A célnak megfelelő nyersanyagokat, eszközöket edényeket kiválasztani. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Szeletelés, kés használata. Konyhai gépek, eszközök megismerése, használata. Egyszerű étel készítése. Terítés, tálalás, mosogatás, rendrakás. 	<p>Eddig használt fogalmak, egyszerű kezelést igénylő gépek, azok használatához szükséges fogalmak. Gyümölcssaláták,</p>

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
		<ul style="list-style-type: none"> • Egy-egy hideg, illetve egyszerű meleg ételt elkészíteni kis segítséggel. • A megismert munkafolyamatokat önállóan alkalmazni. 	<ul style="list-style-type: none"> • Takarítási munkák. Tevékenységek • Önállóan élelmiszerek szeletelése, nyersanyagok, főzőedények, eszközök kiválasztása. • Gyümölcssaláta elkészítése. Tízórai-, uzsonna-, reggeli készítés. • Felnőtt irányítása mellett önállóságra törekvéssel konyhai, háztartási gépek használata. • A főzési munkákhoz kapcsolódó tevékenységek gyakorlása (terítés, mosogatás, rendrakás) folyamatosan. • Eddig begyakorolt tevékenységek önálló alkalmazása. 	<p>ételek, elkészítésükhöz szükséges fogalmak.</p> <p>Tisztítószer, takarítóeszközök, munkafolyamatok, veszélyes anyagok, baleset megelőzés.</p>
<p>Személyes szükséglettel kapcsolatos teendők</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Balesetmentes, körültekintő munkavégzés. 	<ul style="list-style-type: none"> • Textilanyagok alapanyagai és azok tulajdonságai, piktogramok jelentése, értelmezése, feladat eldöntése a jelek útmutatása alapján. • Vasalás, irányítás mellett. • Vízhőfok, vasaló beállítása). 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Textilanyagok alapanyagai és tulajdonságai. • Piktogramok értelmezése. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Különböző anyagok vasalásának gyakorlása irányítással • (a ruházaton található piktogramok irányító jellegének felhasználásával). • Ruhaválogatás alapján mosás előkészítése. Rendrakás, eszközök elhelyezése, tiszta ruha összehajtása, helyrerakása. 	<p>A textil alapanyagának tulajdonságaival mosásával, vasalásával kapcsolatos fogalmak. Háztartási gépek használatával kapcsolatos fogalmak.</p>

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
Anyagok alakítása	<ul style="list-style-type: none"> Az alkotás örömeinek átélése. 	<ul style="list-style-type: none"> A tanult technikákkal irányítás mellett egyszerű tárgyak készítése. Az anyagok tulajdonságainak megismerése. Adott anyagból készült tárgyak keresése környezetében használhatóság és más tulajdonságaik alapján. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Újabb alapanyagok és tulajdonságaik megismerése. Műanyag, bőr-műbőr Természetes anyagok és műanyagok alakíthatósága és tulajdonságai. Termékek. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Egyszerű tárgyak készítése minta alapján változatos anyagokból. A szükséges technika, eszközhasználat elsajátítása. Képek, plakátok, ajándéktárgyak készítése. Eddigiek alapján a megismert technológiai eljárások alkalmazásával elemi figurák készítése segítségével. 	<p>Az anyag eredetére, előkészítésére, feldolgozására, valamint a belőlük készíthető munkadarabok használhatóságára vonatkozó fogalmak.</p>
Vásárlás – fogyasztóvédelem	<ul style="list-style-type: none"> Körültekintő, megtervezett vásárlás. 	<ul style="list-style-type: none"> Vásárolni egyféle alapanyagot. Önállóan, néhány tételt segítséggel vásárolni. Mérlegelni vásárláskor, kívánságát és kifogásait megfogalmazni (drágább, jobb ízű, több van benne). A szavatossági idő jelölését figyelembe venni vásárláskor. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Vásárlás. Alapanyagok vásárlása a konyhai tevékenységhez. A termékek szavatosságának ellenőrzése. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Konyhai munkához szükséges alapanyagok megválasztása, azok beszerzése (néhány tétel). 	<p>Az alapanyagok kiválasztásához szükséges fogalmak, beszerzési források. Vásárlással, fizetéssel kapcsolatos fogalmak, kiegészítve a közlekedés és a viselkedéskultúra ide vonatkozó fogalmaival.</p>

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
			<ul style="list-style-type: none"> • Recept alapján készülő ételhez alapanyagok beszerzése (vásárlási-fizetési tevékenység), az áruk tüzetes megvizsgálása minőség, mennyiség, ár tekintetében, azok tárolási lehetőségének megismerése. • A szavatosság időpontjának egyeztetése, a felírt dátum helyes értelmezése. 	
Piktogramok értelmezése	<ul style="list-style-type: none"> • Ismeretek alkalmazása valós helyzetekben. 	<ul style="list-style-type: none"> • Néhány gyakrabban látott piktogramot felismerni, értelmezni. • Gyógyszereken, élelmiszereken, vegyszereken található jelzéseket értelmezni. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Jelek megismerése, értelmezése, egyeztetése. • Használati utasítás, kezelési utasítás, szavatosság jelzései. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Ismerkedés az élelmiszereken, tisztítószereken, ruhaneműk kezelési útmutatóján található jelekkel. • Megismert jelek megmutatása, értelmezése, egyeztetése, válogatása. 	Piktogramok jelzéseivel, használati útmutatóival, és azok értelmezésével kapcsolatos fogalmak.

A fejlesztés várt eredménye:

- Felismerni a tanult textiltípusokat, a tanult öltésformák közül néhányat segítséggel tud alkalmazni.
- Egyszerű gombot felvarrni.
- Felismerni a különböző kézimunkák darabjait, eszközeit.
- Részt venni az eddig tanult és begyakorolt munkatevékenységekben.

- Részt venni a konyhai munkákban, elkészíteni egy-egy hideg, illetve egyszerű meleg ételt, ismeri az edényeket, eszközöket, az egyszerű konyhai gépek használatát.
- A takarítási és gondozási munkákhoz és az adott munkadarabok elkészítéséhez szükséges anyagok és eszközök egyre önállóbb kiválasztására.
- Tudjon tájékozódni az üzletben, segítséggel tud néhány tételt vásárolni.
- Tudja értelmezni a szavatossági idő jelölését.
- Tudja, hogy a termékeken hol találhatóak a piktogramok, felismer közülük néhányat. .
- Tudja megismerni különböző anyagokat, megmunkálásuk különböző módjait.
- Legyen képes a tanult technikák alapján elemi figura készítésében részt venni.

8. évfolyam

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
Textilmunkák	<ul style="list-style-type: none"> Tanult öltések alkalmazása 	<ul style="list-style-type: none"> Textilmunkákhoz köthető rutinfeladatok folyamatos gyakorlása (fonalgombolyítás vágás egyenes vonal mentén, forma kivágása, tű befűzése, csomó kötése fonalra, varrás eldolgozása egyre önállóbban). Két anyag összevarrása, beszegése, gomb felvarrása, gumibehúzás. Megismerkedés a kötés és horgolás eszközeivel, technikájával (érdeklődés szerint, egyéni megsegítéssel). Körmön fonás. Szövéshez szükséges eszközök, alapanyagok megismerése, a mozdulatok gyakorlása. Egyszerű, kisméretű darab szövése, egy, két szín alkalmazásával. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Textillel kapcsolatos tevékenységek megismerése. Szállkihúzás, fonás, tanult öltések. Láncöltés megismerése. Textil szegése, összevarrása kézzel. Gombfelvarrás, gumibehúzás. Kötés – horgolás – szövés. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Eddigi tevékenységek folyamatos gyakorlása, egyes esetekben alkalmazása önállóan (vágás, tűbefűzés, csomókötés, varrások eldolgozása, rojtozás, fércelő öltés, tanult öltésformák). Textilfajták megkülönböztetése, tanult öltésformák varrása segítséggel. Láncöltés technikájának megismerése. Eddigi tevékenységek önálló gyakorlása. Kisebb feladatok önállóan. (Gomb hiányzik: varródoboz, mi kell a felvarráshoz?) Kiszaladt a gumi: mi kell a javításhoz?) Kötés és horgolás eszközeinek és az elkészíthető tárgyaknak a bemutatása, 	<p>Az alkalmazott technikák nyomán felmerülő alapanyagok, eszközök, technikák nevei (tűbefűző, kötőtű, horgolótű, kezdőszem, felvetés, vetelőfa, fonalak stb.).</p>

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
			<p>érdeklődés felkeltése a kézimunkázás iránt.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Egyszerű hurkolások próbálgatása, tetszés szerint egyszerű darabok készítése. • Kézimunkázás vastagabb fonalból, megfelelő eszközökkel tetszés szerint. • Szövés előkészítése segítséggel: szövés kartonon, egyszerű rámán. • Rossz harisnyák felvágása, összecsomózása, szőnyeghorgolás, önállóan fércelőoltás textilen. • Irányítással szőnyegszövés rámán. 	
<p>Egyszerű háztartási munkák</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Háztartási eszközök és gépek használata egyszerű esetekben. 	<ul style="list-style-type: none"> • A célnak megfelelő nyersanyagokat, eszközöket és edényeket kiválasztani. • Egy-egy hideg, illetve egyszerű meleg ételt elkészíteni kis segítséggel. • A megismert munkafolyamatokat önállóan alkalmazni. • Megadott helyiség önálló takarítása. • Takarítószer, eszközök önálló használata. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Konyhai gépek, eszközök megismerése, használata. • Egyszerű étel készítése. • Terítés, tálalás, mosogatás, rendrakás. • Takarítási munkák. Nagytakarítás. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Önállóan élelmiszerek szeletelése, nyersanyagok, főzőedények, eszközök kiválasztása. • Tízórai-, uzsonna-, reggeli készítés. • Hideg és egy meleg étel elkészítése (turmix, puding, tojásrántotta, burgonyasaláta, franciasaláta, 	<p>Eddig használt fogalmak, egyszerű kezelést igénylő gépek, azok használatához szükséges fogalmak. Gyümölcssaláták, ételek, elkészítésükhöz szükséges fogalmak. Tisztítószer, takarítóeszközök, munkafolyamatok, veszélyes anyagok, baleset-megelőzés.</p>

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
			<p>vitaminsaláta) önállóan (melegítés, hűtés).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Felnőtt irányítása mellett önállóságra törekvéssel konyhai, háztartási gépek használata. • A főzési munkákhoz kapcsolódó tevékenységek gyakorlása (terítés, mosogatás, rendrakás) folyamatosan. • Takarítás különböző helyiségekben (konyha, folyosó stb.). • Nagytakarítás műveleteinek gyakorlása, alkalmazása segítséggel. • Eddig begyakorolt tevékenységek önálló alkalmazása. 	
<p>Személyes szükséglettel kapcsolatos teendők</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Balesetmentes, körültekintő munkavégzés. 	<ul style="list-style-type: none"> • Textilanyagok alapanyagai és azok tulajdonságai, piktogramok jelentése, értelmezése, feladat eldöntése a jelek útmutatása alapján. • Vasalás, irányítás mellett. • A piktogramok alapján ruha válogatása, mosás, teregetés, vasalás segítséggel (színek, alapanyagok, víz hőfok, vasaló beállítása). 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Textilanyagok alapanyagai és tulajdonságai. • Piktogramok értelmezése. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Különböző anyagok vasalásának gyakorlása irányítással • (a ruházaton található piktogramok irányító jellegének felhasználásával). • Ruhaválogatás alapján mosás előkészítése. • Mosás (kézi és gépi mosás), teregetés, vasalás fázisai önállóan. 	<p>A textil alapanyagának tulajdonságaival, mosásával, vasalásával kapcsolatos fogalmak. Háztartási gépek használatával kapcsolatos fogalmak.</p>

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
			<ul style="list-style-type: none"> Rendrakás, eszközök elhelyezése, tiszta ruha összehajtása, helyrerakása. 	
Anyagok alakítása	<ul style="list-style-type: none"> Az alkotás örömeinek átélése. 	<ul style="list-style-type: none"> A tanult technikákkal irányítás mellett egyszerű tárgyak készítése. Az anyagok tulajdonságainak megismerése. Adott anyagból készült tárgyak keresése környezetében használhatóság és más tulajdonságaik alapján. Tárgyak készítése önállóan a megismert anyagokból és technikákkal 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Újabb alapanyagok és tulajdonságaik megismerése. Alufólia, papírmásé, üvegfestés, gyöngyfűzés, viasz, gyurma. Természetes anyagok és műanyagok alakíthatósága és tulajdonságai. Termékek. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Egyszerű tárgyak készítése minta alapján változatos anyagokból. A szükséges technika, eszközhasználat elsajátítása. Képek, plakátok, ajándéktárgyak készítése. Eddigiek alapján a megismert technológiai eljárások alkalmazásával elemi figurák készítése segítséggel. Tárgyak készítése különböző alkalmakra (üvegfestés, gyöngyfűzés, papírmásé) 	Az anyag eredetére, előkészítésére, feldolgozására, valamint a belőlük készíthető munkadarabok használhatóságára vonatkozó fogalmak.
Vásárlás – fogyasztóvédelem	<ul style="list-style-type: none"> Körültekintő, megtervezett vásárlás. 	<ul style="list-style-type: none"> Vásárolni egyféle alapanyagot. Önállóan, néhány tételt segítséggel vásárolni. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Vásárlás. Alapanyagok vásárlása a konyhai tevékenységhez. 	Az alapanyagok kiválasztásához szükséges fogalmak, beszerzési források.

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
		<ul style="list-style-type: none"> • Mérlegelni vásárláskor, kívánságát és kifogásait megfogalmazni (drágább, jobb ízű, több van benne). • A szavatossági idő jelölését figyelembe venni vásárláskor. • Ruhán, cipőn található jelzéseket értelmezni. • Csere lehetőségeit- (visszaváltás, levásárlás). 	<ul style="list-style-type: none"> • A termékek szavatosságának ellenőrzése. • Sajt célra ruha, cipő vásárlása. • A kezelési útmutató jelzéseinek értelmezése. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Napi cikkek vásárlása. • A szavatosság időpontjának egyeztetése, a felírt dátum helyes értelmezése. A szavatosság lényegének megértése (romlott, fogyasztható). • Mérlegelés, vita: melyik a jobb, takarékosabb választás. • Körültekintő vásárlás, több kirakat, üzlet kínálata, megfelelő szín, anyag, méret, minőség alapján. • Döntés szempontjainak megbeszélése. 	<p>Vásárlással, fizetéssel kapcsolatos fogalmak, kiegészítve a közlekedés és a viselkedéskultúra ide vonatkozó fogalmaival. Az anyagok eltarthatósága, tárolása, kezelése során bevezetett új fogalmak szavatosság, lejáratási idő, kezelési útmutató, jótállás</p>
Piktogramok értelmezése	<ul style="list-style-type: none"> • Ismeretek alkalmazása valós helyzetekben. 	<ul style="list-style-type: none"> • Néhány gyakrabban látott piktogramot felismerni, értelmezni. • Gyógyszereken, élelmiszereken, vegyszereken található jelzéseket értelmezni. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Jelek megismerése, értelmezése, egyeztetése. • Használati utasítás, kezelési utasítás, szavatosság jelzései. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Élelmiszereken, gyógyszereken, tisztítószereken, ruhaneműk kezelési útmutatóján található jelek megkeresése, megmutatása, és az 	<p>Piktogramok jelzéseivel, használati útmutatóival, és azok értelmezésével kapcsolatos fogalmak.</p>

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
			utasítás szerinti eljárás fontosságának tudatosítása példák alapján.	

A fejlesztés várt eredménye:

- Részt venni az eddig tanult és begyakorolt munkatevékenységekben.
- Részt venni a konyhai munkákban, elkészíteni egy-egy hideg, illetve egyszerű meleg ételt, ismeri az edényeket, eszközöket, az egyszerű konyhai gépek használatát.
- A takarítási és gondozási munkákhoz és az adott munkadarabok elkészítéséhez szükséges anyagok és eszközök egyre önállóbb kiválasztására.
- Megadott helyiséget önállóan takarítani.
- Válogatni a ruhát színe, anyaga, szennyezettsége alapján, ismeri a mosás, vasalás eszközeit, használatkor a piktogramok utasításait figyelembe venni;
- Tudja kívánságát és kifogásait megfogalmazni.
- Legyen képes tájékozódni az üzletben, segítséggel tud néhány tételt vásárolni;
- Tudja értelmezni a szavatossági idő jelölését.
- Tudja, hogy a termékeken hol találhatóak a piktogramok, felismer közülük néhányat.
- Legyen képes tevékenységei során a piktogramokat értelmezni.
- Megismerni különböző anyagokat, megmunkálásuk különböző módjait.
- A tanult technikák alapján elemi figura készítésében részt venni.
- Tudja ismereteit alkalmazni a különböző természetes anyagok megmunkálásakor.

TERMÉSZETTUDOMÁNY ÉS FÖLDRAJZ
KÖRNYEZETISMERET
5-8. évfolyam

Környezetismeret

A környezetismeret tantárgy felkészíti a tanulót a természeti környezetével való harmonikus együttélésre, felismeri a környezet és saját egészsége, mentális épsége közötti összefüggéseket. Kialakítja igényét az épített és a természeti környezet épségének, szépségének megóvására.

Tudatosítani az egészséges életmód szokásrendszerét, a helyes táplálkozás, a testedzés, a sportolás jótékony hatását a mindennapokban.

Megismerni a saját testet és annak működését, a betegségeket megelőzni, a leggyakrabban előforduló betegségek tüneteit, a gyógyulást elősegítő terápiákat megismerni és az orvos és a gyógyszerek szerepét tudatosítani.

Megismerni a balesetvédelem egyszerűbb szabályait, az egészséges életmódot veszélyeztető anyagokat, azok káros hatásait és a megelőzés módját.

A tanuló szocializációs szintjét fejleszteni, kialakítani felelősségérzetét a természettel és embertársaival szemben, adott helyzetekben az önálló telefonhasználatot és a megfelelő segélykérés technikáit elsajátítani.

5-8. évfolyam

Óraszámok

	Évfolyamok			
	5.	6.	7.	8.
Heti óraszám	2	2	2	2
Éves óraszám	72	72	72	72

Témakörök és a hozzá tartozó óraszám évfolyamonként

Témakör	Évfolyam-óraszám			
	5.	6.	7.	8.
Az emberi test	15	15	20	20
Egészségmegőrzés – Egészséges életmód	21	21	17	17
Élő természet – élőlények és környezetük	21	21	20	20
Élettelen környezet – Környezeti ártalmak	15	15	15	15
Összes óra	72	72	72	72

Célok:

- Bővíteni a tanuló meglévő ismereteit élő és élettelen környezetünk jelenségeiről, megfigyelések alapján következtetések levonása, tapasztalatok hasznosítása a környezet megóvása érdekében.
- Kialakítani az igényét a természet védelmére.

- Törekedni a környezet igényessé, széppé, tisztábbá formálására.
- Elsajátíttatni a helyes egészségügyi és higiénés szokásokat.

Feladatok:

- Tudatosítani az egészséges életmód szokásrendszerét, a helyes táplálkozás, a testedzés, a sportolás jótékony hatását a mindennapokban.
- Megismerni a saját testet és annak működését, a betegségeket megelőzni.
- Az élőlények és környezetük kölcsönhatásainak megismerésén keresztül környezetkímélő és természetvédő szemlélet kialakítására.
- Kialakítani olyan alapvető egészségügyi ismereteket, készségeket, amelyek hozzájárulnak a test megismeréséhez, a személyi higiénia és a megfelelő, izléses, praktikus öltözködés iránti igény kialakulásához és az egészség védelméhez.
- A leggyakrabban előforduló betegségek tüneteit, a gyógyulást elősegítő terápiákat megismerni és az orvos és a gyógyszerek szerepét tudatosítani.
- Megismerni a balesetvédelem egyszerűbb szabályait, az egészséges életmódot veszélyeztető anyagokat, azok káros hatásait és a megelőzés módját.
- A tanuló szocializációs szintjét fejleszteni, kialakítani felelősségérzetét a természettel és embertársaival szemben, adott helyzetekben az önálló telefonhasználatot és a megfelelő segélykérés technikáit elsajátíttatni.

Fejlesztési területek, a kompetenciák fejlesztése

- A tantárgy kiemelt szerepet játszik az erkölcsi nevelés területén, a természeti környezetben megfelelő viselkedésre neveléssel, az állat- és növényvilág nyugalmanak megőrzése érdekében, és a felelős viselkedés kialakításában a közösségi környezetben.
- A nemzeti azonosságtudat fejlődéséhez és a hazafias neveléshez a közösségi terek, az épített és természeti környezet ápolásával, a rend és tisztaság fokozott védelmével járul hozzá.
- Kiemelt szerepet játszik a tantárgy a testi és lelki egészségre nevelésben az egészségre káros szokások felismertetésével, kialakulásuk tudatos elkerülésére neveléssel, igény felkeltésével a tiszta, gondozott környezet megteremtésére és megóvására, és a tanuló értelmi képességeinek megfelelő ismeretek nyújtásával a testi változások megismerésére és elfogadására.
- A tantárgy a médiatudatosságra nevelésben fontos szerepet tölt be a médiumok felhasználásának megismertetésével és a tanulók látókörének szélesítésével.

- A tantárgy a természettudományos és technikai kompetencia fejlesztését támogatja, tudatosítva a környezet védelmének és megóvásának fontosságát. A tanulók megismerik a gyógy- és fűszernövények szerepét és használatukat, felismerik az összefüggéseket az időjárási viszonyok és a természet átalakulása között, és az emberi tevékenységek környezetre gyakorolt hatását.
- A szociális és állampolgári kompetencia fejlesztéséhez hozzájárul a környezet és az egészség megóvására nevelés és a betegségek megelőzése érdekében történő közösségi kezdeményezésekben, társadalmi megmozdulásokban való részvétel.

5. évfolyam

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
Az emberi test	<ul style="list-style-type: none"> Az érzékszervekre káros hatások felismertetése és megelőzése 	<ul style="list-style-type: none"> A testrészek nevét, funkcióját ismerni. Érzékszerveket kímélni (a károsodás megelőzése, javításának módjai). Ismerni a segédeszközök használatának fontosságát, védelmét, kezelését. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Testrészek, érzékszervek megnevezése, funkciójuk. Meglévő ismeretek rendszerezése. Az érzékszervek funkciója, védelmük. Ismerkedés a segédeszközökkel. Az egészség fogalma, a betegségek tünetei. Betegségek: megfázás. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Tükörképen ismerkedés a saját testtel. Egymás testrészeinek megmutatása, megnevezése. A birtokos ragok használatának gyakorlása. Az érzékszervek funkcióinak tapasztalat közbeni megismerése (szembekötősdí). Szem: Ne hajolj közel a könyvhöz! Fül: zajártalom kerülése. A szemüveg használata, kezelése, tisztán tartása. A hallókészülék használata. Szerepjáték: az orvosi rendelőben, a gyógyszertárban. Betegségek megelőzése. Adott betegség tüneteinek megnevezése, a kezelés utasításainak betartása. 	<p>Fő testrészek és szervek. Látás romlása Hallás romlása Fáj Hányinger Köptető Gyógyszer Borogatás Láz Diéta Gyomorrontás Fertőző, Fertőzés</p>
Egészségmegőrzés – Egészséges életmód	<ul style="list-style-type: none"> Veszélyhelyzetek felismerése és elkerülése. 	<ul style="list-style-type: none"> A rendszeres testedzést bevezetni. 	<p><i>Ismeretek</i></p>	<p>Orvosi vizsgálattal, gyógyszerezéssel</p>

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
		<ul style="list-style-type: none"> • A vitaminok szerepét megismerni. • A tanuló tudja panaszait tömören, lényegre törően megfogalmazni. • Az orvos utasításait, tanácsait követni. • A játék, munka és a közlekedés során kívánatos magatartást tudatosítani. • Váratlan helyzetekben is helyesen viselkedni. • Telefonálás, segítségkérés. 	<ul style="list-style-type: none"> • A mozgásszegény életmód veszélyeinek megismerése, a test edzése. • A vitaminforrások megismerése. • Az iskolások orvosi vizsgálata. • Az iskolában, az utcán és játék közben előforduló balesetek. • A felnőttek értesítésének módja baleset esetén. <p style="text-align: center;"><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • A vitamint tartalmazó élelmiszerek megismerése, csoportosítása. • Megfelelő mennyiségű folyadék fogyasztásának szükségessége. • Az orvosi vizsgálatok helye az iskolában, funkciójuk, aktív együttműködés a vizsgálatokon. • Tanulmányi séta, megfigyelési szempontok szerint (balesetveszély, káros tevékenységek felismerése). • Balesetek (az élet minden területén). • Telefon használata (segítségkérés), segélykérő telefonszámok ismerete. 	<p>kapcsolatos fogalmak (lázmérő, sóhajtás, száj kitévése miért?) hallgató, gyógyszer, védőoltás, steril, gáz, vérvétel, vizeletvizsgálat, lelet, beutaló, fűró, fogtömés, fogkő, röntgen, foghúzás). Egészséges életmóddal kapcsolatos fogalmak.</p>
Élő természet – élőlények és környezetük	<ul style="list-style-type: none"> • Annak beláttatása, hogy mi, emberek is a természet részei vagyunk. 	<ul style="list-style-type: none"> • Növényeket, állatokat felismerni, tulajdonságaikat megnevezni. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Az élő természet nagy csoportjai: növény, állat, • A növények fejlődésének megfigyelése a természetben. 	<p>Élőlény Élettelen Hasznos Káros Életfeltétel Gyökér</p>

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
			<ul style="list-style-type: none"> • Időjárás hatása a növényekre, állatokra. • A környezet hatása az élőlényekre (szárazság, aszály, árvíz, szélsőséges időjárás). <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • A tanult élőlények változó szempontú csoportosítása. • Megfigyelések. • Képek összerakása, válogatása, csoportosítása, kísérletek. • Természetfilmek nézése. 	<p>Törzs Korona Termés Pusztulás Áradás Katasztrófa Szaporítás Születés Növekedés Elmúlás</p>
<p>Élettelen környezet – Környezeti ártalmak</p>	<ul style="list-style-type: none"> • A napfény nélkülözhetetlenségének felismerése az életben, káros hatások kivédésének lehetőségei. 	<ul style="list-style-type: none"> • A halmazállapotokat felismerni és megnevezni. • Településén található folyóvizek (forrás, patak, folyó, tó) felkeresése, megfigyelése. • Tudni a víz értékét, ismerni megjelenési formáit (halmazállapotát). 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Az élő és élettelen természet megfigyelése. • Az élet alapvető feltételei. • Levegő, víz, napfény összetevői, ártalmai. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Élő és élettelen differenciálása. • Ismerkedés az élet alapvető feltételeivel. • Tudatos törekvés az értékek óvására. • Környezet- és természetvédelem köréből képek keresése, tanulmányi séta, kísérletek. • Élmények, képek a magas vízállású Dunáról, helyi folyókról. • Kísérletek a víz halmazállapotával kapcsolatban. 	<p>Halmazállapot Levegő Láthatatlan Gőz Csapadék Pára Köd Dér Zúzvara Harmat Árvíz Híd Gát Menekülés Életveszély Mentés Térkép</p>

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
				Földgömb Atlasz

A fejlesztés várt eredménye:

- Legyen képes felismerni, megmutatni testrészeit, érzékszerveit, ismeri azok elemi funkcióit.
- Tudjon érzékszerveire vigyázni, a szükséges segédeszközöket megfelelően használni.
- Legyen képes őszintén, bizalommal együttműködni orvosi vizsgálaton az egészségügyi dolgozókkal.
- Tudjon főfogalmi csoportosításokat végezni az állat- és növényvilág körében.
- a környezetben található élőlényekről, élőhelyeikről, testfelépítésük legjellemzőbb tulajdonságairól ismereteket szerezni, rendszerezni.
- Tudja felismerni a víznek, mint nélkülözhetetlen, éltető elemnek a jelentőségét, megjelenési formáit (halmazállapotát)
- Legyen képes a halmazállapotok differenciálására.

6. évfolyam

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
Az emberi test	<ul style="list-style-type: none"> Az érzékszervekre káros hatások felismertetése és megelőzése 	<ul style="list-style-type: none"> A testrészek nevét, funkcióját ismerni. Ismerni a belső szervek (szív, tüdő, máj, vese) működését. Érzékszerveket kímélni (a károsodás megelőzése, javításának módjai). Ismerni a segédeszközök használatának fontosságát, védelmét, kezelését. Panaszokat röviden megfogalmazni, a kapott utasításokat betartani. 	<p><i>Ismeretek.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Az érzékszervek funkciója, védelmük. Az emberi test felépítése, főbb részei, testtájak megismerése. Ismerkedés a segédeszközökkel. Az egészség fogalma, a betegségek tünetei. Betegségek: gyomorrontás, influenza és más fertőző betegségek. Fájdalom jelzése, a fájdalom helye. Gyógyszer elfogadása. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> A birtokos ragok használatának gyakorlása. Az érzékszervek funkcióinak tapasztalat közbeni megismerése (szembekötősdí). Képösszerakás, csoportosítás, makettek összerakása, szervek felismerése, megnevezése, funkciója. Szerepjáték: az orvosi rendelőben, a gyógyszertárban. Betegségek megelőzése. Adott betegség tüneteinek megnevezése, a kezelés utasításainak betartása. Diéta előírásai különböző betegségek esetében: gyomorrontás, influenza, cukorbetegség, ételérzékenység, ekcéma, allergia. 	<p>Fő testrészek és szervek. Látás romlása Hallás romlása Fáj Hányinger Köptető Gyógyszer Borogatás Láz Diéta Gyomorrontás Fertőző Fertőzés</p>

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
			<ul style="list-style-type: none"> Egyedi problémák megbeszélése a foglalkozás keretében, ha lehet, orvossal, védőnővel. Maketten, képen a szerveket megfigyelni (elhelyezkedés, alak, szín, funkció). 	
Egészségmegőrzés – Egészséges életmód	<ul style="list-style-type: none"> Veszélyhelyzetek felismerése és elkerülése. 	<ul style="list-style-type: none"> Önállóan kézmosás, arcmosás, fogmosás szükség szerint. A rendszeres testedzést bevezetni. A napozószerek, bőrvédő- és bőrpoló szerek önálló, szükség szerinti használata. A tanuló tudja panaszait tömören, lényegre törően megfogalmazni. Az orvos utasításait, tanácsait követni. Váratlan helyzetekben is helyesen viselkedni. Telefonálás, segítségkérés. Önfegyelem gyakorlása. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Tisztálkodás. A test tisztán tartása. Hajápolás. Körömápolás. A mozgásszegény életmód veszélyeinek megismerése, a test edzése. Helyes és helytelen táplálkozás. Egészség – betegségek. Orvosi rendelő, házi orvos. Sportolás, fürdőzés közben és a háztartásban történő balesetek megelőzése. A mentőláda tartalma. A felnőttek értesítésének módja baleset esetén. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Önálló mosdás, fogmosás, hajápolás. Hajvágás, a haj ellenőrzésének fontossága (tetűirtás). Rendszeres körömvágás, tisztítás, a körömrágás kerülése. A tavaszi és nyári napozás szabályai, rendszeresség, fokozatosság, időtartam, napozószerek. Védekezés kullancscsípés ellen. 	<p>A használt tisztálkodási eszközök és anyagok, funkciójuk, a különböző hajtípusok mosószerai (száraz, zsíros). Orvosi vizsgálat, gyógyszereléssel kapcsolatos fogalmak (lázmérő, sóhajtás, száj kitértés [miért?], hallgató, gyógyszer, védőoltás, steril, géz, vérvétel, vizeletvizsgálat, lelet, beutaló, fúró, fogtömés, fogkő, röntgen, foghúzás). Egészséges életmóddal, napozással kapcsolatos fogalmak.</p>

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
			<ul style="list-style-type: none"> • Iskolaorvosi, családorvosi, szakorvosi, fogorvosi rendelő. • A rendelő felkeresésének módja (rendelési idő, szükséges dokumentumok, tiszta, rendezett öltözék, panasz részletes elmondása). • Tanulmányi séta, megfigyelési szempontok szerint (balesetveszély, káros tevékenységek felismerése, orvosi rendelő). • Balesetek (az élet minden területén), viselkedés strandon, a Balatonban (természetes vizekben), háztartási baleset esetén, ok-okozati összefüggések felismerése, tanulságok levonása. • A mentőláda tartalmának megismerése, a benne lévő eszközök és szerek használatának megismerése (kötszer, fertőtlenítő). Telefon használata (segítségkérés). 	
Élő természet – élőlények és környezetük	<ul style="list-style-type: none"> • Annak beláttatása, hogy mi, emberek is a természet részei vagyunk. 	<ul style="list-style-type: none"> • Növényeket, állatokat felismerni, tulajdonságaikat megnevezni. • A megszerzett ismereteket önállóan alkalmazni. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Az élő természet nagy csoportjai: növény, állat, tulajdonságai, életmódja, haszna. • Időjárás hatása a növényekre, állatokra. • A környezet hatása az élőlényekre (szárazság, aszály, árvíz, szélsőséges időjárás). <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • A tanult élőlények változó szempontú csoportosítása. 	<p>Élőlény Élettelen Hasznos Káros Életfeltétel Gyökér Törzs Korona Termés Pusztulás Áradás</p>

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
			<ul style="list-style-type: none"> Az emberi tevékenység szerepe a növények, állatok életében. Megfigyelések. Az ember alkalmazkodása az időjárás változásaihoz. Képek összerakása, válogatása, csoportosítása, kísérletek. 	<p>Katasztrófa Szaporítás Születés Növekedés Elmúlás</p>
Élettelen környezet – Környezeti ártalmak	<ul style="list-style-type: none"> A napfény nélkülözhetetlenségének felismerése az életben, káros hatások kivédésének lehetőségei. 	<ul style="list-style-type: none"> A halmazállapotokat felismerni és megnevezni. Településén található folyóvizek (forrás, patak, folyó, tó) felkeresése, megfigyelése. Tudni a víz értékét, ismerni megjelenési formáit (halmazállapotát). 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Az élet alapvető feltételei. Levegő, víz, napfény összetevői, ártalmi. A felszíni vizek (forrás, patak, folyó, tó, tenger). A víz halmazállapotai. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Tudatos törekvés az értékek óvására. Környezet- és természetvédelem köréből képek keresése, tanulmányi séta, kísérletek. Élmények, képek a magas vízállású Dunáról, helyi folyókról. Térkép, földgömb nézegetése, a víz jelzése (kék szín keresése). Kísérletek a víz halmazállapotával kapcsolatban. Csapadékfajták megfigyelése (pára, köd, dér, zúzmara, harmat). Bővebben a víz, a harmat, a pára, a jég jellemzői, megfigyelése. 	<p>Halmazállapot Levegő Láthatatlan Gőz Csapadék Pára Köd Dér Zúzmara Harmat Árvíz Híd Gát Menekülés Életveszély Mentés Térkép Földgömb Atlasz</p>

A fejlesztés várt eredménye:

- Tudja teste reakcióit érzékelni, a változásokat jelezni, panaszait megfogalmazni.

- Képes testét ápolni, öltözékét rendezetten, tisztán tartani, gondozni.
- Képes őszintén, bizalommal együttműködni orvosi vizsgálaton az egészségügyi dolgozókkal.
- Tudjon főfogalmi csoportosításokat végezni az állat- és növényvilág körében.
- Tudjon a környezetben található élőlényekről, élőhelyeikről, testfelépítésük legjellemzőbb tulajdonságairól ismereteket szerezni, rendszerezni.
- Felismeri a víznek, mint nélkülözhetetlen, éltető elemnek a jelentőségét, ismeri megjelenési formáit (halmazállapotát) és a felszíni vizek folyásait.
- Tudjon egyszerű környezetmegóvó tevékenységet végezni (szemétszedés, törekvés a víz takarékos használatára).
- Legyen képes halmazállapotok differenciálására, a csapadékfajták megkülönböztetésére.

7. évfolyam

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
Az emberi test	<ul style="list-style-type: none"> Segítség kérése megfelelő módon a szükséges esetekben 	<ul style="list-style-type: none"> Saját testrészek, érzékszervek biztos ismerete. Érzések, tapasztalatok megfogalmazása. Jó helyzetfelismerési képesség kialakulása, kívánságok megfogalmazása. Törekvés a kapkodás, a pánik elkerülésére. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Testrészek, érzékszervek, belső szervek, funkciójuk, védelmük. Segédeszközök védelme és fontossága. Betegség témakör bővítése: torokgyulladás, középfülgyulladás, bárányhimlő, herpesz, bőrbetegségek. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Testrészek megnevezése, megmutatása. Könyvben és maketten a csontváz és a belső szervek nézegetése, felismerése. Szemüveg, hallókészülék, lúdtalpbetét használata, tisztítása, tárolása. Lázmérés, vérnyomásmérés. Saját tapasztalat alapján az említett betegségek tünetei és az alkalmazott terápia. Az orvos vagy felnőtt értesítésének módja. Telefonálás gyakorlása. 	<p>Az emberi testtel, betegségekkel kapcsolatos fogalmak. Éles a látásom, homályosan látok. Nem hallom, most jól hallom.</p>
Egészségmegőrzés – Egészséges életmód	<ul style="list-style-type: none"> Az egészségre káros szokások kialakulásának tudatos kerülése. 	<ul style="list-style-type: none"> Az egészséges életmód fontosságának ismerete. Az egészséges életmód fontosságát, módjait megismerni, törekedni a helyes szokások kialakítására. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> A test tisztán tartása. A test edzése. Ideális testsúly. Helyes, helytelen táplálkozás. Veszélyforrások (dohányzás, szeszes italok, a nemi úton terjedő betegségek). Iskolai, háztartási és utcai balesetek. Balesetek megelőzésének lehetőségei. 	<p>Súlyfelesleg Önfegyelem Körültekintő Nyugodt Figyelmes Tárcsázás Foglalt Kicseng Vizsgálat Lázmérés</p>

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
		<ul style="list-style-type: none"> • Megérteni a káros szokásokkal kapcsolatos betegségek, kóros állapotok megelőzésének fontosságát. • Szükséges esetekben használni a telefont. • Néhány fontos telefonszámot ismerni. • Megjelenés, viselkedés az orvosi vizsgálat során. 	<ul style="list-style-type: none"> • Baleset estén felnőtt értesítése, mentő hívása. • Az orvosi vizsgálatához szükséges dokumentáció. A gyógyszerek használata (gyógyszer, adagolás, recept). • A mentő láda. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Önálló mosdás, fürdés, hajmosás, hajszáritás. • Rendszeres mozgás, testedzés. • Egészségtelen, veszélyes (válogatás, csoportosítás). • Beszélgetés, saját élmények a káros szokásokkal kapcsolatban. • A családban, környezetében szerzett tapasztalatok megvitatása. Vélemények ütköztetése. • Eseményképek, filmek elemzése. • Az értesítés módja, szerepjáték, telefonálás gyakorlása. • Gyakorlás, kisebb sebek ellátása, fertőtlenítés. • Tanulmányi séta orvosi rendelőkben. 	<p>Vérvétel Vizeletvizsgálat Lelet Beutaló Fúró Fogtömés Fogkő Röntgen Foghúzás Serdülés Nemi jellemzők Magasság és súly közötti helyes arány. Személyes adat Igazolvány TB-kártya Telefonszám</p>
Élő természet – élőlények és környezetük	<ul style="list-style-type: none"> • A tiszta környezet megteremtése és megóvása. 	<ul style="list-style-type: none"> • Tájékozódni a tanult ismeretek alapján kis segítséggel könyvekben. • Gyógyteát fogyasztani (készíteni) szükség esetén, ismert helyzetekben. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Növények, állatok, emberek. • Ismerkedés a gyógynövényekkel (kamilla, hársvirág, csipkebogyó, kakukkfű). • Az ember szerepe az élő természet megóvásában. • Tájvédelmi terület megtekintése. • A védett növények és állatok fogalmának megismerése. 	<p>Tápláléklánc Kamilla Hársfa Bodza Tájvédelem Bors Fahéj Szegefűszeg Vanília</p>

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
		<ul style="list-style-type: none"> Részvétel környezetvédelmi akciókban, pl. Föld Napja, Madarak és fák napja, hulladékgyűjtő akciók stb. 	<p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Tápláléklánc összeállítása. Csoportosítás, válogatás. Gyógytea készítése: borogatás – kamilla, köhögés – hársvirág stb. Játékos felismerés bekötött szemmel, illat alapján. Tájak és jellegzetes élőlények (összefüggés az éghajlat és a növény- és állatvilág között). Néhány környezetében élő védett növény, állat felismerése. 	<p>Kakaó Csokoládé Bórszín Arcberendezés</p>
Élettelen környezet – Környezeti ártalmak	<ul style="list-style-type: none"> Tájékozódás térképen, térkép jelzéseinek megismerése. 	<ul style="list-style-type: none"> Alkalmazni a tanult ismereteket. Törekedni a tiszta környezet megtartására. Ismerni a térképen alkalmazott legfontosabb színeket és jelzéseket. Saját megfigyeléseiről beszámolni. Kísérletek végzésében aktívan részt venni. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Az élő és élettelen természet megfigyelése. Csapadékfajták megfigyelése. A víz körforgása. A felszíni vízfolyások (forrás, patak, folyó, tó). Felszíni formák (hegy, síkság). <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Csoportosítás. Térkép nézegetése, térképjelek megismerése, térkép színezése. Magyarország domborzati térképének tanulmányozása. Terepasztalon felszíni formák kialakítása. Képek gyűjtése, rendszerezése. Időjárás megfigyelése, a megfigyelések lejegyzése, figyelemmel kísérése, következtetések levonása. Változások megfigyelése (olvadás, oldódás, égés). 	<p>Híd Térkép Földgömb Atlasz Jelzés Síkság Hegy Folyó Tenger Óceán Környezeti ártalom Környezetvédelem Tűzhányó Vulkán Földrengés</p>

A fejlesztés várt eredménye:

- Rendelkezik elemi ismeretekkel teste biológiai működéséről.
- Tudja, hogy betegség esetén hova kell fordulni, ismeri az egészségügyi intézmények funkcióját.
- Képes a testi higiénia, a mozgás, a szabad levegőn való tartózkodás iránti igényét fejleszteni.
- Tudja a balesetveszélyt felismerni, elkerülni, életkorának és értelmi szintjének megfelelően segítséget kérni és nyújtani.
- Ismeretei vannak a helyes és helytelen táplálkozásról.
- Képes elemi ismereteket szerezni a növény- és állatvilágról,
- Tájékozódik kis segítséggel a térképen és a könyvekben.

8. évfolyam

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
Az emberi test	<ul style="list-style-type: none"> Segítség kérése megfelelő módon a szükséges esetekben 	<ul style="list-style-type: none"> Saját testrészek, érzékszervek biztos ismerete. Érzések, tapasztalatok megfogalmazása. Jó helyzetfelismerési képesség kialakulása, kívánságok megfogalmazása. Ismeretek szerzése a védőoltásokkal, elsősegélynyújtással kapcsolatban. Törekvés a kapkodás, a pánik elkerülésére. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Betegség témakör bővítése: tüdőgyulladás, mumpsz, májgyulladás, vakbélgyulladás. Betegségmegelőzés, védőoltások szükségessége. Az elsősegélynyújtás elemeinek gyakorlása. Teendők saját vagy társai rosszulléte, betegsége, rossz közérzete esetén. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Könyvben és maketten a csontváz és a belső szervek nézegetése, felismerése. Szemüveg, hallókészülék, lúdtalpbetét használata, tisztítása, tárolása. Lázmérés, vérnyomásmérés. Saját tapasztalat alapján az említett betegségek tünetei és az alkalmazott terápia. Beszámoló saját tapasztalatokról, oltási könyv adatainak megbeszélése. Az orvos vagy felnőtt értesítésének módja. Telefonálás gyakorlása. 	<p>Az emberi testtel, betegségekkel kapcsolatos fogalmak. Éles a látásom, homályosan látok. Nem hallom, most jól hallom.</p>
Egészségmegőrzés – Egészséges életmód	<ul style="list-style-type: none"> Az egészségre káros szokások kialakulásának tudatos kerülése. 	<ul style="list-style-type: none"> Az egészséges életmód fontosságának ismerete. Ismerni a serdülés jeleit, a bekövetkező változásokat, következményeket és felelősséget. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> A test tisztán tartása. A serdülőkor jellemzői. A test edzése. Ideális testsúly. Helyes, helytelen táplálkozás. Kerülendő élelmiszerek és üdítők. 	<p>Súlyfelesleg Önfegyelem Körültekintő Nyugodt Figyelmes Tárcsázás</p>

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
		<ul style="list-style-type: none"> • Törekedni a helyes szokások kialakítására. • Megérteni a káros szokásokkal kapcsolatos betegségek, kóros állapotok megelőzésének fontosságát. • Néhány fontos telefonszámot ismerni. • A gyógyszerelés-sel kapcsolatos utasítások pontos betartása. 	<ul style="list-style-type: none"> • Veszélyforrások (dohányzás, szeszes italok, a nemi úton terjedő betegségek). • Baleset estén felnőtt értesítése, mentő hívása. • A mentők munkája. Szexualitással kapcsolatos ismeretek. • A súlyfelesleg káros hatásai. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Önálló mosdás, fürdés, hajmosás, hajszárítás. • Rendszeres mozgás, testedzés. • Egészségtelen, veszélyes (válogatás, csoportosítás). • Beszélgetés, saját élmények a káros szokásokkal kapcsolatban. • A családban, környezetében szerzett tapasztalatok megvitatása. Vélemények ütköztetése. • Eseményképek, filmek elemzése. • Az értesítés módja, szerepjáték, telefonálás gyakorlása. • Gyakorlás, kisebb sebek ellátása, fertőtlenítés. Tanulmányi séta orvosi rendelőkben. 	<p>Foglalt Kicseng Vizsgálat Lázmérés Vérvétel Vizeletvizsgálat Lelet Beutaló Fúró Fogtömés Fogkő Röntgen Foghúzás Serdülés Nemi jellemzők Magasság és súly közötti helyes arány. Személyes adat Igazolvány TB-kártya Telefonszám</p>
Élő természet – élőlények és környezetük	A tiszta környezet megteremtése és megóvása.	Tájékozódni a tanult ismeretek alapján kis segítséggel könyvekben. Felismerni a fűszereket illatukról, tájékozódni élettani hatásukról, használatukról.	<i>Ismeretek</i> Növények, állatok, emberek. A fűszernövények megismerése, használatuk (babér, köménymag, majoránna, fokhagyma, bors stb.). A föld tájainak növényei, állatai (sarkvidék, hegyvidék, sivatag, őserdő).	Tápláléklánc Kamilla Hársfa Bodza Tájvédelem Bors Fahéj

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
		Részvétel környezetvédelmi akciókban, pl. Föld Napja, Madarak és fák napja, hulladékgyűjtő akciók stb.	<p>Az ember szerepe az élő természet megóvásában. Tájvédelmi terület megtekintése. A védett növények és állatok fogalmának megismerése. <i>Tevékenységek</i> Tápláléklánc összeállítása. Csoportosítás, válogatás. A fűszernövények megismerése és kipróbálása az ételek készítésénél. Játékos felismerés bekötött szemmel, illat alapján. Tájak és jellegzetes élőlények (összefüggés az éghajlat és a növény- és állatvilág között). Néhány környezetében élő védett növény, állat felismerése. Takarékoskodni az erőforrásokkal: víz, villany, gáz használata során, szelektív hulladékgyűjtés, veszélyes anyagok elkülönítése (elemek, gumiabroncs stb.).</p>	<p>Szegfűszeg Vanília Kakaó Csokoládé Bórszín Arcberendezés</p>
Élettelen környezet – Környezeti ártalmak	<ul style="list-style-type: none"> Tájékozódás térképen, térkép jelzéseinek megismerése. 	<ul style="list-style-type: none"> Alkalmazni a tanult ismereteket. Tiszta víz, levegő, napfény fontosságát tudatosítani. A légszennyezés jellegzetes szagát felismerni. Ismerni a térképen alkalmazott legfontosabb színeket és jelzéseket. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Az élő és élettelen természet megfigyelése. Összefüggés a felszíni és időjárási viszonyok és az élő természet feltételei között. Élettelen anyagok érzékelhető tulajdonságainak megfigyelése. Víz, levegő, talaj védelme. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Csoportosítás. 	<p>Híd Térkép Földgömb Atlasz Jelzés Síkság Hegy Folyó Tenger Óceán Környezeti ártalom</p>

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
		<ul style="list-style-type: none"> Kísérletek végzésében aktívan részt ven-ni. A rend és tisztaság iránti igényét kialakítani. 	<ul style="list-style-type: none"> Térkép nézegetése, térképjelek megismerése, térkép színezése. Magyarország domborzati térképének tanulmányozása. Terepasztalon felszíni formák kialakítása. Képek gyűjtése, rendszerezése. Időjárás megfigyelése, a megfigyelések lejegyzése, figyelemmel kísérése, következtetések levonása. Változások megfigyelése (olvadás, oldódás, égés). 	<p>Környezetvédelem Tűzhányó Vulkán Földrengés</p>

A fejlesztés várt eredménye:

- Legyen képes ruházatát ízlésesen kiválogatni, gondozni, tisztán tartani.
- Tudja a balesetveszélyt felismerni, elkerülni, életkorának és értelmi szintjének megfelelően segítséget kérni és nyújtani.
- Ismeretei vannak a helyes és helytelen táplálkozásról.
- Ismer néhány védett növényt, állatot és a természetvédelem fogalmát.
- Legyen képes elemi ismereteket szerezni a növény- és állatvilágról, azok élőhelyeiről, hasznukról, kárúkról, környezeti hatásokról és azok következményeiről, felismerni az élőlények és környezetük kölcsönhatásait.
- Tudjon tájékozódni kis segítséggel a térképen és a könyvekben.
- Ismeri a környezetszennyezés fogalmát és a környezetet károsító anyagokat.
- fejlettségi szintjének megfelelően kialakítani környezetvédő szemléletét;
- alkalmazni a tanult ismereteket, aktív kísérletek végzésekor be tud számolni saját megfigyeléseiről

MŰVÉSZETEK

ÉNEK-ZENE
1-8. évfolyam

Ének-zene

A tantárgy célja az együtténeklés örömeivel segíteni a jó hangulat kialakulását, megéreztetni a zene jelentőségét, mozgásos-táncos feladatokat végezni, segítséggel vagy csoportban rövid gyermek- vagy népdalokat közösen és egyénileg előadni. A középsúlyosan értelmi fogyatékos gyerekek számára járás közben, különböző mozgásokkal érzékelhető a dalokban, mondókákban, zenedarabokban a mérő lüktetés, a ritmus.

A pedagógusok feladata, hogy a tanulók a dalok, mondókák ritmusát fokozódó önállósággal tapsolják, kopogják, a tempó és a dinamika figyelembevételével végezzék a gyakorlatokat. Ismertessenek meg a tanulók egyéni képességeihez és érdeklődéséhez mérten minél több mondókát, verset, gyermekdalt, a családi és társadalmi ünnepkörök dalait, azért, hogy a tanulók egyre kevesebb segítséggel vehessenek részt körjátékokban, a pedagógussal megvalósuló együttműködés hatására bevonódjanak a páros játékokba.

Eközben felkelhető a figyelem és az érdeklődés a zene és a hangok, a hangszerek megismerése iránt.

Az ének-zenével mint közös nyelvvel lehetőség nyílik a közösség kialakítására, a sérült és nem sérült emberek összekapcsolására.

1-8. évfolyam

Óraszámok

	Évfolyamok							
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Heti óraszám	2	2	2	2	2	2	2	2
Éves óraszám	72	72	72	72	72	72	72	72

Témakörök és a hozzá tartozó óraszám évfolyamonként

Témakör	Évfolyam-óraszám							
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Gyermekdalok – Népdalok	23	23	23	23	20	20	20	20
Ünnepkörök dalai	17	17	17	17	17	17	15	15
Ritmus- és hallásfejlesztés	22	22	22	22	22	22	19	19
Zenehallgatás	10	10	10	10	13	13	18	18
Összes óra	72	72	72	72	72	72	72	72

Célok:

- Játékos, felszabadult légkör biztosításával nyújtson segítséget a harmonikus személyiségfejlesztéshez, a féltékenység, a szorongás, a gátlás leküzdéséhez.

- Fejlessze a tanulók esztétikai érzékét, gazdagítsa érzelmeiket.
- Járuljon hozzá a hazafias neveléshez.
- Az együtt éneklés öröme segítse a foglalkozások jó hangulatának kialakítását.
- Az ének-zene, mint közös nyelv segítsen összekapcsolni a sérült és ép embereket.

Feladatok:

- Az egyenletes lüktetés megéreztetése.
- Mondókák, dalok, körjátékok megismertetése, bővítése.
- Végezzenek ritmikus gyakorlatokat a tempó, a dinamika figyelembevételével.
- Énekeljenek közösen, egyénileg.
- Végezzenek mozgásos – táncos feladatokat.
- Hallgassanak zenét.

Fejlesztési területek a-kompetenciák fejlesztése

- A szabályokhoz való rugalmas alkalmazkodás képességének fejlesztése, a szabályok alkalmazásának erősítése, a közös szabályalkotás gyakorlása. A nemzeti azonosságtudat, hazafias nevelés a népi hagyományok, ünnepkörök dalain, mondókáin keresztül, a nemzeti összetartozás érzésének erősítésével történik.
- Az önismeret és társas kultúra a közösségben a reális önértékelés kialakításával, csoportos produkciókban történő részvétellel, a társas kapcsolatok és közös tevékenységek segítségével, a személyiség fejlesztésével erősödik.
- A testi és lelki egészségre nevelést a tantárgy a különböző hangulatok, érzelmek megjelenítésével a zenére történő mozgásban, a feszültségek levezetésének segítségével, a szorongásos állapotok oldásával, zenei élmények nyújtásával segíti.
- A családi életre nevelésben nagy szerepet játszik a családi ünnepek, hagyományok ápolásában való aktív részvétel ösztönzésével.
- A médiatudatosságra nevelést a hangulathoz, ízlésvilághoz illeszkedő zenei alkotások különféle médiumok lehetőségei közötti keresésének támogatása, és a tanuló ízlésének megfelelő választás képességének megerősítése, bátorítása segíti.
- Szoros a tantárgy kapcsolódása az anyanyelvi kompetencia területén a szövegértés fejlesztéséhez és a megismert dalok tartalmának megértéséhez.
- A szociális és állampolgári kompetencia fejlesztése a kulturális sokszínűség megismerésének bővítésével és a közösségi beilleszkedés elősegítésével történik. Az önkéntes szerepvállalás ösztönzése a közösségi, ünnepi rendezvényeken a kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia fejlesztését erősíti.

- Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség fejlesztését a zenei módszerek segítségével végzett kreativitásfejlesztéssel és az önálló zenei ízlésvilág kialakításának segítségével, a zenehallgatásban a sokszínűség támogatásával, változatos élmények nyújtásával valósítja meg.

1. évfolyam

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
Gyermekdalok – Népdalok	<ul style="list-style-type: none"> Társak testi közelségének, érintésének elfogadtatása. 	<ul style="list-style-type: none"> Leutánozni mozgást, dallamot dúdolni. Együttműködni. Főbb testrészeket megmutatni. Örömmel részt venni a közös éneklésben. Bekapcsolódni a közös játékba. Mondóka, dal ritmusával összehangolni a mozgást. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Altatók. Tenyérvjátékok. Simogatók. Ujj- játékok. Hintáztatók. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> A tanult dalok, mondókák ismétlése, egyre bátrabb előadása. Dallam dúdolásával, éneklésével baba ringatása. Mondóka, dal ütemére tapsolás, tenyér körkörös simogatása, csiklandozása. Mondókák ritmusára testrészek, tárgyak megérintése, simogatása. Egyszerűbb ujj-kiszámoló, mondókákra tenyér ökölbe szorítása, majd az ujjak egyenkénti nyitása, csukása, rázása. Ritmusra test, törzs, láb hintáztatása jobbra, balra (Hinta, palinta stb.). Mondóka, dal ritmusára test, törzs, láb hintáztatása jobbra- 	<p>Alszik Ébren van Taps Tenyér Simogatás Csiklandozás Kar Kéz Tenyér Fej Nyak Törzs Láb Ujjak Ököl Jobb Bal Előre Hátra Ugrik Szalad Vágtat</p>
Ünnepkörök dalai	<ul style="list-style-type: none"> Egyszerű dallam felismertetése. 	<ul style="list-style-type: none"> Bekapcsolódni a közös éneklésbe 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Családi ünnepek dalai. Dalok karácsonyra, húsvétra, anyák napjára. 	<p>Születésnap Karácsony Húsvét Anyák napja</p>

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
			<i>Tevékenységek</i> <ul style="list-style-type: none"> Születésnapra, karácsonyra, húsvétra, anyák napjára rövid dalok, versek tanulása. Közös előadások iskolai ünnepélyeken. 	Pünkösd
Ritmus- és hallásfejlesztés	<ul style="list-style-type: none"> Az egyenletes lüktetés érzékeltetése. Hang- és hallásfejlesztés 	<ul style="list-style-type: none"> Ritmust tapsolni. Utánozni a mozgásokat. Felismerni a gyors és lassú mozgásokat. Együttműködni. 	<i>Ismeretek</i> <ul style="list-style-type: none"> Ritmikai és dinamikai gyakorlatok. Fékező és ingerlő gyakorlatok. Tempóérzékeltető gyakorlatok. <i>Tevékenység</i> <ul style="list-style-type: none"> Mozgás közben ritmus tapsolása, hangok ritmizálása. Dallamok, mondókák kíséretével gyorsító-lassító mozgások érzékelése. Gyors és lassú mozgás közötti különbség érzékelése. Állathangok megkülönböztetése egymástól. Jól elkülöníthető zörejek, hangok felismertetése. Magasabb és mélyebb hangok közötti különbség érzékelése hangszerjátékok bemutatásával. 	Ritmus Taps Kopogás Dobbantás Gyors Lassú Halk Hangos Magas Mély Dalok Mondókák Dob Triangulum Cintányér Karlendítés Ujjmozgatás
Zenehallgatás	<ul style="list-style-type: none"> Énekhangok, beszédhangok elválasztása. 	<ul style="list-style-type: none"> Bekapcsolódni az éneklésbe. Néhány percig a zenére figyelni 	<i>Ismeretek</i> <ul style="list-style-type: none"> Élőzene hallgatása (dallamok furulyán, gitáron, szintetizátoron stb.). Zenehallgatás hanghordozóról (rádió, magnetofon, DVD). 	A dalokban előforduló fogalmak; Halk Gyors Szomorú Vidám

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
			<i>Tevékenységek</i> <ul style="list-style-type: none">Egyszerű dallam hangszeres előadásának többszöri meghallgatása, közös dúdolása.	

A fejlesztés várt eredménye:

- A tanuló segítséggel tud mozgást utánozni, végrehajtani.
- Bekapcsolódik a közös éneklésbe.
- Képes a gyors és lassú mozgásokat differenciálni, követni.
- Képes együttműködni.
- Képes néhány percig a zenére figyelni.

2. évfolyam

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
Gyermekdalok – Népdalok	<ul style="list-style-type: none"> Társak testi közelségének, érintésének elfogadtatása. 	<ul style="list-style-type: none"> Együtműködni. Együtműködéssel egyenes vonalon járni, körbejárni, iránytartással lépegetni, guggolni, körben haladni. Örömmel részt venni a közös éneklésben. Bekapcsolódni a közös játékba. Mondóka, dal ritmusával összehangolni a mozgást. Segítséggel rövid párbeszédet előadni. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Lovagoltatók. Sétáltatók. Dalok. Körjátékok. Felelgetős játékok. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> A tanult dalok, mondókák ismétlése, egyre bátrabb előadása. Rövid mondókákra lovaglás ritmusának érzékeltetése térden ülve. Énekek, mondókák ütemére léptetés, egyenes vonalon, körben (Dombon törik a diót stb.). Néhány soros egyszerű dal mozgással kísért előadása (taps, kopogás). Körjátékok játszása egyszerű szabályok betartásával (Ég a gyertya, ég., Lánc, lánc, eszterlánc stb.). Mondóka, dal ritmusára test, törzs, láb hintáztatása jobbra-balra, előre-hátra. Néhány rövid párbeszédű felelgetős játék megtanulása, pl. Volt nekem egy kecském. 	<p>Alszik Ébren van Taps Tenyér Simogatás Csiklandozás Jobb Bal Előre Hátra Ugrik Szalad Vágtat Lovaglás, Egyenes vonal Kör Guggolás Megáll Elindul Kapu Híd Kézfogás Átbújás Ló.</p>
Ünnepkörök dalai	<ul style="list-style-type: none"> Egyszerű dallam felismertetése. 	<ul style="list-style-type: none"> Bekapcsolódni a közös éneklésbe 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Családi ünnepek dalai. Dalok karácsonyra, húsvétra, anyák napjára. 	<p>Születésnap, karácsony, húsvét, anyák napja, pünkösd.</p>

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
			<p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Születésnapra, karácsonyra, húsvétra, anyák napjára rövid dalok, versek tanulása. • Közös előadások iskolai ünnepélyeken. 	
Ritmus- és hallásfejlesztés	<ul style="list-style-type: none"> • Az egyenletes lüktetés érzékeltetése. • Hang- és hallásfejlesztés 	<ul style="list-style-type: none"> • Ritmust tapsolni. • Utánozni a mozgásokat. • Felismerni a gyors és lassú mozgásokat. • Együttműködni. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Ritmikai és dinamikai gyakorlatok. • Fékező és ingerlő gyakorlatok. • Tempóérzékeltető gyakorlatok. <p><i>Tevékenység</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Mozdulás közben ritmus tapsolása, hangok ritmizálása. • Dallamok, mondókák kíséretével gyorsító-lassító mozgások érzékelése. • Gyors és lassú mozgás közötti különbség érzékelése. • Állathangok megkülönböztetése egymástól. • Jól elkülöníthető zörejek, hangok felismertetése. • Magasabb és mélyebb hangok közötti különbség érzékelése hangszerjátékok bemutatásával. 	<p>Születésnap Karácsony Húsvét Anyák napja Pünkösöd</p>
Zenehallgatás	<ul style="list-style-type: none"> • Énekhangok, beszédhangok elválasztása. 	<ul style="list-style-type: none"> • Bekapcsolódni az éneklésbe. • Néhány percig a zenére figyelni 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Élőzene hallgatása (dallamok furulyán, gitáron, szintetizátoron stb.). • Egyszerűbb szövegű és dallamú gyermekdalok többszöri eléneklése. 	<p>Ritmus Taps Kopogás Dobbantás Gyors Lassú</p>

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
			<ul style="list-style-type: none"> Zenehallgatás hanghordozóról (rádió, magnetofon, DVD). <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Egyszerű dallam hangszeres előadásának többszöri meghallgatása, közös dúdolása. Rövid dalok meghallgatása, közös dúdolgatása, éneklése. Tanult, ismert gyermekdalok meghallgatása. Kedvencek kívánság szerinti meghallgatása. 	<p>Halk Hangos Magas Mély Dalok Mondókák Dob Triangulum Cintányér Karlendítés Ujjmozgatás</p>

A fejlesztés várt eredménye:

- Képes segítséggel rövid párbeszédet előadni.
- Képes társaival együtt közönségnek énekelni.
- Képes a gyors és lassú mozgásokat differenciálni, követni.
- Képes együttműködni.
- Képes néhány percig a zenére figyelni.
- Szívesen hallgat zenét.

3. évfolyam

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
Gyermekdalok – Népdalok	<ul style="list-style-type: none"> • Felelgetős játékban aktív részvételre ösztönzés. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ismerni 10–15 gyermekdalt. • Részt venni közös éneklésben. • A dal szövegét mozgással összekötni. • Segítséggel rövid felelgetős játékot előadni. • Együttműködéssel utánózni tánclépéseket. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Dalok. • A tanult dalok folyamatos ismétlése, új dalok tanulása. • Segítséggel körjátékok, felelgetős játék, táncok énekes kísérettel. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Évszakokról, ünnepekről, állatokról, virágokról szóló dalok tanulása. • Rövid dalok mozgással kísért előadása. • A dalok szövegének és dallamának egyre biztosabb elsajátítása, változatos ritmuskísérettel (dob, csörgődob, ütőfa). • Körjátékok tanulása. • Néhány rövid párbeszédű felelgetős játék előadása (Gyertek haza ludaim, Fehér liliomszál stb.). • Rida jobbra-balra, utánzással. 	<p>A dalokban található fogalmak: zsebkendő, koszorú; kör, guggolás, kapu, híd, átbújás, kézfogás keresztbe, oldalt, jobbra, balra, ugrás, megtámasztás, utánzás, kérdés, felelet</p>
Ünnepkörök dalai	<ul style="list-style-type: none"> • Érzelmi kapcsolatok kialakítása az ünnepekkel. 	<ul style="list-style-type: none"> • Az adott ünnepnek megfelelő rövid dalt segítséggel énekelni. • Ünnepeken énekelni társakkal és önállóan. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Ünnepek dalai. • Új szokások kialakítása a szűk közösség ünnepeihez kapcsolódva (születésnapok, karácsony, anyák napja). <p><i>Tevékenységek</i></p>	<p>Karácsony Húsvét Anyák napja Pünkösöd Születésnap Az ünnepekhez kapcsolható fogalmak. Műsor</p>

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
			<ul style="list-style-type: none"> Karácsonyra, húsvétra, anyák napjára, születésnapra, pünkösdre dalok tanulása, éneklése. A születésnapok, névnapok számontartása, az ünneplés megszervezése. 	Várakozás Siker feladat Vállalás
Ritmus- és hallásfejlesztés	<ul style="list-style-type: none"> Ritmus visszaadása tapssal, kopogással. Hang- és hallásfejlesztés. 	<ul style="list-style-type: none"> A mozgás és a dal ritmusát összehangolni. Önállóan előtapsolni a csoportnak. Játékot elindítani tempó megadásával. Hangzás alapján hangszert felismerni. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Együtműködéssel ritmikai és dinamikai gyakorlatok, fékező és gyorsító gyakorlatok, tempóérzékeltető gyakorlatok, ritmushangszerek használata. <p><i>Tevékenység</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Az egyenletes lüktetés és a ritmus összekapcsolása. Lassú-gyors járás kísérése tapssal, dobolással. Tempótartás játékos mozdulatokkal. Egymástól eltérő zörejek, hangok felismerése. Társak és felnőttek hangjának felismerése és elkülönítése magnóról. Dob, cintányér, triangulum megszólaltatása. Hangfelismerési gyakorlatok bekötött szemmel: hangszer hangjának felismerése. 	Csigavonal Hullámvonal Kivárás Újrindítás Gyerek Felnőtt Magas - mély Taps - koppantás Erős lépés Lábütögetés Kivár - újraindít Tempót tar Dal - ritmus Egyforma Egyenletes ritmus Fából, fémből készült hangszerek. Halk - hangos Tomba Éles Fa Fényes Csengő

Témakör	A témakör nevelési- fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
Zenehallgatás	<ul style="list-style-type: none"> A kulturált zenehallgatás kialakítása. 	<ul style="list-style-type: none"> Felismerni az adott ünnepnek megfelelő zenedarabot. A zene hallgatásához szükséges figyelmet és fegyelmet kialakítani. Elsajátítani a kulturált zenehallgatás szabályait. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Évszakokhoz kötődő zenék hallgatása. Kedvenc zene megmutatása társaknak (DVD, kazetta, stb.). <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Már ismert dalok, dallamok hallgatása az ünnephez kapcsolható hangszerelésben, speciális hangszerekkel, pl.: karácsonyi orgonamuzsika, harangjáték stb.). Türelmesség és udvariasság a közös zenehallgatás során. Élő koncerten részvétel, az alkalom előtt az előadó eddigi produkcióinak megismerése (kazetta, DVD), a legkedvesebb dalok megtanulása, közös éneklése. 	<p>Orgona Harangjáték Türellem Sorra kerül Kedvenc Választás Ütemezve éneklés Dal Ritmus Zene Vers</p>

A fejlesztés várt eredménye:

- A tanuló ismerjen 10–15 verset, gyermekdalt, segítséggel elő tudja adni.
- Tudjon lá-lá-val énekelni.
- Képes a dal szövegét mozgással összekötni, együttműködéssel a lépéseket utánozni.
- Tudjon együttműködéssel szerepjátékot játszani.
- A tanuló tud az ünnepeken énekelni, társakkal.
- A tanuló ismerjen hangszereket, ismerje a hangos, halk fogalmát, és tudja differenciálni.
- Képes a dal ritmusát segítséggel tapsolni, kopogni.

4. évfolyam

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
Gyermekdalok – Népdalok	<ul style="list-style-type: none"> • Felelgetős játékban aktív részvételre ösztönzés. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ismerni 15–20 gyermekdalt. • Részt venni közös éneklésben. • A dal szövegét mozgással összekötni. • Segítséggel rövid felelgetős játékot előadni. • Együttműködéssel utánózni tánc lépéseket. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Dalok. • A tanult dalok folyamatos ismétlése, új dalok tanulása. • Irányítással körjátékok, felelgetős játék. • Táncok énekes kísérettel, segítséggel. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Évszakokról, ünnepekről, állatokról, virágokról szóló dalok tanulása. • Rövid dalok mozgással kísért előadása. • A dalok szövegének és dallamának egyre biztosabb elsajátítása, változatos ritmuskísérettel (dob, csörgődob, ütőfa). • Körjátékok tanulása. • Néhány rövid párbeszédű felelgetős játék előadása (Gyertek haza ludaim, Fehér liliomszál stb.). • Rida jobbra-balra, utánzással. • Zárt rida: kis térdhajlítással előre. • Keresztbe lépés és féltalpon oldalt lépés. 	<p>A dalokban található fogalmak: zsebkendő, koszorú; kör, guggolás, kapu, híd, átbújás, kézfogás keresztbe, oldalt, jobbra, balra, ugrás, megtámasztás, utánzás, kérdés, felelet</p>

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
Ünnepkörök dalai	<ul style="list-style-type: none"> Érzelmi kapcsolatok kialakítása az ünnepekkel. 	<ul style="list-style-type: none"> Az adott ünnepnek megfelelő rövid dalt segítséggel énekelni. Ünnepeken énekelni társakkal és önállóan. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Ünnepek dalai. Új szokások kialakítása a szűk közösség ünnepeihez kapcsolódva (születésnapok, karácsony, anyák napja). <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Karácsonyra, húsvétra, anyák napjára, születésnapra, pünkösdre dalok tanulása, éneklése. Aktuális ünnepre rövid műsor készítése és előadása, közös- és egyéni szereplési lehetőségek. 	<p>Karácsony Húsvét Anyák napja Pünkösd Születésnap Az ünnepekhez kapcsolható fogalmak. Műsor Várakozás Siker feladat Vállalás</p>
Ritmus- és hallásfejlesztés	<ul style="list-style-type: none"> Ritmus visszaadása tapssal, kopogással. Hang- és hallásfejlesztés. 	<ul style="list-style-type: none"> A mozgás és a dal ritmusát összehangolni. Önállóan előtapsolni a csoportnak. Játékot elindítani tempó megadásával. Hangzás alapján hangszert felismerni. Felismerni a hangszerek hangjának különbözőségét. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Segítséggel ritmikai és dinamikai gyakorlatok, fékező és gyorsító gyakorlatok, tempóérzékeltető gyakorlatok. Ritmushangszerek használata. <p><i>Tevékenység</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Az egyenletes lüktetés és a ritmus összekapcsolása. Lassú-gyors járás kísérése tapssal, dobolással. Tempótartás játékos mozdulatokkal. Egymástól eltérő zörejek, hangok felismerése. 	<p>Fából, fémből készült hangszerek. Halk Hangos Tompa Éles Fa Fényes Csengő</p>

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
			<ul style="list-style-type: none"> Társak és felnőttek hangjának felismerése és elkülönítése magnóról. Dob, cintányér, triangulum megszólaltatása. Hangfelismerési gyakorlatok bekötött szemmel: hangszer hangjának felismerése. 	
Zenehallgatás	<ul style="list-style-type: none"> A kulturált zenehallgatás kialakítása. 	<ul style="list-style-type: none"> Felismerni az adott ünnepnek megfelelő zenedarabot. A zene hallgatásához szükséges figyelmet és fegyelmet kialakítani. Elsajátítani a kulturált zenehallgatás szabályait. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Megzenésített gyerekversek hallgatása élő és gépzenei előadásban. A mindennapokban hallható zene közös hallgatása, elemzése. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Már ismert dalok, dallamok hallgatása az ünnephez kapcsolható hangszerelésben, speciális hangszerekkel, Türelmesség és udvariasság a közös zenehallgatás során. Élő koncerten részvétel, az alkalom előtt az előadó eddigi produkcióinak megismerése (kazetta, DVD), a legkedvesebb dalok megtanulása, közös éneklése. A zenedarabokban szereplő hangszerek, és az előadó énekes felismerése, a darab hangulatának, dinamikájának megállapítása. 	<p>Orgona Harangjáték Türelem Sorra kerül Kedvenc Választás Ütendezve éneklés Dal Ritmus Zene Vers</p>

A fejlesztés várt eredménye:

- A tanuló ismerjen 10–15 verset, gyermekdalt, segítséggel elő tudja adni.
- Tudjon lá-lá-val énekelni.
- Képes a dal szövegét mozgással összekötni, együttműködéssel a lépéseket utánozni.
- Tudjon együttműködéssel szerepjátékot játszani.
- A tanuló tudjon az ünnepeken énekelni, társakkal és önállóan is.
- A tanuló ismerjen hangszereket, ismertje a hangos, halk fogalmát, és tudja differenciálni.
- Képes a dal ritmusát segítséggel tapsolni, kopogni.
- Képes társaival is kontaktust teremteni játék közben.
- A tanuló képes a zene hallgatásához szükséges figyelmet és fegyelmet tanúsítani.

5. évfolyam

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
Gyermekdalok – Népdalok	<ul style="list-style-type: none"> 8–10 dal irányított előadása. Szerepjáték eljátszása. 	<ul style="list-style-type: none"> Néhány népdalt elénekelni. Szívesen játszani körjátékot. Szerepet vállalni szituációs és felelgetős játékokban. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Magyar népdalok. Körjátékok. Felelgetős játékok. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Népdalcsokrok összeállítása témakörök szerint (növények, időjárás, köszöntők). Párválasztók, kifordulós körjátékok. Rövid szituációs gyakorlatok előadása (pl. Egyszer egy királyfi, Gyertek haza ludaim...). 	<p>A népdalokban található új fogalmak, különböző népek.</p> <p>Csárdás-forgás Kifordulás Befordulás Irányváltás Motívum Ritmus Dallam</p>
Ünnepkörök dalai	<ul style="list-style-type: none"> Aktivitás fejlesztése irányított helyzetben. 	<ul style="list-style-type: none"> Az ünnepnek megfelelő dalt, verset kiválasztani, előadni. Közösen énekelni társaival. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Családi ünnepek dalai. Nemzeti ünnepek dalai. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Karácsonyra, húsvétra, pünkösdre, anyák napjára, születésnapra dal, vers tanulása. Toborzó dalok megtanulása, 	<p>Hagyomány Szokás Ünneplés, megemlékezés Újév Vízkereszt Március 15. Nemzeti ünnep (augusztus 20. Október 23.) Himnusz Szózat. Katonadalok Megzenésített költemények</p>

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
Ritmus- és hallásfejlesztés	<ul style="list-style-type: none"> Dallam, szöveg ritmizálása. 	<ul style="list-style-type: none"> Ütemkezdő hangsúlyokat kiemelni. Hangsúlyos és hangsúlytalan részeket mozgással kifejezni. Megadott hangra dalt elkezdni és végigénekelni. A halk, hangos, magas, mély beszédet megkülönböztetni Közösen énekelt dalt adott jelre hangosan vagy halkán folytatni. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Ritmikai és dinamikai gyakorlatok. Fékező és gyorsító gyakorlatok. Tempóérzékeltető gyakorlatok. Hang- és hallásfejlesztés. Ritmushangszerek használata. <p><i>Tevékenység</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Egyenletes lüktetés és ritmus összekapcsolása. Kettes lüktetés érzékelése. Leülés-felállás, séta-futás váltakozása megadott jelre. Önálló dalkezdés, tempótartás. Halk és hangos közti különbség érzékelése. Magas és mély hang érzékelése. Hangerő szabályozása. Belső hallásfejlesztés, dallambújtatás. 	<p>Együtt hangoztatás Ütőhangszerek Fém Fa Erősítés – halkítás Kettes lüktetés Ütemhangsúly Hangos Lágy Zümmögő éneklés Hangsúlyos és hangsúlytalan lépés Belép Megáll Tempót tart Magas és mély beszéd Emelkedő, Süllyedő dallamvonal.</p>
Zenehallgatás	<ul style="list-style-type: none"> A megfelelő hangerő megválasztása. 	<ul style="list-style-type: none"> Szívesen hallgatni zenét. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Hangszeres és énekes élőzene hallgatása. Részvétel zenés koncerten. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Társak előadásának meghallgatása. 	<p>A szükséges zenei fogalmak (kórus, szóló, zenekar, karmester stb.) Kikapcsolódás Pihenés Szólóénekes Kánon Közönség Figyelmes hallgatás Taps</p>

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
			<ul style="list-style-type: none">• Megfigyelési szempontok a zenehallgatással kapcsolatban (hangmagasság, ritmus, hangerő stb.).• (Kórusművek, hangszeres darabok, szólóhangszerek, nagyzenekari művek részletei.)	

A fejlesztés várt eredménye:

- A tanuló képes hangsúlyos és hangsúlytalan részeket mozgással kifejezni.
- Képes megadott hangra dalt elkezdni és végigénekelni.
- Képes az adott ünnepnek megfelelő dalt, verset kiválasztani, előadni.
- Képes megkülönböztetni a halk, hangos, a magas, mély beszédet.
- Képes ütemkezdő hangsúlyokat kiemelni.
- Szívesen hallgat zenét.

6. évfolyam

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
Gyermekdalok – Népdalok	<ul style="list-style-type: none"> 8–10 dal irányított előadása. Szerepjáték eljátszása. 	<ul style="list-style-type: none"> Néhány népdalt elénekelni. Táncolni önállóan, egyet balra, egyet jobbra lépni. Szívesen játszani körjátékot. Szerepet vállalni szituációs és felelgetős játékokban. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Magyar népdalok. Magyar táncok. Körjátékok. Felelgetős játékok. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Népdalcsokrok összeállítása témakörök szerint (növények, időjárás, köszöntők). Egylépéses csárdás: oldalt lépés + fél súllyal zárás, ismétlés ellenkező lábbal. Párválasztók, kifordulós körjátékok. Rövid szituációs gyakorlatok előadása (pl. Egyszer egy királyfi, Gyertek haza ludaim...). 	<p>A népdalokban található új fogalmak, különböző népek.</p> <p>Csárdás-forgás Kifordulás Befordulás Irányváltás Motívum Ritmus Dallam</p>
Ünnepkörök dalai	<ul style="list-style-type: none"> Aktivitás fejlesztése irányított helyzetben. 	<ul style="list-style-type: none"> Az ünnepnek megfelelő dalt, verset kiválasztani, előadni. Közösen énekelni társaival. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Családi ünnepek dalai. Nemzeti ünnepek dalai. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Karácsonyra, húsvétra, pünkösdre, anyák napjára, születésnapra dal, vers tanulása. Toborzó dalok megtanulása, Himnusz, Szózat megismerése. 	<p>Hagyomány Szokás Ünneplés, megemlékezés Újév Vízkereszt Március 15. Nemzeti ünnep (augusztus 20. Október 23.) Himnusz</p>

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
				Szózat. Katonadalok Megzenésített költemények
Ritmus- és hallásfejlesztés	<ul style="list-style-type: none"> Dallam, szöveg ritmizálása. 	<ul style="list-style-type: none"> Megadott hangra dalt elkezdni és végigénekelni. A halk, hangos, magas, mély beszédet megkülönböztetni. Közösen énekelt dalt adott jelre hangosan vagy halkán folytatni. Néhány hangszer megszólaltatni. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Ritmikai és dinamikai gyakorlatok. Fékező és gyorsító gyakorlatok. Tempóérzékeltető gyakorlatok. Hang- és hallásfejlesztés. Ritmushangszerek használata. <p><i>Tevékenység</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Egyenletes lüktetés és ritmus összekapcsolása. Kettes lüktetés érzékelése. Leülés-felállás, séta-futás váltakozása megadott jelre. Önálló dalkezdés, tempótartás. Halk és hangos közti különbség érzékelése. Magas és mély hang érzékelése. Hangerő szabályozása. Belső hallásfejlesztés, dallambújtatás. Fúvós, húros és ütőhangszerek megnevezése. 	Együtt hangoztatás Ütőhangszerek Fém Fa Erősítés – halkítás Kettes lüktetés Ütemhangsúly Hangos Lágy Zümmögő éneklés Hangsúlyos és hangsúlytalan lépés Belép Megáll Tempót tart Magas és mély beszéd Emelkedő, Süllyedő dallamvonal.
Zenehallgatás	<ul style="list-style-type: none"> A megfelelő hangerő megválasztása. 	<ul style="list-style-type: none"> Szívesen hallgatni zenét. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Hangszeres és énekes élőzene hallgatása. 	A szükséges zenei fogalmak (kórus, szóló,

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
			<ul style="list-style-type: none"> A zene pihentető hatásának megtapasztalása. Hosszabb, összefüggő zenedarab meghallgatása. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Társak előadásának meghallgatása. Megfigyelési szempontok a zenehallgatással kapcsolatban (hangmagasság, ritmus, hangerő stb.). Relaxációs zene hatásának megtapasztalása. Gyerekeknek szóló musicalrészlet, pl. A padlás, A muzsika hangjai stb. hallgatása, dúdolása, egyes részletek megtanulása. 	zenekar, kar-mester stb.) Kikapcsolódás Pihenés Szólóének Kánon Közönség Figyelmes hallgatás Taps

A fejlesztés várt eredménye:

- A tanuló képes hangsúlyos és hangsúlytalan részeket mozgással kifejezni.
- Képes megadott hangra dalt elkezdni és végigénekelni.
- Képes az adott ünnepnek megfelelő dalt, verset kiválasztani, előadni.
- Képes megkülönböztetni a halk, hangos, a magas, mély beszédet.
- Képes ütemkezdő hangsúlyokat kiemelni.
- Szívesen hallgat zenét, van kedvenc zenedarabja.
- Képes a dal ritmusát együttműködéssel, segítséggel tapsolni, kopogni.

7. évfolyam

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
Gyermekdelok – Népdalok	<ul style="list-style-type: none"> Verbális memória fejlesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> Elénekelni legalább 10 népdalt. Más népek dalaiból egy-egy jellegzetes népdalt ismerni. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Magyar népdalok. Más népek dalai. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Egyszerű dallamvezetésű népdalok ritmikái előadása. Népdalcsokrok összeállítása, előadása közösen és egyénileg. Más népek dalainak megismerése és éneklése. 	<p>Párosító Vidám Tréfálkozó Emelkedő, ereszkedő dallamvonal Kötetlen, kötött ritmus Cseh Román Palóc Francia Oldalt lépés Mellé lépés</p>
Ünnepkörök dalai	<ul style="list-style-type: none"> Aktualitások felismerése, ünnepek elkülönítése. 	<ul style="list-style-type: none"> Megfelelő dalt énekelni az ünnepek alkalmából. Az ünnepélyes alkalmakat átérezni. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Családi ünnepek dalai. Nemzeti ünnepek és az ezekhez kapcsolódó zeneművek megismerése, egyes darabok megtanulása. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Jeles napok dalai, születésnap, névnap köszöntők. Toborzó dalok. Erkel Ferenc: Himnusz, Egressy Béni: Szózat megtanulása. Tolcsvay: Nemzeti dal, Szörényi-Bródy: István, a király stb. 	<p>Nemzeti érzés Magyarság Ünnep Szokások Vers Dal Egynemű kar Vegyes kar Férfikar Kórus Karácsony Húsvét Pünkösd Anyák napja, születésnap Keresztelő</p>

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
				Lakodalom
Ritmus- és hallásfejlesztés	<ul style="list-style-type: none"> Hangszerek felismerése és megszólaltatása. Hang- és hallásfejlesztés 	<ul style="list-style-type: none"> Hallás után énekelni, kétkezes kopogóst előadni. Egy dallamon belül hangerőt szabályozni. Hangszerrel erősíteni, halkítani. Belső hallás kialakulása. Különböző hangszerek hangjait felismerni. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Ritmikai és dinamikai gyakorlatok. Fékező és ingerlő gyakorlatok. Tempóérzékeltető gyakorlatok. Ismerkedés hangszerekkel. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Kotta olvasása ritmusképlettel. Tá- ti-ti grafikus lejegyzése. Hangerő szabályozása. Fokozatos halkítás, erősítés időtartama. Dallambújtatás. Daltöredékből dal felismerése. Fafűvós, rézfűvós, vonós hangszerek hangjának felismerése. 	<p>Kopogós</p> <p>Tá-ti-ti ritmus</p> <p>Dallambújtatás</p> <p>Kezdés</p> <p>Befejezés</p> <p>Hangmagasság</p> <p>Belépés</p> <p>Megállás</p> <p>Fa</p> <p>Cserép</p> <p>Üveg</p> <p>Fém</p> <p>Ritmusképlet, alkalmazás, kirakás koronggal</p> <p>Kotta</p> <p>Kottavonal</p> <p>Ritmus</p> <p>Feszített ritmus</p> <p>Lassú tempó</p> <p>Lassú ének, gyors ének.</p>
Zenehallgatás	<ul style="list-style-type: none"> A zenei ízlés formálása. 	<ul style="list-style-type: none"> Figyelmes, érdeklődő zenehallgatás, a többször hallott részletek felismerése. Hallás után a dalokat felismerni és elénekelni. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Klasszikus művek részleteinek meghallgatása. Szórakoztató zenei felvételek hallgatása. 	<p>Zeneszerző</p> <p>Opera</p> <p>Beat</p> <p>Rock</p> <p>Diszkó</p> <p>Részlet</p>

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
			<p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Megfigyelési szempontok alapján néhány mű meghallgatása, egyes részletek megtanulása (pl. Kodály: Esti dal meghallgatása gyermekkori feldolgozásban, Mozart: Varázsfuvola, részlet). Türelem, egymás kedvencének meghallgatása, tiszteletben tartása (múdal, tánczene, diszkózene, rockzene). 	Teljes mű

A fejlesztés várt eredménye:

- A tanuló képes segítséggel énekelni legalább 6-8 egyszerű népdalt és eljátszani 1-2 gyermektáncot.
- Képes ritmusképletet lejegyezni és visszaolvasni.
- Képes észlelni a különbséget a lassú és a gyors zene között.
- Képes hangszerrel erősíteni, halkítani.
- Képes felismerni megszólaltatás után a hangszereket.
- Képes irányítás mellett egyszerű ritmust utánozni hangszeres kísérettel.
- Képes a többször hallott részleteket felismerni zenedarabokban.

8. évfolyam

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
Gyermekdelok – Népdalok	<ul style="list-style-type: none"> Verbális memória fejlesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> Elénekelni legalább 10 népdalt. Más népek dalaiból egy-egy jellegzetes népdalt ismerni. Műdalokat, kánonokat énekelni 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Magyar népdalok. Más népek dalai. Műdalok (Pál, Kata, Péter, jó reggelt, Ég a város, ég a ház is, Künn az ágon újra szól a víg kakukkmadár, kánonok stb.). <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Egyszerű dallamvezetésű népdalok ritmikái előadása. Népdalcsokrok összeállítása, előadása közösen és egyénileg. Más népek dalainak megismerése és éneklése. Kánonok, közismert dalok éneklése közösen, egyénileg, változatos hangszerkísérettel. 	<p>Párosító Vidám Tréfálkozó Emelkedő, ereszkedő dallamvonal Kötetlen, kötött ritmus Cseh Román Palóc Francia Oldalt lépés Mellé lépés</p>
Ünnepkörök dalai	<ul style="list-style-type: none"> Aktualitások felismerése, ünnepek elkülönítése. 	<ul style="list-style-type: none"> Megfelelő dalt énekelni az ünnepek alkalmából. Az ünnepélyes alkalmakat átérezni. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Családi ünnepek dalai. Ballagási dalok. Nemzeti ünnepek és az ezekhez kapcsolódó zeneművek megismerése, egyes darabok megtanulása. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Jeles napok dalai, születésnap, névnap köszöntők. 	<p>Nemzeti érzés Magyarság Ünnep Szokások Vers Dal Egynemű kar Vegyes kar Férfikar Kórus Karácsony</p>

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
			<ul style="list-style-type: none"> • Felkészülés a ballagásra. Az ünnepélyes ballagásra előkészületek, közismert, elfogadott dalok megtanulása, éneklése menet közben. • Toborzó dalok. Erkel Ferenc: Himnusz, Egressy Béni: Szózat megtanulása. • Tolcsvay: Nemzeti dal, Szörényi-Bródy: István, a király stb. • A tanultak számbavétele, csoportosításuk ünnepek, ritmusuk, hangulatuk, hangfekvésük, személyes, érzelmi okok szerint stb. • Az ünnepekre tanult ének- és zenedarabok ismétlése. 	<p>Húsvét Pünkösöd Anyák napja, születésnap Keresztelő Lakodalom Ballagás Búcsú Megható</p>
<p>Ritmus- és hallásfejlesztés</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Hangszerek felismerése és megszólaltatása. Hang- és hallásfejlesztés 	<ul style="list-style-type: none"> • Hallás után énekelni, kétkézes kopogózt előadni. • Egy dallamon belül hangerőt szabályozni. • Hangszerrel erősíteni, halkítani. • Belső hallás kialakulása. • Szólamokat felismerni. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Ritmikai és dinamikai gyakorlatok. • Fékező és ingerlő gyakorlatok. • Tempóérzékeltető gyakorlatok. • Ismerkedés az emberi hang sajátosságaival. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Kotta olvasása ritmusképlettel. Tá- ti-ti grafikus lejegyzése. • Hangerő szabályozása. • Fokozatos halkítás, erősítés időtartama. 	<p>Kopogós Tá-ti-ti ritmus Dallambújtatás Kezdés Befejezés Hangmagasság Belépés Megállás Fa Cserép Üveg Fém</p>

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
			<ul style="list-style-type: none"> Dallambújtatás. Daltöredékből dal felismerése. Az énekhangok jellegzetességeivel kapcsolatos megfigyelések, saját hang tudatos megfigyelése. 	Ritmusképlet, alkalmazás, kirakás koronggal Kotta Kottavonal Ritmus Feszített ritmus Lassú tempó Lassú ének, gyors ének.
Zenehallgatás	<ul style="list-style-type: none"> A zenei ízlés formálása. 	<ul style="list-style-type: none"> Figyelmes, érdeklődő zenehallgatás, a többször hallott részletek felismerése. Hallás után a dalokat felismerni és elénekelni. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Klasszikus művek részleteinek meghallgatása. Szórakoztató zenei felvételek hallgatása. Ismert, népszerű darabok hallgatása. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Megfigyelési szempontok alapján néhány mű meghallgatása, egyes részletek megtanulása (pl. Kodály: Esti dal meghallgatása gyermekkori feldolgozásban, Mozart: Varázsfuvola, részlet). A tanulmányok során megismert darabok többszöri meghallgatása, ismertebb részletek közös dúdolása, éneklése. 	Zeneszerző Opera Beat Rock Diszkó Részlet Teljes mű

A fejlesztés várt eredménye:

- A tanuló képes segítséggel énekelni legalább 8-10 egyszerű népdalt és eljátszani 1-2 gyermektáncot.
- Ismeri a Himnuszt és a Szózatot, elhangzásukkor megfelelően viselkedik.
- Képes ritmusképletet lejegyezni és visszaolvasni.
- Képes hangszerrel erősíteni, halkítani.
- Kialakul a belső hallása.
- Képes felismerni megszólaltatás után a hangszereket.
- Felismeri a szólamokat.
- Képes irányítás mellett egyszerű ritmust utánozni hangszeres kísérettel.
- Képes irányítás mellett huzamosabb ideig értelmi képességének megfelelő zenét hallgatni.
- Képes a többször hallott részleteket felismerni zenedarabokban.

ÁBRÁZOLÁS-ALAKÍTÁS
1-8. évfolyam

Ábrázolás-alakítás

Megalapozni a funkcióöröm motivációs hátterével a különböző ábrázoló-alakító tevékenységekben az alkotóképességet, alakítani és fejleszteni az igényt a kreatív önkifejezésre a vizuális művészetek eszköztárának felhasználásával.

A tantárgy szemléletformáló hatása által a középsúlyosan értelmi fogyatékos tanuló képzelőereje, fantáziája, esztétikai érzéke fejlődik, a pozitív énképe kialakul, fejlődik önismerete a felfedezések és a siker öröme által.

1-8. évfolyam

Óraszámok

	Évfolyamok							
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Heti óraszám	3	3	2	2	2	2	2	2
Éves óraszám	108	108	72	72	72	72	72	72

Témakörök és a hozzá tartozó óraszám évfolyamonként

Témakör	Évfolyam-óraszám							
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Formázások különböző anyagokból	29	29	18	18				
Építés	20	20	15	15				
Papír formálása, alakítása	30	30	20	20				
Vizuális ábrázolás	29	29	19	19	40	40	30	30
Komplex alakító tevékenység					32	32	33	33
Elemi ismeretek művészeti alkotásokról							9	9
Összes óra	108	108	72				72	72

Célok:

- Fejlessze a tanulók önkifejező képességét, képzelőerejét, környezetük pontos megfigyelését.
- Segítse a tanulók manuális képességeinek fejlesztését.

- Tapasztalati élmények alapján fejlődjön alkotásvágyuk.
- Biztosítsa a felfedezés, a siker örömét, ezzel járuljon hozzá a tanulók pozitív önképének alakulásához, önismeretük fejlődéséhez.
- A tantárgy személyiség formáló hatása segítse esztétikai érzékük fejlődését.

Feladatok:

- Tárgyak, cselekvések, jelenségek megfigyelése.
- Az ábrázolás-alakításhoz szükséges eszközök, anyagok megismertetése és megnevezése.
- A munkavégzés során az anyagokról szerzett tapasztalatok összegyűjtése.
- Járuljon hozzá a tanulóknál a szükséges jártasságok és készségek elsajátításához.

Fejlesztési területek a-kompetenciák fejlesztése

- Készségek: koordinált mozgáskészség (szem-kéz koordináció) és alakítási készségek fejlesztése.
- Képességek, attitűdök: formaalkotási képességek, kompozíciós képesség, vizuális ritmus képzése, tárgykészítés képessége, képzeteket felidéző ábrázolási képesség.képolvasás, képi közlés képessége, plasztikus formaalakítás, finommozgás fejlesztése.
- Pszichikus funkció: vizuális, taktikus percepció, figyelemfejlesztés.
- Érzelmi fejlesztés: motiváció, örömeztetés keltése alkotó tevékenység révén.
- Emlékezet, alkotó képzelet, forma- és térészlelés, gondolkodás fejlesztése.
- Gondolkodási műveletek:megkülönböztetés, azonosítás, összehasonlítás, asszociáció, általánosítás, absztrakció, következtetés, ítéletalkotás.
- Gondolkodásfajták: perceptív, cselekvéses, analógiás, asszociatív, algoritmikus, kreatív, logikus.
- A tantárgy segíti a nemzeti azonosságtudat további fejlesztését a díszítő motívumok reprodukálásával, további megismerésével, az önismeret és a társas kultúra fejlesztését az önkifejezés lehetőségeinek kibővítésével, erősíti az érzelmi intelligenciát a testi és lelki egészségre nevelésben.
- A nemzeti azonosságtudat és hazafias nevelés a nemzeti díszítő motívumok megismerésével, az önismeret és a társas kultúra fejlesztésével történik, az önkifejezés lehetőségeinek bővítése erősíti az érzelmi intelligenciát és a testi és lelki egészségre nevelést.
- A pályaorientációt a művészi foglalkozások repertoárjának megismertetésével támogatja a tantárgy, a szociális és állampolgári kompetencia fejlesztéséhez a külföldi művészeti alkotások megismerésén keresztül járul hozzá.
- A kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia az alkotás munkafolyamatának megtervezésével, az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség az érzelmek kifejezésével és a művészeti alkotás által keltett érzések megfogalmazásával fejlődik.

1. évfolyam

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
Formázások különböző anyagokból	<ul style="list-style-type: none"> Eltérő tulajdonságok megismerésének elősegítése közvetlen tapasztalatszerzéssel. 	<ul style="list-style-type: none"> Együttműködéssel a tárgyak tulajdonságainak, jellegzetességeinek megfigyelése. Próbálkozások, adott tevékenységek végrehajtása együttműködéssel Együttműködéssel különböző formák kialakításához szükséges mozgások végrehajtása. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Anyagok tulajdonságai. Alakíthatóság. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> A tanuló környezetében található tárgyak megfigyelése manipulációval. Homok formázása, edények megtöltése, kiöntése, dombkészítés, gödörásás, taposás, nyomhagyás. Hó formázása, hógolyó, hóbucka, hóember készítése. Gyurmázás (plasztilin, só-liszt gyurma, agyag), gyúrás, puhítás, gömbölyítés, lapítás, hengerítés, mélyítés, kicsípés. 	A tárgyak tapintással megfigyelhető tulajdonságaival kapcsolatos fogalmak; Eszközökkel, cselekvésekkel, térbeli tulajdonságokkal, felületi jellemzőkkel kapcsolatos fogalmak.
Építés	<ul style="list-style-type: none"> Alapvető manuális kontroll (megfogás, elengedés) kialakítása. 	<ul style="list-style-type: none"> Tárgyak csoportosítása segítséggel. Segítséggel próbálkozás a gyöngyök ritmikus változtatására. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Kirakás. Fűzés. Nyomótechnikák. Szűrójátékok. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Különböző tárgyak egymás mellé helyezésével új formák létrehozása. Toronyépítés kockából. Nagyméretű gyöngyök felfűzése pálcikára rendszer nélkül. 	A kirakáshoz felhasznált tárgyak. Cselekvések, térirányok. Gyöngy, pálcika, fűzés. Eszközök, cselekvések: (belenyom), tesz, nyom, szúr. A kirakáshoz felhasznált tárgyak. Tevékeny-égek: épít, tesz, rak, vesz.

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
			<ul style="list-style-type: none"> Nyomhagyás agyagban, gyurmában különböző tárgyak segítségével, nyomdázás. 	Sor: kicsi-nagy, színek, pl. piros-kék, egyik-másik.
Papír formálása, alakítása	<ul style="list-style-type: none"> Alapvető manuális készségek (markolás, csippentés) kialakítása, gyakoroltatása. 	<ul style="list-style-type: none"> Az aktuális feladatok sikeres végrehajtása segítségével. Segítséggel pontos illesztések. Papírdarabkák kívánt módon egymás mellé helyezése segítségével. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Gyűrés-simítás. Tépés. Hajtogatás. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Különböző papírfélékből labda gyűrése. Az összegyűrt papír kisimítása. Szabálytalan formák tépése, csíktépés. Egyszerű ráhajítás, átlóshajítás elképzéssel. 	<p>Anyag, tevékenység és elkészített tárgy (papír, gyűr, labda, könyv, füzet, hajt).</p> <p>Formák hasonlóság alapján.</p> <p>A papírfélék jellegzetes tulajdonságai és színe, eszközök.</p>
Vizuális ábrázolás	<ul style="list-style-type: none"> Formakitöltéshez szükséges mozgáskontroll kialakítása. 	<ul style="list-style-type: none"> A kívánt mozgás végrehajtása segítségével. Törekvés papírhatar betartására. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Festés. Rajzolás. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Festékes kéz- és ujjnyom hagyás. Nagy, sima felületek vízfestéssel történő betöltése szivaccsal, vastag ecsettel. Szabadfirka 	<p>Eszközök (szivacs, ecset).</p> <p>Tevékenységek (törlés, kenés, festés).</p> <p>Főbb színek: piros, kék, sárga, zöld.</p>

A fejlesztés várt eredménye:

- A tanuló képes segítséggel megadott tulajdonságok alapján (szín, forma, nagyság) tárgyakat csoportosítani.
- Együttműködéssel végrehajt a különböző formák kialakításához szükséges mozgásokat.

- Képes a szükséges eszközöket kiválasztani és megfelelően használni..
- Képes segítséggel a kívánt módon egymás mellé helyezni a papírdarabkákat.
- Papírhátart igyekszik betartani.
- Megfelelően használja a festés és rajzolás eszközeit.
- Differenciálja és megnevezésre felismeri a főbb színeket.

2. évfolyam

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
Formázások különböző anyagokból	<ul style="list-style-type: none"> Eltérő tulajdonságok megismerésének elősegítése közvetlen tapasztalatszerzéssel. 	<ul style="list-style-type: none"> Együttműködéssel a tárgyak tulajdonságainak, jellegzetességeinek megfigyelése. Próbálkozások, adott tevékenységek végrehajtása együttműködéssel Együttműködéssel különböző formák kialakításához szükséges mozgások végrehajtása. Különböző formák alakítása együttműködéssel 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Anyagok tulajdonságai. Alakíthatóság. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> A tanuló környezetében található tárgyak megfigyelése manipulációval. Homok formázása, edények megtöltése, kiöntése, dombkészítés, gödörásás, taposás, nyomhagyás. Hó formázása, hógolyó, hóbucka, hóember készítése. Gyurmázás (plasztilin, só-liszt gyurma, agyag), gyúrás, puhítás, gömbölyítés, lapítás, hengerítés, mélyítés, kicsipés. Gipszmunka, benyomkodott agyagba, öntőformába folyékony gipsz öntése. Száradás után kiborítása. 	A tárgyak tapintással megfigyelhető tulajdonságaival kapcsolatos fogalmak; eszközökkel, cselekvésekkel, térbeli tulajdonságokkal, felületi jellemzőkkel kapcsolatos fogalmak.
Építés	<ul style="list-style-type: none"> Alapvető manuális kontroll (megfogás, elengedés) kialakítása. 	<ul style="list-style-type: none"> Segítséggel próbálkozás a gyöngyök ritmikus váltogatására. Segítséggel próbálkozás ritmikus sor készítésére. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Kirakás. Fűzés. Nyomótechnikák. Szúrójátékok. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Különböző tárgyak egymás mellé helyezésével új formák létrehozása. 	A kirakáshoz felhasznált tárgyak. Cselekvések, térirányok. Gyöngy, pálcika, fűzés. Eszközök, cselekvések: (belenyom), tesz, nyom, szúr.

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
			<ul style="list-style-type: none"> Előrajzolt formák kirakása pálcikával, terményekkel. Nyomhagyás agyagban, gyurmában különböző tárgyak segítségével, nyomdázás. Gyöngymozaik rendszer nélküli kirakása. 	A kirakáshoz felhasznált tárgyak. Tevékenységek: épít, tesz, rak, vesz. Sor: kicsi-nagy, színek, pl. piros-kék, egyik-másik.
Papír formálása, alakítása	<ul style="list-style-type: none"> Alapvető manuális készségek (markolás, csippentés) kialakítása, gyakoroltatása. 	<ul style="list-style-type: none"> Az aktuális feladatok sikeres végrehajtása segítségével. Segítséggel pontos illesztések. Olló használatának próbálgatása, helyes használat gyakorlása segítségével. Papírdarabkák kívánt módon egymás mellé helyezése segítségével. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Hajtogatás. Nyírás. Ragasztás. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Egyszerű ráhajítás, átlóshajítás elképzéssel. Szabálytalan formák nyírása. Olló nyitása, csukása, segítséggel csíkvágás. Kialakított papírdarabok egymás mellé helyezése, ragasztás felületen. 	Anyag, tevékenység és elkészített tárgy (papír, gyűr, labda, könyv, füzet, hajt). Formák hasonlóság alapján. A papírfélék jellegzetes tulajdonságai és színe, eszközök.
Vizuális ábrázolás	<ul style="list-style-type: none"> Formakitöltéshez szükséges mozgáskontroll kialakítása. 	<ul style="list-style-type: none"> Törekvés papír-határ betartására. Az ecset megfelelő használata. Színek differenciálása. A rajzolás eszközeinek megfelelő használata. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Festés. Rajzolás. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Álló, fekvő egyenesek, egyszerű formák, kör, hullámvonal rajzolása pálcikával homokba, krétával aszfalton 	Eszközök (szivacs, ecset, ecsettál). Tevékenységek (törlés, kenés, festés). Főbb színek: piros, kék, sárga, zöld. Vonalak és ezekből képzett egyszerű figurák

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
		Egyszerű ember-, állat-, növényábrázolások segítségével.	és táblán; zsírkrétával csomagolópapírra, vastag ceruzával rajzlapra. <ul style="list-style-type: none"> • Szabadfirka, átrajzolás, rárajzolás, körülrajzolás. • Egyszerű formák színezése. 	

A fejlesztés várt eredménye:

- A tanuló képes segítséggel megadott tulajdonságok alapján (szín, forma, nagyság) tárgyakat csoportosítani.
- Segítséggel képes ritmikusan váltogatni a gyöngyöket.
- Együttműködéssel végrehajt a különböző formák kialakításához szükséges mozgásokat.
- Képes a szükséges eszközöket kiválasztani és megfelelően használni, együttműködéssel ollót használni.
- Képes segítséggel a kívánt módon egymás mellé helyezni a papírdarabkákat.
- Papírhatárt és vonalhatárt igyekszik betartani.
- Megfelelően használja a festés és rajzolás eszközeit.
- Differenciálja és megnevezésre felismeri a főbb színeket.
- Megpróbál egyszerű ember-, állat-, növényábrázolásokat létrehozni.

3. évfolyam

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
Formázások különböző anyagokból	<ul style="list-style-type: none"> Szükséges mozgássémák kialakítása gömbölyítéshez, lapításhoz. 	<ul style="list-style-type: none"> A természetes és mesterséges formák hasonlóságainak megfigyelése segítségével. Adott tevékenységek végzése segítségével. Egyszerű formák, tárgyak készítése segítségével. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Anyagvizsgálat érzékszervi tapasztalás útján, tulajdonságok. Felület, szilárdság, forma, méret megismerése. Anyagok alakíthatósága. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> A természetes és mesterséges környezet tárgyainak összehasonlítása. Homok formázása, homokvár építése. Homokozó formák használata. Hó formázása, hógolyó, hóember készítése. Alapelemek összeillesztésével emberalak készítése. Állatalakok ábrázolása jellegzetes jegyeik alapján. Gyurmázás (plasztilin, só-liszt gyurma, agyag formázása). Gipszmunka, bekarcolt, benyomkodott agyaglapra gipsz öntése, száradás után agyag eltávolítása. 	<p>Tevékenységek: hoz, visz, tesz, kever, önt, szór, ás, borít.</p> <p>Anyagtulajdonságok: folyik, szárad, kemény, folyékony, Felületre (sima-érdes), szilárdságra (kemény-puha), formára (kerek, hosszúkás), méretre (kicsi, nagy) vonatkozó fogalmak.</p>
Építés	<ul style="list-style-type: none"> Két kéz manipulációjának összehangolása 	<ul style="list-style-type: none"> Vonalhatárt tartva előrajzolt forma kitöltése. Irányítással, ritmikus sor képzése. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Kirakás. Fűzés. Nyomótechnikák. 	<p>Főbb színek.</p> <p>Egyszerű formák (kocka, gömb, tégl), kicsi-nagy.</p>

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
			<ul style="list-style-type: none"> • Szűrőjátékok. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Egymásba helyezhető építőelemek használatával különböző térbeli építmények létrehozása. • Előrajzolt forma kirakása, kitöltése különböző anyagokkal. • Pálcikák fektetése színváltogatással, formaképzéssel. • Gyöngyfűzés alak, szín, nagyság variálásával. • Pecsételek, nyomdázás, forma, szín, nagyság változtatásával. 	<p>Színek, formák, nagyság fogalmak. Elkészítendő tárgyak, ékszerek.</p>
<p>Papír formálása, alakítása</p>	<ul style="list-style-type: none"> • A különböző tulajdonságú papírokhoz alkalmazható adekvát alakítási módok ismeretének megszilárdítása. 	<ul style="list-style-type: none"> • Tevékenységek végzése irányítással. • Egyszerű formák tépése segítséggel. • Hajtások pontos illesztéssel. • Egyszerű formák kivágása segítséggel. • Segítséggel a papírkép elemeinek illesztése. 	<p>Ismeretek</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gyűrés-simítás • Tépes. • Hajtogatás. • Nyírás. • Ragasztás. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Különböző papírfajták gyűrése, simítása különböző méretben. • Előrajzolt formák tépése különböző méretben. • Felező- és átlóshajtás gyakorlása, él képzése. 	<p>Papírfajták tulajdonságai, elkészített tárgy (csákó, hajó stb.), tevékenységek. Nagyságra, for-mára vonatkozó fogalmak: csík, kör, kisebb, nagyobb stb., differenciáltabb formák. Eszkö-zök. Irányok, térbeli relációk. Illesztéssel kapcsolatos fogalmak.</p>

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
			<ul style="list-style-type: none"> Alapformák kivágása különböző méretben és színben. A fenti technikákkal kialakított elemek illesztése, rögzítése. 	
Vizuális ábrázolás	<ul style="list-style-type: none"> A papír- és vonalhatár betartási igényének kialakítása. 	<ul style="list-style-type: none"> A festés eszközeinek megfelelő használata. Körök és egyenesek segítségével különböző élőlények és tárgyak ábrázolása és megnevezése. Kifestésnél a vonalhatár betartása. Együttműködési készség igényének kialakulása közös alkotás elkészítésénél. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Festés. Rajzolás. <p><i>Tevékenység</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Körökből, egyenesekből ember-, állat-, növényábrázolások megfelelő színhasználattal. Egyszerű figurális kompozíció készítése megadott témában (ősz erdő, téli táj, virágos rét, család stb.). Szabad festési gyakorlatok tetszőleges színhasználattal csomagolópapíron – közös munka. 	<p>Vonalak iránya</p> <p>Alapformák</p> <p>Festési technikák</p> <p>Színek</p> <p>Ábrázolt élőlények</p> <p>Tárgyak</p> <p>Részeik</p>

A fejlesztés várt eredménye:

- A tanuló képes elsajátítani különböző ábrázoló, alakító technikákat.
- Önállóan tud ritmikus sort képezni.
- Pontos illesztéssel hajt, egyszerű formákat tép, vág, illeszti a papírkép elemeit.
- Képes kifestésnél, színezésnél a vonalhatárt betartani.
- Próbál együttműködni közös alkotás elkészítésénél.
- Képes segítséggel megfelelően használni a festés eszközeit.

4. évfolyam

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
Formázások különböző anyagokból	<ul style="list-style-type: none"> Szükséges mozgássémák kialakítása gömbölyítéshez, lapításhoz. 	<ul style="list-style-type: none"> Adott tevékenységek végzése segítséggel. Egyszerű emberalak készítése segítséggel. Egyszerű formák, tárgyak készítése segítséggel. Irányítással jellemző jegyeik alapján felismerhető ember-, állat-, növényábrázolások készítése. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Anyagvizsgálat érzékszervi tapasztalás útján, tulajdonságok. Felület, szilárdság, forma, méret megismerése. Anyagok alakíthatósága. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> A természetes és mesterséges környezet tárgyainak összehasonlítása. Homok formázása, homokvár építése. Homokozó formák használata. Hó formázása, hógolyó, hóember készítése. Alapelemek összeillesztésével emberalak készítése. Állatalakok ábrázolása jellegzetes jegyeik alapján. Gyurmázás (plasztilin, só-liszt gyurma, agyag formázása). Gipszmunka, bekarcolt, benyomkodott agyaglapra gipsz öntése, száradás után agyag eltávolítása. 	<p>Anyagtulajdonságok: folyik, szárad, kemény, folyékony, Felületre (sima-érdes), szilárdságra (kemény-puha), formára (kerek, hosszúkás), méretre (kicsi, nagy) vonatkozó fogalmak. Építmény részei: fal, ablak, ajtó. Emberi testrészek. Ember, állat, növény részei.</p>
Építés	<ul style="list-style-type: none"> Két kéz manipulációjának összehangolása 	<ul style="list-style-type: none"> Tagolt építmények építése különféle építőjátékokból önállóan. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Kirakás. Fűzés. Nyomótechnikák 	<p>Főbb színek. Egyszerű formák (kocka, gömb, tégl), kicsi-nagy.</p>

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
		<ul style="list-style-type: none"> • Vonalhatárt tartva előrajzolt forma kitöltése. • Irányítással, majd önállóan ritmikus sor képzése. 	<ul style="list-style-type: none"> • Szűrőjátékok. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Egymásba helyezhető építőelemek használatával különböző térbeli építmények létrehozása. • Előrajzolt forma kirakása, kitöltése különböző anyagokkal. • Pálcikák fektetése színváltogatással, formaképzéssel. • Gyöngyfűzés alak, szín, nagyság variálásával. • Pecsételek, nyomdázás, forma, szín, nagyság változtatásával. Szabad kompozíció, pl.: agyagkép. • Sor- és formaképzés a játék elemeiből. • Ritmikus sor képzése 2, majd 3 változó elemmel. • Alapformák kirakásával labda, virág, házikó stb. kirakása. 	<p>Színek, formák, nagyság fogalmai. Elkészítendő tárgyak, ékszerek. Építmények (ház, garázs, híd stb.), építmények részei. Térbeli relációk (alá, mellé, fölé stb.).</p>
<p>Papír formálása, alakítása</p>	<ul style="list-style-type: none"> • A különböző tulajdonságú papírokhöz alkalmazható adekvát alakítási módok ismeretének megszilárdítása. 	<ul style="list-style-type: none"> • Tevékenységek végzése irányítással. • Egyszerű formák tépése segítséggel. • Hajtások pontos illesztéssel. • Egyszerű formák kivágása segítséggel. 	<p>Ismeretek</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gyűrés-simítás • Tépes. • Hajtogatás. • Nyírás. • Ragasztás. <p><i>Tevékenységek</i></p>	<p>Papírfajták tulajdonságai, elkészített tárgy tevékenységek. Nagyságra, formára vonatkozó fogalmak: csík, kör, kisebb, nagyobb stb.,</p>

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
		<ul style="list-style-type: none"> Segítséggel a papírkép elemeinek illesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> Különböző papírfajták gyürése, simítása különböző méretben. Előrajzolt formák tépése különböző méretben. Felező- és átlóshajtás gyakorlása, él képzése. Alapformák kivágása különböző méretben és színben. A fenti technikákkal kialakított elemek illesztése, rögzítése. Ember, állat, növény ábrázolása. 	<p>differentiáltabb formák. Eszközök. Ember, állat, növény részei. Írányok, térbeli relációk. Illesztéssel kapcsolatos fogalmak.</p>
Vizuális ábrázolás	<ul style="list-style-type: none"> A papír- és vonalhatár betartási igényének kialakítása. 	<ul style="list-style-type: none"> Együttműködési készség igényének kialakulása közös alkotás elkészítésénél. Különböző élőlények és tárgyak jellemző tulajdonságai alapján a rájuk emlékeztető vizuális leképezésük. Színezésnél vonalhatár betartás 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Festés. Rajzolás. <p><i>Tevékenység</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Egyszerű figurális kompozíció készítése megadott témában (ősz erdő, téli táj, virágos rét, család stb.). Szabad festési gyakorlatok tetszőleges színhasználattal csomagolópapíron – közös munka. Ember, állat, növény, tárgy rajzolása, színezés. A figurák kompozícióba illesztése (pl.: meseillusztráció, családrajz, tájkép), színezés. 	<p>Vonalak iránya, alapformák, festési technikák, színek. Ábrázolt élőlények, tárgyak, részeik.</p>

A fejlesztés várt eredménye:

- A tanuló képes elsajátítani különböző ábrázoló, alakító technikákat.
- Önállóan épít különféle építőjátékokból tagolt építményeket.
- Önállóan tud ritmikus sort képezni.
- Pontos illesztéssel hajt, egyszerű formákat tép, vág, illeszti a papírkép elemeit.
- Képes kifestésnél, színezésnél a vonalhatárt betartani.
- Próbál együttműködni közös alkotás elkészítésénél.
- Képes segítséggel megfelelően használni a festés eszközeit.
- Irányítással jellemző jegyeik alapján felismerhető ember-, állat-, növényábrázolásokat készít.

5. évfolyam

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
Vizuális ábrázolás	<ul style="list-style-type: none"> Élőlények, tárgyak sematikus ábrázolása irányítással. 	<ul style="list-style-type: none"> Színek használata a valóságnak megfelelően. A vízszintes és függőleges egyenesek pontos összekapcsolása. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Festés. Rajzolás-színezés. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Természeti környezetünk ábrázolása a színek kifejezőerejének hangsúlyozásával (ősz: levélhullás, eső, tél: havazás stb.). Szabad festési gyakorlatok különböző festékviteli módokkal, egyéni és közös munka. Virágok ábrázolása sematikusán. Színezés, különböző technikákkal. Tematikus ábrázolások gyakorlása. 	<p>Egyenesek iránya. Ábrázolt tárgyak részei. Színek. Évszakok, természeti jelenségek, színek, hangulatok.</p>
Komplex alakító tevékenység	<ul style="list-style-type: none"> Egyszerű használati tárgyak készítése segítséggel. 	<ul style="list-style-type: none"> Egyszerű tárgyak készítése együttműködéssel. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Tárgyak (játékok, képek) készítése jellemző jegyeik alapján. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Színes papír kompozíció. Természeti anyagok felhasználásával (levelek, ágak, termények stb.) kompozíció készítése ragasztással. Mozaikkép-készítés különböző anyagokból. 	<p>Eszközök, anyagok. A tárgykészítés részfolyamatai. Az anyag tulajdonságaira vonatkozó fogalmak. Az elkészült tárgy és funkciója.</p>

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
			<ul style="list-style-type: none">• Agyag- és só- liszt edények készítése, díszítése különböző technikákkal (pecsételés, karcolás, rátett díszítés, festés).• Agyagbaba, agyagállatok készítése.• Egyszerű ünnepi dekorációk készítése különböző anyagokból.	

A fejlesztés várt eredménye:

- Jellemző jegyeik alapján felismerhető rajzot készíteni különböző élőlényekről;
- Képes irányítással pontosan összekapcsolni a vízszintes és függőleges egyeneseket;
- Tudja irányítással megfelelően használni színeket;
- Képes egyszerű tárgyakat készíteni együttműködéssel;
- Képes az ábrázolás-alakítás eszközeinek és anyagainak adekvát használatára.
- Képességeihez mértén alkalmazza a különböző ábrázoló-alakító technikákat.

6. évfolyam

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
Vizuális ábrázolás	<ul style="list-style-type: none"> Élőlények, tárgyak sematikus ábrázolása irányítással. 	<ul style="list-style-type: none"> Színek használata a valóságnak megfelelően. A vízszintes és függőleges egyenesek pontos összekapcsolása. Felismerhető rajzok készítése különböző élőlényekről, jellemző jegyek alapján. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Festés. Rajzolás-színezés. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Természeti környezetünk ábrázolása a színek kifejezőerejének hangsúlyozásával (ősz: levélhullás, eső, tél: havazás stb.). Szabad festési gyakorlatok különböző festékviteli módokkal, egyéni és közös munka. Ember- és állatábrázolások gyakorlása. Fej, test, végtagok feltüntetése. Íránykülönbségek érzékeltetése. Virágok ábrázolása sematikusán. Színezés, különböző technikákkal. Tematikus ábrázolások gyakorlása. 	<p>Egyenesek iránya. Ábrázolt tárgyak részei. Színek. Évszakok, természeti jelenségek, színek, hangulatok. Élőlények testrészei. Térbeli elrendeződésre vonatkozó fogalmak.</p>
Komplex alakító tevékenység	<ul style="list-style-type: none"> Egyszerű használati tárgyak készítése segítséggel. 	<ul style="list-style-type: none"> Egyszerű tárgyak készítése együttműködéssel. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Tárgyak (játékok, képek) készítése jellemző jegyeik alapján. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Színes papír kompozíció. Természeti anyagok felhasználásával (levelek, ágak, termények stb.) kompozíció készítése ragasztással. 	<p>Eszközök, anyagok. A tárgykészítés részfolyamatai. Az anyag tulajdonságaira vonatkozó fogalmak. Az elkészült tárgy és funkciója.</p>

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
			<ul style="list-style-type: none"> • Mozaikkép-készítés különböző anyagokból. • Agyag- és só-liszt edények készítése, díszítése különböző technikákkal (pecsételés, karcolás, rátett díszítés, festés). • Agyagbaba, agyagállatok készítése. • Egyszerű ünnepi dekorációk készítése különböző anyagokból. 	

A fejlesztés várt eredménye:

- Képes jellemző jegyeik alapján felismerhető rajzot készíteni különböző élőlényekről;
- Képes irányítással pontosan összekapcsolni a vízszintes és függőleges egyeneseket;
- Tudja irányítással megfelelően használni színeket;
- Képes irányítással tematikus ábrát készíteni;
- Képes egyszerű tárgyakat készíteni együttműködéssel;
- Képes az ábrázolás-alakítás eszközeinek és anyagainak adekvát használatára.
- Képességeihez mértén alkalmazza a különböző ábrázoló-alakító technikákat.

7. évfolyam

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
Vizuális ábrázolás	<ul style="list-style-type: none"> A természet megfigyelési és ábrázolási igényének kialakítása. 	<ul style="list-style-type: none"> Összefüggés felfedezése a színek és érzelmek között. Saját élmények megjelenítése irányítással, rajzos formában. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Festés. Rajzolás-színezés. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Természeti képződmények, jelenségek ábrázolása. Jelentős események (pl. ünnepek), személyes élmények (család, hétfégi program) megörökítése. Szabad festési gyakorlatok. Színkeverés: piros-kék, piros-sárga, kék-sárga. Egy-egy élmény megörökítése emberalakkal, tárgyakkal, megfelelő térbeli elrendezéssel. 	<p>Természeti jelenségekkel kapcsolatos fogalmak. Természeti és tárgyi környezettel kapcsolatos fogalmak. Érzelmekkel, hangulatokkal kapcsolatos fogalmak. Ünnepi szimbólumok. A tárgyi környezet elemeinek megnevezése. Élőlények testfelépítésével kapcsolatos fogalmak.</p>
Komplex alakító tevékenység	<ul style="list-style-type: none"> A kreatív anyagválasztás és a tervezés megvalósítási igényének kialakítása. 	<ul style="list-style-type: none"> Egyszerű tárgyak készítése irányítással. Különböző anyagfajták felismerése és szétválogatása irányítással. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Komplex alakító technikák. Anyagok tulajdonságai. Tárgyak (játékok, képek) készítési módjának megismerése. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Gyümölcsnyomda (félbevágott alma, körte textilfestékekbe mártva.) Farsangi álarc készítése, díszítése. Préseltvirág-kompozíció. 	<p>Anyagok, eszközök. Elkészítendő tárgy. Elkészítés részfolyamatai. Évszakok jellemzői. Ünnepi jellegzetességek. Az anyagok tulajdonságaira vonatkozó fogalmak.</p>

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
			<ul style="list-style-type: none"> Anyagok válogatása anyagfajták és használhatóság szerint. Őszi falevelekből kompozíció. Gesztenyebábok. Terménymozaik. Babaház-készítés kartondobozból. Bababútor különböző dobozokból. Fonalbábu-készítés. Ujjbáb pingponglabdából. 	
Elemi ismeretek művészeti alkotásokról	<ul style="list-style-type: none"> Művészeti alkotások közül kedvenc kiválasztása indoklással. 	<ul style="list-style-type: none"> Irányítással művészeti alkotások szemlélése, megfigyelése. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Művészeti alkotások jellemzői. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Múzeumlátogatás, művészeti kiadványok, albumok nézegetése, beszélgetés az alkotásokról. 	Festészet, szobrászat. Egyszerű esztétikai fogalmak, építészet jellegzetességei.

A fejlesztés várt eredménye:

- A tanuló irányítással összefüggést fedez fel a színek és érzelmek között.
- Megpróbálja (irányítással) saját élményeit rajzos formában megjeleníteni.
- Növekvő önállósággal végzi el a feladatokat.
- Képességeihez mérten elsajátít különböző ábrázoló-alakító technikákat.
- Képes az ábrázolás-alakítás eszközeinek és anyagainak adekvát használatára.
- Képes irányítással felismerni és szétválogatni a különböző anyagfajtákat.
- Képes irányítással egyszerű tárgyakat készíteni.
- Irányítással szemlélget művészeti alkotásokat, a neki tetszőt kiválasztja, elemzi.

8. évfolyam

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
Vizuális ábrázolás	<ul style="list-style-type: none"> A természet megfigyelési és ábrázolási igényének kialakítása. 	<ul style="list-style-type: none"> Összefüggés felfedezése a színek és érzelmek között. Saját élmények megjelenítése irányítással, rajzos formában. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Festés. Rajzolás-színezés. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Természeti képződmények, jelenségek ábrázolása. Jelentős események (pl. ünnepek), személyes élmények (család, hétfégi program) megörökítése. Szabad festési gyakorlatok. Színkeverés: piros-kék, piros-sárga, kék-sárga. Egy-egy élmény megörökítése emberalakkal, tárgyakkal, megfelelő térbeli elrendezéssel. Az élővilág és a tárgyi környezet elemeinek differenciáltabb ábrázolása tematikusan, élmények alapján, többféle technikával. 	<p>Természeti jelenségekkel kapcsolatos fogalmak. Természeti és tárgyi környezettel kapcsolatos fogalmak. Érzelmekkel, hangulatokkal kapcsolatos fogalmak. Ünnepi szimbólumok. A tárgyi környezet elemeinek megnevezése. Élőlények testfelépítésével kapcsolatos fogalmak.</p>
Komplex alakító tevékenység	<ul style="list-style-type: none"> A kreatív anyagválasztás és a tervezés megvalósítási igényének kialakítása. 	<ul style="list-style-type: none"> Egyszerű tárgyak készítése irányítással. Különböző anyagfajták felismerése és szétválogatása irányítással. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Komplex alakító technikák. Anyagok tulajdonságai. Tárgyak (játékok, képek) készítési módjának megismerése. <p><i>Tevékenységek</i></p>	<p>Anyagok, eszközök. Elkészítendő tárgy. Elkészítés részfolyamatai. Évszakok jellemzői. Ünnepi jellegzetességek.</p>

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
			<ul style="list-style-type: none"> Száritott növények festése mártással, csokorrendezés. Díszpárnavarrás, -kitömés festett textíliából. Agyagedények készítése, festése. Sóliszt falidíszek évszakra jellemző motívumokkal és színekkel. Farsangi álarc készítése, díszítése. Préseltvirág-kompozíció. Anyagok válogatása anyagfajták és használhatóság szerint. Terménymozaik. Babaház-készítés kartondobozból. Bababútor különböző dobozokból. 	Az anyagok tulajdonságaira vonatkozó fogalmak.
Elemi ismeretek művészeti alkotásokról	<ul style="list-style-type: none"> Művészeti alkotások közül kedvenc kiválasztása indoklással. 	<ul style="list-style-type: none"> Irányítással művészeti alkotások szemlélése, megfigyelése. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Művészeti alkotások jellemzői. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Múzeumlátogatás, művészeti kiadványok, albumok nézegetése, beszélgetés az alkotásokról. 	Festészet, szobrászat. Egyszerű esztétikai fogalmak, építészet jellegzetességei.

A fejlesztés várt eredménye:

- Megpróbálja (irányítással) saját élményeit rajzos formában megjeleníteni.
- Növekvő önállósággal végzi el a feladatokat.
- Képességeihez mérten elsajátít különböző ábrázoló-alakító technikákat.
- Képes az ábrázolás-alakítás eszközeinek és anyagainak adekvát használatára.

- Képes irányítással felismerni és szétválogatni a különböző anyagfajtákat.
- Képes irányítással egyszerű tárgyakat készíteni.
- Irányítással megismert néhány népművészeti alkotást.
- Irányítással szemlélget művészeti alkotásokat, a neki tetszőt kiválasztja, elemzi.

DIGITÁLIS KULTÚRA
7-8. évfolyam

Digitális kultúra

A tantárgy célja felkelteni a közepsúlyos értelmi fogyatékos tanulók érdeklődését a számítógépek és az irodatechnikai eszközök iránt, bemutatni az eszközök sokszínűségét, gyakorlati alkalmazhatóságát a tanulásban, a játékban és a szórakozásban. A számítógép részeinek, működésének megismerése, grafikával, szöveggel kapcsolatos feladatok értelmezése, megoldása közben ismerik meg a számítógép üzemeltetési rendjét, egészségügyi és balesetvédelmi szabályait, az informatikai eszközök tudatos, célnak megfelelő használatát.

Az digitális eszközök működtetésének és adekvát használatának gyakorlására a pedagógusnak kell megteremteni a lehetőséget – építve arra, hogy a számítógép használata lehetőséget teremtsen az egyéni ütemű tanulásra, az utasítások pontos végrehajtására, különböző típusú játékprogramok használatának elsajátítására egyéni szintekhez mért nehézségi fokon.

A tantárgy különösen fontos szerepet játszik az erkölcsi nevelésben a digitális eszközök mértékletes és fegyelmezett használatára neveléssel, és az információs rendszerek használata során felmerülő etikai kérdések tudatosításával és szem előtt tartásával.

A médiatudatosságra nevelésben nagy szerepe van az internetes médiumok által nyújtott kapcsolattartási lehetőségek megismerésének és gyakorlásának; az internethasználat veszélyforrásai és veszélyei megismerésének; a valóság és a virtualitás megkülönböztetési képességének és az információk szűrése és rendszerezése tudatosításának.

7-8. évfolyam

Óraszámok

	Évfolyamok	
	7.	8.
Heti óraszám	1	1
Éves óraszám	36	36

Tematikai egységek és a hozzá tartozó óraszám évfolyamonként

Tematikai egység	Évfolyam- óraszám	
	7.	8.
Számítógép-kezelés	15	15
Irodatechnika	4	4
Dokumentumkészítés	2	2
Játékprogramok	15	15
Összes óra	36	36

Célok:

- Felkelteni a tanulók érdeklődését a számítógépek és az irodatechnikai eszközök iránt.
- Bemutatni az eszközök sokszínűségét, gyakorlati alkalmazhatóságát a tanulásban, a játékban és a szórakozásban

Feladatok:

- Az informatikai eszközök tudatos, célnak megfelelő használatának megismerése.
- Az irodatechnikai készülékek működtetésének és adekvát használatának gyakorlása.
- A számítógép részeinek, működésének megismerése.

Fejlesztési területek a kompetenciák fejlesztése

- A tantárgy különösen fontos szerepet játszik az erkölcsi nevelésben az információs eszközök mértékletes és fegyelmezett használatára neveléssel, és az információs rendszerek használata során felmerülő etikai kérdések tudatosításával és szem előtt tartásával.
- A médiatudatosságra nevelésben nagy szerepe van az internetes médiumok által nyújtott kapcsolattartási lehetőségek megismerésének és gyakorlásának; az internethasználat veszélyforrásai és veszélyei megismerésének; a valóság és a virtualitás megkülönböztetési képességének és az információk szűrése és rendszerezése tudatosításának. A természettudományos és technikai kompetencia fejlődését támogatja a világ megismerése az internet használatának segítségével.
- A digitális kompetencia fejlődését elősegíti az információs technikák magabiztos és kritikus használata, a szabadidő hasznos eltöltése a számítógép segítségével, a kapott információk felismerése, értékelése és használata, az internetes kommunikáció lehetőségeinek megismerése és a számítógépes függőség megelőzése, a játékidő kontrollálása.
- Az esztétikai-művészeti tudatosság fejlődéséhez hozzájárul a számítógép sokoldalú felhasználása során a keresett tartalmak elemzése.
- A hatékony, önálló tanulást az információs technika által nyújtott lehetőségek tanulást segítő alkalmazásának megismerése, a számítógép lehetőségeinek felhasználása az egyéni ütemű tanulásra, az utasítások pontos végrehajtására és az önálló munkára nevelés és tehetséggondozás segíti.

7. évfolyam

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
Számítógép-kezelés	<ul style="list-style-type: none"> Szakszerű és biztonságos számítógép-használat. 	<ul style="list-style-type: none"> A számítógép tartozékait megismerni. A számítógépes környezetben való viselkedés szabályait ismerni. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Barátkozás a számítógéppel. Ismerkedés a monitorral, billentyűzettel, egérrel. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Megfigyelés, gyakorlás az eszközökkel. Alkotómunka megfelelő szoftverekkel. 	Néhány, a számítógép működtetésével kapcsolatos fogalom (monitor, billentyűzet, a billentyűzeten található rövidítések, jelek, egér)
Irodatechnika	<ul style="list-style-type: none"> A megismert eszközök szabályos használata. 	<ul style="list-style-type: none"> A telefont adekvátan használni (amennyiben lehet, mobilkészüléket is). A kulturált telefonálási szokásokat megismerni. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Telefon működése és használata, a fax, az üzenetrögzítő működése és használata. <p><i>Tevékenység</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Telefonálás. Házi hívás, helyi hívás, mobilszám hívása közötti különbség. Eltérő készülékek használata. Telefonos szolgáltatások lekérése (pl. pontos idő, faxhang stb.). A telefonálás anyagi vonzatának tudatosulása. 	Vonal Kicseng Foglalt jelzés Vonalas – mobil készülék Szolgáltató Percdíj Előfizetés Kártyás fizetés Kézi beszélő Telefonzsinór Fax Üzenetrögzítő (a készüléken lévő jelek, rövidítések)
Dokumentumkészítés	<ul style="list-style-type: none"> Eligazodás a megismert programokban. 	<ul style="list-style-type: none"> Változások előidézése számítógép használatával írás – írott szöveg 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Oktatási célú programok használata. 	Betű Szám Szóköz

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
		eltüntetése, ábrák színezése, színek változtatása, méret változtatása stb.).	<i>Tevékenység</i> • A programoktól függően olvasás – írás vagy számolás.	Sorváltás
Játékprogramok	<ul style="list-style-type: none"> Az ismert programok önálló használata. 	<ul style="list-style-type: none"> Feladatot megérteni és a végrehajtást próbálgatni. A használt játékprogramot megnevezni és használatának módját (elindítás, bezárás, irányítás) elsajátítani. 	<i>Ismeretek</i> <ul style="list-style-type: none"> Memóriajáték. Játék-, illetve tantárgyi alkalmazásokhoz kapcsolódó programok. <i>Tevékenységek</i> <ul style="list-style-type: none"> Képek, összekapcsolódó ábrák párosítása. Gyakorlás tanári segítséggel. 	Valaminek a párja (összetartozik), képernyő, kép, színek (az aktuális programok használatához tartozó fogalmak).

A fejlesztés várt eredménye:

- A tanuló ismeri a számítógépes környezetben való viselkedés szabályait.
- Képes a számítógépet felnőtt jelenlétében szabályosan használni.
- Képes egyszerűbb gyakorlóprogramokkal az egeret és a billentyűket használni.
- Képes kulturáltan telefonálást kezdeményezni és folytatni, tisztában van a telefonhasználat anyagi vonzatával.
- Képes a számítógéppel és programokkal kapcsolatos egyszerű szóbeli utasításokat megérteni, végrehajtani.
- Képes különböző típusú játékprogramok használatát elsajátítani egyéni szintekhez mért nehézségi fokon.
- Képes az általa használt játékprogramot megnevezni.
- Képes elfogadni a játékprogram használatának időtartambeli korlátozása

8. évfolyam

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
Számítógép-kezelés	<ul style="list-style-type: none"> Szakszerű és biztonságos számítógép-használat. 	<ul style="list-style-type: none"> A számítógép tartozékait megismerni. A számítógépes környezetben való viselkedés szabályait ismerni. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> A számítógéppel való foglalkozások rendje, a legfontosabb biztonsági tudnivalók. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Megfigyelés, gyakorlás az eszközökkel. Alkotómunka megfelelő szoftverekkel. A számítógép kezelése, a programokkal való tevékenység megadott lehetőségek szerint. 	Néhány, a számítógép működtetésével kapcsolatos fogalom (monitor, billentyűzet, a billentyűzeten található rövidítések, jelek, egér) és az alkalmazott programokhoz kapcsolódó fogalom (ikon, jel).
Irodatechnika	<ul style="list-style-type: none"> A megismert eszközök szabályos használata. 	<ul style="list-style-type: none"> Fénymásolatot készíteni segítséggel. Nyomatványt (meghívó, plakát stb.) készíteni segítséggel. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Fénymásoló. Nyomtató. <p><i>Tevékenység</i></p> <ul style="list-style-type: none"> A szakszerű használat elsajátítása. A másoló használata, saját munkáról másolat készítése. A nyomtatóhasználat elsajátítása, saját munka kinyomtatása. 	Fénymásolópapír Festék Nyomtatók Festékpátron Toner
Dokumentumkészítés	<ul style="list-style-type: none"> Eligazodás a megismert programokban. 	<ul style="list-style-type: none"> Változások előidézése számítógép használatával (írás – írott szöveg eltüntetése, ábrák színezése, színek 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Oktatási célú programok használata. Készségfejlesztő, didaktikai célú szoftverek. <p><i>Tevékenység</i></p>	

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
		változtatása, méret változtatása stb.). • Aktivitás a programok kezelésében.	• A programoktól függően olvasás – írás vagy számolás. • Tanulás, gyakorlás (egyéni vagy választott társsal).	
Játékprogramok	• Az ismert programok önálló használata.	• Feladatot megérteni és a végrehajtást próbálgatni. • A használt játékprogramot megnevezni és használatának módját (elindítás, bezárás, irányítás) elsajátítani.	<i>Ismeretek</i> • Memóriajáték. • Játék-, illetve tantárgyi alkalmazásokhoz kapcsolódó programok. <i>Tevékenységek</i> • Képek, összekapcsolódó ábrák párosítása. • Gyakorlás tanári segítséggel.	Valaminek a párja (összetartozik), képernyő, kép, színek (az aktuális programok használatához tartozó fogalmak).

A fejlesztés várt eredménye:

- A tanuló ismeri a számítógépes környezetben való viselkedés szabályait.
- Képes a számítógépet felnőtt jelenlétében szabályosan használni.
- Képes egyszerűbb gyakorlóprogramokkal az egeret és a billentyűket használni.
- Képes a tanult tevékenységeket egyre nagyobb biztonsággal és örömmel végezni.
- Képes kulturáltan telefonálást kezdeményezni és folytatni, tisztában van a telefonhasználat anyagi vonzatával.
- Képes a tanult eszközöket megfelelően működtetni, nyomtatványt, fénymásolatot készíteni (meghívó, plakát).
- Képes a számítógéppel és programokkal kapcsolatos egyszerű szóbeli utasításokat megérteni, végrehajtani.
- Próbálkozik, segédkezik abban, hogy a képernyőn változásokat idézzon elő (betűnagyság, szín, forma megváltoztatása, rajz, kép készítése, tetszőleges változtatása).
- Képes különböző típusú játékprogramok használatát elsajátítani egyéni szintekhez mért nehézségi fokon.
- Képes az általa használt játékprogramot megnevezni.
- Képes elfogadni a játékprogram használatának időtartambeli korlátozása

TESTNEVELÉS ÉS EGÉSZSÉGFEJLESZTÉS

MOZGÁSNEVELÉS

1-6. évfolyam

Mozgásnevelés

A tantárgy célja kialakítani a közepsúlyos értelmi fogyatékos tanulók mozgáskultúráját, javítani a mozgás összerendezettségét. A mozgást a motorikus fejletlenségek, testtartási rendellenességek korrekciójának eszközévé tenni a helyi lehetőségekhez igazodó terápiás eljárások alkalmazásával, kialakítva olyan ismereteket, jártasságokat, készségeket, képességeket, amely a későbbi mozgásos cselekvési biztonságukat, rendszeres fizikai aktivitásukat megalapozza, motorikus képességeiket hatékonyan fejleszti.

A tantárgy sajátos módszereivel, versenyekkel, mozgásos játékokkal segíti a tanulók mozgásvágyának fenntartását, valamint élmények gyűjtését. A pedagógus feladata a megtanult, begyakorolt testhelyzetek, gimnasztikai gyakorlatok, elemi mozgássorok reprodukálását segíteni az alapmozgások gyakorlásával (csúszás, kúszás, mászás, járás, futás, ugrás, dobás), erősíteni a pozitív személyiségjegyeket. A mozgáskedv felkeltésével a játék az örömforrás, a kapcsolatteremtés eszközévé tehető, rendszeres testedzéssel az ügyességet, az állóképességet, a gyorsaságot, a bátorságot, az edzettséget, a fizikai állóképességet lehet fejleszteni, az izomerőt növelni.

Az elemi munkavégzéshez szükséges fizikai, szociális képességek kialakítását, a tanulók társadalmi mobilizációját elősegíti a téri orientációt, a feladattudatot és feladattartást fejlesztő gyakorlatok, tevékenységek megtervezése. A tanulók társadalmi mobilizációjának elősegítése valósul meg az elemi munkavégzéshez szükséges fizikai, szociális képességek kialakításával. A mindennapi élethez szükséges összerendezett mozgáskészségek kialakítása, térbeli irányok, viszonyfogalmak használata, testhelyzetek, mozgások utánzásának gyakorolása, a gimnasztikai alapformájú gyakorlatok rögzítése, ciklikus mozgássorok elsajátítása is ezt szolgálja.

A tantárgyi fejlesztés támogatja a mozgásos emlékezet, mozgáskészség fejlesztését, kontrollált mozgássorok rögzítését, tornaszerek adekvát, egyre önállóbb használatát.

Csapatjátékokban az együttműködési képesség kialakítása erősödik a játékokkal, versenyekkel és a figyelem, gyorsaság, kitartás és koncentrációs képesség fejlesztése is megvalósul a mozgásos és eszközös feladatokban. A sporttevékenységek teremtenek lehetőséget az egyszerű szabályok betartásának gyakorlására, a mozgásos versenyhelyzetekben, csapatjátékokban a győzelem és a vereség kulturált megélésének kialakítására.

Ha a tanuló gyógytestnevelésben vesz részt, vagy gyógytestnevelésben is részt vesz, a gyógytestnevelés végrehajtása során a mozgásnevelés kerettanterv adaptálható elemeit is alkalmazni kell.

1-6. évfolyam

Óraszámok

	Évfolyamok					
	1.	2.	3.	4.	5.	6.
Heti óraszám	5	5	5	5	5	5
Éves óraszám	180	180	180	180	180	180

Témakörök és a hozzá tartozó óraszám évfolyamonként

Témakör	Évfolyam-óraszám					
	1.	2.	3.	4.	5.	6.
Rendgyakorlatok, téri tájékozódás	30	30	15	15	20	20
Alapmozgások			40	40	35	35
Alapvető testhelyzetek, szabad- és kéziszer-gyakorlatok	40	40	40	40	30	30
Légzőgyakorlatok	15	15				
Dobások, labdás gyakorlatok	45	45	40	40	45	45
Játékos versenyek	50	50	45	45	50	50
Összes óra	180	180	180	180	180	180

Célok:

- Elemi mozgások játékos megtanításával és gyakoroltatásával, a sokoldalú mozgásos tapasztalatszerzésre építve a tanulók elemi mozgáskultúrájának kialakítása, mozgás-összerendezettségük javítása.
- Mozgásos sikerélmények biztosításával a tanulók önismeretének fejlesztése, önbizalmuk növelése.
- Játékos, mozgásos versenyekkel pozitív személyiségjegyek, tulajdonságok megerősítése.

Feladatok:

- Segítse elő a tanulóknál a cselekvési biztonság, az alapvető mozgás és feladatmegoldó képesség kialakítását.
- Járuljon hozzá a tanulók figyelmének, emlékezetének és gondolkodásának fejlesztéséhez.
- Fejlessze a tanulók fizikai képességét (erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség).
- Segítse elő az egyensúlyozó képesség javítását.
- Készítse elő a testtudat, testséma, laterialitás kialakítását, biztosítsa a lehetőséget a térbeli irányok és viszonyfogalmak folyamatos alkalmazására.
- Speciális jellegű gyakorlatok beépítésével előzze meg a testtartási rendellenességek kialakulását, biztosítsa a testi fejlődés zavarainak korrekcióját.

Fejlesztési területek a-kompetenciák fejlesztése

- A tantárgy az erkölcsi nevelést folyamatosan támogatja a szabálykövetési képesség kialakításával, a szabálybetartás igényének megalapozásával, a közösségi tevékenységek során az együttműködés, türelem, önfegyelem fejlesztésével.
- A nemzeti azonosságtudat, hazafias nevelés céljait a téri tájékozódás fejlesztésével és a helyes testtartásban történő mozgások gyakorlásával segíti.
- Fejleszti az önismeretet és a társas kapcsolati kultúrát a pozitív személyiségjegyek megerősítésével, az egészséges önbizalom kialakításával, a fizikai képességek reális megismertetésével, segíti a féltékenység és a szorongás érzésének csökkentését a mozgásos tevékenységekben.
- Fontos szerepet játszik a felelősségvállalásban a tanuló saját testi épségének, és a társak testi épségének megóvására törekvés. Megalapozódik a siker és a sikertelenség élményének helyes feldolgozása.
- A tantárgy a testi és lelki egészségre nevelésben a mozgásos cselekvési biztonság kialakításával, a bátorság megalapozásával vesz részt a feladatok kivitelezése közben, amelyet a motorikus képességek ügyesítésével, az egyensúly, a figyelem fejlesztésével ér el. A balesetveszélyes helyzetek felismerése és az elkerülés technikáinak gyakorlása segít a testi épség megőrzésében.
- Az anyanyelvi kommunikáció kompetenciaterületet az egyszerű utasítások megértése, végrehajtása, a szóbeli irányítás megértésének és elfogadásának megalapozása támogatja.
- A szociális és állampolgári kompetencia fejlesztése a társas, mozgásos tevékenységekben, csapatjátékokban, versenyekben megfelelő magatartás kialakításával, az együttműködés, egymásra figyelem megalapozásával valósul meg.
- Az esztétikai és művészeti tudatosságot és kifejezőképességet a tantárgy a mozgás esztétikumának felismerésével, az érzelmek, indulatok mozgáson keresztül történő kifejezésével és levezetésével segíti.

1. évfolyam

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
Rendgyakorlatok, téri tájékozódás	<ul style="list-style-type: none"> Térbeli tájékozódás fejlesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> Oszlopba, vonalba sorakozni, körbe állni és járni. Bekapcsolódni egyszerű mozgásos tevékenységekbe. Egyszerű cselekvéseket végrehajtani irányítással. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Alakzatok. Térbeli tájékozódás. Helyzetgyakorlatok. Egyszerű utasítások végrehajtása. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Segítséggel álljanak körbe, oszlopba, vonalba sík talajon. Az előtte, mellette, mögötte, eleje, fent, lent, vége utasítások alkalmazása. Futás, kúszás, mászás, csúszás, gurulás. Irányítással: menj az ablakhoz, ülj le a padra utasítások végrehajtása. 	<p>Kör Oszlop Vonal Elöl Hátul Fent Lent Előtte Alatta Irány</p>
Alapvető testhelyzetek, szabad- és kéziszergyakorlatok	<ul style="list-style-type: none"> Testtudat, testérzékelés fejlesztése 	<ul style="list-style-type: none"> Részvétel különféle mozgásszituációkban. Gyakorlatok végzése utánzással. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Statikus helyzetek. Testrészek. Páros gyakorlatok Testkép: fej, törzs, végtagok. <p><i>Tevékenység</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Segítséggel statikus helyzetek felvétele utánzás alapján, ülés, állás, fekvés, guggolás. Egyensúlyozás két vonal között. Lépcsőn járás fokként utánlépéssel. Mászás szabadtéri játékokra, bordásfalra, fokként. 	<p>Ülni Állni Feküdni hanyatt, hason Mondókák Húzz Testrészek Érzékszervek</p>

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
			<ul style="list-style-type: none"> • Csúszás hason, tornapadon. • Gurulás hossz tengely körül hasról. • Függeszkedés. • Testkép: fej, törzs, végtagok. • Páros gyakorlat mondókával. • Testrészek mozgatása utánzás alapján. 	
Lézőgyakorlatok	<ul style="list-style-type: none"> • Lézés szabályozása. 	<ul style="list-style-type: none"> • Utánzással gyakorlatokat végezni. • A helyes lézést gyakorolni 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Álló helyzetben ki-be lézés. • Ki-be lézés. <p><i>Tevékenység</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Utánzással ki-be lézéskor karok fel-leengedése. • Különböző testhelyzetek felvétele. • Fújások ki-be lézéskor. • Fel-leemelések. 	Ki Be Száj nyitva Csukva Fújni Szívni
Dobások, labdás gyakorlatok	<ul style="list-style-type: none"> • Labdadobás cél felé. 	<ul style="list-style-type: none"> • Labdát dobni, gurítani, birtokba venni egyre nagyobb önállósággal. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Labdagyakorlatok. • Páros gyakorlatok. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Irányítással: ülő és álló helyzetben labdagurítás, ütögetés, elkapása. • Egy-, kétkezes alsó dobás meghatározott irányba. • Labdagurítás egymásnak. 	Gömbölyű Gurul Pattog Pöttyös

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
Játékos versenyek	<ul style="list-style-type: none"> Figyelmeztetésre szabály megtartása. 	<ul style="list-style-type: none"> Egyszerű szabályokat felismerni. Lehetőség szerint bekapcsolódni a megismert játékokba. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Gyakorló játékok. Szabályjátékok. Sorverseny. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Ugrálás. Hintázás. Kötélhúzás párosával. Sorversenyek: kötélhúzás. 	<p>Verseny, ki a győztes?</p> <p>Ki</p> <p>Be</p> <p>Magas</p> <p>Alacsony</p>

A fejlesztés várt eredménye:

- Legyen képes egyhelyben állni.
- Tudjon segítséggel körbe állni, járni és oszlopba, vonalba sorakozni.
- Legyen képes ülésben és állásban egyszerű gyakorlatokat végezni, kúszni, mászni.
- Legyen képes lépcsőn lefelé kapaszkodással, felfelé utánlépéssel járni.
- Tudja saját és társai testrészeit megmutatni, megnevezni.
- Képes együttműködni a közös foglalkozásokon.
- Képes utánzással gyakorlatokat végezni, bekapcsolódni egyszerű mozgásos tevékenységekbe.
- Képes labdát dobni, gurítani, birtokba venni.
- Képes együtt játszani társaival, irányítással futkározni.

2. évfolyam

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
Rendgyakorlatok, téri tájékozódás	<ul style="list-style-type: none"> Térbeli tájékozódás fejlesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> Oszlopba, vonalba sorakozni, körbe állni és járni. Bekapcsolódni egyszerű mozgásos tevékenységekbe. Egyszerű cselekvéseket végrehajtani irányítással. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Alakzatok. Térbeli tájékozódás. Helyzetgyakorlatok. Egyszerű utasítások végrehajtása. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Segítséggel álljanak körbe, oszlopba, vonalba sík talajon. Térbeli tájékozódást segítő fogalmak bővítése, mögötte, eleje, vége utasítások alkalmazása helyzetgyakorlatokkal. Járás, futás, kúszás, mászás, csúszás, gurulás. Egyszerű utasításokra, jelre adekvát cselekvések végrehajtása. Alakzatok kialakítása utánlépéssel. 	<p>Kör Oszlop Vonal Elöl Hátul Fent Lent Előtte Alatta Írány</p>
Alapvető testhelyzetek, szabad- és kéziszergyakorlatok	<ul style="list-style-type: none"> Testtudat, testérzékelés fejlesztése 	<ul style="list-style-type: none"> Részvétel különféle mozgásszituációkban. Gyakorlatok végzése utánzással. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Statikus helyzetek. Testrészek. Páros gyakorlatok. Testkép: fej, törzs, végtagok. <p><i>Tevékenység</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Segítséggel statikus helyzetek felvétele utánzás alapján, ülés, állás, fekvés, guggolás. 	<p>Ülni Állni Feküdni hanyatt, hason Mondókák Húzz Testrészek Érzékszervek</p>

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
			<ul style="list-style-type: none"> Járások. Tárgyak kerülése. Egyensúlyozó járás vonalon, tornapadon. Futás egyenletes iramban, jelre egyszerű feladatok végzése. Szökdelések. Gurulás hossz tengely körül hátról. Kapaszkodás nélkül lépcsőn járás. Testkép: fej, törzs, végtagok. Testrészek mozgatása utánzás alapján. Harangozás, fűrészelés. 	
Légzőgyakorlatok	<ul style="list-style-type: none"> Légzés szabályozása. 	<ul style="list-style-type: none"> Utánzással gyakorlatokat végezni. A helyes légzést gyakorolni 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Álló helyzetben ki-be légzés. Ki-be légzés. <p><i>Tevékenység</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Irányítással ki-be légzés koordinációja karral állásban, ülésben. Utánzással ki-be légzéskor karok fel-leengedése Különböző testhelyzetek felvétele. Fújások ki-be légzéskor. 	Ki Be Száj nyitva Csukva Fújni Szívni
Dobások, labdás gyakorlatok	<ul style="list-style-type: none"> Labdadobás cél felé. 	<ul style="list-style-type: none"> Labdát dobni, gurítani, birtokba venni egyre nagyobb önállósággal. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Labdagyakorlatok. Páros gyakorlatok. <p><i>Tevékenységek</i></p>	Gömbölyű Gurul Pattog Pöttyös

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
			<ul style="list-style-type: none"> • Irányítással: ülő és álló helyzetben labdagurítás, ütögetés, elkapása.(két kézzel pattogatás) • Álló labda elrúgása. • Labdával végzett alapgyakorlatok. • Egy-, kétkezes alsó dobás meghatározott irányba. • Labdagurítás egymásnak. 	
Játékos versenyek	<ul style="list-style-type: none"> • Figyelmeztetésre szabály megtartása. 	<ul style="list-style-type: none"> • Egyszerű szabályokat felismerni. • Lehetőség szerint bekapcsolódni a megismert játékokba. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Gyakorló játékok. • Szabályjátékok. • Sorverseny. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Irányítással sorversenyek a tanult mozgáselemek alkalmazásával. • Ugrálás. • Hintázás. • Akadályversenyek, székfoglaló. • Sorversenyek: kötélhúzás. 	<p>Verseny, ki a győztes?</p> <p>Ki Be Magas Alacsony</p>

A fejlesztés várt eredménye:

- Legyen képes egyhelyben állni.
- Tudjon segítséggel körbe állni, járni és oszlopba, vonalba sorakozni.
- Legyen képes ülésben és állásban egyszerű gyakorlatokat végezni, kúszni, mászni.
- Legyen képes lépcsőn lefelé kapaszkodással, felfelé utánlépéssel járni.
- Tudja saját és társai testrészeit megmutatni, megnevezni.

- Képes együttműködni a közös foglalkozásokon.
- Képes utánzással, szóbeli utasításra gyakorlatokat végezni, bekapcsolódni egyszerű mozgásos tevékenységekbe.
- Tudja adott jelre a mozgást elindítani és megállítani.
- Képes a helyes légzést elsajátítani.
- Képes labdát dobni, gurítani, birtokba venni.
- Képes együtt játszani társaival, irányítással futkározni.
- Képes felismerni az egyszerű szabályokat.

3. évfolyam

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
Rendgyakorlatok, téri tájékozódás	<ul style="list-style-type: none"> Tájékozódás alapvető téri helyzetekben. 	<ul style="list-style-type: none"> Térbeli irányokat alkalmazni segítséggel. Irányokat helyesen használni. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Tornasor kialakítása. Testfordulatok. Térérzékelés. Egyszerű alakzatok kialakítása. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Segítséggel sorakozó magasság alapján. Hol a helyem a tornasorban? Ki mellett álltam? Fordulás jelre: jobbra-balra, megadott irányba. Rövid utasítások végrehajtása. 	Alacsony Magas Jobb-bal Oszlop Vonal Kicsi Nagy
Alapmozgások	<ul style="list-style-type: none"> Összehangolni a kúszáshoz, mászáshoz szükséges mozdulatokat. 	<ul style="list-style-type: none"> Lépcsőn lefelé kapaszkodással, felfelé uránlépéssel járni. Járás közben tárgyakat átlépni. Egyes járásmódokat felismerni, egyszerű alapmozgásokat reprodukálni bemutatás alapján. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Egyensúlyozó gyakorlatok. Gurulás. Statikus helyzetek. Lépcsőn járás. Függeszkedés. Kúszás, mászás, szökdelés. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Segítséggel járás tornapadon, lépcsőn. Fel és leugrás alacsony tárgyakon. Helyzetváltoztatás utánzó mozgásokkal játékosan (békaugrás, nyuszi-ugrás). 	Pad Billeg Egyensúly Előre Hátra Emelkedő Lejtő

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
			<ul style="list-style-type: none"> • Járás külső-belső talpélen, folyamatosan lassú, egyenletes ütemtartással. • Guruló átfordulás előre, guggolásba érkezés. • Törökülés, nyújtott ülés. • Segítséggel: kéz- és lábtámaszok. • Lefelé járás lépcsőn folyamatosan utánlépéssel. • Bordásfalon függés (térdfelhúzással). • Kúszás-mászás akadályok alatt. • Folyamatosan szökdelés előre hátra, karikába. 	
<p>Alapvető testhelyzetek, szabad- és kéziszer- gyakorlatok</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Társakkal ütem tartása. 	<ul style="list-style-type: none"> • Két elemből álló mozdulatsort bemutatás után visszaadni. • A levegővételt és kifújást jelre végrehajtani. • Vezényszavakat ismerni és követni. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Szabadgyakorlatok. • Mozgáskontroll. • Hasi légzés. • Testrészekkel végezhető gyakorlatok. <p><i>Tevékenység</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Segítséggel: testrészek mozgatása, ütemre: fej, kar, láb, törzs. • Tükör előtt végzett gyakorlatok: döntések, hajlítások, kar- és lábemelések. • Ki-be légzés körmozgással ülésben, állásban. 	<p>Testséma</p> <p>Légzés</p> <p>Ütem</p> <p>Egyenletes lüktetés</p> <p>Fújni</p> <p>Szívni</p>

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
			<ul style="list-style-type: none"> • Segítséggel szabad- és kéziszergyakorlatok. <p>Két egyszerű mozgáselem összekapcsolása (ugrás terpeszbe, taps fej fölött).</p> <p>Hasi légzés megfigyelése, alkalmazása segítséggel.</p>	
Dobások, labdás gyakorlatok	<ul style="list-style-type: none"> • Labda földhöz ütögetése és elkapása, pattogtatás. 	<ul style="list-style-type: none"> • Labdát fogni, elkapni, célba dobni, pattogtatni. • Labdát rúgni, célba juttatni 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Alsó, felső dobás. • Labda pattogtatása minél hosszabb ideig. • Páros labdagurítás. <p><i>Tevékenységek</i></p> <p>Segítséggel: egy- és kétkezes alsó és felső dobás társnak, megadott célba, levegőbe. Érkező labda birtokba vétele rögzített testhelyzetből.</p> <p>Labdagurítás társnak ülő és álló helyzetben. Álló labda elrúgása stabil helyzetből.</p>	Alul Felül Cél Alsó dobás Felső dobás
Játékos versenyek	<ul style="list-style-type: none"> • Együttműködés a játék során. 	<ul style="list-style-type: none"> • Egyszerű játékszabályokat betartani. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Szabályjátékok. • Versenyjátékok. • Fogójátékok. • Mozgásos népi játékok. <p><i>Tevékenységek</i></p>	Cél Célba érés Győztes Sorverseny Fogócska Fogó Kiszámoló

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
			<ul style="list-style-type: none"> • Alapmozgások alkalmazása ügyességi feladatoknál. Bújócska, kötélhúzás, versenyfutás. • Labdával végezhető váltóversenyek. • Karikafogó, fogócska, sapkafogó, kutya fogó. • Bújj, bújj itt, megyek..., Lipem-lopom..., Héja, héja... 	

A fejlesztés várt eredménye:

- Legyen képes segítséggel tájékozódni alapvető téri helyzetben, a térbeli irányokat alkalmazni.
- Tudjon járásmódokat, egyszerű alapmozgásokat felismerni, bemutatás alapján reprodukálni.
- lépcsőn segítség és kapaszkodás nélkül járni.
- járás közben tárgyakat átlépni.
- Legyen képes szóbeli utasításra, utánzással egyszerű alapmozgásokat, elemi szabadgyakorlatokat végrehajtani.
- Törekszik a helyes légzésre.
- A tanuló képes a labdát kezelni, dobni, elkapni.
- Legyen képes egyszerű mozgásos tevékenységekbe bekapcsolódni, adott jelre mozgását elindítani, megállítani.
- Képes felismerni és betartani egyszerű szabályokat.

4. évfolyam

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
Rendgyakorlatok, téri tájékozódás	<ul style="list-style-type: none"> Tájékozódás alapvető téri helyzetekben. 	<ul style="list-style-type: none"> Térbeli irányokat alkalmazni segítséggel. Irányokat helyesen használni. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Tornasor kialakítása. Testfordulatok. Térérzékelés. Egyszerű alakzatok kialakítása. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Segítséggel sorakozó magasság alapján különböző módon, igazodás. A tanuló helye a térben, társakhoz, tárgyakhoz. Irányítással testfordulatok ugrással, megadott irányba, jelre, vezényszóra. Fordulás jelre: jobbra-balra. Rövid utasítások végrehajtása. 	Alacsony Magas Jobb-bal Oszlop Vonal Kicsi Nagy
Alapmozgások	<ul style="list-style-type: none"> Összehangolni a kúszáshoz, mászáshoz szükséges mozdulatokat. 	<ul style="list-style-type: none"> Lépcsőn lefelé kapaszkodással, felfelé uránlépéssel járni. Járás közben tárgyakat átlépni. Egyes járásmódokat felismerni, egyszerű alapmozgásokat reprodukálni bemutatás alapján. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Egyensúlyozó gyakorlatok. Gurulás. Statikus helyzetek. Lépcsőn járás. Függeszkedés. Kúzás, mászás, szökdelés. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Segítséggel járás tornapadon, lépcsőn. Járás külső-belső talpélen, magas térd- és sarokemeléssel, különböző irányokba. 	Pad Billeg Egyensúly Előre Hátra Emelkedő Lejtő

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
			<ul style="list-style-type: none"> • Guruló átfordulás előre, guggolásba érkezés. • Törökülés, nyújtott ülés. • Segítséggel: kéz- és lábtámaszok. • Lefelé járás lépcsőn folyamatosan utánlépéssel. • Ütemes járás emelkedőn, lejtőn. • Bordásfalon függés (térdfelhúzással). • Kúszás-mászás akadályok alatt. • Folyamatosan szökdelés előre hátra. 	
<p>Alapvető testhelyzetek, szabad- és kéziszergyakorlatok</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Társakkal ütem tartása. 	<ul style="list-style-type: none"> • Két elemből álló mozdulatsort bemutatás után visszaadni. • A levegővételt és kifújást jelre végrehajtani. • Vezényszavakat ismerni és követni. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Szabadgyakorlatok. • Mozgáskontroll. • Hasi légzés. • Testrészekkel végezhető gyakorlatok. <p><i>Tevékenység</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Segítséggel: testrészek mozgatása, ütemre: fej, kar, láb, törzs. • Tükör előtt végzett gyakorlatok: döntések, hajlítások, kar- és lábemelések. Aszimmetrikus kéztartások. • Ki-be légzés körmozgással járás közben. • Segítséggel szabad- és kéziszergyakorlatok. 	<p>Testséma Légzés Ütem Egyenletes lüktetés Fújni Szívni</p>

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
			<ul style="list-style-type: none"> • Két egyszerű mozgáselem összekapcsolása (ugrás terpeszbe, taps fej fölött). • Fűvagyakorlatok versenyszerűen. 	
Dobások, labdás gyakorlatok	<ul style="list-style-type: none"> • Labda földhöz ütögetése és elkapása, pattogtatás. 	<ul style="list-style-type: none"> • Labdát fogni, elkapni, célba dobni, pattogtatni. • Labdát rúgni, célba juttatni 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Alsó, felső dobás. • Labda pattogtatása minél hosszabb ideig. • Páros labdagurítás. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Segítséggel: egy- és kétkezes alsó és felső dobás társnak, megadott célba, levegőbe. • Labdagurítás mozgás közben, egyenesen megadott irányba. • Labda pattintása földhöz, folyamatos pattogtatás egy kézzel, álló helyzetben. Labda feldobása, elkapása. • Álló labda elrúgása mozgás közben. 	Alul Felül Cél Alsó dobás Felső dobás
Játékos versenyek	<ul style="list-style-type: none"> • Együttműködés a játék során. 	<ul style="list-style-type: none"> • Egyszerű játékszabályokat betartani. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Szabályjátékok. • Versenyjátékok. • Fogójátékok. • Mozgásos népi játékok. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Bújócska, kötélhúzás, versenyfutás. 	Cél Célba érés Győztes Sorverseny Fogócska Fogó Kiszámoló

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
			<ul style="list-style-type: none"> • Labdával végezhető váltóversenyek. • Karikafogó, fogócska, sapkafogó, kutyafogó. • Bújj, bújj itt, megyek..., Lipem-lopom..., Héja, héja... 	

A fejlesztés várt eredménye:

- Legyen képes segítséggel tájékozódni alapvető téri helyzetben, a térbeli irányokat alkalmazni.
- Tudjon járásmódokat, egyszerű alapmozgásokat felismerni, bemutatás alapján reprodukálni.
- Képes lépcsőn segítség és kapaszkodás nélkül járni.
- Képes járás közben tárgyakat átlépni.
- Legyen képes szóbeli utasításra, utánzással egyszerű alapmozgásokat, elemi szabadgyakorlatokat végrehajtani.
- Törekszik a helyes légzésre.
- Tudjon két elemből álló gyakorlatsort bemutatás után visszaadni.
- A tanuló képes a labdát kezelni, dobni, elkapni.
- Legyen képes egyszerű mozgásos tevékenységekbe bekapcsolódni, adott jelre mozgását elindítani, megállítani.
- Képes felismerni és betartani egyszerű szabályokat.

5. évfolyam

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
Rendgyakorlatok, téri tájékozódás	<ul style="list-style-type: none"> Nagyság szerinti sorakozás, vezényszavak megértése. 	<ul style="list-style-type: none"> Nagyság szerint sorakozni. Utasítást végrehajtani. Vezényszóra különböző sorakozási gyakorlatot végezni. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Sorakozások. Testfordulatok. Térérzékelés. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Segítséggel: egyes, kettes oszlop és vonal kialakítása, nyitódás kartávolságra, záródás, sorakozó magasság szerint, elhelyezkedés szóbeli utasításra. Testfordulatok vezényszóra, megadott irányba, kilépéssel két ütemre. Sorakozó magasság szerint sípszóra, nyitódás, záródás, kartávolság. Vezényszavaknak megfelelő cselekvés. 	<p>Nyit Zár Kartávolság Tornaszekrény</p>
Alapmozgások	<ul style="list-style-type: none"> Adott jelre tempóváltás. 	<ul style="list-style-type: none"> Utánzással különféle gyakorlatokat végezni. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Támaszok. Járások. Szökdelések. Gurulások. Mászások. Függeszkedés. Távolugrás. <p><i>Tevékenységek</i></p>	<p>Rák Pók Ütem Taps Ritmus Nyújtott ülés</p>

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
			<ul style="list-style-type: none"> • Térdelő támasz. Fekvőtámasz. • Rákjárás. Pókjárás. • Előre, hátra, akadályon átszökdelés. • Nyújtott ülésből guruló átfordulás hátra, oldalra gurulás. • Önállóan: járás közben akadályok átlépése, guggoló átfordulás előre. Egyensúlyozó járás ferde padon tárggyal. • Lépés ritmusának változtatása, lépcsőn járás, kapaszkodás nélkül. Járás közben különböző magasságú akadályok átlépése. • Guruló átfordulás előre, zárt lábbal. • Bordásfalra fel-lemászás, függeszkedés térdfelhúzással, lábemelgetéssel. • Helyből távolugrás. 	
<p>Alapvető testhelyzetek, szabad- és kéziszergyakorlatok</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kéziszerek adekvát használata, gyakorlatok önálló végezése. 	<ul style="list-style-type: none"> • Gimnasztikai gyakorlatokat leutánozni. • Helyes légzéstechnikát gyakorolni. • Négyütemű gyakorlatokat végezni utánzással. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Kéziszergyakorlatok. • Szabadgyakorlatok. • Légzéstechnika. • Összetett gyakorlatok. • Versenyfeladatok. <p><i>Tevékenység</i></p>	<p>Kéziszerek, funkciójuk tudó Ki-be légzés Négy ütem</p>

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
			<ul style="list-style-type: none"> • Irányítással: labdával, babzsákkal, bottal, szalaggal két ütemre végezhető gyakorlatok. • Zenére két mozgáselem összekapcsolása: • karkörzés, karhúzás, karfordulatok: oldalsó, mellső, magas. • Irányítással: levegővétel, benntartás, kifújás ütemezéssel. • Hasi légzés, mellkasi légzés. 	
Dobások, labdás gyakorlatok	<ul style="list-style-type: none"> • Labdajáték játszása irányítással. 	<ul style="list-style-type: none"> • Célba dobás egykezes alsó és felső dobással. • Célba rúgás. • Labdavezetés (kézzel, lábbal). 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Labdagyakorlatok. <p><i>Tevékenység</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Önállóan: labdapattogatás, egykezes alsó és felső dobás. • Páros labdagyakorlatok. • Rögzített helyzetből mellsőátadás. • Önállóan: labdavezetés folyamatosan, célba dobás, mozgó labda elrúgása. 	<p>Gurul</p> <p>Cél</p> <p>Kosárlabda</p>
Játékos versenyek	<ul style="list-style-type: none"> • Versenyek során a siker érdekében együttműködés a társakkal, az eredmény elfogadása. 	<ul style="list-style-type: none"> • Alkalmazkodás csapattársakhoz, öröm mások sikerének. • Versenyszellem kialakulása 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Küzdőjátékok elemeinek alkalmazása. • Versenyjátékok. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Irányítással: sor-, futó-, váltóversenyek. • Mozgásos népi játékok (Héja, héja.). 	<p>Játékszabályok</p> <p>Szabályok</p> <p>Váltóverseny</p>

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
			<ul style="list-style-type: none"> • Társsal végezhető versenyek: talicskázás, labdaviadal. • Békaugrás akadály megkerülésével. • Váltóversenyek: futás labdahordással, labdaadogató. • Fogójátékok, ügyességi játékok. 	

A fejlesztés várt eredménye:

- Tudjon nagyság szerint sorakozni.
- Képes vezényszóra különböző sorakozási gyakorlatokat elvégezni.
- Képes felismerni és reprodukálni egyszerű alapmozgásokat, járásmódokat.
- Tudjon egyszerűbb testhelyzeteket utánozni.
- Képes legyen segítséggel bordásfalon függeszkedni.
- Tudjon gimnasztikai gyakorlatokat leutánozni.
- Tudja légzését szabályozni.
- Képes legyen egykezes alsó és felső dobással célba dobni.

6. évfolyam

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
Rendgyakorlatok, téri tájékozódás	<ul style="list-style-type: none"> Nagyság szerinti sorakozás, vezényszavak megértése. 	<ul style="list-style-type: none"> Nagyság szerint sorakozni. Utasítást végrehajtani. Vezényszóra különböző sorakozási gyakorlatot végezni. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Sorakozások. Testfordulatok. Térérzékelés. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Segítséggel: egyes, kettes oszlop és vonal kialakítása, nyitódás kartávolságra, záródás, sorakozó magasság szerint, elhelyezkedés szóbeli utasításra. Testfordulatok vezényszóra. Segítséggel: térben való elhelyezkedés szóbeli utasításra, bordásfal mellé, szekrény elé, zsámolyra. Sorakozó magasság szerint sípszóra, nyitódás, záródás, kartávolság. 	<p>Nyit Zár Kartávolság Tornaszekrény</p>
Alapmozgások	<ul style="list-style-type: none"> Adott jelre tempóváltás. 	<ul style="list-style-type: none"> Utánzással különféle gyakorlatokat végezni. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Támaszok. Járások. Szökdelések. Gurulások. Mászások. Függeszkedés. Távolugrás. <p><i>Tevékenységek</i></p>	<p>Rák Pók Ütem Taps Ritmus Nyújtott ülés</p>

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
			<ul style="list-style-type: none"> • Rákjárás. Pókjárás. • Előre, hátra, akadályon átszökdelés. • Nyújtott ülésből guruló átfordulás hátra, oldalra gurulás. • Önállóan: járás közben akadályok átlépése, guggoló átfordulás előre. • Segítséggel: egyensúlyozó járás megfordított padon. • Lépés ritmusának változtatása, lépcsőn járás, kapaszkodás nélkül. • Bordásfalra fel-lemászás, függeszkedés térdfelhúzással, lábemelgetéssel. <p>Helyből távolugrás.</p>	
<p>Alapvető testhelyzetek, szabad- és kéziszer-gyakorlatok</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kéziszerek adekvát használata, gyakorlatok önálló végezése. 	<ul style="list-style-type: none"> • Gimnasztikai gyakorlatokat leutánozni. • Helyes légzéstechnikát gyakorolni. • Négyütemű gyakorlatokat végezni utánzással. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Kéziszer-gyakorlatok. • Szabadgyakorlatok. • Légzéstechnika. • Összetett gyakorlatok. • Versenyfeladatok. <p><i>Tevékenység</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Irányítással: labdával, babzsákkal, bottal, szalaggal két ütemre végezhető gyakorlatok. • Zenére két mozgáselem összekapcsolása: 	<p>Kéziszerek, funkciójuk tüdő Ki-be légzés Négy ütem</p>

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
			<ul style="list-style-type: none"> karkörzés, karhúzás, karfordulatok: oldalsó, mellső, magas. Irányítással: levegővétel, benntartás, kifújás ütemezéssel. Hasi légzés, mellkasi légzés. Segítséggel: négyütemű kar-, törzs-, lábgyakorlatok végzése. Szóbeli utasításra kar- és lábtartások. Önállóan: léggömbfújás, pingponglabda fújás. 	
Dobások, labdás gyakorlatok	<ul style="list-style-type: none"> Labdajáték játszása irányítással. 	<ul style="list-style-type: none"> Célba dobás egykezes alsó és felső dobással. Célba rúgás. Labdavezetés (kézzel, lábbal). 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Labdagyakorlatok. <p><i>Tevékenység</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Önállóan: labdapattogatás, egykezes alsó és felső dobás. Labdavezetés járás közben, folyamatosan, váltott kézzel. Nagylabdadobás, -elkapás. Páros labdagyakorlatok. Önállóan: labdavezetés folyamatosan, célba dobás, kosárra dobás, mozgó labda elrúgása. 	<p>Gurul</p> <p>Cél</p> <p>Kosárlabda</p>
Játékos versenyek	<ul style="list-style-type: none"> Versenysorán a siker érdekében együttműködés a társakkal, az eredmény elfogadása 	<ul style="list-style-type: none"> Alkalmazkodás csapattársakhoz, öröm mások sikerének. Versenyszellem kialakulása 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Küzdőjátékok elemeinek alkalmazása. Versenyjátékok. <p><i>Tevékenységek</i></p>	<p>Játékszabályok</p> <p>Szabályok</p> <p>Váltóverseny</p>

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
			<ul style="list-style-type: none"> • Irányítással: sor-, futó-, váltóversenyek. Mozgásos népi játékok (Héja, héja.). • Társsal végezhető versenyek: talicskázás, labdaviadal. • Békaugrás akadály megkerülésével. • Váltóversenyek: futás labdahordással, labdaadogató. • Fogójátékok, ügyességi játékok. • Kiütőzés. 	

A fejlesztés várt eredménye:

- Tudjon nagyság szerint sorakozni.
- Tudjon vezényszóra különböző sorakozási gyakorlatokat elvégezni.
- Legyen képes felismerni és reprodukálni egyszerű alapmozgásokat, járásmódokat.
- Képes egyszerűbb testhelyzeteket utánozni.
- Tudjon segítséggel bordásfalon függeszkedni.
- Tudjon gimnasztikai gyakorlatokat leutánozni.
- Képes segítséggel, utánzással négyütemű gyakorlatokat végezni.
- Tudjon egykezes alsó és felső dobással célba dobni.
- Tudjon növekvő időtartamban labdát pattogtatni.
- Képes lábbal irányt tartva labdát vezetni (mindkét lábbal), cél felé elrúgni.
- Képes csapatához alkalmazkodni, örül mások sikerének.
- Kialakul benne a versenyszellem.

TESTNEVELÉS
7-8. évfolyam

Testnevelés

A tantárgy célja a záró évfolyamokon elsősorban kialakítani a rendszeres mozgás, testedzés, és az egészséges életmód iránti igényt, továbbá a testnevelés tantárgy tanítása során kialakított és begyakorolt mozgáselemeket és a gimnasztikai alapformájú gyakorlatokat rögzíteni, térbeli irányokat, viszonyfogalmakat használni, az alapmozgásokat gyakorolni.

Az egészséges testi fejlődést biztosítja, a motorikus képességeket fejleszti, a testi fejlődés zavarait korrigálja a pedagógus egyéni igényekre alapozott munkája. Az évfolyamokon a sportjátékokhoz szükséges elemi és tájékozódási képesség (figyelem) fejlesztése, a labdabiztonság növelése tovább folyik, egyéni igényekhez és adottságokhoz illesztve, alakítva az ügyességet, az erőt, az állóképességet, a kitartást, az edzettséget, a bátorságot, az akaratot. Növekvő elem- és ütemszámú mozgássorok elsajátítása teremt lehetőséget a ritmus és sorrend megtartására a mozgásos feladatokban.

A tantárgy további feladata a sportversenyek elemeinek elsajátíttatása, a sportjátékok alapvető játékelemeinek megismertetése, támogatva a tanulók felkészülését az iskolai sportversenyekre.

A tantárgy az erkölcsi nevelésben fontos szerepet játszik a fegyelemre, a szabályok betartására törekvéssel, és a csapatjátékokban a győzelem és vereség fegyelmezett megélésének az élményével.

Az önismeret és a társas kapcsolati kultúra fejlesztése az önfogadást, és mások tulajdonságainak megismerésével a társaival szembeni toleráns magatartás kialakítását erősíti.

A testi és lelki egészségre nevelést a rendszeres mozgás iránti természetes igény megerősítése, az állóképesség, a kitartás, a mozgáskultúra fejlesztése, az egészséges testi fejlődés biztosítása a megfelelő, életkorhoz, testi erőnléthez igazodó mozgáslehetőségek kihasználásával támogatja.

A testi képességek, izomerő fejlesztése, a magabiztos mozgás és egyensúly megerősödése a saját és mások testi épségének megóvását segíti, a másokért vállalt felelősség érzésének megismerése, az önkéntességben rejlő lehetőségek a tanuló személyiségét építik.

A tantárgy hozzájárul az együttműködési hajlandóság fejlesztéséhez, a feladatvállaláshoz a csoportos mozgásokban, versenyekben.

7-8. évfolyam

Óraszámok

	Évfolyamok	
	7.	8.
Heti óraszám	5	5
Éves óraszám	180	180

Témakörök és a hozzá tartozó óraszám évfolyamonként

Témakör	Évfolyam- óraszám	
	7.	8.
Rendgyakorlatok, téri tájékozódás	25	25
Gimnasztikai gyakorlatok	35	35
Képességfejlesztő gyakorlatok, játékos feladatok	40	40
Labdás gyakorlatok	45	45
Sportjátékok elemei	35	35
Összes óra	180	180

Célok:

- A mozgásnevelés tantárgy tanítása során kialakított és begyakorolt mozgáselemek rögzítésen néhány elemből álló mozgássorozattá rendezése, célirányossá tétele nehezített körülmények között.
- Az együttes, ritmusos és dinamikus mozgás élményének kialakításával a tanulóknál a rendszeres testmozgás iránti igény kialakítása.
- A sportjátékokhoz szükséges elemi képességek fejlesztése, a mozgáskonroll növelése.

Feladatok:

- A meglévő testi adottságok, fizikai képességek fejlesztése játéktevékenységeken keresztül.
- A mozgás ritmusának és dinamikájának egyre tökéletesebb összehangolása.
- A verbális emlékezet és az utánozóképesség fejlesztése (gyakorlat végzése szóbeli utasításra, illetve bemutatás után).
- A tanulók által elsajátítható sportjátékok alapvető játékelemeinek megismertetése, gyakoroltatása, elemi játékszabály-ismeret biztosítása.
- A sportjátékok alkalmazásához szükséges alapvető szociális képességek (kitartás, együttműködés, egészséges versenyzés, sportszerűség, fegyelem) kialakítása.
- Labdabiztonság növelése.
- Térbeli viszonyfogalmak használatának gyakoroltatása, a kétoldali laterálisitása.

Fejlesztési területek a-kompetenciák fejlesztése

- A tantárgy az erkölcsi nevelésben fontos szerepet játszik a fegyelemre, a szabályok betartására törekvéssel, és a csapatjátékokban a győzelem és vereség fegyelmezett megélésének az élményével.
- Az önismeret és a társas kapcsolati kultúra fejlesztése az önelfogadást, és mások tulajdonságainak megismerésével a társaival szembeni toleráns magatartás kialakítását erősíti.
- A testi és lelki egészségre nevelést a rendszeres mozgás iránti természetes igény megerősítése, az állóképesség, a kitartás, a mozgáskultúra fejlesztése, az egészséges testi fejlődés biztosítása a megfelelő, életkorhoz, testi erőnléthez igazodó mozgáslehetőségek kihasználásával támogatja. A testi képességek, izomerő fejlesztése, a magabiztos mozgás és egyensúly megerősödése a saját és mások testi épségének megóvását segíti, a másokért vállalt felelősség érzésének megismerése, az önkéntességben rejlő lehetőségek a tanuló személyiségét építik.
- A tantárgy hozzájárul az együttműködési hajlandóság fejlesztéséhez, a feladatvállaláshoz a csoportos mozgásokban, versenyekben.
- A kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia területének fejlődéséhez a reális célok kitűzésének és elérésének gyakorlásával, a testi és erőnléti korlátok felismerésével járul hozzá.
- A szociális és állampolgári kompetencia erősödése támogatja a másokért vállalt felelősséget; a tolerancia fejlesztésével a bizalmas emberi kapcsolatok lehetőségeinek bemutatása, a problémamegoldás lehetőségeinek megismertetése és gyakoroltatása lehetséges; a segítő magatartás gyakorlásával a tanuló támogatást nyújthat a rászorulóknak.
- Az esztétikai-művészeti tudatosság fejlődéséhez hozzájárul a mozgás utánpótlása és az emberi testi szépségek felismerése, a harmóniára törekvés.

7. évfolyam

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
Rendgyakorlatok, téri tájékozódás	<ul style="list-style-type: none"> Ütemtartással járások, önálló sorakozás. 	<ul style="list-style-type: none"> Irányok biztos ismerete, önálló sorakozás felszólításra. A gyakorlatok egyre pontosabb végrehajtása. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Sorakozás. Járások. Menetelés. Testfordulatok. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Irányítással sorakozó magasság szerint, járás egysoros, kétsoros, háromsoros oszlopban. Helyben járással igazodás, sorbontás, jobb-, baloldal érzékelése. Testfordulatok, helyváltogatás után a tér a saját testhez viszonyított szóbeli megfogalmazása. Testfordulatok két ütemre kilépéssel, irányítás mellett jobb- és baloldal differenciálása. A terem tárgyaihoz viszonyított távolságok változtatása. Nyitódás, záródás, helyben járás, jelre elindulás, megállás. 	<p>Nyit Zár Jobb Bal Magas Alacsony</p>
Gimnasztikai gyakorlatok	<ul style="list-style-type: none"> Vezényszavak biztos ismerete és követése. 	<ul style="list-style-type: none"> Egyszerű utasítások megértése. A feladatok sorrendjének megtartása. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Mozgáselemek összekapcsolása. Szakkifejezések megértése. Kéziszer- és szabadgyakorlatok. Gerincoszlop-erősítő gyakorlatok. 	<p>Négy ütem Zenekíséret Terpeszállás Oldalsó középtartás Melső középtartás</p>

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
		<ul style="list-style-type: none"> • Az alapgyakorlatok végzése huzamosabb ideig vezényszavak alapján, illetve emlékezetből. • Tartásjavító gimnasztikai gyakorlatok végzése. 	<p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Begyakorolt mozgáselemek összekapcsolása. • Helyben futás magas térdemeléssel, terpeszállás, törzshajlítás, bokaérintés. • Szalag, babzsák, labda, medicinlabda, súlyzó használata. • Négyütemű gyakorlatok. 	Magatartás
<p>Képességfejlesztő gyakorlatok, játékos feladatok</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Has- és hátizom-erősítő gyakorlatok végzése. 	<ul style="list-style-type: none"> • Szóbeli utasításokat megérteni. • Egyre hosszabb ideig végezni a tartásjavító és izomerősítő gyakorlatokat. • A fejlesztést segítő, a szabadban is alkalmazható sporteszközök használatát elsajátítani (helyi adottságokra tekintettel). 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Guggolás • Függeszkedés. • Távolugrás. • Állórajt. Futás. • Guruló átfordulás. • Kúszás. • Mászás. • Egyensúlyozó járás. • Kerékpár, roller, gördeszka, görkorcsolya, korcsolya, szánkó használata. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Iramérzék fejlesztése, futó- és lépő ritmus összehangolása. • Állórajt, gyorsfutás. • Vezényszavak használata. • Segítséggel: guggoló járás. • Kúszás padok között. 	<p>Sorozat Állórajt Méter Időmérés Stopperóra Sporteszközök használat során felmerült fogalmak.</p>

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
			<ul style="list-style-type: none"> • Függeszkedés kötélén vagy bordásfalon. • Felugrások, mélyugrások, sorozatugrások. • Egy lábról elrugaskodás, távolugrás nekifutásból. • Sorozatban guruló átfordulások. • Irányítással: kúszás akadályok között, mászás akadályon át. • Pad merevítőjén egyensúlyozás. • A sporteszközök biztonságos használata (különös tekintettel a balesetmentes közlekedésre), egyéni megsegítéssel, egyre önállóbban. 	
Labdás gyakorlatok	<ul style="list-style-type: none"> • Egyre biztosabb labdavezetés és irányítás (kézzel, lábbal) 	<ul style="list-style-type: none"> • Szabályok megértése és betartása. • Dobások, a labda jellegétől függően (helyből, lendületből, egy és két kézzel). • Legalább 2-3 pattogtatás végezni. • Egyre biztosabban labdát vezetni (kézzel, lábbal). 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Kislabdadobás, hajítás, lökés. • Átadások. • Labdavezetés. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Alsó, felső dobás. Kislabdadobás előkészítése: kidobás oldal terpeszből. Célba dobás: helyből, lendületből. • Egykezes, kétkezes mellső átadások, különböző feladathelyzetekben. • Váltott kézzel járás közben akadályok megkerülése, labdavezetések. 	Váltott kéz Labdavezetés

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
Sportjátékok elemei	<ul style="list-style-type: none"> 1-2 sportjáték szabályos játszása. 	<ul style="list-style-type: none"> Játék közben a szabályok minél pontosabb betartása. Kedvenc sporttevékenység kiválasztása, mérkőzések figyelemmel kísérése, szurkolás. Csapatjátékban aktív részvétel, a „mérkőzés” és az eredmény számontartása, a teljesítmény értékelése. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Kosárlabda. Tollaslabda. Labdarúgás. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Irányítással: alapállás, megindulás, megállás, labdavezetés, átadás, kosárra dobás, egykezes, kétkezes felső dobással, védekezés alapelemeinek gyakorlása. Szivacs labda ütögetése. Labdavezetés, kapura lövés álló labdával. 	<p>Kosárpalánk Kapu Gól Kétkezes mellső átadás Félidő Harmad Szerva Szerválás</p>

A fejlesztés várt eredménye:

- Legyen képes a vezényszavakat követni,
- Képes megállásnál, vonulásnál a megfelelő lábrend érzékelésére
- Tudjon irányítással összetett utánzó gyakorlatokat végezni, törekedni az ütemtartásra.
- Ismeri a használt tornaszerek nevét, azok balesetmentes használatát.
- Képes testtömeghez igazodó erő kifejtésre a gyakorlatok végzésekor.
- Képes mind hosszabb időtartamban végezni az izomerősítő gyakorlatokat.
- Tudjon egyensúlyozni változó feltételek között.
- Tudjon kitartóan, javuló technikával futni.
- Legyen képes törekedni az egészséges életmódra és a rendszeres fizikai aktivitásra,

- Tudjon megfelelő mozgásmintát követni.
- Adottságainak megfelelő labdás ügyességgel, együttműködési készséggel rendelkezik.
- Legyen képes aktívan részt venni sportjátékokban.
- Tudjon labdát vezetni, labdát továbbítani.

8. évfolyam

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
Rendgyakorlatok, téri tájékozódás	<ul style="list-style-type: none"> • Ütemtartással járások, önálló sorakozás. 	<ul style="list-style-type: none"> • Irányok biztos ismerete, önálló sorakozás felszólításra. • A gyakorlatok egyre pontosabb végrehajtása. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Sorakozás. • Járások. • Menetelés. • Testfordulatok. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Irányítással sorakozó magasság szerint, járás egysoros, kétsoros, háromsoros oszlopban. Menetelés helyben járással, takarás, igazodás. • Helyben járással igazodás, sorbontás, jobb-, baloldal érzékelése. • Nyitódás, záródás, jelre elindulás, megállás. • Sarkon jobbra, balra fordulatok vezényszóra. • Mozdulásformák összekötése. 	<p>Nyit Zár Jobb Bal Magas Alacsony</p>
Gimnasztikai gyakorlatok	<ul style="list-style-type: none"> • Vezényszavak biztos ismerete és követése. 	<ul style="list-style-type: none"> • Egyszerű utasítások megértése. • A feladatok sorrendjének megtartása. • Az alapgyakorlatok végzése huzamosabb ideig vezényszavak alapján, illetve emlékezetből, 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Mozgáselemek összekapcsolása. • Szakkifejezések megértése. • Kéziszer- és szabadgyakorlatok. • Gerincoszlop-erősítő gyakorlatok. <p><i>Tevékenységek</i></p>	<p>Négy ütem Zenekíséret Terpeszállás Oldalsó középtartás Mellső középtartás Magatartás</p>

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
		<p>esetleg begyakorolt koreográfiák zenére. Tartásjavító gimnasztikai gyakorlatok végzése.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Begyakorolt mozgáselemek összekapcsolása. • Helyben futás magas térdemeléssel, terpeszállás, törzshajlítás, bokaérintés. • Szalag, babzsák, labda, medicinlabda, súlyzó használata. • Négyütemű gyakorlatok különböző testhelyzetekből kiindulva szóbeli utasításra, 2-3 mozgáselem összekapcsolásával. • Egyszerű testnevelési szakkifejezések megértése, adekvát használata, alkalmazása. • Zenére változó ritmusú négyütemű tartásjavító gyakorlatok. 	
<p>Képességfejlesztő gyakorlatok, játékos feladatok</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Has- és hátizom-erősítő gyakorlatok végzése. 	<ul style="list-style-type: none"> • Szóbeli utasításokat megérteni. • Egyre hosszabb ideig végezni a tartásjavító és izomerősítő gyakorlatokat. • A fejlesztést segítő, a szabadban is alkalmazható sporteszközök használatát elsajátítani (helyi adottságokra tekintettel). 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Guggolás. • Függeszkedés. • Távolugrás. • Állórajt. • Futás. • Guruló átfordulás. • Kúszás. • Mászás. • Egyensúlyozó járás. • Kerékpár, roller, gördeszka, görkorcsolya, korcsolya, szánkó használata. 	<p>Sorozat Állórajt Méter Időmérés Stopperóra Sporteszközök használat során felmerült fogalmak.</p>

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
			<p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Helyből távolugrás térdrugózással. Segítséggel: guggoló járás. • Fel- és leugrások alacsony akadály átugrása, rövid nekifutás után. • Kúszás padok között. • Függeszkedés kötélén vagy bordásfalon. • Egy lábról elrugaszkodás, távolugrás nekifutásból. • 30-60 m-es versenyfutás állórajtból. • Sorozatban guruló átfordulások. • Guruló átfordulás hátra. • Irányítással: kúszás akadályok között, mászás akadályon át. • Pad merevítőjén egyensúlyozás. • A sporteszközök biztonságos használata (különös tekintettel a balesetmentes közlekedésre), egyéni megsegítéssel, egyre önállóbban. 	
Labdás gyakorlatok	<ul style="list-style-type: none"> • Egyre biztosabb labdavezetés és irányítás (kézzel, lábbal). 	<ul style="list-style-type: none"> • Szabályok megértése és betartása. • Dobások, a labda jellegétől függően (helyből, lendületből, egy és két kézzel). • Legalább 2-3 pattogtatás végezni. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Kislabdadobás, hajítás, lökés. • Átadások. • Labdavezetés. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Irányítással: dobóterpeszből kidobás, célba dobás, alsó, felső dobás. 	Váltott kéz Labdavezetés

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
		<ul style="list-style-type: none"> Egyre biztosabban labdát vezetni (kézzel, lábbal). 	<ul style="list-style-type: none"> Célba dobás: helyből, lendületből. Egykezes, kétkezes mellső átadások, különböző feladathelyzetekben. Váltott kézzel lassú futás közben akadályok megkerülése, labdavezetések. 	
Sportjátékok elemei	<ul style="list-style-type: none"> 1-2 sportjáték szabályos játszása. 	<ul style="list-style-type: none"> Játék közben a szabályok minél pontosabb betartása. Kedvenc sporttevékenység kiválasztása, mérkőzések figyelemmel kísérése, szurkolás. Csapatjátékban aktív részvétel, a „mérkőzés” és az eredmény számoltartása, a teljesítmény értékelése. 	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Kosárlabda. Pingpong. Tollaslabda. Labdarúgás. <p><i>Tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Irányítással: alapállás, megindulás, megállás, labdavezetés, átadás, kosárra dobás, védekezés. Pingpongozás, átütés, szerválás. Szivacs labda ütögetése. Labdavezetés, kapura lövés. Zsinórlabda: labda átadása háló felett. 	<p>Kosárpalánk</p> <p>Kapu</p> <p>Gól</p> <p>Kétkezes mellső átadás</p> <p>Félidő</p> <p>Harmad</p> <p>Szerva</p> <p>Szerválás</p>

A fejlesztés várt eredménye:

- Legyen képes a vezényszavakat követni,
- Képes megállásnál, vonulásnál a megfelelő lábrend érzékelésére
- Tudjon irányítással összetett utánzó gyakorlatokat végezni, törekedni az ütemtartásra.
- Ismeri a használt tornaszerek nevét, azok balesetmentes használatát.

- Képes testtömeghez igazodó erő kifejtésre a gyakorlatok végzésekor.
- Képes mind hosszabb időtartamban végezni az izomerősítő gyakorlatokat.
- Tudjon egyensúlyozni változó feltételek között.
- Tudjon kitartóan, javuló technikával futni.
- Legyen képes törekedni az egészséges életmódra és a rendszeres fizikai aktivitásra,
- Tudjon megfelelő mozgásmintát követni.
- Adottságainak megfelelő labdás ügyességgel, együttműködési készséggel rendelkezik.
- Legyen képes aktívan részt venni sportjátékokban.
- Tudjon labdát vezetni, labdát továbbítani.
- Legyen képes mérkőzés játszására egyszerűsített szabályok figyelembevételével.

OSZTÁLYFŐNÖKI
5-8. évfolyam

Osztályfőnöki óra

Az osztályfőnöki óra célja az osztályba járó tanulók közösségének kialakítása, fejlesztése, a csoporthoz tartozás, identitás tudatosítása. Az osztályfőnöki óra a pedagógiai folyamatban kiemelt helyet foglal el, céljai és feladatai a nevelési-oktatási folyamat teljes spektrumára kiterjednek. A tantárgy célja a tanulók segítése önismeretük fejlesztésében, személyiségük stabilizálása a lehetséges életpálya elérésének céljai érdekében. A tantárgy tematikája segíti a szociális képességek (a kapcsolatteremtés, a kommunikáció, az empátia, a tolerancia, a kooperáció, a konfliktuskezelés stb. képességeinek) fejlesztését főként az osztályban megélt saját élmények, tapasztalatok alapján. A tantárgy fontos szerepe a társadalmi beilleszkedés támogatása, az élet különböző területeire érvényes szabályok rendszerezése, a felnőtt élet megkezdésének előkészítése. Az osztályfőnöki óra lehetőséget ad az iskolai közösségi programokhoz történő kapcsolódás előkészítésére, tervezésére, az ünnepélyeken, megemlékezéseken a csoport szerepvállalására.

5-8. évfolyam

Óraszámok

	Évfolyamok			
	5.	6.	7.	8.
Heti óraszám	1	1	1	1
Éves óraszám	36	36	36	36

Témakörök és a hozzá tartozó óraszám évfolyamonként

Témakör	Évfolyam- óraszám			
	5.	6.	7.	8.
Beilleszkedés, alkalmazkodás	16	16	15	15
Önismeret – Testi és lelki egészség	10	10	21	21
Aktuális témák	10	10		
Összes óra	36	36	36	36

5. évfolyam

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
Beilleszkedés, alkalmazkodás	<ul style="list-style-type: none"> Szabályok, helyes napirend ismerete, kialakítása. 	<ul style="list-style-type: none"> A szabályok elfogadása. Helyes napirend kialakítása. Veszélyes helyzetek elkerülése 	<p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Házirend. Tűz- és balesetvédelem. Napirend. Tanórán kívüli elfoglaltságok. <p><i>Tanulói tevékenység</i></p> <ul style="list-style-type: none"> A házirenddel kapcsolatos kérdések megvitatása (kérdések megfogalmazása). A szabályok megvitatása. Időbeosztás, órarend. Kapcsolatépítés, aktív együttműködés. Veszélyforrások felismerése, megvitatása. 	<p>Szabály Veszély Tűz Baleset Óra Tanóra Hiányzás Szabadidő</p>
Önismeret – Testi és lelki egészség	<ul style="list-style-type: none"> Mondanivaló árnyalt közlése szóban és írásban. Reális önismeret kialakítása. 	<ul style="list-style-type: none"> Tulajdonságok megnevezése. Jó és rossz elkülönítése. Saját tulajdonságaim. 	<p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Önjellemzés, reális önértékelés. Milyenek látom társaimat, ők hogy látnak engem? Tulajdonságok összehasonlítása. <p><i>Tanulói tevékenység</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Saját tulajdonságok számbavétele, feltérképezése (külső- és belső 	<p>Jó Rossz Tulajdonság Helyes Helytelen Elemzés Önelemzés</p>

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
			<p>tulajdonságok), fénykép nézegetése: régi – új, mi változott?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Önjellemzés készítése és megismertetése a társakkal (önelemzés). • Jó – rossz, helyes – helytelen, hiba – bemutatása helyzetgyakorlatokban. 	
Aktuális témák	<ul style="list-style-type: none"> • Osztályközösséget alakítani. • Egyéni és társadalmi ünnepeket ismerni, számon tartani. 	<ul style="list-style-type: none"> • Szűkebb és tágabb közösségét megismerni, annak életét, történéseit figyelemmel kíséreni. • Aktivitást és együttműködést tanúsítani. • A közös eseményeken aktív részvétel. 	<p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Saját teendőinek feltérképezése. • A közösség életében adódó aktuális, váratlan események kezelési módjának elsajátítása. • Egyéni és közösségi ünnepek, események ismerete, és felkészülés a közösség alkalmaira (ünnepélyek, külső programok). <p><i>Tanulói tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Tervek készítése, dekoráció készítése, öltözék megválasztása, a közös élmények megbeszélése, az elkészült fotók, felvételek közös megtekintése, a látottak megvitatása. • Aktív részvétel ünnepeken (családi és 	<p>Az ünnepekkel, eseményekkel, osztályközösséggel kapcsolatos fogalmak köre.</p>

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
			<p>közösségi alkalmakon), az ünnepnek megfelelő szokások, külsőségek megtartása (vendégvárással kapcsolatos teendők, ünnepi műsorban szerepvállalás, fényképezés, beszámoló szóban az eseményről).</p> <ul style="list-style-type: none"> • A közösség életében felmerülő probléma megfogalmazása, véleményalkotás, vita. • Egyéni tapasztalatok, vélemények gyűjtése. 	

A fejlesztés eredményei:

A tanuló képes

- az osztályközösség és viselkedéskultúra alakítására,
- a veszélyforrások elkerülésére,
- a szabályok alapvető betartására.
- aktívan részt venni képességeihez mértén az intézmény és a lakóhely életében.

6. évfolyam

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
Beilleszkedés, alkalmazkodás	<ul style="list-style-type: none"> Szabályok, helyes napirend ismerete, kialakítása. 	<ul style="list-style-type: none"> A szabályok elfogadása. Helyes napirend kialakítása. Veszélyes helyzetek elkerülése 	<p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Házirend. Tűz- és balesetvédelem. Napirend. Tanórán kívüli elfoglaltságok. <p><i>Tanulói tevékenység</i></p> <ul style="list-style-type: none"> A házirenddel kapcsolatos kérdések megvitatása (kérdések megfogalmazása). A szabályok megvitatása. Időbeosztás, órarend. Kapcsolatépítés, aktív együttműködés. Veszélyforrások felismerése, megvitatása. 	<p>Szabály Veszély Tűz Baleset Óra Tanóra Hiányzás Szabadidő</p>
Önismeret – Testi és lelki egészség	<ul style="list-style-type: none"> Mondanivaló árnyalt közlése szóban és írásban. Reális önismeret kialakítása. 	<ul style="list-style-type: none"> Tulajdonságok megnevezése. Jó és rossz elkülönítése. Saját tulajdonságaim. 	<p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Önjellemzés, reális önértékelés. Milyennek látom társaimat, ők hogy látnak engem? Tulajdonságok összehasonlítása. <p><i>Tanulói tevékenység</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Saját tulajdonságok számbavétele, feltérképezése (külső- és belső tulajdonságok), fénykép nézegetése: régi – új, mi változott? 	<p>Jó Rossz Tulajdonság Helyes Helytelen Elemzés Önelemzés</p>

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
			<ul style="list-style-type: none"> • Önjellemzés készítése és megismertetése a társakkal (önelemzés). • Jó – rossz, helyes – helytelen, hiba – bemutatása helyzetgyakorlatokban. 	
<p>Aktuális témák</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osztályközösséget alakítani. • Egyéni és társadalmi ünnepeket ismerni, számon tartani. 	<ul style="list-style-type: none"> • Szűkebb és tágabb közösségét megismerni, annak életét, történéseit figyelemmel kísérni. • Aktivitást és együttműködést tanúsítani. • A közös eseményeken aktív részvétel. 	<p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Saját teendőinek feltérképezése. • A közösség életében adódó aktuális, váratlan események kezelési módjának elsajátítása. • Egyéni és közösségi ünnepek, események ismerete, és felkészülés a közösség alkalmaira (ünnepélyek, külső programok). <p><i>Tanulói tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Tervek készítése, dekoráció készítése, öltözék megválasztása, a közös élmények megbeszélése, az elkészült fotók, felvételek közös megtekintése, a látottak megvitatása. • Aktív részvétel ünnepeken (családi és közösségi alkalmakon), az ünnepnek megfelelő szokások, külsőségek 	<p>Az ünnepekkel, eseményekkel, osztályközösséggel kapcsolatos fogalmak köre.</p>

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
			<p>megtartása (vendégvárással kapcsolatos teendők, ünnepi műsorban szerepvállalás, fényképezés, beszámoló szóban az eseményről).</p> <ul style="list-style-type: none"> • A közösség életében felmerülő probléma megfogalmazása, véleményalkotás, vita. • Egyéni tapasztalatok, vélemények gyűjtése. 	

A fejlesztés eredményei:

A tanuló képes

- az osztályközösség és viselkedéskultúra alakítására,
- a veszélyforrások elkerülésére,
- a szabályok alapvető betartására.
- aktívan részt venni képességeihez mérten az intézmény és a lakóhely életében.

7. évfolyam

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
Beilleszkedés, alkalmazkodás	<ul style="list-style-type: none"> Szabályok ismerete és betartása, veszélyhelyzetek felismerése, előkészület a pályaválasztásra. 	<ul style="list-style-type: none"> Az iskolai és otthoni szabályok követésének kialakítása. Veszélyhelyzetek felismerése és azok elkerülése. Ismeretek a készségfejlesztő iskolai képzésekkel kapcsolatban. 	<p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Iskolai és otthoni szabályok. Tanulói jogok és kötelezettségek. Tűz- és balesetvédelem. A továbbtanulással kapcsolatos ismeretek. Gyakorlati tantárgyakkal kapcsolatos képességek feltérképezése (kézügyesség, kitartás, pontosság, megbízhatóság). <p><i>Tanulói tevékenység</i></p> <ul style="list-style-type: none"> A házirenddel kapcsolatos kérdések megvitatása (kérdések megfogalmazása). A szabályok megvitatása. Segítségkérés veszélyhelyzetben. Kérdések megfogalmazása a továbbtanulással kapcsolatban (pályaorientáció, alkalmasság). Saját képességek tudatosítása a pályaválasztás érdekében. 	<p>Kötelező tanóra Igazolt-igazolatlan hiányzás Szabály Veszély Mentők Tűzoltó Rendőrség Továbbtanulás</p>
Önismeret – Testi és lelki egészség	<ul style="list-style-type: none"> Reális önismeret. Törekvés a káros szokások elkerülésére. 	<ul style="list-style-type: none"> Reális önismeret. Az egészség fogalmának ismerete, fontosságának felismerése. 	<p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Önjellemzés, reális önértékelés. Testi, lelki bántalmak, sérelmek következményei. 	<p>Konfliktuskezelés, egészségmegőrzés, függőség, elkerülés, megelőzés.</p>

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
		<ul style="list-style-type: none"> A káros szenvedélyek kialakulásának elkerülése. 	<ul style="list-style-type: none"> Az emberi természet megnyilvánulása, a helyes életvezetés kialakítása. Veszélyeztető tényezők, a káros hatások kivédése, kialakulásuk megelőzése. Dohányzás. Alkoholizmus. Káros közösségek hatása. <p><i>Tanulói tevékenység</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Önjellemzés készítése és megismertetése a társakkal (önelemzés). Szituációs gyakorlatok a káros hatásokkal való találkozásokról, hogyan lehet kikerülni a fenti helyzeteket (alkohol, cigaretta és drog visszaütése), a napirend és az egészséges életmód segítségével. 	

A fejlesztés eredményei:

A tanuló képes

- képességeihez mérten a reális önértékelésre
- az osztályközösség és viselkedéskultúra alakítására,
- a káros szokások felismerésére,
- a veszélyforrások elkerülésére,
- a szabályok alapvető betartására.

8. évfolyam

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
Beilleszkedés, alkalmazkodás	<ul style="list-style-type: none"> Szabályok ismerete és betartása, veszélyhelyzetek felismerése, előkészület a pályaválasztásra. 	<ul style="list-style-type: none"> Az iskolai és otthoni szabályok követésének kialakítása. Veszélyhelyzetek felismerése és azok elkerülése. Ismeretek a készségfejlesztő iskolai képzésekkel kapcsolatban. 	<p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Iskolai és otthoni szabályok. Tanulói jogok és kötelezettségek. Tűz- és balesetvédelem. A továbbtanulással kapcsolatos ismeretek. Gyakorlati tantárgyakkal kapcsolatos képességek feltérképezése (kézügyesség, kitartás, pontosság, megbízhatóság). <p><i>Tanulói tevékenység</i></p> <ul style="list-style-type: none"> A házirenddel kapcsolatos kérdések megvitatása (kérdések megfogalmazása). A szabályok megvitatása. Segítségkérés veszélyhelyzetben. Kérdések megfogalmazása a továbbtanulással kapcsolatban (pályaorientáció, alkalmasság). Saját képességek tudatosítása a pályaválasztás érdekében. 	<p>Kötelező tanóra Igazolt-igazolatlan hiányzás Szabály Veszély Mentők Tűzoltó Rendőrség Továbbtanulás.</p>
Önismeret – Testi és lelki egészség	<ul style="list-style-type: none"> Reális önismeret. Törekvés a káros szokások elkerülésére. 	<ul style="list-style-type: none"> Reális önismeret. Az egészség fogalmának ismerete, fontosságának felismerése. A káros szenvedélyek 	<p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Önjellemzés, reális önértékelés. Testi, lelki bántalmak, sérelmek következményei. Az emberi természet megnyilvánulása, 	<p>Konfliktuskezelés, egészségmegőrzés, függőség, elkerülés, megelőzés.</p>

Témakör	A témakör nevelési-fejlesztési céljai	Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	Fogalmak
		kialakulásának elkerülése.	<p>a helyes életvezetés kialakítása.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Veszélyeztető tényezők, a káros hatások kivédése, kialakulásuk megelőzése. • Dohányzás. • Alkoholizmus. • Káros közösségek hatása. <p><i>Tanulói tevékenység</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Önjellemzés készítése és megismertetése a társakkal (önelemzés). • Szituációs gyakorlatok a káros hatásokkal való találkozásokról, hogyan lehet kikerülni a fenti helyzeteket (alkohol, cigaretta és drog visszautasítása), a napirend és az egészséges életmód segítségével. 	

A fejlesztés eredményei:

A tanuló képes

- képességeihez mérten a reális önértékelésre
- az osztályközösség és viselkedéskultúra alakítására,
- a káros szokások felismerésére,
- a veszélyforrások elkerülésére,
- a szabályok alapvető betartására.

MINIMUM KÖVETELMÉNYEK

1-8. évfolyamon

KOMMUNIKÁCIÓ

1. évfolyam

- Tudjon elemi szinten kapcsolatot teremteni, köszönni.
- Adatait segítséggel el tudja mondani.
- Testrészeit, érzékszerveit segítséggel meg tudja mutatni.
- Tanult növényeket, állatokat egyeztetni tudja.
- Az artikulációs mozgásokat akaratlagosan tudja utánozni.
- A felszólításokat, utasításokat értse, legyen képes 10-15 perces foglalkozást figyelemmel kíséreni.

2. évfolyam

- Segítséggel tudjon mondókát elmondani, csoportosítani.
- A nonverbális kommunikáció alapjait használja.
- Aktív szókincs 20-30 szó.
- Térben és időben személyéhez kapcsolódó változásokat érzékelje.
- A közvetlen környezetéből érkező ingereket érzékelje, és azokra megfelelően reagáljon.
- Tudjon elemi szinten kapcsolatot teremteni.

3. évfolyam

- Tudja a mellékneveket, határozószókat, igéket és egyre gyakrabban a viszonyszavakat és a melléknév fokozását is használni.
- Tudja a témakörökhöz kapcsolódva bővíteni a szókincsét.
- Ismerje és tudja képen megmutatni családját.
- A közvetlen környezetében levő tárgyakat, eszközöket rendeltetésszerűen használja.
- Az intézmény területén tudjon tájékozódni.
- Ismerje a napok sorrendjét

4. évfolyam

- Tevékenységeket tudjon együttműködéssel végrehajtani.
- Ismerje az évszakok jellemző jegyeit, változásait.
- Az idő múlását napszakok viszonylatában eseményhez kötötten érzékelje, ismerje a munkanap, pihenőnap fogalmát.
- Biztosan használja a beszéd közlő és kérdező funkcióját.
- Tudjon köszönni, iskolán kívüli alkalmakon elvárt módon viselkedni, tudjon sorba állni, várakozni.
- Meglevő szókincsét használja.

5. évfolyam

- Tudja kiejtését javítani, beszédritmusát, hanglejtését irányítani.
- Érzéseit, gondolatait, lejátsszódó eseményeket spontán módon kifejezni.
- Tudjon kérdést megfogalmazni, kérdésre adekvát választ adni.
- Az érzékszerveit tudja felsorolni, ismerje azok funkcióját.
- Szükségeit, észrevételeit tudja jelezni.
- Főfogalomhoz az állat- és növényvilágból különböző tulajdonságok alapján tudjon csoportosítani.
- Tudjon együttműködni a helyes viselkedési és magatartási szabályok betartásában.
- Tudja legfontosabb személyi adatait elmondani.

6. évfolyam

- Tudjon segítséget kérni, megköszönni.

- Ismerje természeti kincseinket.
- Az egész órát tudja leolvasni, használja a volt, lesz kifejezéseket az idő megállapításánál.
- Értse az elmúlással kapcsolatos történeteket.
- Kérdésekre bővített mondatokkal válaszoljon.

7. évfolyam

- A mondatbővítményeket és múlt időt tudja használni.
- Tájékozódáshoz, problémamegoldáshoz, feladata elvégzéséhez tudjon segítséget kérni.
- Önkifejezéséhez verbális és nonverbális közlési formákat használjon.
- A valóságot és a virtuális valóságot tudja megkülönböztetni.

8. évfolyam

- Helyesen használja a tanult nyelvtani formákat.
- Tiltó mondatokat tudjon fogalmazni.
- Önmagát és környezetét reálisan értékelje.
- Legyen képes személyes véleményalkotásra.
- A testbeszéd információközlő értékét ismerje.
- Értse az ábrák, szimbólumok, szituációk információit.

OLVASÁS-ÍRÁS

1. évfolyam

- A feladathelyzetet elfogadja, együttműködő.
- Felismeri környezeté hangjait.
- Feladatok végzése közben a szabályokat betartja.
- Soralkotás ritmusát felismeri.
- A téri relációkat megnevezi.
- Íróeszközöket használja.
- Képes a közös versmondásra.

2. évfolyam

- Az irányokat utánzással alkalmazza.
- A téri relációkat segítséggel alkalmazza.
- Két elemű soralkotást felismeri, segítséggel folytatja.
- Tudatosan alkalmazza az író- és rajzeszközöket.

3. évfolyam

- Alkalmazza a balról jobbra haladást soralkotás közben.
- Képes szavakban a magánhangzót kihallani, adott magánhangzót megjelölni.
- Szabad kézzel felismerhető ábrát rajzol.
- Spontán beszédben helyesen használja a téri relációk kifejezéseit.
- Betűelemeket átír, differenciál, felismerhetően másol.
- Ceruzafogása, nyomatéka megfelelő.
- Szóképeket differenciál a tanult betűk alapján.
- Tud kétbetűs szavakat gyűjteni.

4. évfolyam

- Ismeri az alaprajz és a valóság közti összefüggést.
- Önállóan sort alkot a vonalrendszerben.
- Betűelemeket átír, másol.
- Egyszerű szöveget, ábrát másol tábláról.

- Kétbetűs szavakat gyűjt, értelmez, leír.
5. évfolyam
- Személyi adatait ismeri.
 - Bővített mondatokat használ.
 - Tanult betűket kimondja, szótagokat alkot és másol.
 - Szavakat kirak, másol, hiányzó betűket pótol.
 - Szavakat, rövid mondatokat olvas.
 - Automatikusan ír a vonalközben.
6. évfolyam
- Bővített mondatokat alkot kérdésés során.
 - A tanult betűkből szavakat olvas, kirak, másol, és diktálás után leír.
 - Rövid mondatot olvas.
 - Rövid szavakat önállóan ír.
 - Egyszerű szöveget olvas, értelmez.
7. évfolyam
- Kis- és nagybetűket felismeri, másolja, tollbamondás után ír.
 - Írásjeleket használja, külalakja rendezett.
 - Összeolvas, szóképfelismeréssel rövid szöveget önállóan olvas.
8. évfolyam
- Rövid szöveget olvas.
 - Néhány mondatos levelet tud írni.
 - Saját nevét emlékezetből leírja.
 - Kérdésre írásban tud válaszolni.
 - Az olvasás-írás készségét információszerezésre, szórakozásra használni.
 - Közkeletű rövidítéseket, idegen helyesírású szavakat olvas, ír.

SZÁMOLÁS-MÉRÉS

1. évfolyam
- Segítséggel válogassa, csoportosítsa a környezetében levő tárgyakat egy jellegzetes tulajdonság szerint.
 - Ismerje a tárgyak formai tulajdonságait.
 - Segítséggel alkalmazza az elemi térbeli viszonyokról kialakított ismereteket.
 - Segítséggel alkosson sort.
 - A sorbaállási, helycserés és helyváltoztatásos feladatokat értse meg és végezze el.
2. évfolyam
- Segítséggel bizonyítsa, hogy a tárgyak kiterjedéséről, formai tulajdonságairól elemi tapasztalatok birtokába jutott.
 - Segítséggel alkalmazza a térbeli viszonyokról kialakult ismereteit.
 - Segítséggel tudjon cselekvésbe ágyazottan mennyiségeket összehasonlítani.
 - Tudja megmutatni az eleje – vége helyzeteket.
 - Értse a „Várj! Majd! Most!” vezényszavakat.
3. évfolyam
- Egyre önállóan válogasson, csoportosítson, hasonlítson össze tárgyakat két jellemző tulajdonság alapján.
 - Segítséggel tudjon végezni manipulatív cselekvéseket a rövid-hosszú, vastag-vékony fogalmak gyakorlására.
 - Segítséggel egyeztessen formai tulajdonság alapján tárgyat tárggyal, tárgyat képpel.
 - Segítséggel sorolja fel a hét napjait.

- Nevezze meg az évszakokat.
 - Ismerje és használja a sok-kevés fogalmát.
 - Segítséggel alkalmazza a több-kevesebb-ugyanannyi fogalmát a manipulatív cselekvéseiben.
 - Segítséggel számoljon meg tárgyakat 5-ös számkörben.
4. évfolyam
- Tudjon válogatni, csoportosítani, összehasonlítani tárgyakat hosszúságuk, szélességük, formai tulajdonságuk, kiterjedésük alapján.
 - Alkosson halmazokat, 1-2 jellemző tulajdonság szerint segítséggel legyen képes halmazok bontására, egyeztetésére, halmazok tulajdonságainak változtatására.
 - Ismerje fel az eleje, vége helyzeteket, segítséggel alkalmazza.
 - Egyre nagyobb önállósággal tájékozódjon az 5-ös számkörben.
 - Ismerje fel a rész-egész viszonyát.
 - Segítséggel használja a relációs jeleket.
 - Számjegyek írása 5-ös számkörben segítséggel.
 - Alkalmazza a négy főirányt.
5. évfolyam
- Segítséggel közvetlen környezetében ismerje fel a tárgyak kiterjedését, azokat önállóan különítse el.
 - Segítséggel 5-ös számkörben tudjon tárgyképet, számképet, számjegyet számnévvel is egyeztetni.
 - Tudjon 10-ig tárgyakat megszámlálni, segítséggel növekvő, csökkenő számsort alkotni.
 - Ismerje a 10-es körhöz tartozó pénzerméket.
 - Irányítással végezzen manipulatív cselekvéseket mennyiségek hozzáadásával, elvételével, bontásával.
 - Segítséggel jobb-bal, jobbra-balra viszonyokat hozzon létre.
6. évfolyam
- Segítséggel ismerje fel, egyeztesse az egyszerű sík és térbeli formákat.
 - Segítséggel 10-es számkörben tudjon tárgyképet, számképet, számjegyet számnévvel is egyeztetni.
 - Segítséggel jelezze a mennyiségek változását közvetlen tapasztalat alapján, tárgyi manipulációval.
 - Segítséggel végezzen mennyiségek változtatásával kapcsolatos tevékenységet.
 - Tudjon segítséggel, tárgyakkal egyszerű műveleteket végezni 10-es számkörben.
 - Ismerje az egész óra fogalmát eseményhez kötötten.
 - Irányítással számjegyek írása 10-ig.
7. évfolyam
- Önállóan ismerje fel, egyeztesse az egyszerű sík és térbeli formákat.
 - Segítséggel 20-es számkörben tudjon tárgyképet, számképet, számjegyet számnévvel is egyeztetni.
 - Segítséggel tudja a mennyiségeket összehasonlítani, irányítással vegye észre a mennyiségi állandóságot.
 - Tudjon 20-ig tárgyakat megszámlálni.
 - Segítséggel végezze a becslést.
 - A tanult mértékegységeket a gyakorlatban segítséggel tudja alkalmazni.
 - Segítséggel végezzen cselekvésbe ágyazott műveleteket 20-as számkörben.
8. évfolyam

- Végezze egyre pontosabban a mennyiség és számjegy azonosítását 20-as számkörben.
- Egyre nagyobb önállósággal végezzen műveleteket 20-as számkörben és jegyezze le azokat.
- Segítséggel végezzen becslést.
- Egyre önállóan használja az órával kapcsolatos ismereteit.
- Számokkal felírt műveletek alapján tárgyak segítségével számolja ki az eredményt.

JÁTÉKRA NEVELÉS

1. évfolyam

- Ismerje az értelmi képességeiknek megfelelő játéktárgyakat, és segítséggel tudja azokat használni.
- Figyelme egy-egy játékkal 10 percig legyen leköthető.
- A játék során a szabályokat segítséggel tartsa be.
- Segítséggel tudjon 2 szempont szerint tárgyakat csoportosítani.
- Játék végén vegyen részt az elpakolásban

2. évfolyam

- Ismerjen értelmi képességének megfelelően 3-4 játéktárgyat, és segítséggel rendeltetésnek megfelelően használja.
- Segítséggel tudjon tárgyakat 2-3 szempont szerint válogatni.
- Figyelme egy-egy tanult játékkal 15-20 percig legyen leköthető.
- A szabályokat a játék során irányítással tartsa be.
- A játék végén tudjon pakolni.

3. évfolyam

- Ismerje az értelmi képességeiknek megfelelő játéktárgyakat, és adekvátnan tudja azokat használni.
- Szerepjátékait képessége szerint kísérje beszéddel.
- A didaktikai játékokat egyre nagyobb önállósággal végezze.
- Tudjon megadott szempont szerint tárgyakat csoportosítani.
- Figyelme egy-egy tanult játékkal 20-25 percig legyen leköthető.
- A játékszabályokat tartsa be, figyeljen társaira, a játékokat ne rongálja, türelmesen várakozzon a játékeszköz használatára.
- Váljon szokásává a játék utáni elpakolás.
- A tanult játékokat szabadidejében tudja önállóan játszani.

4. évfolyam

- Ismerje az értelmi képességeiknek megfelelő játéktárgyakat, és adekvátnan tudja azokat használni.
- Szerepjátékait képessége szerint kísérje beszéddel.
- A didaktikai játékokat egyre nagyobb önállósággal végezze.
- Tudjon megadott szempont szerint tárgyakat csoportosítani.
- Figyelme egy-egy tanult játékkal 20-25 percig legyen leköthető.
- A játékszabályokat tartsa be, figyeljen társaira, a játékokat ne rongálja, türelmesen várakozzon a játékeszköz használatára.
- Váljon szokásává a játék utáni elpakolás.
- A tanult játékokat szabadidejében tudja önállóan játszani.

ÁLLAMPOLGÁRI ISMERETEK

5. évfolyam

- Tudja legfontosabb személyi adatait, szülei foglalkozását.
 - Ismerje a gyalogos közlekedés elemi szabályait.
 - Legyen együttműködő a helyes önismeret kialakításában.
6. évfolyam
- Tudja lakóhelye, iskolája címét, tanárai nevét, szülei munkahelyét.
 - Legyen egyre valósabb képe önmagáról.
 - Egyre nagyobb önállósággal tájékozódjon földgömbön.
 - Ismerje a gyalogos és kerékpáros közlekedés szabályait.
7. évfolyam
- Elemi szinten legyen képes egyszerű következtetések levonására.
 - Ismerje a legfontosabb szolgáltatókat és közintézményeket.
 - Ismerje a legfontosabb ünnepeket, azok jelentőségét.
 - Segítséggel tudja használni a tömegközlekedési járműveket.
 - Legyen egyre valósabb önmagáról alkotott képe.
8. évfolyam
- Ismerje a főbb közlekedési szabályokat.
 - Segítséggel tudja a menetjegyváltás helyét és módját.
 - Fokozódó önállósággal használja saját és közvetlen környezete adatait.
 - Legyenek elemi ismeretei Magyarország földrajzáról.
 - Ismerjen szakmákat, azok tevékenységeit.
 - Ismerje állampolgári jogait és kötelességeit.

HON-ÉS NÉPISMERET

7. évfolyam

- Legyenek ismeretei nagyszülei, szülei életéről.
- Ismerje a főbb ünnepeket és az azokhoz kapcsolódó szokásokat.
- Ismerje a nemzeti ünnepeket.
- Ismerje a főbb magyar történelmi eseményeket.

ÖNKISZOLGÁLÁS

1. évfolyam

- Kis segítséggel vegye le felső- és alsóruházatát, cipőjét.
- Öltözködésnél legyen együttműködő.
- Szükségletét jelezze.
- Segítséggel mossa meg a kezét, arcát, használja a zsebkendőjét.
- Tudja száját vízzel kiöblíteni.
- Segítséggel tudja játékait elpakolni.
- A gondozási tevékenységben legyen együttműködő.
- Önállóan használja a kanalat.

2. évfolyam

- Önállóan vetkőzzön, segítséggel öltözzön.
- A gombokat önállóan gombolja ki, segítséggel gombolja be.
- Tudja a húzózárat le- és felhúzni.
- Segítséggel használja a WC-t..
- Irányítással mosson kezet, használja, a zsebkendőz, segítséggel használja a fogkefét.
- Irányítással alkalmazza az elpakoláshoz szükséges ismereteit.
- Segítséggel hajtsa össze ruháit.

ÉLETVITEL ÉS GYAKORLAT

3. évfolyam

- Tudjon önállóan levetkőzni és felöltözni.
- Kis segítséggel kezelje a ruházatát.
- Segítséggel tudjon cipőt befűzni, szalagot átkötni.
- Önállóan használja a WC-t, zsebkendőt.
- Tudja a villát az étel felszúrására használni.
- Legyen képes kancsóból tölteni, szalvétát megfelelően használni.
- Önállóan tudjon pakolni.

4. évfolyam

- Segítséggel tudja alkalmazni a varrásban a le- és felöltés technikáját.
- Irányítással tudjon részfolyamatokat elvégezni a konyhai, kertgondozási és takarítási munkákban.
- Használja megfelelő eszközöket adekvátan.
- Segítséggel tudjon textilt nyírni.
- Irányítással tudja lábbelijét ápolni.

5. évfolyam

- Önállóan tudja alkalmazni a le- és felöltés technikáját.
- Irányítással tudjon textilt nyírni, gombolyítani.
- Fokozódó önállósággal tudjon szálkihúzással, szálbehúzással kisebb munkadarabot elkészíteni.
- Irányítással szerezzen minél több tapasztalatot a konyhai, kertgondozási és takarítási munkákban.
- Önállóan tudjon teríteni a napszakhoz kapcsolódó ételekhez, mosogatni, törölgetni.
- Ismerje fel, nevezze meg az alapvető árucikkek beszerzési helyét.

6. évfolyam

- Ismerje és tartsa be az egészséges életmód szokásrendjét.
- Használja önállóan a porszívót.
- Tudja a textilt felválni, gombolyítani, összevarrni.
- Irányítással használja a kerti szerszámokat.
- Irányítás mellett végezze a különböző konyhai tevékenységeket.

7. évfolyam

- Tudjon 2-3 műveletet műveletsorrá alakítani.
- Varrás elkezdése, elvarrása önállóan.
- Láncooltés technikájának ismerete.
- Egyszerű kezelésű konyhai gépek használata segítséggel.
- Ágynemű húzás.
- Piktogramok felismerése, megértése.

8. évfolyam

- Tudjon textilféléket megadott szempont szerint válogatni.
- Lapos öltés elsajátítása.
- Tudjon irányítással takarítási, nagytakarítási részműveleteket elvégezni.
- Felnőtt irányítással tudja használni a háztartási és konyhai gépeket.
- Tudjon 1-2 ajándékot készíteni a természetes alapanyagok megmunkálásával.

KÖRNYEZETISMERET

5. évfolyam

- Ismerje fel, mutassa meg testrészeit, érzékszerveit, segítséggel tudja testét ápolni.

- Ismerje közvetlen környezetében levő veszélyforrásokat.
 - Tudjon segítséggel csoportosítani a növényvilág körében.
 - Orvosi vizsgálaton legyen együttműködő.
 - Legyenek ismeretei a környezet legfontosabb összetevőiről.
6. évfolyam
- Legyenek ismeretei az egészséges életmódról.
 - Ismerje fel a környezet káros hatásait.
 - Önállóan ismerje fel és mutassa meg testrészeit, legyenek ismeretei azok működéséről.
 - Tudjon tájékozódni környezete élővilágában.
7. évfolyam
- Tudja az élőlényeket csoportosítani, főbb jellemzőiket elmondani.
 - Ismerje a környezete néhány olyan jelenségét, mely hatással van az élőlények életmódjára.
 - Tudjon különbséget tenni egészség és betegség között.
 - Segítséggel nevezzen meg egészségügyi intézményt.
 - Ismerje a fűszer- és gyógynövények szerepét, használatát.
 - Ismerje fel az összefüggést az időjárás és a természet alakulása között.
8. évfolyam
- Irányítással tudja ruházatát kiválogatni, gondozni, tisztán tartani.
 - Legyen ismerete a helyes és helytelen táplálkozásról.
 - Tudja, hogy betegség esetén hova kell fordulni, ismerje az egészségügyi intézmények funkcióját.
 - Legyen elemi ismerete a környezeti hatásokról és azok következményeiről.
 - Ismerje az élőlények és környezetük kölcsönhatásait.
 - Ismerje a természetvédelem fogalmát.

ÉNEK-ZENE

1. évfolyam
- Együttműködéssel legyen bevonható a gyermekjátékokba.
 - Társaival játék közben teremtsen rövid kontaktust.
 - Együttműködéssel érzékelje az egyenletes lüktetést.
 - Együttműködéssel tudjon néhány mondókát, gyermekverset, gyermekdalt, körjátékot.
 - Együttműködéssel tudjon ritmushangszert megszólaltatni.
2. évfolyam
- Vegyen részt gyermekjátékokban.
 - Érzékelje a mérő lüktetést
 - Ismerjen 8-10 mondókát.
 - Verset, gyermekdalt segítséggel tudjon előadni, kísérelje meg ritmusát tapsolni, kopogni.
 - 2-3 ritmushangszert tudjon együttműködéssel megszólaltatni.
3. évfolyam
- Segítséggel vegyen részt a csoporton belüli közös éneklésben, körjátékban, párbeszédben.
 - Ismerjen 2-3 kiszámolót, 15 gyermekdalt, 10 verset.
 - Együttműködéssel kíséreljen meg egyszerű ritmust letapsolni.
 - 2-3 ritmushangszert tudjon segítséggel megszólaltatni.

4. évfolyam
 - Irányítással vegyen részt a csoporton belüli közös éneklésben, körjátékban, párbeszédben.
 - Ismerjen 3-4 kiszámolót, 20 gyermekdalt, 15 verset.
 - Utánozzon tánclépést.
 - Kíséreljen meg segítséggel egyszerű ritmust letapsolni.
 - 4-5 ritmushangszert tudjon segítséggel megszólaltatni
 - Tudjon segítséggel hangszert felismerni.
5. évfolyam
 - Segítséggel nevezzen meg 2-3 hangszert a környezetében található egyszerű hangszerek közül.
 - Irányítással kapcsolódjon be gyermek- és játékdalok csoportos és egyéni éneklésébe.
 - Vállaljon szerepet irányítással szituációs és felelgetős játékokban.
6. évfolyam
 - Vegyen részt gyermek- és játékdalok csoportos és egyéni éneklésébe.
 - Irányítással kapcsolódjon be versek, dalok, mozgásos játékok megjelenítésébe.
 - Irányítással egyszerű ritmushangszereket tudjon megszólaltatni.
 - Ismerjen fel és nevezzen meg 3-4 hangszert.
 - Együttműködéssel próbálkozzon egyszerű tánc megtanulásával.
7. évfolyam
 - Irányítás mellett hallgasson zenét.
 - Ismerje a Himnusz és Szózat zenéjét.
 - Irányítással tudjon egyszerű ritmust utánozni hangszeres kísérettel.
 - Énekeljen legalább 10 népdalt.
 - Tudjon ünnepekhez dalt választani.
8. évfolyam
 - Legyen kedvenc zeneszáma.
 - Irányítással tudjon 10 egyszerű gyermek- és népdalt hallás után énekelni.
 - Ismerjen más népek dalaiból 1-1 jellegzetes népdalt.
 - Ismerjen fel hangszereket, segítséggel nevezze meg azokat.
 - Segítséggel tudjon ritmust ritmuskártyáról letapsolni.
 - Tudjon ballagási dalt énekelni.

ÁBRÁZOLÁS-ALAKÍTÁS

1. évfolyam
 - Segítséggel tudjon két különböző anyag szétválogatására, csoportosítására.
 - Ismerje az egyszerű anyagokkal való alakítás alapvető mozzanatait.
 - Ismerje a papír elemi tulajdonságait.
 - Ismerje a festéket, színes ceruzát.
2. évfolyam
 - Segítséggel próbáljon emberi alakot formázni.
 - Segítséggel tudjon kétféle szín és kétféle nagyságú tárgyat ciklikusan felfűzni, egyszerű technikákkal ritmikus sort képezni.
 - Együttműködéssel végezzen az ollóval nyíró mozgásokat.
 - Segítséggel használja az ecsetet, ceruzát.
 - Megnevezésre ismerje fel az alap- és semleges színeket.
3. évfolyam

- Tudjon segítséggel papírból egyszerű formákat tépni, nyírni, azokból egyszerű képeket összerakni, felragasztani.
 - Segítséggel tudjon válogatni legfeljebb két tulajdonság alapján.
 - Megnevezésre ismerje fel az alap-, akromatikus színeket és elsődleges kevert színeket.
 - Segítséggel rajzoljon körül alaklemez.
 - Irányítással fűzzön gyöngyöt ciklusosan egy eltérő jegy alapján.
 - Irányítással végezzen felező és átlós hajtogatást.
4. évfolyam
- Papírból segítséggel hozzon létre egyszerű formákat.
 - Segítséggel ismerje fel és nevezze meg a főbb színeket.
 - Egyre önállóan használja az ecsetet, ceruzát, ollót.
 - Papír-és vonalhatárt betartja formakitöltéskor.
5. évfolyam
- Együttműködéssel alkosson egyszerű bábokat, képeket.
 - Irányítással alkalmazza az eddig megismert ábrázolási-alakítási technikákat.
 - Irányítással ismerje fel és nevezze meg a főbb színeket.
 - Önállóan használja az ollót.
6. évfolyam
- Együttműködéssel, kombinált technikák alkalmazásával hozzon létre alkotást.
 - Festésnél, színezésnél legyen pontos a vonaltartása.
 - Ismerje fel a főbb színeket, tudja azok nevét.
7. évfolyam
- Készségszinten használja az ecsetet, ceruzát.
 - Irányítással tudjon természetes anyagokból bábót készíteni
 - Ismerjen néhány népművészeti alkotást.
 - Irányítással tudjon egyszerű textil képeket készíteni.
8. évfolyam
- Irányítással megfigyelés után legyen képes vizuális ábrázolásra.
 - Egyre önállóbban hozzon létre képi és formai alkotásokat a megismert ábrázolási, alakítási technikák egyikével, vagy kombinációjával.
 - Ismerjen 1-2 népszokást.

DIGITÁLIS KULTÚRA

7. évfolyam
- A számítógép részeinek, működésének ismerete.
 - Grafikával, szöveggel kapcsolatos feladatok értelmezése, megoldása.
 - Irodatechnikai eszköz ismerete.
8. évfolyam
- A megismert irodatechnikai eszközök működésének ismerete.
 - Különböző játékprogramok használatának elsajátítása.

MOZGÁSNEVELÉS

1. évfolyam
- Legyen képes egyszerű alapmozgások végzésére segítségadás mellett.
 - Tudjon a labdával alapmozgásokat stabil helyzetben végrehajtani.
 - Mondókával egybekötött testgyakorlatok végzésébe kapcsolódjon be.
 - Tud egyhelyben állni.

- Segítséggel tud körbe állni, járni, bekapcsolódni egyszerű mozgásos tevékenységekbe.
 - Tudjon egyszerű cselekvéseket végrehajtani irányítással.
 - Irányítással tudjon futkározni.
 - Vegyen részt különféle mozgásszituációkban.
 - Végezzen gyakorlatokat utánzással.
2. évfolyam
- Tudja saját testrészeit utasításra megmutatni.
 - Kapcsolódjon be egyszerű mozgásos tevékenységekbe.
 - Szóbeli utasításra, utánzással, egyszerű alapmozgásokat, elemi szabadgyakorlatokat, helyváltoztatásokat segítséggel tudjon végrehajtani.
 - Tudjon labdát gurítani, dobni és elkapni.
 - Tudjon adott jelre mozgást elindítani és megállítani.
 - Tudjon oszlopba, vonalba sorakozni.
 - Tud ülésben és állásban egyszerű gyakorlatokat végezni, kúszni, mászni.
 - Tud a lépcsőn lefelé kapaszkodással, felfelé utánlépéssel járni.
3. évfolyam
- A tanult alapmozgásokat az utasításoknak megfelelően tudja végrehajtani, ügyelve a helyes testtartásra, egyensúlyozási helyzetre.
 - Tudja helyzetét jelre vagy utasításra megváltoztatni.
 - Tudjon egyszerű mozgáselemeket, cselekedeteket utánozni.
 - Segítséggel mutassa meg, nevezze meg testrészeit.
 - Tudjon stabil helyzetben labdával alapmozgásokat végrehajtani.
 - Tud segítséggel tájékozódni alapvető téri helyzetben, a téri irányokat alkalmazni.
 - Képes lépcsőn segítség és kapaszkodás nélkül járni.
 - Képes járás közben tárgyakat átlépni.
 - Szóbeli utasításra, utánzással, egyszerű alapmozgásokat, elemi szabadgyakorlatokat, helyváltoztatásokat tud végrehajtani.
 - Képes a labdát kezelni, dobni, elkapni.
 - Képes egyszerű mozgásos tevékenységbe bekapcsolódni, adott jelre mozgását elindítani, megállítani.
 - Egyszerű szabályokat be tudja tartani.
4. évfolyam
- Tudja a térbeli irányokat és viszonyfogalmakat a mozgásos feladatok végrehajtásakor, segítségadás mellett alkalmazni.
 - Saját és társai testrészeit verbális utasításra megmutatja, megnevezi.
 - Ismerje fel, bemutatás alapján tudja reprodukálni az egyes járásmódokat, egyszerű alapmozgásokat.
 - Tudjon két elemből álló mozdulatsort bemutatás után visszaadni.
 - Tudja járását egyenletes, közepes tempóhoz hozzáigazítani.
 - Tudja a labdát fogni, továbbítani, elkapni, célba dobni.
5. évfolyam
- Segítséggel tudja a rendgyakorlatoknál tanult ismereteit alkalmazni.
 - Tud egyenletes ütemben járni, futni.
 - Irányítás mellett legyen képes ciklikus mozgásminták alkalmazására.
 - Egyszerű szimmetrikus mozgásmintáknál, gimnasztikai alapformáknál törekedjen a kétütemű ritmus betartására.
 - Legyen kitaró a főbb testrészek izomerősítő gyakorlataiban.

- Egyre önállóan végez labdával alapmozgásokat.
6. évfolyam
- A térbeli irányokat és viszonyfogalmakat a feladatok végrehajtása során tudja alkalmazni.
 - Tudjon járás és futás közben tempót és irányt váltani.
 - Bemutatás után, segítséggel, utánzással hajtson végre négyütemű kar, láb és törzsgyakorlatot.
 - Ismerje az általa használt tornaszerek nevét, azok balesetmentes használatának módját.
 - Tudjon egykezes alsó- és felső dobással dobni, labdát pattogtatni.
 - Aktívan kapcsolódjon be játékos versenyekbe.

TESTNEVELÉS

7. évfolyam
- Irányítással végezzen több elemből álló gimnasztikai gyakorlatot.
 - Tudjon labdával mozgás közben alapmozgásokat különböző feladathelyzetekben irányítás mellett végezni.
 - Mozgásos feladatokhoz kapcsolódva törekedjen a helyes lépéstechnika alkalmazására.
8. évfolyam
- Az alapgyakorlatokat huzamosabb ideig bemutatás és szóbeli utasítás alapján kombinált mozgásformákkal is tudja végezni.
 - A gimnasztikai alapformákat megfelelő ütemtartással végezze.
 - Labdavezetése legyen egyre biztosabb.
 - Legyen együttműködő a tartásjavító és izomerősítő gyakorlatokban.
 - Irányítás mellett a térbeli irányokat és viszonyfogalmakat alkalmazza.
 - A sportjátékok elemi szabályait igyekezzon betartani.